

THE SHERIDAN LIBRARIES

3 1151 03718 6321

BIBLIOTHECA FICTIVA

SCOTT.

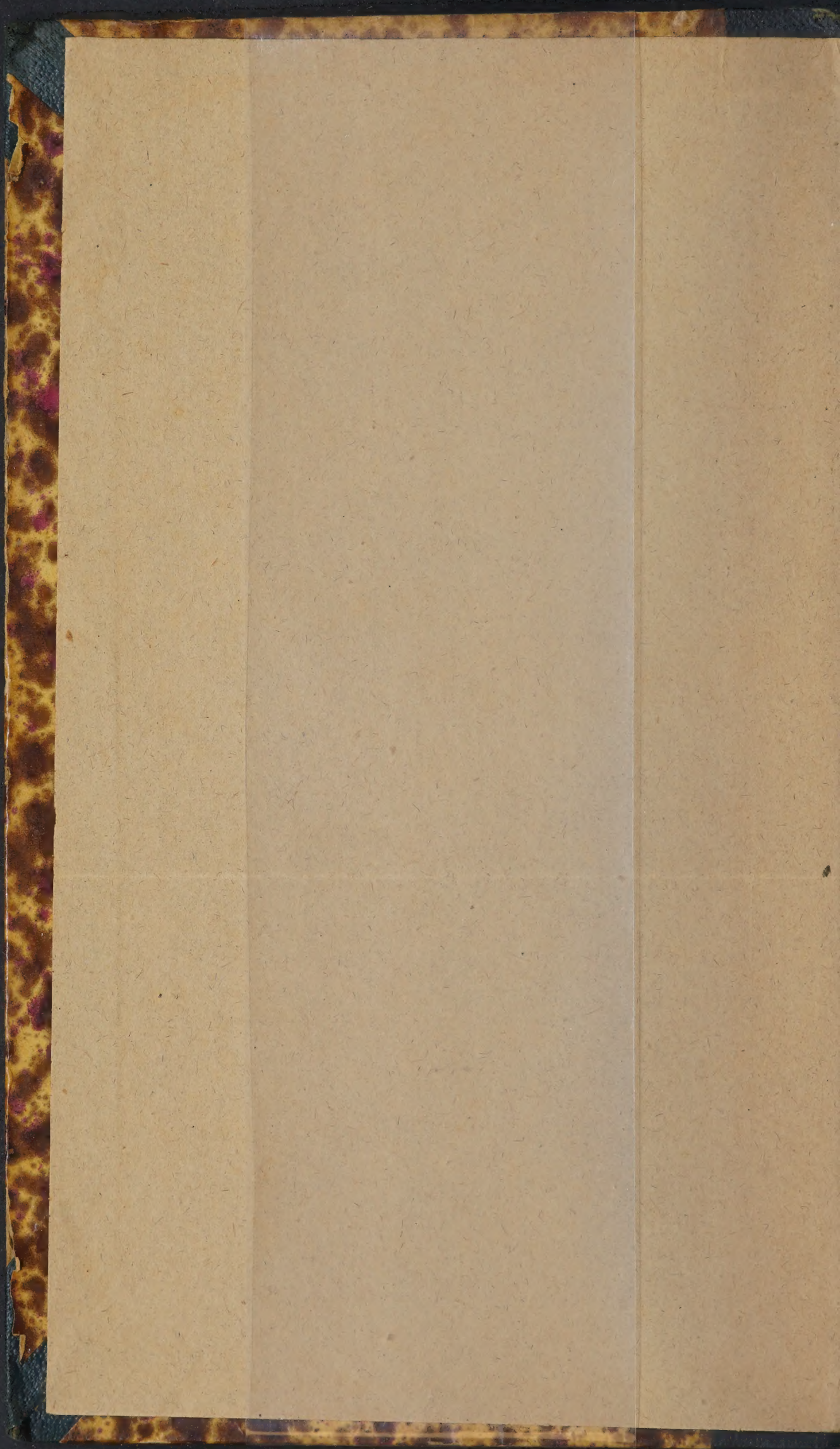
MOREDUN

2.

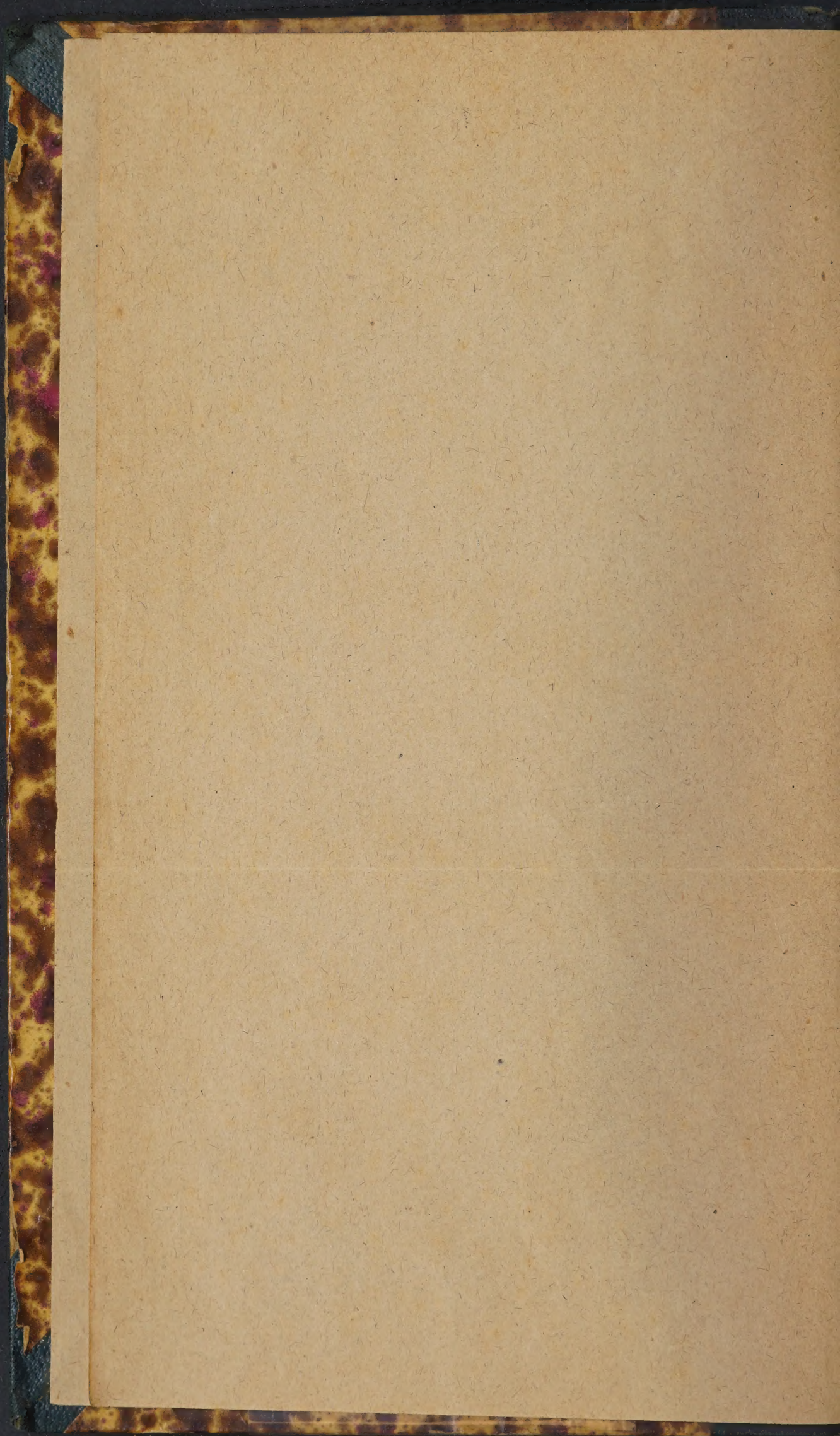

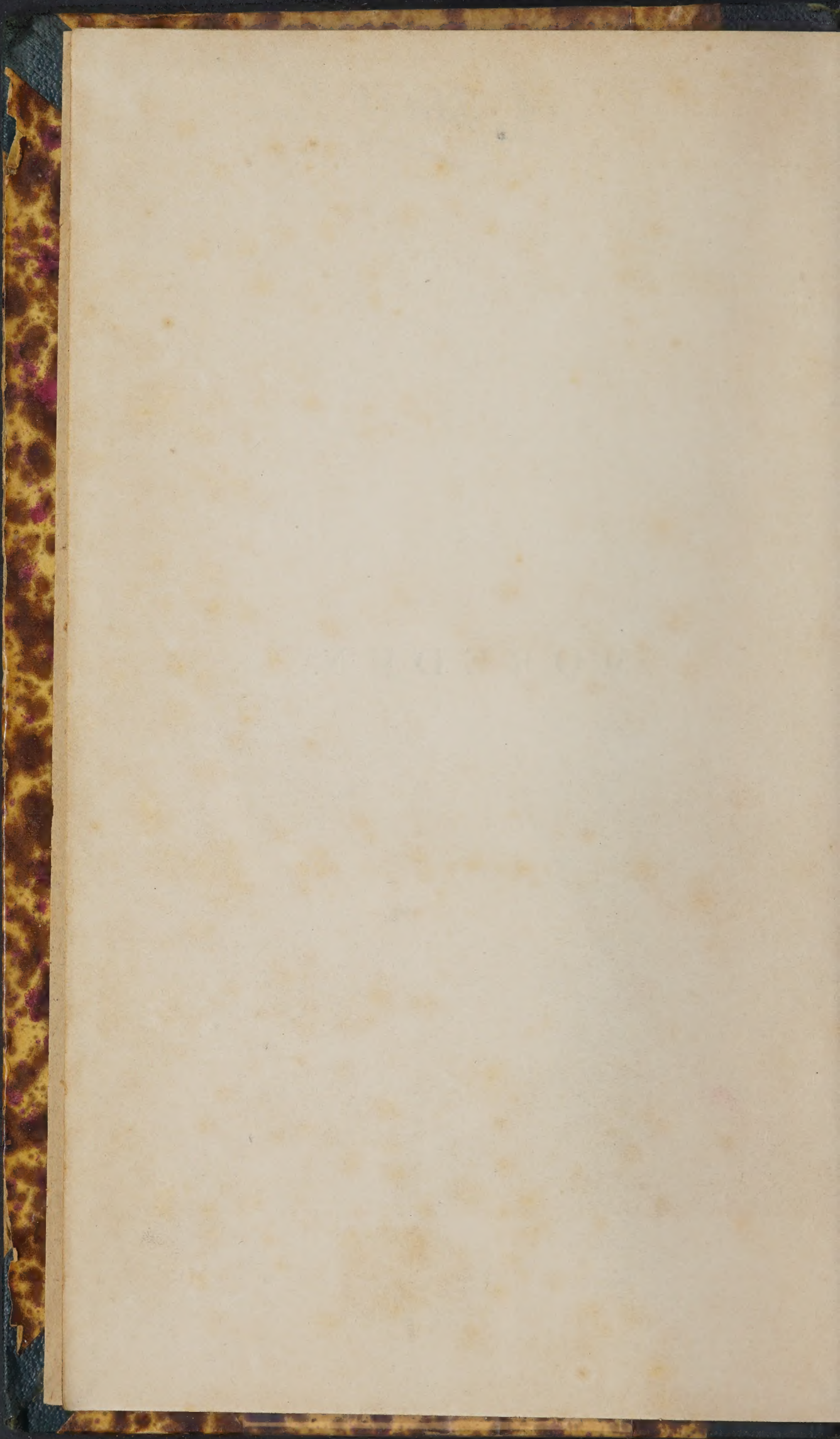
2 delen

Charlotte v. d. Wever

M O R E D U N.

MORRION.

EEN VERHAAL VAN DYSTREERS LID.

door

SIR WALTER SCOTT.

VOOR AFGEGAAN DOOR EEN ENKELE HANDELS.

BEHELZENDE DE GESCHIEDENIS VAN HET EENDELSCHIP.

OP HET EENDELSCHIP, door

A. B. R. STAP.

ROTTERDAM.

BL. 130

ROTTERDAM.

H. N. B. B. B.

1855

HOOFDSTUK XIII.

IN DEN MUIL VAN DEN LEEUW.

Gevolgd door hunne beide Schotsche dienaren reden de twee ridders in snellen draf over de ruime vlakte, die zich van de vallei van de Wear te Durham uitstrekt tot aan den steilen oever van de Tees. In het gezigt van die bekoorlijke landstreek en alvorens zij naar Barnard Castle afdaalden, vertraagde sir Reginald Taunton zijn pas, terwijl de Tempelier snel voorwaarts bleef rijden. Allengs hield de eerstgenoemde geheel stil en riep de beide jonge mannen tot zich.

„Ik begin reeds vroeg, jonge borsten,“ zeî hij, „uwe trouw op de proef te stellen. Die proef zal welligt wat zwaar schijnen; doch de dienst, die ik later van u zal vergen, is van zulk een aard, de aan uwe zorg toevertrouwde belangen (waarvan gij waarschijnlijk alreeds een gedeelte kent) zullen zoo hoog gewigt hebben, dat ik niet voorzigtig zou handelen u verder in mijn vertrouwen te nemen, zoo lang ik geen onbetwifelbaar bewijs heb van uwen moed, zoowel als van uwe bereidvaardigheid om mij te dienen, zelfs met gevaar van uw leven.

„Gij moet in de herberg wel gehoord hebben, dat ik met den Tempelier, die daar vooruit rijdt, sir Willem Cavendish, grootelijks verschil in gevoelen, met opzigte tot

de aangelegenheden waarmede wij door onzen souverein, koning Jan, belast zijn geworden. Werkelijk, " — en hij kwam dicht bij hun oor toen hij deze woorden op een zachten doch ernstigen toon sprak, — "werkelijk zou onze nasporing verijldeld worden, indien wij dus als door een snoer zamengebonden bleven; hij belemmert mij op elken voetstap: hij moet uit den weg geruimd worden."

Een oogenblik wachtte hij om te zien welke uitwerking deze waarschuwing op zijne hoorders zou hebben. Tom keek naar Adam met een ijselijk ontsteld gelaat: Adam daarentegen bleef Taunton vast doch kalm aanzien.

"Bij onze aankomst te Barnard Castle (de sterkte, die gij daar in de diepte, aan deze zijde van de rivier, ziet liggen) zult gij in eene voorkamer gebragt worden; uit die kamer zal ik mij door eene deur waar tapijtwerk voor hangt naar een ander vertrek begeven. Wanneer ik dat tapijt opligt en uitroep: "Voorwaarts!" dan moet gij de binnenkamer insnellen en uwe dolken in het hart van den Tempelier stooten. Neemt daarna onmiddellijk de vlugt, bestijgt uwe paarden en rijdt naar het zuiden, langs den weg aan dezen kant van het water; ik zal u onverwijld volgen."

"Moord was geen deel van ons contract," zeî Adam.

"Dan zal ik het tot een deel daarvan maken," antwoordde de ridder; "gij hebt aan mijn bevel te voldoen of anders het vooruitzicht van in een kerker geworpen en daarna aan den koning van Engeland overgeleverd te worden."

"Wij hebben ook nog de keuze van den teugel te wenden," gaf Adam bedaard ten antwoord, "en den kans te loopen van òf aan u beiden te ontsnappen, òf ons regtstreeks naar den koning te begeven en hem eenige dingen te vertellen, die hem zeker wel wat verbazen zouden."

„Onbeschaamde vlegel!“ riep sir Reginald uit en sloeg de hand aan zijn zwaard.

„Onbeschaamd welligt, doch onvervaard wanneer de gelegenheid het vereischt,“ hernam Adam met fierheid. „Gij behoeft zoo niet te zwetsen en uwe hand op die wijze aan uw zwaard te slaan, sir Reginald; gij zijt hier alleen en wij met ons beiden zouden zeer spoedig het snoer, waarover gij u beklagt, kunnen verbreken, door dien anderen hond vrij te maken. Kom, kom, sir Reginald Taunton, leer de mannen waarmee gij te doen hebt een weinig beter kennen. Wij zullen uwe bevelen opvolgen in al wat redelijk is; en ik, wat mij betreft, ben niet afkeerig u van dien Tempelier te verlossen, maar — om mijne eigene bijzondere redenen. Gij behoeft niet zoo te gluren: wij kunnen ónze redenen even goed hebben als gij de uwe. Doch, laat het vast staan eens voor al, sir Reginald, dat wij niet in uwe dienst zijn als knechten of dienstboden; wij moeten voor een bepaald doel in uw vertrouwen deelen en tot het bereiken van dat doel zullen wij u met inspanning van al onze krachten bijstaan onder die ééne voorwaarde, dat wij tot niets geroepen worden, strijdig met onze trouw aan onzen wettigen vorst, koning Willem den Leeuw van Schotland.“

Deze buitengewone uitstorting van welsprekendheid was iets zeer ongewoons in Adam Peebles en hij haalde zoo diep adem, dat Macduff later verzekerde, dat het er veel van had, alsof hij juist den top van den Ben-y-Gloe bereikt had.

„Er ligt wel eenige waarheid in hetgeen gij zegt, jongman,“ hernam sir Reginald, „en uwe rondborstigheid kwetst mij niet, ofschoon welligt wat meer beleefdheid in u niet misplaatst zou zijn. Volg mij dan maar en laat mij u beiden evenforsch in daden zien als ten minste één uwer in woorden is.“

Toen sir Reginald een weinig vooruit was gereden zeî Macduff:

„Eene ijselijke taak, Adam! Zouden wij niet beter doen den teugel maar te wenden en ons zoo spoedig mogelijk uit de voeten te maken?”

„St, Tam! Als ons niets ergers te doen staat dan ons te ontslaan van dien man met zijne katten-oogen, dan zullen wij over de dienst niet te klagen hebben. Houd u maar bedaard en doe wat *ik* doe.”

Op het kasteel aangekomen, werden zij, na in het voorportaal eenige ververschingen te hebben genuttigd, naar boven in eene voorkamer gebragt, uit welke sir Reginald, gelijk hij gezegd had, zich naar eene andere kamer begaf door eene deur, waarvan hij het tapijtwerk opligte.

Macduff begon te beven als een rietje. „Ik kan maar niet vatten, Adam,” zeî hij, „wat gij van zins zijt; gij schijnt zoo koel alsof het eene peulschil en niet een man was, dien wij op het oogenblik doorboren moeten.”

„Trek uw dolk maar vast, Tam, en houd uw mond.”

Naauwelijks hadden deze woorden Adam's lippen overschreden, of sir Reginald ligtte het tapijt op en sprak het gevreesde woord: „*Voorwaarts!*”

Adam stortte het vertrek binnen, door Macduff met wankelende schreden gevolgd, en hief zijn dolk op boven den schouder van Cavendish, die met zijn rug naar de deur bij het vuur zat, toen Taunton uitriep (ofschoon niet tijdig genoeg om Adam te beletten, dat hij den Tempelier als onwillekeurig eene ligte wond toebragt, vergezeld van een duchtigen slag op diens schouder): „Houd op, 't is genoeg! Vertrek en laat de paarden zadelen!”

Op het binnenplein zeî Macduff: „Daar hebben wij een schrikkelijk gevaar geloopen. Adam, zoudt gij werkelijk uw dolk in het hart van dien kerel gestooten hebben?”

„Er zou niet veel aan verbeurd geweest zijn, Tam; men zou nu een schurk minder op de wereld tellen; doch ik wist al te goed, dat hier van geen doodsteken in ernst sprake was: 't was enkel om ons op de proef te stellen. „

„Maar, Adam, hoe kondt gij daar zeker van zijn? „

„Om velerlei redenen, Tam. Vooreerst pikt de eene raaf de andere de oogen niet uit; ten tweede, wanneer men werkelijk een dergelijken toeleg in den zin heeft, gebruikt men daartoe geene nieuwelingen zoo als wij en ontvouwt men het complot niet bij klaar-lichten dag, noch op den openbaren weg. Neen, neen; ik zag heel goed wat hij in zijn schild voerde en hij begreep evenzeer dat ik hem doorgrondde. Hij wilde mij eerst eens polsen en zich daarbij overtuigen of gij mij al dan niet onvoorwaardelijk volgen zoudt. Hadde ik u het geheim bekend gemaakt, gij zoudt er onvervaard op los zijn gestormd, hetgeen niet in uw aard ligt, zoodat hij in een oogenblik gezien zou hebben, dat, schoon ik schrandere genoeg was om hem te vatten, ik geen verstand genoeg had om de voorzigtigheid te betrachten. Wij hebben ieder ons eigenaardig karakter, Tam, en het beste wat wij doen kunnen in deze zondige wereld, is, het meeste profijt te trekken van dat hetwelk wij gekregen hebben en maar nooit te beproeven om twee rollen te spelen; dat gaat niet met slimme luï. „

Vier heerlijke paarden, twee daarvan opgetuigd voor ridders en twee voor schildknapen, werden voorgebragt en het gezelschap reed behoorlijk gerangschikt en in snellen draf heen. Spoedig waren zij buiten de vallei van de Tees, die daar juist al hare schoonheid begon te ontwikkelen. Een vlugtige blik was hun vergund op Richmond, dat zelfs toen reeds opmerkelijk was wegens de ligging van zijn kasteel en den rijkdom zijner bosschen; te Harewood lieten zij zich aan het veer overzetten, een weinig boven de plaats,

alwaar sedert de brug gebouwd is en gaven aan hunne paarden in het dorp van dienzelfden naam gelegenheid om uit te rusten. Leeds, dat toenmaals zwaar versterkt was en nog geene kwakers noch lakenfabrieken binnen zijne muren telde, trokken zij niet binnen, maar hielden zich, om te vernachten, te Sheffield op, 't geen, gelijk Leeds, op zijn kasteel en zijne verdedigingswerken boogde en toen reeds naam had voor allerlei soorten van staalwerk, voornamelijk voor zwaarden, bouten en pijlspitsen.

Uitgelokt door de schoonheid van den avond gingen de beide Schotten uit om die ontzaggelijke Saksische verdedigingswerken te beschouwen, sedert vervangen door brooze nabootsingen van hunne dreigende torens, binnen wier muren echter werk wordt bedreven magtiger dan al wat de antieke kunst (en de kunst van verdedigen stond toen aan het hoofd van alle kunsten) ooit had bedacht of gedroomd in de wildste vlagen van de verbeelding of van profetisch inzicht in de toekomst.

Zij leunden over den muur aan de noordzijde van de stad, om een uitzigt te hebben op het dal van de Shef of Chef (waar de rivier heenstroomt tusschen oevers, wier buitengemeene schoonheid zelfs de rook van de bedrijven der nieuwere tijden niet geheel en al in staat is geweest te vernielen), toen eene dame en een page hen zeer snel voorbijgingen, doch hun tred genoeg vertraagden om aan de dame gelegenheid te geven tot Adam te zeggen: „ Tracht de personen, die ons vervolgen, op te houden, al ware het maar ééne minuut en verberg dit papier, totdat gij het heimelijk kunt lezen. „

Ter naauwernood waren deze woorden gesproken en Adam had slechts den tijd om een reepje perkament aan te vatten en onder zijn wambuis te steken, toen, tot hunne niet geringe verbazing, sir Reginald en de Tempelier den hoek

van een der vierkante torens omsloegen en, zelfs vóór dat zij nog bij de twee jonge mannen waren, uitriepen: „Hebt gij niet eene dame en een page dezen weg uit zien komen? „

„Ja, „ was het antwoord, door Adam onverwijld gegeven.

„Welke rigting hebben zij ingeslagen? „

„Zij hebben de straat genomen, die naar de verste poort leidt. „

„Daar ginds dan, meent gij? „

„Ja, dien weg regts af, voorbij de torens, „ antwoordde Adam, die zich verheugde toen hij ze snel dien weg zag inslaan, terwijl de vervolgden eigenlijk den anderen kant uitgegaan waren en zich niet verre van daar achter een uitstekend brok van den muur verborgen hadden. De dame liet den page daar wachten en keerde naar de beide vrienden terug. Zij was rijzig van gestalte en voor zoover men bij het schemerlicht en door den sluijer heen, die haar geheel omhulde, zien kon, van eene ontzag-inboezemende houding. Zij rigtte zich tot Adam met de woorden:

„Trouwe volgeling van sir Robert de Moredun! ik kan de beweegredenen zeer wel begrijpen, die u genoopt hebben in dienst te treden van deze menschen. Zij zullen u naar Sherwood brengen; daar loopt gij groot gevaar, doch ik zal, voor zoover mijne magt zich uitstrekt, over uwe schreden waken. Ik had inlichtingen voor u op dat perkament geschreven, Adam, voor het geval dat het mij mislukt ware u te spreken; het zijn raadgevingen hoe gij en uw medgezel uit Sherwood kunt ontsnappen, zoo de omstandigheden dit mogten vereischen. Wanneer gij het pad neemt, dat van eene kapel nabij het kasteel zich van die verfoeide sterkte verwijdt, zult gij bij de eerste hut altijd twee paarden gereed vinden staan; 't is een pad, dat zelden door iemand der bedienden betreden wordt; ik-zelve zal u

een weg wijzen die hun ook onbekend is en van het kasteel naar die kapel loopt. Hoû moed en wees zoo waakzaam als tot nog toe; voor een korten tijd zeg ik u vaarwel."

De dame keerde naar den page terug en beiden waren tusschen de kronkelingen van den muur spoedig uit het gezigt. Adam en Tom keerden zeer onthutst in de herberg terug, terwijl de laatste onder de hand voorsloeg om te trachten in den loop van den nacht te ontvlugten, hetgeen Adam echter standvastig weigerde. Sir Reginald en de Tempelier lieten hen ontbieden en ondervroegen hen deze maal zeer naauwkeurig aangaande de dame met den page, doch beiden hielden vol wat zij reeds eenmaal verhaald hadden. Het kan een vermoeden, dat de Schotten niet de volle waarheid vertelden, zijn geweest, 't geen Cavendish aanleiding gaf om de volgende catechetische batterij te openen. — En inderdaad was er eenige beheersching van het gelaat en tegenwoordigheid van geest noodig om de proef te doorstaan, wanneer men in aanmerking neemt, dat de vragen gedaan werden door een persoon, wiens uitzigt hem zeer geschikt maakte om de rol van groot-inquisiteur op zich te nemen, wiens scherp geteekende gelaatstrekken en doordringende oogen (wier ballen zich inkrompen en uitzetteden gelijk die van den lynx), wiens hoog en smal voorhoofd en lange ooren, Macduff naderhand tot Adam deden zeggen, "dat, zoo hij niet de booze in eigen persoon was, hij hem toch zeker na in den bloede bestaan moest." Gelukkig voorzeker was het, dat Adam te voren eenigzins aan Tom de les gelezen had, hoe deze zich, ingeval van zulk een verhoor, had te gedragen.

"Sir Reginald Taunton heeft zich, naar het mij toeschijnt, wat al te zeer gehaast met u beiden in zijne dienst te nemen," zeî de Tempelier. "In allen gevalle behoorde hij onderzoek gedaan te hebben naar uw vroegeren levens-

loop" — een woord, hetgeen Macduff in ijselijke verlegenheid bragt. "Gij zijt beiden Schotten, naar ik hoor?"

Toen dit toestemmend beantwoord was rigtte hij zijne meer bijzondere vragen het eerst aan Tom, en wel, uit welk gedeelte van Schotland hij afkomstig was?

"Uit de Hooglanden," antwoordde deze.

"Die zijn tamelijk uitgestrekt," merkte de man met de lynx-oogen aan. "Uit welk gedeelte der Hooglanden?"

"Uit Argyle," antwoordde Tom onvervaard: "het land van Maccallum More."

"Nog altijd veel te groot. Zeg, hebt gij in die streek van 't land ooit van zekeren sir Dougal Campbell gehoord?"

"Ik geloof het wel," antwoordde de Hooglander, "of-schoon Loch Owe tamelijk ver af ligt."

Dit was een welgeslaagd antwoord, hetgeen Cavendish en Taunton zeer tevredene blikken deed wisselen. Doch de Tempelridder trok op nieuw zijne oogappels zamen en vestigde die op Adam.

"En *gij*, uit welk deel van Schotland zijt *gij* afkomstig?"

"Uit een deel, dat veel te dicht bij Engeland ligt om er rustig te kunnen blijven wonen, — te weten uit het zuiden."

"Even wijdloopig als de andere, en nog veel onzamenhangender," merkte Cavendish aan.

"Dat zegt uwe edelheid wèl," hernam Adam: "want sedert koning Willem er Northumberland bijvoegde is het wijdloopiger; en daarbij is het nu onzamenhangender dan ooit, wanneer de koning van Engeland, zooals men zegt, dit weêr gaat terugnemen. Doch ik ken de grensstreken niet veel verder zuidwaarts dan Jedburgh, waar, volgens het spreekwoord, de geregtigheid eindigt en ieder voor eigen rekening begint. Mij dunkt men zou de grenslijn kunnen trekken van Selkirk, want de mannen van 't zuiden

stellen meer belang in de hoedanigheid van hun leder dan in de helling van de Cheviots waar de runderen gemest worden. "

"Zwijg, kerel!" riep de Tempelier uit met een nadruk, die ook voor sir Reginald bedoeld was. "Gij schijnt even voorbarig met uwe tong als met uw dolk te zijn. Wat soort van dienst hadt gij in Schotland?"

Taunton zond een blik aan Adam toe, als wilde hij dezen doen gevoelen, dat hij den Tempelier niet gaarne wilde laten vernemen, dat zij schildknappen van Moredun en Hastings geweest waren. Adam vatte de bedoeling en antwoordde:

"Wij waren in dienst van twee broeders, die Macconochie heetten. Zij reisden veel. Doch zij waren enkel Schotten in naam, niet in de daad, want zij berekenden de kosten niet aleer zij op weg gingen. Durham bereikende begonnen zij in te zien, dat twee monden goedkoopster open te houden waren dan vier, zoodat wij ons afscheid kregen. Nu zaten wij in *het Gouden Kruis* te Monk-Wearmouth juist eens te overleggen hoe wij op de goedkoopste wijze naar Schotland zouden kunnen terugkeeren, toen sir Reginald ons een aanbod deed; en eigenlijk verheugden wij er ons zeer over, want in het noorden komt men niet gemakkelijk aan eene dienst, tenzij men het met pekelharing en zoutevisch voor lief wil nemen. "

"Als ik u trouw bevind zult gij 't gedurende het overige van uw leven beter hebben," zeî sir Reginald, die hen uit de handen des Tempeliers wilde verlossen. "Morgen zult gij hier ontbijten alvorens wij uitgaan. Begeeft u nu te bed. "

De dag was reeds zoo ver gevorderd toen zij Sheffield verlieten, dat zij de lommerrijke dreven van het Sherwoodbosch alleraangenaamst vonden. Bij het bereiken van eene der opene plekken, die aan den noordelijken zoom van 't

bosch vrij algemeen waren, hielden de ridders de teugels aan en geboden Tom en Adam nader te komen.

„Wij gaan het einde van onzen togt te gemoet,” zei sir Reginald, „zoodat het noodig wordt u eenige inlichtingen te geven aangaande het doel en de pligten die u zullen opgelegd worden. Ik behoef zulke schrandere knapen als gij schijnt wel niet te zeggen, dat de koning van Engeland, dien wij het geluk hebben te dienen — en die eigenschappen bezit, welke hem evenzeer bemind maken bij degenen, die gemeenzaam met hem mogen omgaan, als gevreesd bij hen die hem enkel als een magtig koning kennen, — zeer gehinderd en lastig gevallen wordt door het aantal dergenen, die verwantschap met het koninklijk geslacht voorwenden en waaronder er zijn, die de vermetelste aanspraken willen doen gelden. Die, welke van het meeste belang waren en aangevoerd werden door Arthur, den zoon van Geoffroy, hebben door zijn dood opgehouden; maar nog bestaan er van den kant eener vrouw, die eene dochter van Hendrik II en ouder dan onze vorst beweert te zijn en die daarenboven voorgeeft, dat het kind van eene vrouw die in dit bosch overleed en naar luid van het sprookje heimelijk met koning Richard gehuwd was geweest, nog in leven is, alhoewel men hier uitnemend goed wist, dat het kind gestorven was en bij de moeder begraven, zoo als blijkt uit het marmeren grafgesteente, dat de koning zelf in eene kapel, niet verre van het paleis van Sherwood, heeft laten oprigten. De laatst overleden koning heeft zijn vaderschap over dat kind en zijne genegenheid voor de moeder nooit verloochend; doch altijd heeft hij dat gewaande huwelijk ontkend en er zijn getuigen op het paleis zelf, die den dood van moeder en kind beide bewijzen kunnen. Mij is ter oore gekomen, dat de vrouw, die eene oudere zuster van den koning beweert te zijn, naar Schot-

land gevlugt is, doch waarheen kan ik niet vernemen; en ook in dat land houdt zij vol, dat het kind der echtgenoot van den broeder des konings nog steeds in leven is."

Na eene pooze, gedurende welke de ridder zijne beide toehoorders gelegenheid tot nadenken scheen te willen laten, ging hij voort:

"Men verlangt nu van u, in de eerste plaats, dat gij u, door de bewijzen die u op het paleis van Sherwood geleverd zullen worden, overtuigen zult, dat de beweringen van die vrouw, in allen gevalle wat het kind betreft, ten eenemale ongegrond zijn; en ten tweede, dat gij zult trachten uit te vinden waar ergens zij zich in Schotland verborgen heeft, ten einde daarna òf met haar te onderhandelen òf het mij te berigten langs een weg, die daartoe bedacht is; opdat ik, òf door eene schikking met die vrouw òf door eene openlijke wederlegging van hare ongerijmde aanspraken, in de gelegenheid kome mijn souverain gerust te stellen.

"Gij ziet hoe onbewimpeld ik u al de bijzonderheden heb bloot gelegd," vervolgde hij na een kort stilzwijgen. "Voor een onderzoek van dezen aard zijn inboorlingen aanmerkelijk beter dan Engelschen geschikt, die door de Schotten met een achterdochtig oog worden aangezien, waarschijnlijk in niet geringe mate een gevolg van den onvoorzigtigen stap (zoo ver wil ik gaan van u zelfs dit te bekennen), dat men Engelsche soldaten in Schotsche sterkten gelegd en zelfs zonder schroom een Engelsch spion aan het Schotsche hof geplaatst heeft. Nu zult gij ook begrijpen hoe gaarne men uwe moeite ruimschoots wil beloonen, wanneer die met kracht aangewend en door een goeden uitslag bekroond wordt; maar tevens welk eene vreeselijke vergelding u wacht, wanneer gij het geschonken vertrouwen op de eene of andere wijze mogt durven schenden."

En zonder eenig antwoord af te wachten gaven de ridders

aan hunne paarden de sporen en weinige minuten later zag de kleine stoet de torenspitsen van Sherwood Castle boven de toppen der boomen uitsteken.

Koning Jan had eene even zonderlinge als afgelegene plek voor het tooneel zijner geheime minnarijen gekozen; hij gaf aan het gebouw den zedigen naam van jagthuis, die echter gelogenstrafte werd door de talrijke torens, de breede gracht en de sterkte der werken die de ophaalbrug verdedigden. Welligt kon de slechte naam, waarin het bosch stond, tot verontschuldiging aangevoerd worden voor die versterkingen, die anders aan een zomerverblijf, een tijdelijk toevlugts-oord voor den koninklijken jagtstoet, misplaatst waren te achten. Doch zoo men geloof mogt slaan aan de overleveringen, dan was die wijkplaats maar al te dikwijls getuige geweest van tooneelen waaraan het voorwendsel van te jagen slechts tot een doorzigtig waas strekte; dan hadden de kamers inderdaad dikke muren en smalle vensters noodig, om de aldaar voltrokken daden voor het oog der wereld en voor het licht van den dag te verbergen. Die overleveringen durfden zelfs verzekeren, dat Arthur, de neef van koning Jan en wettige erfgenaam van den troon dien deze overweldigd had, in Frankrijk verraden, doch, in stede van daar in de Seine verdronken te zijn, zooals algemeen geloofd werd, naar Sherwood Castle vervoerd en aldaar door zijn oom eigenhandig met dolksteken om het leven gebragt was. Het jagthuis had dus eene diepe gracht en dikke muren noodig, tegen weeklagten van binnen, zoo niet tegen aanvallen van buiten.

Maar welke aanspraak dit merkwaardige gebouw ook op verwondering of navorsching mogt maken, de plaats, waar het stond, was wel geschikt om den beschouwer ontzag en vrees in te boezemen. Uit het digtst-bewassen gedeelte van 't Sherwood-bosch, bijna ontoegankelijk voor ieder ander

dan voor degenen die deszelfs kronkelwegen kenden, verhief dit sombere gebouw, door zijne doodsche omgeving nog somberder gemaakt, zijne onheilspellende torens. Nergens eenige afwisseling in het landschap, die er een min of meer schilderachtig aanzien aan kon geven; de knoestige eiken breidden in 't rond hunne takken en twijgen in alle denkbare vormen uit; de beukenboomen schoten hunne witte stammen zoo regt naar boven en de wilgen strekten hunne vreemdsoortige wortels op zulk eene wijze uit, dat ieder van die boomen afzonderlijk eene studie voor een schilder der nieuwere tijden had kunnen opleveren. Doch deze grillige vormen der natuur waren te vergelijken bij het huisraad in de cel van een alchimist: ofschoon op zich-zelf van steeds verschillende en zonderlinge, soms zelfs fraaije gedaanten, werkte alles slechts zamen om degenen, die de gevreesde sterkte naderden, door diepere treurigheid en bijgeloovige vrees te doen bevangen.

Met zulke gevoelens beziel, nog versterkt door de bedenkelijke inlichtingen die zij kort te voren ontvangen hadden, en met het bewustzijn van de verantwoordelijkheid, verknocht aan de taak die zij hadden ondernomen, naderden de beide jonge Schotten het jagthuis van koning Jan van Engeland. Geen hunner sprak eene lettergreep; zij verkeerden beiden in eene veel te gedrukte stemming om zich in woorden te kunnen uiten.

Sir Reginald blies op een hoorn die aan de ophaalbrug hing, en men scheen zijn sein te herkennen, want de brug werd dadelijk nedergelaten en het viertal reed onder een gewelf door, dat naar het binnenplein voerde. Aldaar namen verscheidene bedienden, in de koninklijke liverei gedost, de paarden in bewaring, bragten de schildknapen in eene zaal waar ververschingen van allerlei aard gereed stonden en geleidden de beide ridders langs een trap naar een ander

deel van het gebouw. Toen zij alleen waren, zeî Macduff tot Peebles:

„Wij zijn in een aardig geval geraakt, Adam!”

„Met deze vleeschpastei voor en twee kannen wijn naast ons, hebben wij daar zoo hard niet over te klagen, Tam,” antwoordde Adam.

„Over de tafel, of wat er op staat, klaag ik niet,” hernam Tom: „alleen over de akeligheid van de plaats en het rare werk, dat wij te verrigten hebben.”

„Maak u niet moeijelijk, Macduff,” zeî Adam: „’t is het beste werk, gelijk gij zien zult, dat ons ooit voor de hand is gekomen. Ik doorzie het beter dan die slimme gast denkt. Maar wij moeten ons bedaard houden, dat is ons in de eerste plaats geraten. Op uwe gezondheid, Tom! — moge mij nooit erger weêrvaren, zooals de man zeî toen zijne vrouw begraven werd.”

„Ja, gij zijt een snaak, Adam, en gij ziet verder dan ik,” zeî Tom: „ik zal mij maar in uwe handen overleveren. Dit gaat op *uwe* gezondheid, Adam! Ik wenschte, dat onze goede koning Willem eenige dergelijke schrandere bollen rondom zich had, in plaats van zulke oude schelmen als Allan de Galway, die den prijs aan Tavish van den Birnam gaf en mijn vader links liet liggen.”

Op dit oogenblik kregen zij eene boodschap van sir Reginald, dat hij, daar de dag nu ver verstreken was, het geven van de verdere inlichtingen, waarvan hij gesproken had, tot den volgenden morgen zou verschuiven. In den tusschentijd vertrouwde hij hen aan de zorgen toe van Benson, den hofmeester, die hen naar het vertrek der bedienden bragt, waar vreemden altijd welkom waren en deze zich ook niet over hunne ontvangst te beklagen hadden: inderdaad, vóór dat het middagmaal afgeloopen was, had Tom zich zoodanig in de gunst van Elgitha, eene der

meiden, weten in te dringen, dat Adam nu meende de kust geheel vrij voor zich te mogen rekenen wanneer hij bij Maria terugkwam.

Des avonds schaarden allen zich rondom een reusachtig vuur, want in het Sherwood-bosch was geen gebrek aan brandhout.

„Is het hier 's winters niet vervelend?“ vroeg Adam.

„In 't geheel niet,“ antwoordde Benson; „wij leggen dan maar wat meer blokken op het vuur en vullen de kannen wat drukker. Inderdaad, niets bederft hier ons prettige leven dan de belagchelijke vertelsels van spokerijen en meer dergelijke dwaasheden, die de deernen ons hier in 't hoekje van den haard komen uitkramen.“

„Och, Benson, spreek zóó toch niet over die dingen,“ zei een der staljongens op een smeekenden toon; „als *gij* gezien hadt wat *ik* in het bosch heb gezien, dan zoudt ge er u wel wat voorzigtiger over uitlaten.“

„Ja, dat zegt ge wèl, Ralph,“ viel Elgitha er tusschen in. „Ik kan het ook niet goedkeuren, dat men aldus over de andere wereld spreekt.“

Macduff's kleur verschoot; niet die van Benson, die vol hield dat hij aan geene geesten geloofde al zag hij er ook, 't geen hem echter nog nooit weêrvaren was; en hij voegde er bij:

„En wat de andere wereld betreft, waar is die, beste meid?“

„Foei, Benson, foei,“ gaf het meisje ten antwoord: „d'een of d'anderen dag zal het u tot shade gedijen, indien gij dús blijft spreken. Hij die mij, na 't geen ik gezien heb, durft zeggen, dat het in gindsche kleine kapel niet spookt, die verklaart daarmee dat hij aan niets gelooft.“

„Wat hebt gij dan gezien, Elgitha?“ vroegen verscheidene stemmen te gelijk.

„Wel, toen ik, niet lang geleden, op een avond van Mansfield terugkwam,” antwoordde de deerne, — „donker was het niet, want de maan scheen, — zag ik iets wits uit de kapel kijken en daarop de deur zonder gedruisch weêr sluiten.”

„o Maar,” riep Ralph uit, „dat is niets bij 't geen *ik* gezien heb op de plaats waar lady Ada zich-zelve opgehangen heeft....”

„o Stil! Ralph! Stil!” was de kreet, die in 't ronde opging.

„Ja wel, bij *dien* boom was het,” vervolgde Ralph, zonder zich om het dringende verzoek te bekreunen. „Ik zag iets liggen; denkende dat het Nannie, de witte geit was, riep ik Nan, Nan, toen plotseling het witte voorwerp oprees in de gedaante van eene vrouw en aanhoudend dikker en dikker werd, totdat ik van schrik mijn bewustzijn verloor; en toen ik weêr bijkwam was de verschijning verdwenen.”

„Maar gij kunt toch in allen gevalle niet ontkennen, Benson,” merkte een andere dienstbode aan, „dat zich dikwijls geluiden in het wester-torentje laten hooren,” — bij deze woorden maakten alle aanwezigen het teeken des kruises, — „waarvan noch pater Ernst, noch de slimme Tempelier, die thans met sir Reginald hier is, ooit de oorzaak hebben kunnen ontdekken.”

„Ratten,” zeî de onverbeterlijke Benson, „ratten!”

„Neen, dat hebt ge nu toch eens mis, Benson,” hernam Elgitha, „want sedert Tim de rattenvanger hier is geweest zijn de geluiden menigvuldiger dan ooit.”

„En dan wat de lichten in de kapel aangaat, daar kan ik gerust op zweren,” zeî een ander.

„Het gekerm in de kamer onder het torentje,” voegde er weêr een derde bij, „wordt door niemand tegengesproken, zelfs door Benson niet.”

„Die dingen acht ik zoo veel als niets,“ zeſ Robin de jager op een orakeltoon; „dat is zoo goed alsof men een valsch spoor volgt. Die man, die met lady Ada hier kwam, die altijd zoo mijmerend en zoo zonderling was, die altijd iets bijzonders zag als er een ongeluk moest gebeuren, — die man was het, die, zoo iemand, met de andere wereld in betrekking stond. Te drommel! die man en zijne vreemdsoortige vertelsels heb ik nooit uit mijn hoofd kunnen krijgen. Herinnert ge 't u niet? ik heb het hem op deze eigen plek hooren verhalen. Hij was om 't eene of 't andere naar Sheffield uitgezonden. Wel, zegt hij (dat was op dien avond vol verwarring toen de lijken gevonden waren en wij allen in 't ronde zaten gelijk wij nu doen), wel, zegt hij, daar is mij iets vreemds overkomen: toen ik van daag in *de Groene Draak* zat hoorde ik lady Ada (want ik ken hare stem zeer goed) in mijn oor zeggen: Kom, Allen, kom. Toen ik bij Todholes kwam hoorde ik 't zelfde weêr, zegt hij; doch deze maal, zegt hij, was het net alsof mij in de lucht iets voorbij fladderde; doch, zegt hij, toen ik in de laan kom, die naar de kapel loopt, zie ik, zegt hij, regt voor mij uit, zegt hij, zoo duidelijk als ik u zie Robin, eene gedaante, zegt hij, gelijk mijne lady; zij ging mij voor, zegt hij, ik volgde, en zie, daar hing....”

„Alle heiligen, bewaart ons! Wat is dat?“ riepen allen op eens uit en zelfs Benson's wangen verbleekten, terwijl Elgitha bescherming zocht in de armen van Tom Macduff.

Adam ontstak eene toorts en ging op den uitkijk. Er was eene oude wapenrusting van den muur gevallen.

HOOFDSTUK XIV.

SHERWOOD.

Dien avond ging Tom Macduff naar bed in dezelfde kamer met Adam, vast overtuigd, dat hij vóór het aanbreken van den morgen iets heel verschrikkelijks zien zou; 't is de vraag of hij ergens in 't kasteel den slaap zou hebben kunnen vatten, zoo hij alleen had moeten blijven. De vermoeidheid deed hem echter spoedig al het akeligs vergeten dat hij gehoord had en de zon kleurde reeds de spitsen der torentjes van Sherwood, eer hij of Adam ontwaakten.

Sir Reginald ontbood hen na het ontbijt en bragt hen naar een gedeelte van 't gebouw, ver van de staatsiekamers verwijderd, waar in een klein vertrek een man gezeten was, die het bezoek niet gunstig scheen op te nemen.

„Dit zijn de jonge Schotten van welke ik u gesproken heb, Jasper,“ zeî de ridder, „en aan wie ik u verzoek al de bijzonderheden meê te deelen, die gij u herinneren kunt omtrent den dood van lady Ada en haar kind. Wanneer gij dit gedaan hebt, verlang ik, dat zij het gedenkteeken in de kapel zien zullen. Daar het u misschien moeilijk zou vallen er heen te gaan, kan Benson het hun wijzen. — Wanneer Jasper met zijn verhaal gereed is,

mannen, komt dan beneden in de zaal en vraagt naar Benson; ik zal hem zeggen wat hij te doen heeft. "

Onderwijl de ridder sprak en zelfs nog nadat hij de kamer had verlaten bleef de oude man iets mompelen 't geen weinig vleijend voor Schotsche ooren scheen en den wensch inhield, dat men een oud man toch maar in vrede zou laten sterven. Doch langzamerhand, nadat hij de beide jonge mannen scherp had aangestaard, nam zijn gelaat eene minzame uitdrukking aan, waarin echter nog veel weemoedigs doorschemerde.

"Is het dan niet genoeg," zeï hij, "dat er nasporing op nasporing gevolgd is nadat wij verdriet op verdriet geleden hadden, en moeten al die zaken nu wederom opgerakeld worden? Wee mij! Zal er dan nimmer een einde aan die dingen komen? Gij schijnt eerlijke en tevens onervarene knapen te zijn; waarom moet uw jong gemoed reeds in den morgen des levens door verhalen van weedom verdonkerd worden? Waarom worden voorvallen als deze niet binnen de omwallingen en de schaduwen van het bosch gehouden, dat er getuige van was?"

Adam poogde eenige woorden tot geruststelling te zeggen, doch Jasper stuitte hem daarin spoedig.

"Knapen," zeï hij, "hoe kunt gij de zwaarte van datgeen kennen wat op de ziel der ouden van dagen drukt? En toch," liet hij er op volgen en zag hen beiden nog eens oplettend aan, "toch kunt gij geene handlangers van dien man zijn. Hoe komt gij hier?"

Adam vertelde, dat sir Reginald hen op de straten van Durham aangetroffen, vervolgens tot het doen van zekere nasporingen in Schotland, van waar zij geboortig waren, in dienst genomen en hen eindelijk hier gebragt had om het bewijs te ontvangen van den dood van zekere personen.

"Ha! staat het er zóó meê?" zeï de oude man. "Dan

is de booze gevallen in den put, dien hij met zijne eigene handen gegraven heeft. Welnu, jonge mannen, dan zal ik u die waarheid mededeelen, waarvan sir Reginald en Cavendish denken dat ik onkundig ben. Tot nu toe heb ik *zijn* sprookje verteld, want zij waren de medepligtigen van hem en zijn meester; nu zal ik u de waarheid doen kennen en dan kan dit ondermijnde ligchaam in vrede ten grave gaan. Er komt nooit een geestelijke in dezen omtrek voor wien ik mijne ziel zou kunnen uitstorten; want die Cavendish, de Tempelier.... Gaat eens even zien, dat niemand ons beluistere.

„Mijn broeder Albert en ik verkeerden in al de frischheid der jeugdige kracht, toen wij Richard Leeuwenhart naar het Heilige Land vergezelden. Ik zal niet spreken van onze avonturen aldaar, hoeveel daar ook in zij, dat jeugdige gemoederen, gelijk de uwe, belangstelling zou kunnen inboezemen; wij zouden gestoord kunnen worden en er zou verdenking kunnen ontstaan wanneer ik u te lang ophield. Ik moet mij dus bepalen tot hetgeen noodig is om begrijpelijk te maken wat hier later op Sherwood voorviel.

„Izaäk, de koning van Cyprus, dien Richard onttroonde toen hij Guy de Lusignan in zijne plaats stelde, had in zijn serail een paar tweelingzusters, die eerst zeer kort te voren uit Circassië gekomen en zoo uitnemend schoon waren, dat alle dichteren in 't Oosten haar bezongen. In gelaats-trekken en gestalte geleken zij elkander zoo sprekend (behalve in eene bijzondere en vrees-aanjagende zamentrekking van het voorhoofd, die de eerstgeborene kenmerkte wanneer zij uiterst driftig was), dat zij een onderscheidings-teeken moesten dragen om verwarring te voorkomen. Slechts in één opzicht weken zij van elkander af: Ada was trotsch, Zillah zoo gedwee als een lam. Dit verschil van inborst viel echter alleen in 't oog, wanneer zij zich in

omstandigheden van gewigt bevonden; want wanneer Ada niet toornig was scheen *zij*, zoo 't mogelijk ware, de zachtste van het tweetal.

„ Voor iemand van koning Richard's gestel was het onmogelijk op zulke vrouwen niet te verlieven; doch hij had al reeds veel moeten lijden van de ijverzucht der koningin en tevens vertrouwde hij zich te weinig om die dames onder de jonkvrouwen der koningin te plaatsen. Ze geheel te verwijderen bleef buiten alle aanmerking, en daarom, met eene mate van omzigtigheid die hij niet dikwijls aan den dag legde, zond hij ze over naar Engeland (ik behoorde met mijn broeder Albert tot haar gevolg), waar zij onder de hoede gesteld werden van den ouden Cavendish van Hardwicke, wiens zoon, de Tempelier, die zich thans onder dit dak bevindt, een van 's konings medgezellen en misschien zijn vertrouwdste vriend was.

„ De zusters schenen zich een tijd lang na hare aankomst in dit land zeer gelukkig te gevoelen. De oude ridder van Hardwicke behandelde haar zeer vriendelijk en had beiden lief alsof zij zijne eigene kinderen waren. Zij konden door het schoonste gedeelte van Engeland uitstapjes doen, alsof het haar park ware geweest, — van Sherwood hier tot aan de wilde streek der Peverils in 't uiterste noorden van Derbyshire. 't Was zonderling, dat prins Jan ze niet ontdekte gedurende zijns broeders afwezigheid; doch hare ontscheping was met beleid geschied en daar Albert en ik even eerlijk als trouw waren in de vervulling der taak die ons was opgedragen, gelukte het ons, om, zonder dat het in 't oog liep, alle aanraking met dezulken te beletten, die het geheim waarschijnlijk aan den listigen rijksbestuurder zouden hebben overgebrieft.

„ Zoo verliep de tijd totdat koning Richard in Engeland terugkeerde. Zijn vertoef was slechts van korten

duur, maar evenwel bezocht hij tijdens dat verwijl de beide dames nog dikwijls. Vooral was het aan de oudste, Ada, dat hij zich hechtte. Bij zekere gelegenheid kwam hij in gezelschap van zijn broeder Jan en spoedig daarop ging de jongere zuster, lady Zillah, te Chatsworth wonen, eene sterkte op de oevers van den Derwent, na, zoo als men zeide, in 't geheim gehuwd te zijn met prins Jan, die er een tijd lang onophoudelijke bezoeken aflegde.

„Nu volgden de gebeurtenissen elkander zoo snel op, dat ik moeite zal hebben ze u in weinige woorden te verhalen. Prins Jan begon zich koel tegenover lady Zillah te gedragen en zijne bezoeken werden allengs schaarscher, om eindelijk geheel op te houden. Hij had de laagheid dezen Cavendish tot haar bewaarder aan te stellen, onder voorgeven, dat deze, door de gelofte die hij als Tempelier had afgelegd, juist voor dien post geschikt was. Mijn broeder Albert was naar Chatsworth verplaatst, terwijl *ik* te Hardwicke achterbleef. Hij kende de onwaardige behandeling zeer goed, die de arme dame van haar bewaarder moest verduren en die haar eindelijk, toen zij hare bevalling nabij was, in een vreemd land en in een ruw jaargetijde de vlugt deed nemen. Men heeft nooit meer iets van haar gezien of vernomen. Het gerucht heeft gelooopen, dat men haar lijk in de Wye gevonden had, doch het ware van de zaak is ons onbekend gebleven. Alles wat Albert ooit omtrent het voorgevallene te Chatsworth wilde zeggen, was, dat er een oog is 't geen overal doordringt, zelfs onder het borstharnas van een Tempelier.

„Lady Zillah's verdwijning volgde dadelijk op koning Richard's vertrek voor zijn laatste en noodlottige bezoek op het Fransche grondgebied. Lady Ada was ontroostbaar over zijne afwezigheid en over het verlies van hare zuster. Prins Jan zond daarop bevel, dat zij vervoerd moest wor-

den naar dit kasteel van Sherwood, als eene meer geschikte en afgezonderde plaats voor hare bevalling. Helaas! wij allen vreesden inderdaad, dat deze plaats geschikter was voor het oogmerk, dat men koesterde!

„Zij werd dus naar Sherwood overgebracht en onze vrees begon reeds plaats te maken voor de hoop op eene heilrijke toekomst en blijder dagen, toen wij haar moeder zagen worden van een gezonden knaap. Bij die gelegenheid bekwam zij verlof om vrijelijk door het bosch rond te zwerven met haar kind, 't geen zij zelf zoogde en geen oogenblik buiten hare armen vertrouwde. Hare wandelingen waren steeds gerigt naar eene stulp, die mijn broeder Albert in het bosch bezat, of naar eene kleine kapel niet verre van het kasteel en die gij volgens de begeerte van sir Reginald heden moet bezoeken.

„Aldus verliep de tijd totdat er eene tijding kwam, die al onze hoop in duigen stortte. Wij hadden met verwachting den dag te gemoet gezien, wanneer Richard Leeuwenhart naar Engeland zou terugkeeren om eene vrouw te erkennen en een zoon, den troon en het koninklijk geslacht waardig; want o mannen! het was eene zoo koninklijke, zoo edele, zoo verblindend schoone gade! — en zulk een kind! nooit had een zoo volmaakt jong prins zijn vader en vorst verwacht! Helaas! in stede van hem, ontvingen wij de tijding van zijn dood te Chalus. Niemand onzer durfde het aan lady Ada bekend maken: sir Reginald en Cavendish zijn beiden op het kasteel, zeiden wij; die zullen haar het treurige nieuws melden. Doch de ridder en de Tempelier gingen te zamen reeds vroeg in den morgen uit met hun vertrouwden dienaar Mauners, zonder een gehoor bij haar gevraagd noch zich naar hare vertrekken begeven te hebben; en zij-zelve, arme vrouw! ging, als naar gewoonte, zonder geleide met haar kind wandelen.

„Zij bleef dien dag zooveel langer weg dan zij gewoon was, dat wij ons ongerust begonnen te maken. Langzamerhand veranderde die ongerustheid in vrees, toen plotseling in den namiddag eene der dienstmaagden kwam binnenstuiven met het berigt, dat zij in het bosch noodgeschrei en kreten als van een kind hoorde. Het grootste gedeelte der huishouding ging dadelijk uit, de meesten in de rigting waar het meisje zeide dat zij het geluid gehoord had, anderen langs minder bezochte paden; ik-zelf spoedde mij voort in de rigting van de kapel.

Bijna had ik dat gebouwtje in 't gezigt toen ik iemand langs het voetpad naar mij toe zag snellen; 't was mijn broeder Albert.

„Ga ijlings hulp halen, Jasper!“ riep hij uit zoodra hij mij in 't oog kreeg. „Ga hulp halen! Onze lady hangt hier digt-bij aan een boom!“

„Ik keerde mij oogenblikkelijk om en rende in een staat van de grootste verbijstering her- en derwaarts, eer ik eene of andere afdeeling van de onzen aantrof; en toen ik eindelijk eenige mannen bijeen kreeg en met hen naar het pad terugkeerde waar ik mijn broeder verlaten had, vond ik Albert bezig het ligchaam van de dame naar boven te houden, ten einde te beletten dat de doek, waaraan zij opgehangen was, verder nadeel dede; doch zijne zorgen kwamen blijkbaar te laat. Het kind lag in hare armen, met zijn gelaat tegen haar boezem, alsof het daar den laatsten adem uitgeblazen had; en toen men beiden afsneed, waren zij ongetwijfeld reeds sedert eenigen tijd dood. Wij hebben het tweetal niet gescheiden. Toen een der dienaren den verstijfden arm van de moeder poogde om te draaijen, zeï Albert:

„Laten zij blijven zooals wij hen gevonden hebben. Zij minden elkander in hun leven; wij moeten hen in den dood niet scheiden.“

„Arme dame! Wij meenden toenmaals, dat de schrik over den dood van den koning, dien een of ander haar misschien te voorbarig en onvoorzigtig had bekend gemaakt, haar tot die overijlde daad vervoerd zou hebben. Indien.... indien....”

Bij deze laatste woorden zag Jasper angstvallig rond en staarde naar de deur. Adam stond op, keek den gang in en gaf hem de geruststellende verzekering, dat er niemand in de nabijheid was.

„Komt digt bij mij, jonge mannen! — nog digter. Ik wil het slot van mijn vreeselijk verhaal liever door blikken dan door woorden doen kennen. Er waren sporen van geweld op de handen, de vingers, de halzen van moeder en kind zichtbaar; zij waren verworgd, eer men ze aldus had opgehangen; en.... en.... en sir Reginald en Cavendish waren dien dag met dien éénen dienaar in het bosch en.... en ... Ik heb mijn hart lucht gegeven!”

De oude man liet zijn hoofd op zijne borst zinken en zat een tijd lang alsof het leven hem te gelijk met die woorden ontvloden was. Kort daarna evenwel hervatte hij, op den toon van iemand wiens hart van een zwaren last ontheven is:

„Nu, jonge mannen, weet gij datgeen waarvoor sir Reginald u herwaarts gezonden heeft. Gij kunt nu niet twifelen aan den dood van lady Ada, aan den dood van haar kind, — van dat vorstelijk kind, hetgeen met elken blik een dolk gestooten zou hebben in boezems, die naar men zeide een tijd lang rustig klopten, maar nu weêr onrustig schijnen te worden, ofschoon ik niet weet waarom. Het geweten, eenmaal ontwaakt, is een hardvochtig gebieder. Aan het lijk van lady Ada werd, wegens de wijze waarop zij aan haar einde gekomen was, eene Christelijke begrafenis te Ault Hucknall ontzegd. Wij begroeven haar

in de kleine kapel, met het kind nog aan hare borst; en heden zult gij boven dat graf de in marmer gehouwen beeldtenissen van eene koningin met haar kind zien, die men er op zekeren morgen geplaatst vond. Niemand heeft ooit geweten van waar zij herkomstig waren, evenmin als iemand heeft getracht ze van daar weg te nemen. Integendeel heeft men zich veel moeite gegeven om te doen gelooven, dat koning Jan zelf dat gedenkteeken opgericht had; en wanneer gij oplet, jonge mannen, dat het hoofd van de dame met eene *kroon* prijkt, dan zult gij daarin (ten minste *mij* is het altijd zoo toegeschenen) in zekere mate een sleutel vinden tot de omstandigheid, dat de dood van lady Ada voorviel op denzelfden dag toen de ridder en de Tempelier alhier tijding ontvingen van den dood van haar — monarch.

„Nu, jonge lieden, dient gij afscheid van mij te nemen. Gij ziet er schrandere en eerlijker uit, weest ook bescheiden. Vaartwel; de heilbeden van een oud en stervend man zullen u op uwe schreden vergezellen. „

Onder groote dankbetuiging voor het geschonken vertrouwen en met de verzekering, dat zij daarvan geen misbruik zouden maken, namen Adam en Tom van den ouden Jasper afscheid. Weinig opgebeurd door het verhaal, dat zij gehoord hadden, gingen zij naar beneden en het kasteel kwam hun nog veel somberder voor dan vroeger.

„Ik wenschte van harte, Adam, dat wij er goed uit waren,“ zei Macduff. „Als ik nog veel zulke geschiedenissen op zulk eene plaats moest aanhooren, zou men mij welligt op een of anderen dag ook aan een boom vinden hangen. „

„St! Tom! St! Spreek hier niet van hangen, ofschoon wij er wel eenigen kennen, voor wie dat een uitnuntend onthaal zou zijn. Houd u bedaard, gelijk ik reeds meer dan eens gezegd heb. Wij zullen hier niet lang blijven, dat is ten minste een troost. „

In het portaal troffen zij Benson aan, die hen langs een donkerder en woester pad dan zij tot nog toe betreden hadden het bosch inbragt.

„Dit is de boom waarvan die gekken spreken,“ zeî hun geleider. „Waren zij in Normandië geweest zoo als ik, toen de kans van den oorlog de bosschen telkens van eigenaar deed veranderen, dan zouden zij zoo gewoon zijn geworden vruchten van dien aard aan de boomen te zien hangen, dat zij niet zooveel beweging om eene vrouw zouden maken. Er is niets zoo goed als de oorlog, om de menschen van overdreven gevoeligheid te genezen.“

Adam en Tom waren nog niet in den oorlog geweest en konden zich dus niet vrijwaren tegen zeker gevoel van beklemdheid, toen zij onder den bedoelden boom doorgingen; evenmin waren zij vrij van eene soort van bijgeloovig ontzag, toen zij het gedenkteeken in de kapel beschouwden en zich herinnerden wie daar onder rustten. De zeer eenvoudige tombe vertoonde enkel de levensgrootte beeldtenissen van eene vrouw en een kind, die op eene wit marmeren plaat als te slapen lagen. Het gansche monument was uit één blok gebeiteld. De vrouwenfiguur droeg, zoo als Jasper hen onderrigt had, eene kroon op het hoofd, van den vorm bij koninginnen gebruikelijk. De bewaarders van dit grafgesticht, hetgeen tot op den huidigen dag in de Scarccliffe-kerk, aan den zoom van het Sherwood-bosch, te zien is, vergulden die kroon zorgvuldig telkenmale wanneer de kapel van binnen schoongemaakt of nieuw opgeschilderd wordt. Men verwondert zich een zoo fraai monument, in een stijl die geheel van andere grafteekenen afwijkt, in zulk een afgelegen hoek van het land aan te treffen. Tegenwoordig is het de eenige herinnering aan de zwarte daden, die eenmaal eene zoo onbegeerlijke vermaardheid aan het jagthuis in het Sherwood-bosch gegeven hebben.

Het uur van het middagmaal naderde, toen Tom en Adam in het kasteel terugkeerden. De avond verliep gedeeltelijk met uitspanningen in het dienstboden-vertrek en gedeeltelijk met eene soort van verhoor omtrent Jasper's inlichtingen, 't geen beiden wonderwel doorstonden.

Vroegtijdig begaven zij zich ter ruste, na eerst nog eene wijle gesproken te hebben over hun zonderlingen toestand, over de verschrikkelijke voorvallen waarvan men hen deelgenooten had gemaakt en over de vreemdsoortige taak waarmede zij verwachtten belast te zullen worden.

Op welk uur van den nacht het gebeurde kon Adam later niet opgeven, maar hij werd gewekt doordien iemand hem zachtkens aanraakte. Opziende zag hij met verbazing eene vrouw (die hij voor de dame herkende, welke hem te Sheffield aangesproken had) naast zijn bed staan met een lantaarntje in hare hand. Zij was in 't wit gekleed en omhuld door een langen sluijer, die tot op hare voeten neêrdaalde. Na aan Adam een teeken gegeven te hebben dat hij moest opstaan en haar volgen, naderde zij het tapijtbehangsel aan het andere einde der zaal, ligtte het op, opende een deurtje 't geen zij doorging en liet het tapijt weder vallen toen Adam, die haar volgde, naast haar stond. Na op nieuw gewenkt te hebben, dat hij zwijgen en zachtkens loopen moest, ging zij hem voor door eene lange en naauwe galerij en bleef op eene plek staan van waar men duidelijk stemmen als van twistenden in eene naburige kamer hoorde.

„Hoe dikwijls moet ik u herhalen, Cavendish,“ zeï Taunton, „dat lady Ada zeer ligt het kind van een of anderen landman in den arm kan gehad hebben, terwijl haar eigen kind misschien lag te slapen. Mauners bragt dien bengel spoedig tot zwijgen, doch dacht er niet aan hem uit de armen van de koningin te nemen.“

„Gij schijnt u dezen avond op sterke uitdrukkingen toe te leggen, Taunton,“ antwoordde Cavendish: „voor dien titel dienen meer afdoende bewijzen bijgebracht te worden dan tot nog toe geschied is.“

„’t Is voor ons, Cavendish, het veiligste de zaak uit dat oogpunt te beschouwen ’t geen ik nu tot het mijne maak, al schijn ik daardoor ook wat ligtgeloovig. Bovendien, ik zeg u, het beeld van die vrouw, die ik te Durham en te Sheffield gezien heb, vervolgt mij. Wij hebben nooit een echt bericht gehad van den dood van lady Zillah, en indien zij dat nu is, ’t geen ik vrees, dan kan zij ons veel kwaad doen.“

„Bah, Taunton! Gij zijt een oud wijf geworden met al uwe achterdocht en vrees. Mauners kan zich zoo ongelooflijk niet vergist hebben met de lijken, die in de Wye gevonden zijn.“

„Ziedaar, Cavendish,“ riep Taunton zegepralend uit, „nu verkeert *gij* in denzelfden tweestrijd, waarin *ons* poogdet te brengen. Gij hebt ons, toen wij geloof sloegen aan een heelmeeester, bespot, omdat de ontbinding reeds zoo ver gevorderd was; en evenwel neemt *gij* de getuigenis van iemand, die in zulke dingen geheel onervaren is, aan met opzigt tot lijken, die minstens twee maanden in ’t water gelegen hebben.“

„Ik zie geene overeenkomst tusschen die twee gevallen,“ hernam Cavendish. „Maar, kom-aan, laten wij van veronderstellingen liever tot de wezenlijkheid overgaan. Wat hebt *gij* eigenlijk voor met die twee Schotsche honden? Wat *mij* betreft, ik verzet er mij tegen, dat zij met eenigerhande taak van vertrouwen belast worden; zij zijn de helft te slim, ten minste die oudste.“

„Gelooft *gij* dan, dat ik ooit het minste voornemen gekoesterd heb om hen daartoe te gebruiken, zoo als ik hen diets maakte?“ vroeg Taunton. „Nee! Ik heb hen,

in de eerste plaats, al het bijzonders laten opgaëren dat zij hier kunnen vernemen. Morgen sluit ik hen op, niet in den Stefanus-toren, waaruit die waanzinnige Blondel lady Johanna liet ontsnappen, maar in den Flintoffs-toren, waaruit nog nooit iemand zich bevrijd heeft en waar men elk woord verstaan kan dat zij spreken. Spreken doen zij zeker met elkander en ik verwacht dat zij wel 't een of ander zullen klappen, dat ons van groot nut kan zijn. Wanneer het mij voorkomt, dat er op die wijze niets meer uit hen te halen is, dan zijn er zekere werktuigen in dien toren, waarmee men reeds vroeger de proef heeft genomen, en er is eene galg voorhanden, om aan de gansche zaak een einde te maken."

In dit opzigt scheen tusschen de beide ridders geen verschil van gevoelen te bestaan, want zij begonnen hartelijk te lagchen; doch een der luistervinken achter het beschot bedacht nu toch met vreeze en bevinge, dat Macduff niet zoo dwaas was geweest, toen hij op de oevers van den Tees voorsloeg het hazenpad te kiezen.

Het vriendschappelijke onderhoud eindigde daarmede, dat Taunton Benson riep en hem gelastte, de slaapkamer van de beide Schotten zonder gedruisch van buiten af te grendelen. Adam volgde nu de dame, welke door den gang naar een trap ging, welken zij afdaalden. Aan den voet van dien trap traden zij een uitgestrekt gewelf binnen en toen zij aan het einde daarvan eenige treden opgegaan waren, drukte de dame op eene veêr, eene marmeren plaat opende zich en zij hadden de kapel met het grafgesteente voor oogen.

"'t Is goed dat ik u dezen nacht opgeroepen heb," zeî hunne geleidster, toen zij den voet in de kapel zetteden, "want uit het gehoorde kunt gij opmaken, dat ik eenige uren later niet meer in de mogelijkheid zou geweest zijn

u bijstand te bieden. Gij moet met uw reisgenoot hier niet langer dralen. Spoed u met het aanbreken van den morgen (want in de duisternis zoudt gij het pad door het bosch niet kunnen vinden) naar de stulp die ik u genoemd heb, en waar gij paarden gereed zult vinden. Sla niet denzelfden weg in langs welken gij op Sherwood Castle gekomen zijt. Vraag naar den Peveril-weg die naar de oevers van den Derwent loopt en neem dan over de heuvelen uw weg naar Warrington. Blijf daar den nacht over en begeef u den volgenden dag naar Skipton. Ik heb hier alles op een perkament geschreven, opdat gij de namen niet zoudt vergeten. Laat te Skipton uw medgezel in de herberg blijven en ga gij alleen uit om naar Thomas den Wapensmid te vragen. Zeg hem, dat de ridder van Sedbergh begeert, dat hij u den weg wijze naar den kluizenaar. Volg zijne voorschriften, doch ga er alléén heen en laat uw reisgenoot op zijne kamer, zonder dat iemand hem zie, uwe terugkomst afwachten. Nu wil ik u niet langer ophouden, want gij hebt behoefte aan rust. Uwe reis op morgen zal langdurig en vermoeijend zijn. Keer naar uwe kamer terug langs den weg dien gij gekomen zijt."

Onderwijl de dame sprak, zag Adam beurtelings haar en het marmeren beeld aan, dat daar voor hem lag. De gelijkenis was zoo treffend, dat hij gaarne eenige vragen zou gedaan hebben; doch zijne geleidster had in hare manieren en voorkomen iets zoo edels en majestueus, en hare stem, hoewel zacht, was in waarheid zoo gebiedend, dat de vragen, die hij reeds op zijne lippen had, daar onuitgesproken wegstierven. Te gelijker tijd scheen zij zeer te wenschen, dat hij dadelijk vertrekken zou; en dus trad hij, na eerbiedig de hand gekust te hebben die zij hem toereikte, den gang weder in, de marmeren plaat sloot zich achter hem toe en het eenige licht, dat hem den weg kon doen vinden,

bestond in den schemerschijn van de kapellamp, die door de reten van den muur drong. Nog was hij niet ver gevorderd, toen plotseling die flauwe lichtgloed verdween, en te gelijk een dof gedreun zijne ooren trof, alsof een groot getal personen de kapel naderde. Het geluid kwam nader en nader en men hoorde den Tempelier den sleutel van de kapel vragen. Het antwoord bewees, dat het bedienden van 't kasteel waren, die hem vergezelden. Niemand bezat echter den sleutel, want niemand had er aan gedacht dat hij noodig zou zijn.

„Breek de deur dan open,” gebod Cavendish. „Die kunstenaars moeten opgehelderd worden, anders is het op het kasteel niet meer uit te houden.”

Adam hoorde een oogenblik later de deur bezwijken, een scherp geluid daarop volgen en de stem van zijne geleidster uitroepen:

„Sterf in uwe zonden, moordenaar! Lady Ada is het, die u den stoot toebrengt!” En oogenblikkelijk na die woorden viel een zwaar voorwerp op de tombe van de moeder en het kind.

De bedienden hieven angstkreten aan, lieten van schrik de toortsen uit hunne handen vallen en vlugten in de grootste ontsteltenis naar het kasteel. Zij meenden gezien te hebben, dat het marmeren beeld oprees en den Tempelier een dolk in 't hart stiet, en de ontsteltenis had sommigen zoo zwaar bevangen, dat zij weken lang niet in staat waren hunne legersteden te verlaten. Zelfs Benson was tot de bekentenis genoodzaakt, dat er dingen waren, die zijne bevatting te boven gingen en hij waagde geen antwoord op Elgitha's aanmerking, dat degenen, die de wereld op eene wijze verlieten welke niet natuurlijk was, ligtelijk middelen buiten 't bereik van anderen konden bezitten om er weêr in te komen.

Adam vond tastende zijn weg terug en trof Tom in diepen slaap verzonken, die welligt van geesten droomde, maar er voorzeker geene zag. Na vergeefs getracht te hebben zelf den slaap nog te vatten, stond Adam met het kriecken van den dag op en wekte Macduff, wien hij genoeg vertelde om hem zijne toebereidselen te doen bespoedigen, zonder zijne bijgeloovige vrees gaande te maken. Toen zij de kamer voorbijgingen waar Adam het gesprek van den vorigen avond afgeluisterd had, hoorden zij iemand zeggen:

"Ga sir Reginald en den Tempelier roepen; ik moet hen dadelijk spreken."

"Ik zou sir Reginald kunnen roepen," antwoordde Benson, "maar de Tempelier zal noch aan *uw* opontbod noch aan 't *mijne* gehoor geven. Hij ligt beneden in de zaal."

"Ligt hij daar, Benson? Wat beteekent dat dan?"

"Hij is dezen nacht door het beeld uit de kapel vermoord."

"Zijt ge krankzinnig? Maar ik heb geen tijd om naar oude-wijvenpraatjes te luisteren. Ga heen en roep sir Reginald."

Adam wenkte Tom, dat zij nog een oogenblik moesten blijven. Kort daarop hoorden zij sir Reginald Taunton binnenkomen.

"Wat moet dit beduiden, Mauners?" vroeg hij. "Wat brengt u op zulk een tijdstip hier? Ik dacht, dat gij in Schotland waart?"

"Ik ben daar geweest," gaf Mauners ten antwoord; "Glenorchy is gedood en *ik* heb er maar met moeite het leven afgebragt. Lady Johanna bevindt zich in Schotland, vergezeld van...."

Er ontstond een oogenblikje stilte.

"Van wien?" vroeg sir Reginald met ongeduld.

"Van *het kind*," antwoordde Mauners met eene heesche stem, "opgegroeid tot een man, — en een dapper man ook

want *hij* is het die den ridder van Glenorchy verslagen heeft. Alvorens Glenorchy kwam had ik beproefd de zaak voor hem af te doen; doch die gek van een Blondel, — die geboren is, geloof ik, om al onze plannen in duigen te werpen, — kwam heimelijk achter mij, eer mijn staal zijne taak vervuld had. ”

Er volgde weder eene pauze, die afgebroken werd door Mauners om aan sir Reginald te vragen wat hij nu voornemens was.

” Dadelijk naar den koning te gaan, ” antwoordde deze; ” en gij hebt mij zonder uitstel te volgen, daar wij denkelijk onverwijd naar Schotland zullen moeten. Doch eerst moet ik onze beide Schotsche honden op de pijnbank brengen; zij kunnen ons welligt zeer kostbare inlichtingen geven. ”

Adam gaf aan Tom een wenk om nu niet langer te vertoeven. In de kapel zag Macduff met groote ontzetting het bloed, dat de marmeren beelden bezoedeld en den grond gedrenkt had. Zij verspilden den tijd echter niet met er over te spreken, maar spoedden zich naar de hut, waar zij twee paarden in eene schuur achter het geboomte vonden. Die te bestijgen was het werk van een oogenblik en terstond reden zij heen in de rigting die de dame opgegeven had.

In 't kasteel begaven sir Reginald en Mauners zich naar beneden in de zaal, waar het lijk van den Tempelier lag.

” Wat beteekent die historie, die Benson mij vertelt, dat het beeld in de kapel Cavendish zou vermoord hebben? ” vroeg Mauners.

” Nog pas gisteren, ” antwoordde sir Reginald, ” deed ik vergeefsche pogingen om Cavendish te overtuigen, dat de lijken, welke gij uit de Wye hadt zien halen, niet die waren geweest van lady Zillah met haar kind. Thans heeft hij het loon voor zijn ongeloof ontvangen. ”

Sir Reginald en Mauners verschrikten heftig en deinsden terug: want het lijkkleed, dat den Tempelier overdekte, had zich bewogen! Doch zij glimlachten elkander smadelijk toe, op het zien van des Tempeliers trouwen hond, die er onder uit sloop.

„Hij was altijd zulk een stijfkop,“ merkte sir Reginald met bitterheid aan, „dat ik verwachtte hem te zien opstaan om mij tegen te spreken, ofschoon ik er geen oogenblik aan twijfel, dat het lady Zillah's dolk was, die hem den doodelijken stoot toebragt. Het doet mij leed, dat hij een den krijgsman zoo onwaardigen dood gevonden heeft; doch eigenlijk verheugt het mij, Mauners, dat ik van hem ontslagen ben. Hij begon lastig te worden met zijne onverzettelijke ongeloovigheid.“

Benson trad binnen met de tijding, dat men de kamer der Schotten ledig had gevonden; de vogels waren gevlogen, doch hadden geen spoor achtergelaten waardoor men hen terug zou kunnen vinden, noch eenig teeken van de wijze waarop zij ontsnapt waren.

„Hier schuilt verraad onder!“ riep sir Reginald uit. „Laat oogenblikkelijk mijn snelste paard voorkomen, Benson. Gij, Mauners, blijf hier, want gij hebt rust noodig. Ik hoop die twee spionnen alleen wel te achterhalen en dood of levend terug te brengen. Zoo ik heden niet terugkeer, kom gij dan morgen te Durham.“

Het duurde niet lang of men hoorde de hoefslagen van sir Reginald's paard op het binnenplein. Mauners bleef het lijk van den Tempelier nog aanzien en wilde juist dien slip van het lijkkleed opligten die het gelaat bedekte, toen hij, met afgrijzen op zijn gezicht en over zijn gansche lichaam sidderende, eenige schreden achteruit sprong. Doodsbleek en geheel bebloed rigtte Cavendish zich voor hem op!

„Die buigzame handlanger van een zwak meester achtte

mij dood, Mauners; en inderdaad, ik ben er digt bij geweest, 't was een leelijke stoot. Doch roep Benson en laat onze paarden voorbrengen. Geene tegenspraak, Mauners. Benson weet, dat ik nog leef. Ik moet deze vlekken afwasschen, en dan te paard. Een van ons beiden, Reginald of ik, keert heden niet levend naar Sherwood terug."

Kort daarna verlieten Mauners en Cavendish het kasteel. De schrik der bedienden, toen zij dezen laatste levend weêrzagen, was niet grooter dan hunne verbazing op het aanschouwen van den eerstgenoemde in de rusting en het gewaad van een ridder.

HOOFDSTUK XV.

DE INGLEBOROUGH.

„Wij komen er ditmaal beter af dan den laatsten keer; nu ten minste hebben wij de koelte van den morgen en twee goede paarden in ons voordeel,“ merkte Tom tegen Adam op, terwijl zij in snellen draf door het woud reden.

„Ja, 't is zeker plezieriger,“ antwoordde Adam; „maar daarentegen hebben een vlak land en een donkere nacht onbetwistbaar veel vooruit boven ruwe paden en zulk digt kreupelhout, dat een kikvorsch er ter naauwernood door zou kunnen springen; onze eenige kans van behoud is, dat degenen, die ons vervolgen, denzelfden weg niet inslaan als wij. Naar 't geen de dame zeï, denk ik, dat hetgeen daar aan onze linkerhand ligt, Hardwicke is; het ziet er niet onaardig uit, maar 't is somber als of het in den rouw was over de twee lieve vogeltjes, die de gekroonde hoofden daar uit hun warm nest opgejaagd hebben. Ik zal u dat echter later wel eens vertellen, Tom; wij moeten nu niet talmen, met den galg achter en eene lange dagreize voor ons.“

Zoo spoedden zij zich, na het verlaten van het Sherwood-bosch, door streken voort, welke sinds dien tijd stof hebben geleverd aan menig penseel en menige pen, en vooral

in latere tijden gedrukt zijn door de voeten van vele pelgrims, die er gezondheid, vermaak of natuurschoon kwamen zoeken. Tom voelde zich bijzonder geboeid door de torenvormige rotsen van den Matlock, welke, zoo als hij verklaarde, sterk geleken op den Craig-Vinean, wanneer men zich dien in eene kookpot en meer dan half gesmolten kon voorstellen. Adam voelde zich buitengewoon agetrokken door den donkeren en eenzamen toren van Chatsworth, het beeld der tijden waarin hij gebouwd was, gelijk zijn sierlijker opvolger 't is in eene luchthartiger en vrolijker eeuw. Adam geraakte zoo zeer in gepeins over het met dien toren in verband staande verhaal 't geen zij gehoord hadden, dat zij de heilige bron en het kruis reeds voorbij waren benevens de kleine kapel, die toen de plek aanduidde, waar de schitterende Buxton later zwetsen zou op het drukke bezoek aan de fashionable bronnen; ja zij bevonden zich reeds in het hart van de wildernis der Piek, eer Adam uit zijne mijmering gewekt werd door Macduff's opmerking, dat hij vele wilde streken in Schotland bezocht en zich zelfs bij stormweder op den Lammermoor bevonden had, doch dat hij nooit te voren eene plek had gezien, „zoo ten eenemale vergeten door haar Schepper en verwaarloosd door de menschen.”

Eerst laat bereikten zij Warrington, dat zelfs toen reeds door zijne geestelijke gestichten en goede logementen vermaard was. De beide jonge mannen waren verblijd op het binnenplein van een dezer laatste te kunnen afstijgen en, na voor hunne paarden gezorgd te hebben, in een aange-naam keukentje plaats te kunnen nemen, nabij een knetterend en zeer gewenscht vuur. Toen zij uit den stal over het plein naar de keuken gingen, vertoonde zich een monnik, die ook eene lange reis scheen afgelegd te hebben, te oordeelen naar den toestand van zijn paard, hetgeen,

voor zoo ver het te zien was bij het licht dat van het huis uitstraalde, volgens Macduff's oordeel, beter aan een jager dan aan een monnik paste. De pater ging achter hen de keuken binnen en zette zich in een hoek nabij de deur, waar hij met de kap over zijn hoofd, zijn rozenkrans ging zitten bidden. Hij was daarmede nog al bezig, toen Adam en Tom hun slaapvertrek gingen opzoeken, en toen zij den volgenden morgen beneden kwamen, vonden zij hem alweder op dezelfde plek hetzelfde verrigtende, als of hij daar vastgenageld had gezeten en eene of andere vrome gelofte moest vervullen.

Hun weg van Warrington naar Skipton liep door eene landstreek, die wel veel afwisseling aanbood, doch over 't algemeen woest en bergachtig was. Zoo eenig profeet in zinsverrukking hun had voorspeld, dat zelfs de wildste en afgelegenste van die valleijen eenmaal een gedeelte zou worden van eene onmetelijke fabriek-stad, — dat ieder beekje, om niet te spreken van stroomen en rivieren, in één dag meer werk zou verrigten, dan de vingers van de vlijtigste matrone in een gansch jaar met haar spinnewiel konden voortbrengen, — dat fabriekgebouwen de plaats zouden innemen van het kasteel en katoenfabrikanten de hoogerhand zouden hebben boven Cavendishes en Tauntons: — zij zouden dien bedrieger de donkerste cel en den hoogsten galg op het kasteel van Sherwood waardig gekeurd hebben.

De dag was ver verlopen toen zij het stadje Skipton binnenreden, in de schaduw gelegen der muren van het evenzoo genoemde kasteel. Na in eene der kleine herbergen voor een dag eene kamer besproken te hebben, waar Tom zijn hoofdkwartier opsloeg, na aan de kasteleines hoog van vermoeijenis en ongesteldheid opgegeven en met haar eene overeenkomst gesloten te hebben voor een versch

paard, ging Adam uit op de taak, die hem in 't bijzonder was opgedragen.

Op het vierkante plein voor het kasteel, — van hetwelk, zoo open, zoo luchtig en zoo gebiedend als het daar lag, men een gezigt had, in Engeland welligt ongeëvenaard voor de uitgestrektheid, de weelderigheid en afwisseling; eene ligging, zoo merkwaardig in contrast met het kasteel van het Sherwood-bosch, — behoefde Adam niet lang te zoeken naar den winkel van Thomas den Wapensmid. Daar binnentredende, zag hij een monnik, sterk gelijkende op den pater dien hij te Warrington ontmoet had (doch schijnbaar gebukt onder jaren en gebreken), het huis evenzeer naderen; en toen hij voortging naar de werkplaats waar de smidse gloeide en de werklieden in maatslag hunne hamers lieten nederdalen, bleef de monnik aan de deur staan en zich aan de zware deurposten vasthouden, met een voorkomen, alsof hij om eene aalmoes smeekte.

Toen Adam naar Thomas den Wapensmid vroeg, legde een man van reeds geklommen jaren, doch van een gezond en sterk uiterlijk, den zwaren hamer neder dien hij hanteerde en ging naar de deur.

„Wat begeert gij van Thomas den Wapensmid?“ vroeg hij.

„De ridder van Sedbergh heeft mij gelast, hem de woonplaats van den kluizenaar te vragen,“ gaf Adam ten antwoord.

„Ik ben steeds bereid de wenschen van den ridder van Sedbergh te vervullen, doch daar gij juist van eene reis schijnt te komen, zou ik u raden hier een poosje uit te rusten en eenige ververschingen te gebruiken eer gij op zulk een togt uitgaat.“

Adam wilde zich met het late uur en zijn wensch om nog dien avond te Skipton terug te zijn verontschuldigen, doch de wapensmid schudde zijn hoofd, met de woorden:

„Ik vrees, jongman, dat die terugkeer naar Skipton

niet gaan zou, doch indien gij het tot Ingleton kunt brengen, schroom dan niet, hoe laat het ook zij, mijn daar wonenden zoon, die denzelfden naam draagt als ik, te wekken. Wanneer gij hem hetzelfde wachtwoord opgeeft zal zijn huis tot uwe dienst staan. Verlangt gij den kluizenaar zonder uitstel te zien, sla dan, wanneer gij Skipton verlaat, den weg in, die langs het land van Craven loopt; en houd u, steeds westwaarts gaande, langs den voet van den rotsmuur, die meer een kustwal dan de grens van een vruchtbaar dal gelijkt. Ingleton verlatende, waar gij uw paard aan de zorg van mijn zoon kunt toevertrouwen, moet gij een bergpad aan uwe regterhand nemen, 't geen u naar boven in een bergpas zal geleiden op de helling van den hoogen Ingleborough; houd dat pad tot aan den hoek waar het plotseling regts afslaat, aan het benedeneinde van de bergpas van Ingleborough, blijf daar staan, en klop met een der steenen, die gij overvloedig rondom u zult vinden, driemaal krachtig en luid op de graauwe rots die bij den bogt van het pad staat; de kluizenaar zal uwe oproeping weinige minuten daarna beantwoorden. Ik behoef u geene verdere voorschriften te geven, de naam van den ridder van Sedbergh is daar in ieder opzigt toereikend."

Adam bedankte den wapensmid en keerde zich zoo plotseling om, dat hij den monnik bijna omverliep, die tegen den deurpost leunde; doch de pater maakte zich voor iemand van zijn schijnbaren ouderdom al heel rap uit de voeten. Na Tom vaarwel toegeroepen te hebben besteeg Adam zijn paard en reed heen in de rigting die de smid hem had aangewezen, door de vallei welke tusschen de drie bergen ligt en waarvan zelfs toen reeds een onder het volk in omloop gekomen rijmpje zeide:

Penthill, en Pen-y-Gant, en Ingleborough's top: —
Zoek vrij door 't gansche land verheev'ner bergen op.

Een tijd lang hielden de zonderlinge gebeurtenissen, die hij in de laatste tijden had bijgewoond, zijn geest zoodanig bezig, dat hij naauwelijks een blik sloeg op het vreemdsoortige landschap waar hij door reed; trapsgewijze echter maakten die overpeinzingen plaats voor een gevoel van bewondering, gemengd met verrassing over den buitengewonen aard van het tafereel, hetgeen hij hier voor oogen had: aan de eene hand weelderig weiland, aan de andere een rotsmuur, die in de meest grotesque en schilderachtige vormen steil uit de vlakte oprees, zich nu eens tot eene aanmerkelijke hoogte verheffende en dan weder bijna gelijk loopende met het overige van den bodem, doch nimmer geheel te niet gaande. Dit vertoonde zich aldus niet éénmaal, maar vele malen, en naar mate hij vorderde, namen de rotsen voortdurend zonderlinger, grilliger en afwisselender vormen aan.

Bij 't aanschouwen van de natuurschoonheden die hem omringden, begon hij de gruwelen van Sherwood bijna te vergeten, toen er eene omstandigheid plaats greep, die meêwerkte om eenige van zijne onaangename, half bijgeloo-vige aandoeningen te doen herleven. Op een steil gedeelte van den weg was hij afgestegen in de nabijheid van iets, 't geen eene fontein of bron scheen, doch toen hij er bijkwam, bevond zich geen druppel water in het bekken. Hij was zeer dorstig en kon niet nalaten een weinig, zoowel om den wille van zich-zelfen als van zijn paard, te grommen. „Ik wenschte dat eene of andere vriendelijke toovergodin dit aardige bekken voor ons vulde,“ riep hij uit en oogenblikkelijk begon het water in zulk eene hoeveelheid te verschijnen te komen, dat het bekken binnen weinige minuten overliep. Aanvankelijk was hij zoo verschrikt, dat hij het water niet durfde aanraken, doch hier zette hij zich overheen, en toen hij gedronken had en het vocht goed, koel en

verfrisschend bevond, begon hij zich te herinneren, dat hij wel eens gehoord had van bronnen, die aan eb en vloed onderworpen waren. Maar dit voorval stortte hem ook weder terug in zijne vorige vlaag van sombere en bijgeloovige gedachten, en toen hij duidelijker begon te vernemen, wat hij reeds meer dan eens te voren had meenen te hooren, het dreunen van paardenhoeven namelijk, die voortgingen als hij ging en stil hielden als hij stil hield, was hij meer dan voorbereid om dit als iets bovennatuurlijks aan te merken. De veelvuldige terugkeer van dat geluid overtuigde hem echter eindelijk, dat het slechts de wederkaatsing was der hoefslagen van zijn eigen paard, die de rotsmuur terugzond, en nu werd hij er zoo mede vertrouwd, dat hij zich op het einde van zijne reis vermaakte met vele malen de proef van dit verschijnsel te nemen.

Toen hij Ingleton bereikte, handelde hij met zijn paard gelijk hem aanbevolen was, en na een steil pad bestegen te hebben, 't geen zich door de vooruitstekende brokken van de lagere bergschichten heenwond langs een helderen en snellen bergstroom, bereikte hij eene half met gras half met heidekruid begroeide vallei of bergpas, die niet zeer breed was, maar zich naar 't noorden uitstreckte en, zoo verre het oog kon reiken, langs den reusachtigen Ingleborough heen liep. Niets was daar om de eentonigheid van den bodem te breken, behalve groepen steen of rotsen van zeer fantastischen vorm en natuurlijke muren van graauwe rots. Deze kwamen in zulk eene zonderlinge rangschikking voor, dat hij, ware hij een geoloog geweest (eene soort van wijsgeeren, toenmaals, ten minste in Schotland, onbekend), geen nacht zou hebben kunnen rusten, zoolang hij niet den top van een der hoogste van die heuvelen beklommen en een vogelperspectief genomen had van eene der voor een natuuronderzoeker meest belangwekkende streken, die men in Engeland vinden kan,

en waarvan nu slechts een gering gedeelte voor onzen reiziger zichtbaar was. Ten einde daarvan echter een eenigzins naauwkeuriger overzicht te geven, is het noodig dat wij Adam verlaten en ons met den geoloog naar eenig hoog gelegen punt begeven, van waar het oog ten minste een der dalen omvatten kan, die het noordwestelijk gedeelte van Yorkshire oplevert.

Van dat standpunt af zal men zien, dat er, uit het bekken van de Ouse, naar den westkant verscheidene reeksen van heuvelen oprijzen, bestaande uit volmaakt horizontale rotsschichten, over een gedeelte waarvan Adam's pad liep. Deze schichten zijn zelden twintig en meerendeels slechts vijf of zes voet dik. In de dalen, waar zij door rivieren en beekjes ontbloot zijn, brengt dit watervallen van de vreemdste en schilderachtigste gedaanten voort, die men eer voor het werk van de Titans dan voor een natuurlijk verschijnsel zou houden. Vele van die beekjes hebben gangen onder den grond uitgehold en vormen op die wijze onderaardsche watervallen. De hellingen der valleijen vertoonen dezelfde zamenstelling op grootere schaal en hebben het aanzien alsof de bergen vaneen gebroken waren door eene aardschudding of uitgehold door de dwarrelstroomen van den zondvloed. Aan alle kanten leveren zij nagenoeg hetzelfde voorkomen op: dezelfde schichten, dezelfde terrassen, dezelfde kleur van rotsen of liever rotsmuren, overal even fantastisch en vreemd gekleurd en gevormd en begroeid met kreupelhout en kleine gewassen. Voeg hierbij dat in de hoogere gedeelten geene boomen voorkomen en dat de hooger gelegene valleijen afgedeeld zijn, waarschijnlijk sedert de oudste tijden, door eene soort van dorre steenen muren, die de scheiding tusschen velden en eigendommen uitmaken; elk van die velden bevat een steenen gebouwtje om de kudden gedurende den winter te beschutten en het hooi te bewaren; en de verbeelding kan zich geene treffender

gelijkenis voorstellen van eene stad die door de stuiptrekkingen der aarde vaneen gereten is, met hare muren en huizen op de hellingen der terugwijkende bergen her- en derwaarts gezaaid.

Dat gedeelte van deze wonderbare landstreek, 't geen Adam doortrok, verschilde van de grootere vallei, die wij hier hebben pogen af te schetsen, alleen in dit opzicht, dat er geen spoor van andere huizen, geen zweem van andere muren te zien was, dan die welke gevormd werden door de grillige uitwassen der rotsen. Overal waar men het oog sloeg was het woest en eenzaam en met een beklemd hart zag Adam de zon wegzinken achter de hoogten aan zijne linkerhand, ofschoon zij nog altijd de rotsterrassen van den Ingleborough, onder welke zijn weg heenliep, bleef vergulden. Toen hij terugzag verrees een even onverwacht als schoon gezigt voor zijn oog. Verre voorbij en verre beneden den wilden bergpas, dien hij bereisde, strekte de weelderige en oogbekorende vallei van de Lune zich naar de kiezelkusten van de Morecamb-baai uit; en van de plek, waar hij thans stond, zag hij de donkere torens van Lancaster Castle (befaamd reeds vóór dat Jan van Gaunt ze met den schrik van zijn naam stempelde) statig verrijzen en voor het oog een rustpunt in het uitgestrekte landschap vormen. Spoedig echter ging die afstand, welke zoo betooverend werd gemaakt door de nederdalende zon en die zulk een heerlijk contrast met den woesten voorgrond opleverde, voor zijn oog verloren en op nieuw bevond hij zich in de wildernis alleen met doodscheit in 't ronde en eene stilte allerwege, enkel door 't weemoedig gemurmel der verre wateren afgebroken.

Toen eerst begon hij zich af te vragen wat er van 't riviértje geworden was 't geen de rotsen afhuppelde, die hij bij het verlaten van Ingleton het eerst bestegen had.

Blijkbaar kon het enkel door deze vallei vloeijen en desniettemin waren er nergens sporen van te vinden. Eens, toen hij stilstond om rond te zien, vermeende hij, digter-bij dan te voren, het geluid te vernemen van eene rivier, die over de rotsen klaterde; en evenwel, wat water betrof, was er zelfs geen woudbeekje om het afgematte oog te verpoozen. Ook dacht hij eenmaal voetstappen te hooren, die (even als het geval was geweest met de hoefslagen op den weg van Skipton) stil hielden wanneer hij stil hield, maar ook deze maal schreef hij dat geluid toe aan de weërkaatsing van de loodregte rotswanden.

Op nieuw bleef hij stilstaan. Deze maal was er geene dwaling mogelijk; hij was zeker voetstappen gehoord te hebben, die de terugkaatsing van zijne eigene schreden niet konden zijn; hij keerde zich daarop zoo snel om, dat de persoon geen tijd meer had, zooals de vorige malen, om zich achter de rotsbrokken op een korten afstand aan de regterzijde te verschuilen. En in dien man herkende Adam den ouden monnik, die hem aan de deur van Thomas den Wapensmid had schijnen te bespieden.

Zijne verwondering van zoo dicht in zijne nabijheid een zwak oud man aan te treffen, die te naauwernood bekwaam kon geacht worden de markt te Skipton over te steken en nu evenwel zulk een aanmerkelijken afstand had afgelegd, ging onder in de onaangename overtuiging van gevolgd en bewaakt te zijn geworden; en het leed thans ook niet den minsten twijfel bij Adam, dat de pater van Warrington en de monnik van Skipton één persoon waren. Hij riep in de rigting van de rotsen waar de monnik verdwenen was, doch ontving geen antwoord; daarop onderzocht hij de rotsen-zelfen en al hare schuilhoeken, doch nergens was eenig spoor van een levend wezen te bespeuren. Een tijd lang aarzelde hij, of hij al dan niet verder zou

gaan; doch hij besloot tot het eerste, uit aanmerking dat dit misschien de kluizenaar zelf zou wezen en dat hij ten minste niet ver meer verwijderd kon zijn van de plaats waar hij hem moest oproepen. Te meer was hij geneigd het raadsel als in dien zin opgelost te beschouwen, doordien men toenmaals eene dergelijke snelle gedaante-verwisseling beschouwde als de bijzondere eigenschap van hen, die zich aan een leven van afzondering en studie wijdden. Doch, zoo hem op deze wijze de vrees van bespied te zijn ontnomen werd, hij had er een onbeschrijflijken angst aan te danken waarvan hij tot nog toe bevrijd was gebleven en die toenam nu hij nog veel duidelijker dan vroeger het ruischen des waters vernam, terwijl er toch nergens in 't ronde eenig water zichtbaar was.

In dezen gemoedstoestand spoedde hij zich weêr voorwaarts en eerlang bemerkte hij, dat zijne verwachting van spoedig de bewuste rots te vinden, welgegrond was geweest; want op een korten afstand van de plek waar hij den monnik had gezien, dien hij voor den kluizenaar hield, draaide het pad onverwachts naar beide zijden af en er rees aan een der hoeken van den kruisweg eene reusachtige graauwe rots op, die zich in ouden tijd van den berg had losgescheurd en thans een schilderachtig gezigt opleverde door de duizende moschplantjes, welke zich in hare spleten hadden vastgeworteld.

Het dal waarin hij zich bevond, werd nu zoo spoedig door den duisteren sluijer van den avond omwikkeld, dat hij geen oogenblik aarzelde om een der vele steenen, die in 't rond verspreid lagen, op te rapen en daarmee driemaal op de rots te kloppen. Bij elken slag wierpen de omliggende rotsschichten veelvuldige en sombere echo's terug. Doch eer de laatste galm over den heuvel was weggestorven, zag hij met verbazing, in stede van een kluizenaar, eene dame van achter eene der

rotsen te voorschijn komen en hem naderen. Zij was gesluijerd, doch vertoonde de gestalte der bezoekerster van den vorigen avond, en toen zij sprak begon Adam op 't geluid van hare stem te sidderen, want er bleef geen zweem van twijfel meer over of zij 't wel inderdaad was.

„Ik verheug mij te zien, dat uwe vlugt geslaagd is en dat gij zoo stipt zijt, jongman,“ sprak zij; „alleen betreur ik, dat de dag zoo ver verlopen is, dat het u onmogelijk zal zijn naar uw reisgenoot terug te keeren. Volg mij evenwel, want gij zult vermoeid zijn van den togt.“

Adam stond in twijfel of hij haar zou meêdeelen, dat hij den kluizenaar reeds, zoo als hij meende, gezien had, toen de oude monnik, of ten minste de gedaante die zoo zeer op hem geleek, van achter de rots te voorschijn sprong, onder den uitroep:

„Verraderlijke Schot! Ontvang bij dezen het toegezegde loon voor uw verraad!“ en de arm van sir Reginald Taunton daalde met een wissen stoot naar de borst van zijn gewenscht slagtoffer neder, toen hij weêrhouden werd door de dame, die daardoor het wapentuig, ofschoon niet met de volle kracht, op haar eigen arm ontving, waaruit het bloed nu op haar gewaad en op dat van den gewaanden monnik nederstroomde.

Evenwel bezwijmde noch viel zij en eer sir Reginald zich herstellen kon van de kracht die hij aangewend had om den stoot toe te brengen, greep zij Adam's arm en trok hem mede naar het benedeneinde van den hollen weg. Doch bemerkende dat de pater hen op den voet volgde, stiet zij Adam van zich, keerde zich om, greep den vermomden ridder en zonk plotseling met hem door den grond.

Eene mengeling van gillen en kermen scheen uit de ingewanden der aarde op te stijgen en deed al de rotsterrassen van den Ingleborough trillen en het bloed in de aderen van den jongen schildknaap van ontzetting stollen.

Adam's geestkracht en wijsbegeerte werden op eene zware proef gesteld en schoon hij niet bepaald in flauwte viel, lag hij toch een tijd lang in een staat van bedwelming die naauw daaraan grensde, half en half hopende, dat alles mogt blijken slechts een benaauwde droom geweest te zijn. Uit dien toestand werd hij gewekt door de verschijning van de dame, die zich, met een doek om haar arm, ten einde het bloed te stelpen, voor hem plaatste.

„De magt van dien gevreesden man is verbroken,“ zoo sprak zij. „Sta op en volg mij.“

Adam voldeed aan haar bevel, doch met een hart dat verre van kalm was. Zij voerde hem rondom eene der losgerukte rotsmassa's, waarmee deze streek als bezaaid was, en bragt hem toen door eene wijde rotsspleet, die van den weg niet zichtbaar en dien ten gevolge niet door hem opgemerkt was, langs eene steile helling naar een tooneel, dat zijn schrik van zoo even voor de hoogste verwondering deed wijken.

De rivier, waarnaar hij bovengronds te vergeefs had uitgezien, vond hier haar weg tusschen de benedenrotsen, over wier regelmatige terrassen (want de lagen waren zoowel beneden als boven den grond horizontaal) het water als een cataract nederstortte, wiens grootschheid geene schade leed door den regelmatigen vorm der rotsen. Deze naderden elkander van boven zoo dicht, dat er zelfs midden op den dag slechts een flauw licht in het hol viel, thans beschenen door een groot vuur, dat zijne flikkerglansen in 't ronde wierp en een bovennatuurlijk voorkomen aan het gewelf bijzette, zoodat men het met den Tartarus had kunnen vergelijken. Bij dat vuur was een oud man gezeten, met verschillende onaanzienlijke stukken huisraad rondom zich, terwijl men in de diepten der rots meer dan één leger, uit de huiden der wilde dieren van deze streek zamengesteld, aanschouwde.

Toen Adam alles aandachtig bekeken en opgenomen had kwam zijne geleidster, die zich door middel van teekenen met den ouden man onderhouden had, nader-bij en voegde hem toe:

„Jonge vriend, 't is goed dat gij gevolgd en bespied zijt geworden door dien man, die slechts een half uur geleden u en vele anderen groot kwaad had kunnen berokkenen. Zijne eigene voorbarigheid heeft een regtvaardig oordeel over zijn schuldig hoofd gebragt. Ziet gij dat pad, waar langs wij zoo even zijn neêrgedaald? Één mistred op die vooruitspringende rots boven den grond en een dadelijke dood, gelijk gij begrijpen kunt, wacht den vermetelen indringer van dezen schuilhoek. Ziende dat de nadering van dien wreeden vervolger mij verhinderde u naar deze veilige plaats te geleiden, wierp ik u ruwelijk ter zijde om uw leven te redden, en Reginald Taunton, die zoo menigeen in zijne strikken gevangen heeft, deed in zijne overijling dien éénen verkeerden stap, die hem in het bruischende water daar beneden deed storten, terwijl ik ongedeerd staan bleef op het schijnbaar gevaarlijke doch inderdaad veilige pad.”

Adam sidderde bij een blik op die smalle grens tusschen het leven en een plotselingen en vreeselijken dood; en toen hij zijn oog daarvan afwendde om het te laten rusten op die vrouwengestalte, welke hij nog den dag te voren op de tombe had gezien, en die nu bezield daar stond en opgewonden door eene even volkomene als stout beraamde en snel uitgevoerde zegepraal, en toen hij daarop rondzag naar de indrukwekkende omgeving waarin hij zich bevond, — toen zou hij aan de werkelijkheid zijn gaan twijfelen, ware hij niet steeds te rade gegaan met de kalme rede, welke hij van nature bezat en die versterkt was geworden door de raadgevingen van eene verstandige moeder, wier geliefkoosde spreuk was, dat „een wijs man zijne oogen in zijn hoofd heeft,” eene opmerking,

die, zoo als Adam meermalen zeide, niet volstrekt nieuw, maar daarom niet minder waar mogt heeten. Alle spreuken van de wereld konden nu echter niet verhinderen, dat hij wat ontroerd en bedwelmd was door zulk eene opeenvolging van treffende en buitengewone voorvallen. Hij kon zijne ontsteltenis niet geheel verbergen voor het oog van de dame, die hem bij de hand nam en aan de tafel deed nederzitten, waar zij hem eenige hartsterking voorzette, onderwijl zij hem toevoegde:

„Ik verwonder mij niet over uwe ontroering, jongman, wanneer ik de bevreemdende gebeurtenissen, die gij hebt bijgewoond, in aanmerking neem. Integendeel sta ik verbaasd, dat gij uwe bedaardheid en tegenwoordigheid van geest zoo goed behouden hebt. Gij zult nog meer op uw gemak komen wanneer ik u inlicht van omstandigheden, die onbekend waren aan den goeden ouden Jasper, doch die ten deele bekend zijn aan zijn broeder Albert, dien gij hier stokdoof voor u ziet. Dat gebrek is minder een gevolg van zijn hooggeklommen leeftijd dan van het aanhoudende klateren des watervals en van zijne vochtige woning.

„Jasper zal u meêgedeeld hebben, dat ik, Ada, te Hardwicke aan den zoom van het Sherwood-bosch bleef wonen, terwijl mijne zuster Zillah overgevoerd werd naar de treurige forteres van Baslow, ook Chatsworth genaamd, niet verre van de woeste streek der Peverils. Dit geschiedde na ons huwelijk met de beide prinsen, waarvan Albert getuige was. Ik geef dit pakketje, 't geen ik naar Sherwood niet meê durfde nemen, in uwe bewaring. Open en lees het in de tegenwoordigheid van uw meester, den ridder van Moredun, wanneer ik deze kusten verlaten zal hebben. Het zij u voor 't oogenblik genoeg te weten, dat mijne zuster Zillah, om de hatelijke aanzoecken van den verfoeijelijken Cavendish te ontgaan, die waarschijnlijk met dat doel door prins Jan in hare

nabijheid geplaatst was, op zekeren dag uit Baslow ontvlugtte en na eene reeks van rampspoeden, die het voor mij even pijnlijk zou zijn om te verhalen als voor u om aan te hooren, eene wijkplaats vond in dit hol en hier het levenslicht schonk aan eene dochter waarmede zij eenige maanden deze plaats bewoonde.

„ Het somber leven, dat zij hier moest leiden, bewoog haar zich vermomd naar den omtrek van Hardwicke te begeven, waar zij mij had achtergelaten. Aldaar bevindende dat ik naar Sherwood verplaatst was, zocht zij Albert's stulp op, waar zij onopgemerkt bleef, tengevolge van een plan dat wij ontworpen hadden, doch 't geen tot zulke ontzettende gevolgen leidde, dat ik er nog niet met kalmte van kan gewagen, hoezeer ook elk vrouwelijk gevoel in mijne borst verstaald is door 't geen ik heb bijgewoond en door die wraakdorst waaraan nog één slagtoffer ontbreekt eer die volkomen verzadigd zijn zal. „

Adam hield zijne hand voor zijne oogen als om die tegen den gloed van 't vuur te beschutten, doch in waarheid om de blikken van lady Ada niet te zien, die op dit oogenblik vreeselijk waren. Onderwijl ging zij op deze wijze voort:

„ Dagelijks bezocht ik met mijn kind Albert's hut. Ik bragt daar kleederen van mij en in dat gewaad deed mijne zuster elken dag wandelingen door het bosch met haar kind, terwijl ik in de hut achterbleef. Men zal u gezegd hebben hoe sprekend wij op elkander geleken. Niemand vermoedde, dat er meer dan één moeder was, meer dan één kind: Albert alleen was in het geheim.

„ Op zekeren dag toen mijne zuster weder op die wijze met haar kind was gaan wandelen, stortte Albert met groote ontsteltenis de stulp binnen, uitroepende:

„ Vlucht, lady Ada, neem de vlucht met uw kind! Reginald en Cavendish hebben uwe zuster en haar kind vermoord, in de

meening dat zij u voorhadden. Er is tijding ontvangen van koning Richard's dood en het is met u en uw kind gedaan zoo zij hunne dwaling gewaar worden. Vlucht naar de spelonk op den Ingleborough, waar uwe zuster eene schuilplaats gevonden heeft; zoodra ik deze plaats verlaten kan zonder achterdocht te wekken zal ik u daar komen opzoeken.

„ Onmogelijk zou ik den zielstoestand kunnen schetsen waartoe ik verviel bij het ontvangen van deze hartverscheurende tijding, noch beschrijven hoe ik half waanzinnig en in het gewaad van eene bedelares deze plaats bereikte. Ik geloof, dat ik een tijd lang van mijne zinnen beroofd ben geweest en als zoodanig ondervond ik in dubbele mate de liefdebewijzen en den bijstand van de landlieden op mijne droevige en vermoeijende reis. Aan dezen trouwen man hier had ik mijn behoud te danken, niet minder door zijne raadgevingen en hulpmiddelen, dan door zijne gevatheid om de moordenaars onkundig te houden van de vergissing, die zij bij de keuze van hun slagtoffer begaan hadden. Ik heb echter reden om te gelooven, dat men iets van dien aard vermoed heeft met opzigt tot het kind en dat dit geleid heeft tot het opgraven van de lijken en tot eene nasporing, die tot nu toe vruchteloos is gebleven.

„ Na hier een geruimen tijd met mijn zoon vertoeft te hebben, stelde ik dezen, op Albert's raad en met zijne hulp, onder de hoede van iemand met wien ik een verbond tegen de *drie* moordenaars heb gesloten. Ten aanzien van den aard van dit verbond ben ik tot geheimhouding verplicht; doch dit is op 't oogenblik ook van weinig belang. Bovendien zie ik nu, dat de slaap uwe oogen overweldigt, en wel hebt gij rust noodig, want gij dient morgen ochtend weder vroeg op de been te zijn. Uw reisgenoot zal over uwe afwezigheid ongerust worden en morgen hebt gij een

langen togt voor u. In gindschen hoek zult gij een weimans-leger vinden. "

Volgaarne gaf Adam aan lady Ada's wenk gevolg en ondanks al wat hij bijgewoond en gehoord had, ondanks de ongewone plaats waar hij zich bevond, verzonk hij spoedig in een diepen en verkwikkenden slaap.

HOOFDSTUK XVI.

DE KLOOF.

Adam werd den volgenden morgen zeer vroegtijdig door lady Ada gewekt en spoedde zich naar het voorgedeelte van de spelonk. Alhoewel daar nog slechts enkele flauwe stralen van het morgenlicht doordrongen, waren zij toereikend om de algemeene omtrekken te doen zien en het hol een schilderachtiger voorkomen te geven dan een tooverhol doorgaans bezit (want Adam's verhitte verbeelding had het den vorigen avond daarvoor aangezien). Hij ontwaarde er ook algemeene kentrekken die hij te voren niet had opgemerkt; want behalve de stroom, die over de horizontale rots-lagen naar het schuimende bekken aan de voeten van den beschouwer huppelde, stortte verder in den hollen weg de geheele verzameling der wateren zich in ééne massa van een rotsplat neder; en uit het bekken waarin het zich wierp rees een nevel op, die den waterval den vorigen avond verborgen had, doch zich nu in de veerkrachtige morgenlucht tot spiralen vormde tusschen wier openingen de cataract zichtbaar was en welke zich, wanneer zij de smalle opening van boven bereikten, tot schitterende en steeds afwisselende regenbogen ontplooiden. Zoo het ruime hol des avonds bij het licht van 't vuur eene zeer geschikte plaats voor hekserijen en werken der duisternis scheen, —

bij de stralen der morgenzon kon men het als een feeën-paleis beschouwen en als een passend verblijf voor koningin Titania met haar stoet.

Dit kalme tafereel maakte een zeer gelukkigen indruk op den altijd nog wat overspannen Schot; doch zijne mijmering werd spoedig, hoewel niet onaangenaam, afgebroken door de verschijning van eene gedaante, die men voor de feeënkoningin-zelve had kunnen houden, zoo ligt was zij, zoo beminnelijk en liefelijk kwam zij hem voor toen zij uit eene der nissen van de rots te voorschijn huppelde met een korfje in hare hand waaruit zij verscheidene voorwerpen te voorschijn haalde die al het aanzien hadden van een goed ontbijt en die op een helder servet plaatste, 't geen zij uitspreidde over de tafel waaraan de oude Albert den vorigen avond gezeten had. Terwijl zij aldus bezig was had Adam den tijd om haar naauwkeurig op te nemen en zoo iets uitnemend schoons meende hij nog nooit te hebben gezien. Toen men hem later om eene beschrijving van haar voorkomen vroeg, antwoordde hij met eene galanterie, die zijn ondervrager nooit van zijne stijve en stoïcijnsche manieren gewacht had: „Zij was zoo gevuld van vormen en zoo schoon van gelaat, dat zij eene vrouw moet zijn geweest; maar tevens was zij zoo licht van tred, zoo bevallig van bewegingen, zoo geheel een geest, dat zij uit de hemelen in die spelonk moet gevallen zijn, zonder onder weg de loome aarde aan te raken.”

Dit schepseltje, 't geen zulk een aangenamen en diepen indruk op den zoon van den wapensmid maakte, gaf bij haar vertrek, met eene van die bevallige bewegingen, welke hij later zoo dichterlijk beschreef, te kennen, dat het ontbijt gereed stond, en Adam liet daar regt aan wedervaren op eene wijze, die duidelijk deed zien, dat *hij* ten minste geen bewoner van de geesten-wereld was. Op 't einde van

zijn maaltijd verscheen lady Ada weder en geleidde hem, langs het pad dat hij den vorigen avond was afgedaald, naar de bovenwereld terug.

„Misschien is het niet beleefd, dat ik uw vertrek zoo overhaast,“ sprak zij, „maar ik vrees dat uw reisgezel al te ongerust zou worden bij een langer rekken van uw afzijn. Ik wensch, dat gij op uw terugtocht een ander pad volgt. Uw paard behoeft gij niet te ontzien; de bloedverwant van de dame, die gij dezen morgen gezien hebt (en die zelve te edelaardig is om de nederigste diensten beneden zich te rekenen voor degenen die hare vrienden helpen) heeft overal in dit land zaakwaarnemers en gij zult bevinden dat de naam van den ridder van Sedbergh u een vrijgeleide is waarheen ik u ook zende. Volg het pad aan de linkerhand, in plaats van dat hetgeen gij gisteren langs kwaamt. Gij moet in het eerste dorp waar gij aankomt en 't geen naar de kleur der graauwe steenen, waarmee al de omliggende velden bezaaid zijn, den naam van Graystones draagt, een der kleine inheemsche paarden vragen, in naam van dengeen dien ik u genoemd heb; zij zijn zeer vast van voet en zullen u snel en veilig door een bergpas in het dal brengen waar gij gisteren reisdet. Verwissel in het eerste gehucht waar gij dan aankomt het onbeslagen paardje met een, dat beter geschikt is voor eene reis op een effen weg, en wanneer gij Skipton bereikt, zoek dan nogmaals Thomas den Wapensmid op. Hij zal u aangeven waarheen gij uwe reis hebt te rigten. Er bestaan veel verlokseleu voor u om regtstreeks naar Schotland te gaan, doch ik geloof dat het raadzaam zal zijn, dat gij u eerst naar Durham begeeft. De Voorzienigheid, die u tot nog toe behoed heeft, zal een wakend oog houden op uw verder pad en de zegenbede van eene bezorgde moeder vergezelle u.“

Zij verdween achter eene rots en Adam ging zijn weg, zoo al niet even vrolijk als hij de voorvaderlijke heidegronden zou overgetrokken zijn, dan toch in vele opzigten van de onzekerheid en vrees bevrijd, die hem na zijn vertrek van Skipton gekweld hadden. Hij kon zich niet vergissen in het dorp dat hem uitgeduid was, want de graauwe steenen lagen in zulk eene rangschikking, dat deze wel als eene bevestiging kon beschouwd worden van de overlevering, dat zij uit des duivels voorschoot gevallen waren toen hij de brug ging bouwen te Giggleswick. Volgens dezelfde legende kwam zijn helsche majesteit elken dag eene proef nemen of hij die steenen nog wel kon oplichten; doch, vermoeid van zijne vruchteloze inspanning, ging hij dan even geregeld de bron leêgdrinken bij welke Adam den vorigen dag had stilgehouden.

Het was nog vroeg op den voormiddag toen hij den wapensmid weder begroette in diens smederij. In het kleine zijvertrek vond hij niet alleen ververschingen gereed gezet, maar hij trof er ook zijn vriend Macduff aan, die, over Adam's wegblijven op den vorigen avond verontrust, een morgenbezoek aan den wapensmid was gaan brengen om te hooren of deze ook eenige tijding van hem had. De ontmoeting was zeer hartelijk; doch eer Adam de gelegenheid had iets meê te deelen van de buitengewone voorvallen van welke hij getuige was geweest, kwam de wapensmid binnen en zeî, terwijl hij de jonge mannen bij de hand nam:

„Het doet mij zeer leed, dat ik den schijn op mij moet laden alsof ik u gaarne uit mijne nederige woning zou zien vertrekken; te meer spijt het mij, omdat, gelijk een uwer mij verteld heeft, de andere de zoon is van een handwerksman in mijn eigen vak; doch ik vernam dezen morgen van menschen, die in mijn winkel kwamen, dat sir Willem Cavendish, aan wien het kasteel alhier toebehoort, onver-

wachts uit het zuiden is teruggekomen. Eveneens is het bekend geworden, dat hij twee personen vervolgt, die hij als Schotsche spionnen aanduidt, en daarom vrees ik, dat gij, door hier langer te vertoeven, in moeilijkheden zoudt kunnen geraken. Ik geloof zelfs, dat uw plan om van hier naar Harewood te gaan, ten einde weder op uw vroegeren weg te komen, niet zonder gevaar is uit te voeren. "

"Maar hoe kan dit zijn? Daar moet eene of andere vergissing onder schuilen," merkte Adam aan, "want toen wij uit Sherwood ontsnapten, had Cavendish, de Tempelier, op eene zeer bevreemdende wijze eene doodelijke wond ontvangen. "

"Ik heb u het gerucht letterlijk meêgedeeld gelijk het mij ter oore kwam," antwoordde de wapensmid, "en wel van eene zijde waar ik geene vergissing kan vermoeden. 't Zal bovendien het veiligste voor u zijn, het maar als waarheid te beschouwen.

"Luister dus eens naar 't geen ik wil voorstellen," liet hij er nog op volgen. "Hier hebt ge twee fiksche kruisbogen van mijn eigen maaksel; ik sta er borg voor, dat zij tegen het gebruik bestand zijn en eene schietlijn bezitten die niets te wenschen overlaat. Neemt ze aan als een geschenk van lady Anna van Sedbergh, niet van den wapensmid; zij zijn van een aanzienlijken prijs en zouden zelfs hooggeboren ridders geene schande aandoen. Trekt tevens deze rokken en lederen borstplaten aan, gelijk de Engelsche kruisboogschutters die dragen. Aldus uitgedost zal u de togt, niet alleen in de omstreken van Skipton, maar in het geheele overige Engeland dat gij door moet reizen, gemakkelijk vallen, — mits gij, verschoon mij dat ik het zeg, zoo min mogelijk spreket met menschen die gij niet als vrienden kent, en in den omtrek van deze plaats met niemand wie het ook zij. Bovenal wensch ik, dat gij

Skipton zult verlaten door het steegje achter dit huis, en dat gij dan niet de rigting inslaat naar Harewood, maar naar de Bolton-abdij, welke niet verre van hier tusschen de heuvelen ligt. Vraagt den abt te spreken en zegt hem, dat de ridder van Sedbergh u derwaarts verwezen heeft om paarden te bekomen, benevens inlichtingen om Barnard Castle te bereiken zonder den weg over Harewood te nemen. Nu, jonge mannen, spoedt u; gij zijt hier in eene gevaarlijke nabuurschap en, hoe eer gij u in de vallei van de Tees bevindt, des te beter."

De beide Schotten betuigden hun vriendelijken gastheer hartelijk dank, trokken hun nieuw gewaad aan en tilden hunne kruisbogen zoo wakker en handig op hun schouder, dat de wapensmid verklaarde, dat zij in de wieg schenen gelegd om dat edele wapen te hanteren.

"Mijn vader laat zich wel iets voorstaan op de kruisbogen die hij maakt," zeï Adam, "en ik heb er in mijn tijd menigen sperwer meê neêrgeschoten van de toppen der rots te Kinnoul. Wat heb ik er menig uur voor op de loer gelegen in het Drakenhol!"

"Ik heb er óók menigen vogel meê vastgenageld aan de Craig-o-Barns," voegde Macduff er bij; "maar ik mag nog meer zeggen: ik heb met den kruisboog een arend op den Craig-Vinean naar beneden geschoten en dat is iets wat niet iedereen van zich-zelfen getuigen kan."

"Nu, knapen," zeï de wapensmid, "ik wensch u toe, dat ge naar geen ander wild uwe pijlen zult behoeven te schieten, eer gij weêr aan 't hoekje van uw eigen haard zit. Maakt nu, dat ge weg komt. Ik zou niet gaarne zien, dat ge hen hier binnen de kom van het dorp ontmoettet."

Hij bragt hen daarop door de achterdeur in het steegje waarvan hij gesproken had en dadelijk staken zij met groote schreden af in de aangewezen rigting, terwijl

zij stipt het hun gegeven voorschrift van zorgvuldig hun mond te houden in acht namen.

Reeds hadden zij Skipton een eindweegs achter zich en begonnen zij in eene digt bewassen landstreek de hellingen op te klimmen, van waar zij, hier en daar waar zich eene opening tusschen het gebergte vertoonde, een schoon vergezigt hadden over het landschap Craven, toen zij bij een plotselinge bogt, dien de weg maakte, tot hunne niet geringe verbazing en verlegenheid tegenover Benson van Sherwood stonden.

„Wel, wel, dat vind ik niet onaardig!“ riep die hofmeester, wien de spoken niet bang konden maken, uit. „Onze Schotsche kinkels als Engelsche kruisboogschutters door het Bolton-bosch rondzwervende! Wel, wel, sir Reginald had wel gelijk dat hij een oogje op u hield, lieve jongens! En behalve sir Reginald zitten er u nog twee op de hielen, van wie gij 't weinig vermoedt en die niet ongeneigd zijn u zoo hoog te laten stijgen als gij waard zijt. Bij al de geesten van Sherwood! gij gewaande pijpers-zonen....“

Naauwelijks waren deze tergende woorden gesproken, of Macduff, die onbemerkt zijn kruisboog opgeheven had, legde dien op Benson aan, wiens twijfel omtrent de geestenwereld spoedig tot rust gekomen zou zijn, zoo hij niet, op het ontwaren van die beweging, van den weg in eene soort van drooge sloot ware gesprongen, waar hij zich buiten het bereik van een pijl mogt rekenen.

Adam en Tom aarzelden een oogenblik of zij hem niet na zouden springen en grijpen, toen hij begon te blazen op een klein hoorntje dat op zijne dij hing, welk sein zij maar al te goed kenden als eene oproeping aan de bloedhonden. Nu was er geene keus meer en dadelijk stapten zij het pad af met eene snelheid van tred, die spoedig tot rennen

oversloeg. Dat pad was gelukkig zeer goed gebaad, zoodat zij met niet veel moeite dwars door het bosch eene opene plek bereikten, die hun een zeer zonderling tooneel te aanschouwen gaf.

Nog altijd bevonden zij zich in een gedeelte van de streek, dat, ofschoon goed begroeid, toch in zijne rotsige gesteldheid veel gelijkenis had met het alreede beschreven district, waarvan Adam eenige der wonderen had aanschouwd. Hier, gelijk meer westwaarts, bestonden de rotsen uit horizontale schichten, die fraaije terrassen vormden, welke dicht met eeuwenoude bosschen bezet of met jonger hout als bestrooid waren, terwijl hultsgewassen en moschsoorten daartusschen eene bekoorlijke afwisseling te weeg bragten. Hier en daar waren reusachtige rotsblokken in het dal nedergeslingerd of in de zonderlingste houding op de terrassen geworpen. De rivier had zich door de rotsenzelfen een weg gebaad, na haar weg heengekronkeld te hebben tusschen eenige van die losse brokken, welke zich op een vroeger tijdstip waarschijnlijk door de geheele vallei hadden uitgestrekt; en de gansche massa van den stroom, uit een breed en diep kanaal in eene spleet gedreven, die te naauwernood twintig voet wijd was, stortte zich met een donderend geraas door die naauwe geul en schudde, als met de kracht eener aardbeving, al de omliggende rotsterrassen heen en weder, van welke één de opene plek vormde waarop onze vervolgde reizigers zich nu bevonden.

Een oogenblik stonden zij versteend van het tooneel 't geen zij hier voor oogen hadden; en luide boven het gebrul van het woedende water klonk achter hen het geblaf van de bloedhonden uit, vermengd met het geschreeuw der vervolgers en de schelle toonen van hunne hoornen. Welke uitweg bleef er voor de beide schildknapen? Over die

vreeselijke spleet lag geene brug, zelfs geen boomstam die hunne vlugt kon bevorderen. Zij hadden van het afgrijselijke van *de Kloof* hooren spreken, en daar lag die kloof nu voor hunne oogen, terwijl gevangenschap, foltering of de dood hen op de hielen volgden.

Een oogenblik stonden zij als aan den grond vastgenageld, doch het geblaf der honden drong telkens luider in hun oor en zij konden nu zelfs reeds de zware ademhaling van die gedrochten hooren. Eene seconde bleven zij stilstaan, doch slechts om het volgende oogenblik pijsnel voorwaarts te gaan: met één sprong de grijnzende kloof overgevlogen, stonden zij gered en behouden op den tegenoverliggenden rotsgrond! Zelfs de bloedhonden konden hun dien vermetelen sprong niet nadoen; zij bleven voor de kloof stilstaan en hunne meesters afwachten op de plek waar hunne prooi hun ontgaan was, terwijl zij vruchteloos het spoor poogden terug te vinden, 't geen de kokende stroom, die in de diepte bruischte, hun had afgesneden.

Doch de jonge mannen bleven niet langer stilstaan dan om zich te overtuigen, dat de vervolging der honden ten einde gelooopen was; zij snelden het woud door en stonden hijgende voor de poort der Bolton-abdij, eer hunne vervolgers de kloof bereikt hadden, waarin men, niets meer ziende, geloofde dat Tom en Adam den dood gevonden hadden.

Het duurde wel eenigen tijd eer zij aan den portier de reden van hun bezoek en hunne begeerte om den abt te spreken, kenbaar konden maken. Men liet hen daarop in een spreekvertrek, zoodat zij zich reeds eenigzins hadden kunnen herstellen toen de abt binnentrad. 't Was een man van een eerwaardig en vriendelijk voorkomen, die hun te kennen gaf, dat aan elk redelijk verzoek, 't geen zij hem namens den ridder van Sedbergh of Thomas den Wapensmid mogten overbrengen, voldaan zou worden. Toen zij hem

echter het gevaar, dat zij geloopt hadden en de wijze waarop zij het ontkomen waren, meêdeelden, bemerkten zij, dat het vertrouwen, 't geen hij blijkbaar in hen gesteld had, een schok onderging, en het kostte hun de grootste moeite hem het geloof op te dringen, dat zij wel inderdaad den gevreesden afgrond waren overgesprongen; de geestelijke kon daarbij zijn afgrijzen niet verbergen toen zij van de bloedhonden gewaagden.

„Vroeger,” zeï hij, „sloegen wij mannen des vredes weinig acht op de pogingen, die soms door de naburige baronnen werden aangewend om onze rust te verstoren; doch nu de tegenwoordige koning hen ruggesteunt doen zij hunne onbeschaamdheid tot zelfs in de kloosters gevoelen. — Ik behoor evenwel mijn tijd niet met praten te verkwisten; de jagers van Skipton worden niet gemakkelijk van hunne prooi afgeleid en tegen hunne aanslagen is geen heiligdom veilig.”

Hij schelde hierop en beval den binnentredenden portier, dat hij paarden voor de beide vreemdelingen in gereedheid zou brengen. Het duurde dan ook niet lang, of de beide Schotten, als Engelsche kruisboogschutters 't geen hun voorkomen niet logenstrafte, bevonden zich spoedig op een aanzienlijken afstand van de Bolton-abdij, ademden de vrije berglucht in en genoten het steeds afwisselende en schilderachtige gezigt op de oevers van de Wharf.

Zij waren die rivier opgeklommen tot aan haar oorsprong, waar een meertje, dat den naam van Simmer-Water droeg, als het eenzaamste aller bekende of onbekende Engelsche meeren zijn plaats had. Het schilderachtige dezer afgezonderde ligging in die woeste landstreek was onovertreffelijk. Een kale berg, waarop zelfs geen heide-plantje groeide, verhief zich ten noorden en daaruit stegen aan elken kant andere hoogten op, die trapsgewijze afnamen naar gelang zij het

benedeneinde van het meer naderden en zoo bar, zoo schilferig, zoo eentoonig er uitzagen, dat zij blokken verbrijzelden leisteen geleken, door de handen der reuzen van den voortijd uit den grooteren berg weggebroken. Onder die gesteenten murmelde het Simmer-Water voort bij eene brandende zon en eene onbewolkte lucht, zonder dat er in den omtrek een boom was om schaduw af te werpen, een grassprietje om aan het vermoeide oog een rustpunt te schenken. De reigers, als naar gewoonte op één been staande en hun kop onder hunne vleugels stekende, zetteden hunne vederen op en maakten hun ligchaam tot een bal om zich tegen de stekende zonnestralen te beveiligen, totdat men ze voor reuzen-paddestoelen begon te houden; en de roerdampen, beschermd door het dikke riet, stieten hunne klaagtoonen uit, alsof zij, die de eenige schepselen waren welke eene beschutting boven hun hoofd hadden, de geldigste redenen bezaten om zich te beklagen.

Aan den met kiezelsteen bedekten en omtrent eene mijl langen oever van deze Doode Zee in 't klein, reden de beide ruiters stapvoets voort en van tijd tot tijd schoten de reigers dan uit hunne mijmering en zetteden door hunne wiegeling in de lucht een zekere mate van leven aan dit tooneel bij. Aan het bovineinde van het meer en eer zij het smalle slingerende pad betraden, dat langs de zijden van den berg naar boven liep, deed het hun groot genoeg te kunnen uitrusten in de holte van een belangrijk rotsbrok, waarbij zij te gelijk eene bron van heerlijk koud water aantroffen. Zoo wel om de wille van hunne paarden als van hen-zelfen besloten zij daar eenigen tijd te vertoeven en na hunne paarden vastgebonden te hebben beklommen zij een hoog gedeelte van de rots, van waar zij een uitzigt hadden over het meer, zonder door de zon gebraden te worden.

De kant van 't water langs welken hun weg liep was

ten deele aan hun oog onttrokken, maar zij konden den anderen oever, bijna tot aan 't einde van 't meer, duidelijk overzien. Niet lang nog waren hunne oogen daarheen gericht geweest, toen zij eene dame in snellen draf, gevolgd door een page of dienaar, dien weg langs zagen rijden. Nadat deze beiden een blik hadden geworpen op dien kant van het meer, die voor het oog der Schotten verborgen was, versnelden zij hun stap tot een galop, met het blijkbare doel om den bergweg eerder te bereiken dan drie ruiters, welke Adam en Tom nu om den hoek van eene vooruit-springende rots zagen te voorschijn komen achter welke dit drietal tot nog toe onzichtbaar was geweest. Het duurde niet lang of zij herkenden Benson in een dier ruiters; en Adam kon een uitroep van verbazing niet onderdrukken toen hij het majestueuse voorkomen van lady Ada meende te herkennen in de dame, die op den anderen oever met den page naderde.

„Macduff, wees op uwe hoede, mijn jongen,“ zeî hij; „hier begint werk voor ons te komen, of ik zou mij erg moeten vergissen. Laten wij blijven waar wij zijn; wij zouden geene betere plaats kunnen wenschen om òf de zwakste partij bij te staan wanneer het tot een gevecht moet komen, òf die schelmen tegen te houden wanneer het blijken mogt, dat zij die dame vervolgen.“

De rots, in wier spelonk zij verborgen zaten, rees op uit eene andere, die zich loodregt van den oever van het meer verhief en op wier top de paden van de beide oevers samenliepen. De beide afdeelingen, die hunne rossen naar dit punt rigtten, moesten elkander dus ontmoeten aan de zijde van de rots waar Tom en Adam beschutting vonden, tenzij het de dame gelukte de ruiters verre vooruit te komen. Weldra was het blijkbaar, dat zij tegen elkander in moesten rijden, want zij begonnen de opstijging gelijktijdig aan elke

zijde; en — om de verbazing van de beide kruisboogschutters ten top te voeren, — toen Adam meer en meer zeker werd dat de dame, hoe dicht ook omsluijerd, lady Ada was, zagen hij en Tom onloochenbaar, dat de wapensmid goed onderrigt was geweest en dat een der ruiters, die voor Benson uit reed, de Tempelier Cavendish was! Zijn gelaat vertoonde eene doodelijke bleekheid en zijne oogen lagen diep in hunne kassen verscholen; maar hij was het dan toch in eigen persoon: — de gevreesde, dien zij voor dood in de zaal van Sherwood Castle hadden achtergelaten, stond weêr levend voor hunne oogen. Den derden ruiter, 't geen Mauners was, hadden zij nooit te voren gezien, doch zijn wapenschild en zijne rusting toonden aan, meer dan zijne houding, dat hij tot den ridderstand behoorde. Zij waren van drie bloedhonden vergezeld, wier geblaf, toen men de schuilplaats der beide Schotten nader kwam, in een huilen overging, dat hun het hart in de schoenen deed zinken.

Toen de beide partijen elkander naderden reed de Tempelier wat vooruit. Lady Ada vertraagde haar voortgang niet en haar sluijer bleef haar hoofd omvangen totdat zij juist voor Cavendish stond, toen zij, terwijl beiden hunne paarden inhielden en hij uitriep: „Moordenares en bedriegster, geef u over!“ langzaam het hoofdhulsel opligtte en het aldus opgeheven hield, terwijl zij met haar vinger op haar voorhoofd wees

Met een luiden kreet deinsde Cavendish achterover en trok den teugel van zijn paard zoo strak aan, dat het dier naar den rand van de rots terugdrong, ten gevolge waarvan ros en ruiter ruggelings in het diepe water stortten. De gil van den drenkeling, vermengd met het gejang der bloedhonden, werd van rots tot rots teruggekaatst en dreunde langs de oevers van het meer voort, alsof de aard- en watergeesten, wier doemvonnis het was deze gevloekte

plaats te bewonen, uit den slaap der eeuwen waren opgeschrikt, en het Simmer-Water zelf sidderde bij het ontvangen van zulk een gast in zijn onreinen schoot.

Onderwijl dit voorviel waren twee der honden vooruit gedrongen en de rots omgeloopen waar Adam en Tom zich verscholen hadden, en Mauners en Benson naderden lady Ada, die haar sluijer weder had laten vallen. Doch Mauners, de beide honden bijna op 't zelfde oogenblik door twee goed gemikte pijlen getroffen en levenloos op den weg nedergeveld ziende, trachte zich om te keeren om te vlugten, maar op dat oogenblik traden de twee boogschutters uit hunne sterkte te voorschijn en plaatsten zich in zijn weg. Eer zij hem echter konden bereiken of hunne pijlen aanleggen, wendde hij zijn paard snel om, gaf het heftig de sporen, rende het bergpad op en was in een oogenblik buiten het gezigt. Er bleef dus alleen Benson over, met wien de beide stevige knapen wel spoedig gereed zouden gekomen zijn. Doch Adam snelde lady Ada ter hulp, die bezig was den ondertusschen bezwijnden page te ondersteunen, hetgeen haar zeer bezwaarlijk viel. Zoo bleef het Macduff opgedragen zich alleen te meten met den krachtigen en vluggen vijand, die bovendien goed gewapend was en een uitmuntend paard bereed. Benson had den teugel gewend met het voornemen om Mauners' voorbeeld te volgen, doch, toen hij nu den Hooglander alleen gelaten zag, rende hij met het zwaard in de vuist op hem los.

Hij had echter nog maar weinige schreden gedaan toen Macduff een pijl regt door den kop van zijn paard zond, zoodat het dier terstond met zijn berijder nederviel. Benson was oogenblikkelijk op de been, doch niet zoo vlug of Macduff stond reeds naast hem, die, om zich aan de gevolgen van een strijd met zoo ongelijke wapenen te onttrekken, digt op hem indrong en eene worsteling aanving,

die noodlottig voor Tom dreigde te eindigen, daar hij in gestalte en ligchaamskrachten verre bij zijn tegenstander achterstond.

Macduff was evenwel, tot zijn geluk, groot gebragt in een land waar de kunst van worstelen door ieder sinds de kindschheid beoefend werd, niet slechts als eene wetenschap, maar meer nog als een gedeelte van de krijgskunst; zoodat hij, even als de kleine paardjes der bergstreken van zijn geboorteland, verreweg meer kracht en behendigheid bezat dan men uit zijn voorkomen afgeleid zou hebben. Dikwijls scheen Benson op het punt te staan hem te overmeesteren, als wanneer Tom zich weder door eene onverwachte en handige kunstgreep op de been hield en zijn bestrijder dwong eene verdedigende houding aan te nemen en den kamp, die zoovele malen zijn einde nabij had geschenen, van voren af weder te beginnen. De aanhoudende herhaling van die inspanning putte allengs zoowel Benson's kracht als geduld uit en deze geraakte buiten adem, terwijl Tom nog volkomen frisch scheen. Op deze wijze waren de strijders, zonder het op te merken, den rand van de rots genaderd, zoodat zij bij eene hunner wendingen te zamen in het meer nederstortten. Zij lieten echter in dien val hun greep niet los; de een hield den andere stevig vast terwijl zij zonken en toen zij weder bovenkwamen werd het gevecht met doodelijke woede hervat. Driemaal verloor men hen uit het oog beneden de oppervlakte van het water, dat boven dezen ongewonen en vreeselijken kampstrijd kookte en schuimde.

Toen zij voor de derde maal bovenkwamen was lady Ada, ziende dat de page weder tot bezinning kwam, naar den rand van de rots gegaan om den afloop van den strijd te aanschouwen, en toen zij haar blik over den afgrond liet weiden trof haar oog het oog van Benson. Het

marmeren beeld van Sherwood stond den doodstrijd van hem, die aan geene geestverschijningen geloofde, te aanschouwen! Dat was te veel; met een doordringenden gil en een blik van afgrijzen, dien Macduff nooit meer bij magte was uit zijn geheugen te verbannen, liet Benson zijn greep los en zonk naar den bodem om nimmer weêr boven te komen.

Geheel uitgeput zwom Macduff naar den oever; en gelukkig was het, dat zij in hun valies iets geestrijks hadden om te vermengen met het reine water van de bron, anders zou het te betwijfelen staan of hij binnen eenige uren in staat zou geweest zijn zijne reisgenooten te vergezellen. Zooals de zaken nu stonden, en ook ter wille van de dame, oordeelde men het raadzaam, toen men de vallei aan de andere zijde van den berg bereikte, den nacht door te brengen in het dorpje Aysgarth.

De derde hond, die met de aanvallers was medegekomen, was de dog, die Taunton en Mauners den vorigen dag zoo ijselijk had doen ontstellen, door van onder het lijkkleed van zijn gewonden meester te voorschijn te kruipen. Toen de dame met den page en de beide Schotten van het Simmer-Water vertrokken, moest men hem aan den rand van het water nabij de rots achterlaten; want geen lokken en geene geweldoefening was in staat hem van die plek te doen scheiden; en den volgenden dag vonden de bedienden van Skipton Castle hem daar nog altijd, het lijk van den Tempelier bewakende, dat hij in het water opgezocht en aan land gesleept had.

Het dorp, waar de reizigers zich nu voor den nacht ophielden, had zich, behalve op de herberg, nog op één zeer deftig huis te beroemen, het verblijf van den dorps-priester, die er eene eer in stelde de dame met den page onder zijn dak te ontvangen. Dit huis hing bijna over den

waterval van de Ouse, die daar bekend was onder den naam van Aysgarth Force, eene van die horizontale cascades (en wel onder de schoonste te rekenen) waarvan wij bereids gesproken hebben. En zoo men zich verbeeldt van dat schilderachtige standpunt twee bergreeksen met hare rotsterassen in 't westen te zien, en aan den oostkant over dergelijke horizontale formatiën, rijk bezet met dennen, een gezigt te hebben op eene ruime en digtbewassen vallei, dan zal men zich kunnen verklaren, dat Adam en Tom de verzoeking niet konden weêrstaan om in die streek nogmaals een van hunne gewone wandelingen in den maneschijs te doen. Evenmin zal men moeite hebben zich voor te stellen, dat de scherpe en bij wijlen wel wat stijve omtrekken van dit landschap onder de heldere maanlichtstralen aan het geheel een zeer ongewoon karakter bijzetteden, zelfs voor hen die gemeenzaam bekend waren met de romaneske rotsen, bergen en valleijen van de Schotsche Hooglanden.

Terwijl de beide Schotten in stilzwijgen verzonken dit tooneel stonden te aanschouwen, stiet Macduff aan Adam's arm en wees hem op de gedaante van een man, die zich onder de rots verborg waarop het huis des priesters gelegen was. Zij herkenden spoedig in die gedaante Mauners, van wiens deelneming aan de bloedtooneelen te Sherwood zij na hun vertrek van Simmer-Water onderrigt waren. Beide mannen hadden ongelukkiglijk hunne kruisbogen in de herberg gelaten, doch waren elk van zwaard en dolk voorzien. Terwijl zij overlegden wat in dit geval het raadzaamst was, had Mauners zijne stelling onder de rots verlaten en was uit het gezigt geraakt; doch een pijl, die aan Adam voorbij-snorde en Tom's muts trof, maakte hun kenbaar in welke rigting hij zich bevond en aanstonds ijlden zij daar heen, terwijl Macduff even de herberg binnenliep om zijn boog

te halen. Op de plaats, van waar zij vermeenden dat de pijl moest afgezonden zijn, werden zij niets gewaar, doch een oogenblik later zagen zij op een der terrassen een man, die onder de schaduw van een rotsmuur zich ongemerkt poogde te verwijderen. Nu verzuimden zij geen oogenblik hem te vervolgen langs de door de natuur gevormde galerij waar hij eene toevlugt gezocht had; doch in hunne overhaasting hadden zij verschillende rotslagen betreden en zoo kwam Adam op dezelfde hoogte te staan met den vlugteling, terwijl Tom, die de jagt slechts een of twee voet lager dan Adam was begonnen, zich plotseling meer dan twintig voet beneden Mauners bevond.

Deze jagt, van beneden aangezien door eene zamen-scholing van dorpelingen en uit het portaal van des priesters huis door lady Ada en den page, was hoogst belangwekkend en merkwaardig. Op eene genoegzame hoogte om duidelijk uit het dal waargenomen te kunnen worden en zoodanig geplaatst alsof men het er opzettelijk op toegelegd had om de drie donkere figuren zoo scherp mogelijk op dit door de maan met een zilverlicht overstroomde panorama te doen uitkomen, zag men Adam snel veld winnen op Mauners; toen een gedeelte der rots onder de voeten van dezen laatsten uitweek, over verschillende andere lagen naar beneden bonste en eindelijk Macduff trof, dien het naar een nog verreweg minder verheven standpunt meê-sleepte.

Er bestond nu een kloof tusschen Adam en Mauners welke de eerstgenoemde niet durfde overschrijden, en achter dezen laatste was het terras een eind ver zoo smal, dat hij, na nog twee of drie stappen voortgegaan te zijn, zich aan de wilde gewassen en het kreupelhout moest vasthouden, om niet in de vallei neder te storten. Nog ééne schrede verder en hij zou een ruimer terras bereikt hebben, waar

hij van zijne ontsnapping bijna zeker kon wezen, hadde niet Macduff, van den stoot en den val weêr bekomen, van onderen op een pijl afgeschoten, die des ridders arm trof en hem zijn greep deed loslaten, waardoor hij nederviel op het eerste terras alwaar Macduff had gestaan en van daar verder afstortte op de tweede laag, waar men zijn verminkt lijk vond en naar de herberg bragt. De dorpelingen hebben de opmerking gemaakt, dat er tot den huidigen dag geen gras groeit op den grafheuvel, die buiten den muur van het kerkhof te Aysgarth oprijst.

Met gemengde gevoelens van blijdschap over hunne bevrijding uit de handen hunner vervolgers, en van droefenis bij de herinnering aan de vreeselijke tooneelen waaraan zij den vorigen dag hadden moeten deelnemen, hervatte het reisgezelschap den volgenden morgen zijn togt. Toen zij den top bereikten der reeks van heuvelen, die de vallei ten noorden insluiten en zich uitstrekken tot daar waar zij zich in de wouden van Richmond verliezen; toen zij in alle rigtingen, met uitzondering van ééne, valleijen aanschouwden, die alle kentrekken bezaten wier vereeniging het verhevene en schoone in de natuur te weeg brengt, terwijl zij in die ééne rigting, welke wij uitgezonderd hebben, eene vlakke landstreek opmerkten, die alleen den horizon tot grens had en bezaaid was met de gehuchtjes, dorpen en kasteelen; en toen zij de torentjes der hoofdkerk van York, hoewel veertig mijlen van hier verwijderd, zagen oprijzen boven dit heerlijke landschap, — toen hielden zij allen op 't zelfde oogenblik, bezield met gevoelens van bewondering en ontzag, die gewis dubbele kracht ontleenden uit het besef van de gevaren waaraan zij hadden mogen ontkomen, de teugels hunner paarden aan, de dame en de page stegen af en knielden, de schildknappen hielden de hakkenijen vast, bleven op een eerbiedigen afstand achterwaarts, namen hunne mutsen af

en kruisten zich, en braken, toen zij hun spraakvermogen terugbekomen hadden, in uitroepen van bewondering los, die zelfs de tegenwoordigheid eener dame niet kon weêrhouden en die, zoo al niet uitmuntende door wetenschappelijk merg of verfijnden smaak, geuit werden in de taal der ongekunstelde natuur, — een offer van dank, gelijk de regellooze zang der vogelen, gebragt aan de milde hand die al deze schatten had uitgestrooid, een offer dat in hunne ruwe doch krachtige boerentaal uit den schoot der natuur opgedragen werd aan den God dier natuur.

Of die bewondering voor de natuurschoonheden nu aanleiding gaf tot de opmerking, zou onvoegzaam zijn te willen onderzoeken; doch toen men den togt hervatte, zei Macduff tot Peebles:

„Die page is magtig mooi, Adam. Toen hij daar op zijne knieën lag en zijne oogen naar den hemel ophief, geleek hij meer op een engel dan iets wat ik ooit gezien heb.”

„Zoo gij hem gezien hadt gelijk ik, Macduff, met een paar rijglaarsjes en een korte jurk, ja voorwaar dan zoudt gij reden gehad hebben om aldus te spreken.”

„Wat meent gij, Peebles?” vroeg Tom.

„Ik meen wat ik zeg, Macduff. Wel, vriendlief, hebt gij dan tot nog toe niet vermoed dat die page een meisje is, ik meen eene dame? Dat is nu lady Anna van Sedbergh aan wie wij onze bogen te danken hebben. Zoo ik er ooit aan had kunnen twijfelen, al mijn twijfel zou verdwenen zijn bij gelegenheid dat ik haar het water bragt toen zij in zwijm viel. Maar, pas op! Lady Ada roept ons.”

Zij riep, om te zeggen dat men zich nu bevond op den weg naar Darlington, een veiliger nachtverblijf dan Barnard Castle. Den volgenden morgen vroeg, voegde zij er bij, zou zij met haar page naar Newcastle vertrekken; doch zij

beval den schildknapen aan zich naar Durham te begeven, niet enkel om te zien welk nieuws hun in *de Mijter* te wachten stond, maar om een bijzonder gehoor bij den koning te verzoeken en aan te bieden hem naar de plaats te geleiden waar sir Henry de Hastings ziek lag. Zij had, zeide zij, hare redenen om dit te verlangen.

Macduff durfde geene inspraak wagen tegen een voorstel waarmee Peebles gereedelijk instemde; en na de dames daarop des morgens van Darlington naar Newcastle te hebben zien vertrekken, reden zij op snellen draf naar Durham. Natuurlijk vermeden zij aldaar *het Gouden Kruis*; doch na hunne paarden in eene andere kleine herberg onder dak gebragt te hebben, gingen zij dadelijk aan 't zoeken naar de tante van hunne vriendin Maria. Zij vonden eene deftige oude vrouw, die op voorspraak van hare nicht wel genegen scheen hen als fatsoenlijke jongens te beschouwen en als oude vrienden te ontvangen. Van haar vernamen zij, dat de koninklijke stoet zich nog altijd te Durham bevond, zoodat zij dus zeer omzigtig zouden moeten zijn.

De tante was zoo goed van aan hare nicht te gaan vertellen, dat de Schotsche schildknapen als Engelsche kruisboogschutters waren teruggekeerd. Toen Maria hoorde dat zij behouden binnen de muren waren (ofschoon na het doorstaan van duizende gevaren, gelijk zij zeiden) liep zij spoedig naar hare tante, vloog de trappen op en — o, vrouwen! vrouwen! maar het bloed kruipt waar het niet gaan kan! — wierp zich in Adam's armen. Geen van beiden sprak een woord, maar Macduff bemerkte, dat het eene afgedane zaak was; hij kon niet loochenen, dat Adam hier te regt „de eerste der menschenkinderen „ moest heeten, en deed nu al wat hij kon om enkel aan Elgitha te denken en zich gelukkig te gevoelen bij de gedachte, dat Benson op den bodem van het Simmer-Water lag.

Zij vertelden Maria zóóveel van hunne wonderbaarlijke avonturen als zij geraden achtten te bekennen; doch toen zij kwamen aan het geval van de Kloof, het gevaar dat zij geloopt hadden en de kracht en vlugheid die de vrees aan hunne voeten verleend had, lachte en weende zij bij beurten.

„ Wel, Adam, hoe was het aan een zoo zwaar mensch als gij, mogelijk zulk een sprong te doen? „ riep zij uit. „ Van Tom, die tenger is, zou ik het kunnen begrijpen, maar van „ niet. „

„ Waarlijk, Maria, „ gaf Adam ten antwoord, „ ik kan daar niets op zeggen dan 't geen de soldaat zeide, die van Perth tot Blairgowrie door de dragonders was nagejaagd (een afstand van dertien mijlen) en toen een soort van sprong deed gelijk wij gedaan hebben, ofschoon de wijde van de kloof zoo aanzienlijk niet was. „ Wel, man, dat was een mooie sprong, dien gij daar gedaan hebt, „ merkte een zijner kameraden aan. „ Ja, „ zeî hij, „ 't was een mooie sprong, maar 'k heb ook een lange aanloop gehad. „

HOOFDSTUK XVII.

HET ONWEDER.

Terwijl de twee schildknapen zoovele zonderlinge en treffende ontmoetingen hadden, sloegen de beide ridders, die over Jedburgh en Wooler het kasteel van Newark verlieten, hun weg naar het zuiden in en trokken de wildernissen van Northumberland door, meer nabij de kust en derhalve meer in de nabijheid van Alnwick, dan de weg langs welken „de Chevy Chase” tusschen Newcastle en Edinburg heden ten dage zijne passagiers vervoert.

Dien dag rustte de Schotsche koningsstoet, die zich te Hexham bevonden had, te Alnwick uit; en het kasteel aldaar was met zijne pleinen het tooneel van tournooijen en andere vorstelijke uitspanningen. Van den weg af, dien de twee ridders bereden, was genoeg van de toebereidselen voor deze vertooningen te zien, om den jongere aan den oudere te doen vragen, of hij lust had hem naar Alnwick te vergezellen; doch daar die oudere ongenegen scheen daaraan te voldoen, vroeg hij hem verlof voor eenige uren derwaarts te gaan, onder belofte van hem daarna te volgen en dus slechts iets later dan de andere, maar in allen gevalle nog in den loop van den avond, in *de Kroon en het Anker* te Newcastle, aan te zullen komen. Moredun bewilligde hierin des te gereeder, daar hij veel gehoord had

zoo van de profetische wetenschap als van de heiligheid van een kluizenaar, die met Richard Leeuwenhart de kruistogten had bijgewoond en nu aan de oevers van de Coquet woonde. Moredun wenschte dien man te bezoeken vóór den aanvang van de nasporingen, waartoe hij en de jonge boschbewoner zich verbonden hadden; hij verzette zich dus niet tegen het verzoek en zag zijn van jeugdige drift vervulden reisgenoot op snellen draf den zijweg naar Alnwick inslaan.

Toen de jonge boschbewoner, of zooals wij hem zouden dienen te noemen de jonge ridder, de belangrijke sterkte naderde, die later het erfgoed van de vermaarde Percys werd, stond hij getroffen over den buitengemeenen aard van het tooneel, dat zich voor zijne oogen opdeed.

Het kan niet ontgaan zijn aan de aandacht, zelfs van de postkoetsreizigers, en vooral van diegenen die menigmaal uitgestegen zijn in dat land van steilten en afgronden, dat de stroomen, die van de naburige bergen afdalen, zich daar letterlijk uitwegen naar de zee hebben gebaand; en dat het geene valleijen maar holle wegen zijn, die tusschen Morpeth en Berwick menigmaal moeten overschreden worden. Eene van de diepste en steilste dezer kloven is die, welke de Aln voor zich gegraven heeft, zoodat dan ook bij Alnwick de oevers aan elke zijde van eene steilheid zijn, die zeer lastig is voor de hedendaagsche postwagens, doch buitengemeen boeiend, schilderachtig en aangenaam was in de oogen der ridders van den ouden tijd.

't Is dus te begrijpen, dat Godfrey van Ettrick, toen hij op den linker en hooger oever naar de zee afdaalde, zeer getroffen stond over het tooneel, 't geen zich op den tegenoverliggenden oever als in het strijdperk van een amfiteater voor zijn oog opdeed. Meer dan ter halver wege boven de rotsbedding der rivier strekten de wallen van het

kasteel zich ter regter- en linkerzijde uit, eene aanzienlijke ruimte omsluitende in wier midden zich de hoofdtoren met andere verdedigingswerken van de sterkte bevond; ten westen rees de grond zeer plotseling naar boven en verborg daardoor bijna geheel het dorp, dat gedeeltelijk op de helling en gedeeltelijk op den effen grond aan de achterzijde van het kasteel lag, terwijl men ten oosten een uitgestrekt plein buiten de wallen vond dat op eene zelfde hoogte lag met de stad, doch aan den rivierkant eensklaps en zonder verdedigingswerken eindigde in een loodregten oever, die in de bedding van den helderen stroom neêrleiep. Op dat plein was een strijdperk afgepaald; een balcon met rijk tapijtwerk bekleed en boven aan den wal bevestigd, wees de plaats aan, die voor het koninklijk gezelschap bestemd en thans bijna geheel door hetzelfde gevuld was. Op elk bolwerk en aan iederen hoek der wallen wapperden banieren, de stad had zich in feestgewaad getooid en de oevers en elke heuvel in den omtrek wemelden van toeschouwers; 't was in den regten zin één onmetelijke schouwburg.

Godfrey trok de brug over en reed met gesloten vizier naar het plein, waar hij plaats nam onder de menigte der ridders aan het einde van het strijdperk. Niet onbekend was hem die schare, die hij daar aantrof; hij kende de meeste Northumberlandsche edelen persoonlijk of van aangezicht en had dus geen gids noodig. 't Viel hem in 't oog dat lady Isabella van Huntingdon zich niet onder de toeschouwers bevond; en toen hij daarover eene opmerking rigtte tot een ridder in zijne nabijheid, werd hem geantwoord, dat zij zelden in het publiek verscheen; dat, wanneer zij de logementen verliet, waar de koninklijke stoet gedurende de reis zijn intrek nam, dit meestal was om eenzame wandelingen of korte ridjes te doen in gezelschap van slechts twee bedienden; en dat, ofschoon hare gezondheid in den

laatststen tijd niet zoo zeer was afgenomen als het geval scheen te zijn vóór dat zij Schotland verliet, zij echter nog steeds zeer zwak was en neêrslagtig.

De boschridders vertoefde eenigen tijd en aanschouwde, zonder er groot belang in te stellen, vele wapenfeiten, vele overwinningen, vele nederlagen, die groot genoeg verschaften aan de scharen van nieuwsgierigen uit de stad en van het land die het krijt omringden, of van de naburige hoogten getuigen waren van 't geen er voorviel. Juist vatte hij 't voornemen op om zijne reis te vervolgen, toen een ridder het strijdperk binnentrad, bij wiens verschijning een algemeen gemompel oprees, voornamelijk van het koninklijk balcon, want hij droeg de rusting van een Engelsch ridder en op zijn schild het welbekende wapen van sir Henry de Hastings, *„d'or à une manche mal-taillée de gueules”*, in onderscheiding van de Huntingdons, welke dien mouw op *silver* voerden. Zijn vizier was gesloten, doch hij bereed zijn geliefdkoosd strijdros; en hoe onverwacht zijne verschijning ook ware, niemand twijfelde er aan, dat men in hem den verfoeiden spion van het Schotsche hof moest zien.

Na een klein eind wegs vooruit gereden te zijn en de gebruikelijke buigingen gemaakt te hebben (waarbij de jonge dames van het Schotsche hof opmerkten, dat sir Henry zwaarder van gestalte was geworden sinds hij Schotland verlaten had) gaf hij den heraut, die hem vooraf ging, last, de reden te verklaren waarom hij in het krijt kwam, 't geen die beambte in de volgende bewoordingen deed:

„In den naam van Jan, koning van Engeland, verklaar ik, Henry van Aquitaine, aan het hof van Schotland bekend onder den naam van Henry de Hastings, al hetgeen op de conferentie te Hexham verhandeld is nul en geener waarde; ten minste voor zooveel betreft eenige verbindtenis of beraamde verbindtenis tusschen mij, den gezegden vorst van

Aquitaine, en lady Isabella, dochter van David, graaf van Huntingdon. "

Aan alle zijden rezen kreten van verontwaardiging op, vooral uit de koninklijke tribune; doch te midden van die bliken van afkeuring wendde de ridder zijn paard om en verwijderde zich uit het krijt. Onderwijl er eenige twist scheen te bestaan tusschen de ridders die den koning omringden, trad Godfrey met een heraut het strijdperk binnen en hield den onverwachten en onwelkomen bezoeker bijna voor de koninklijke tribune tegen, waarbij de heraut proclameerde:

"De Ridder van de Sterren-orde verklaart Henry van Aquitaine, anders genaamd Henry de Hastings, voor een valsch en lasterlijk ridder en voor deelgenoot aan de ontvoering of den dood van den erfgenaam van den Schotschen troon. "

Groote beweging verwekte deze stoute handelwijze van den jongen ridder, op wien zich nu aller oogen vestigden. Na eene eerbiedige buiging voor den koning en de koningin werd hij door den heraut naar het eene einde van het perk geleid, terwijl men zijn tegenstander naar het tegenoverliggende einde bragt. Toen zij daar hunne lansen aanlegden en zich in hunne zadels regt zetteden, lokten zoowel het forsche voorkomen van den een, als de rankheid van den andere, talrijke aanmerkingen uit; het trompetgeschal maakte daaraan echter spoedig een einde en beide ridders renden elkander met eene vreeselijke vaart te gemoet, terwijl alle toeschouwers op de gaanderijen hunne angstige bezorgdheid aan den dag legden door onwillekeurig te gelijk op te staan en zich voorover te buigen; de dames hielden reeds bloemen en linten gereed om die den overwinnaar toe te werpen; en die gunstbewijzen waren niet alle voor Godfrey bestemd, want er klopten harten aan het Schotsche hof,

die niet ongevoelig waren gebleven voor het schoone hoewel wat sombere en trotsche gelaat van Henry de Hastings.

Bij den eersten schok vloog ieders lans op het schild van zijn tegenstander tot splinters en elk hunner bereikte het tegenovergestelde einde van de baan eer het hun gelukte hunne rossen in te toomen; zij vroegen nieuwe lansen, ieder maakte zich tot den kamp gereed en weder renden zij voorwaarts; doch ditmaal bleef de lans van den Sterre-ridder in den helm van sir Henry steken, rukte dien af en wierp te gelijker tijd den ridder uit den zadel. Oogenblikkelijk steeg de boschrider af, naderde den gevallen ruiter en — aanschouwde het gelaat van Maelstrom. Godfrey deinsde met alle kenteekenen van een onoverwinnelijk afgrijzen terug, naderde het koninklijk balcon en riep uit, ofschoon hij zijn vizier nog steeds gesloten hield:

„Koning van Schotland, doe dien bedrieger dadelijk grijpen. Gelief te verschoonen, edele vorst“, voegde hij er bij, „dat degeen, die dit vraagt, onbekend is; doch de veiligheid van uwe kroon vereischt het dringend, verzeker u van dien man!“

Doch eer Godfrey zich omkeerde en eer de koning aan zijne lijfwacht bevel kon geven om Maelstrom in hechtenis te nemen, had deze, spoedig van zijn val bekomen, zijn paard weêr bestegen; met één ruk sprong hij over de omheining en was spoedig uit het gezigt, na zich met geweld een doorgang gebaad te hebben door de menigte, die dreigde en hem uitjouwde, ofschoon zij niet verstaan had wat Godfrey den koning had toegevoegd.

Zeer vergramd dat de gevangene, dien hij reeds in zijne magt waande, hem aldus ontsnapte, en gevoelende dat elke opheldering op dit oogenblik ontijdig zou zijn, en verwachtingen, die misschien niet verwezenlijkt zouden worden, kon doen ontstaan, reed Godfrey, onder voorwendsel van

Maelstrom te willen vervolgen, het zuider-hek van het strijdperk uit en was eveneens spoedig uit het gezigt, waardoor de toegevloeide menigte, maar bovenal de toeschouwers in de koninklijke tribune, in zulk een toestand van verwarring en verwondering geraakten, dat aan de uitspanningen van dien dag dadelijk een einde werd gemaakt.

Moredun, die op eenigen afstand ten zuiden van Alnwick den grooten weg had verlaten en naar een gedeelte van de rivier Coquet zocht, 'twelk hem alleen volgens beschrijving bekend was, raakte verdwaald tusschen de kreupelbosschen welke deze streek geheel overdekten. Hij trachtte het pad dat hij verlaten had terug te vinden, doch bleef eensklaps stilstaan op het hooren van eene zachte stem, die eenige regelen, nagenoeg van den volgenden inhoud, zong:

De hooggeboren ridderstoet, die 't huis des roems bewoont,
Houdt enkel 't schoone doel in 't oog, aan 't eind der baan getoond,
Maar keert niet om, hoe ruw de storm des lots hem tegensnelt:
Dat leed is als de morgenmist, die schooner dag voorspelt.

Hij keerde zich met verwondering om en zag in een boschje, 't geen voornamelijk zijn doorgang belemmerde, eene rijzige dame staan van een vorstelijk voorkomen. De witte sluijer, die tot op hare voeten afdaalde, was op hare kastanje-bruine lokken door een eenvoudigen gouden ring bevestigd.

Zij wees hem aan, waar hij zijn paard vast moest maken en gaf een teeken haar te volgen. Na weinige schreden bevond Moredun zich met zijne geleidster in eene lage spelonk, die zoodanigerwijze in de rots uitgehouwen was, dat zij het voorkomen van eene kleine kapel vertoonde.

„Herinnert ge u mijner niet, Robert de Moredun?“

Er was iets in hare stem en blik, 't geen eene gevoelige snaar in den boezem des ridders aanroerde; en zonder in

staat te zijn zich rekenschap te geven van zijne aandoening, zonk hij op eene knie neêr voor 't schoone visioen, want als zoodanig beschouwde hij haar nog immer; doch 't was geen visioen, geene illusie.

„Sta op, Moredun,“ zeî lady Ada, „en kom nogmaals in de armen eener moeder!“

En toen de verbaasde jongman oprees, toen viel deze vrouw, ten allen tijde zoo beminnelijk, doch thans zoo in dubbele mate schoon, nu het moederlijk gevoel alle sporen verjoeg van de heftige driften die zoolang in haar boezem geheerscht hadden, hem om den hals en smolt weg in tranen, — de eerste die zij gestort had sinds de zoon, dien zij nu voor zich zag, als kind uit haar onwillige armen was weggescheurd.

„Mijn edele zoon,“ sprak zij, toen zij eindelijk in staat geraakte om het kloppen van haar hart te onderdrukken, „mijn edele en dappere zoon, uwe moeder zou u veel te zeggen hebben, maar gij zult uit een pakket, dat ik voor u in vertrouwde handen heb overgegeven, vernemen, waarom onze tegenwoordige samenkomst kort moet zijn. Ik had gezworen u niet te zullen zien, u niet te zullen spreken, alvorens eene zware taak, die mij opgedragen was, vervuld te hebben. Thans overschrijd ik die gelofte; maar ik kon den zoon mijner hope niet zoo nabij mij zien, zonder hem eenmaal ten minste in mijne armen te prangen; doch ik moet kort zijn in 't geen ik u te zeggen heb, Moredun.“

En zijn arm grijpende en hem omwendende, zoodat zij voor eene gordijn kwamen te staan, die een gedeelte van de spelonk bedekte, voegde zij hem toe: „Gij hebt éene hooge bestemming mijn zoon, een edele loopbaan staat voor u open!“

Daarna schoof zij de gordijn zachtens ter zijde en tot zijne verbazing zag Moredun in het andere gedeelte van de

grot lady Isabella van Huntingdon voor een kruisbeeld geknield neder liggen. Zonder gedruisch en snel werd de gordijn weêr toegeschoven.

„Gij ziet, mijn zoon, 't is uwer moeder niet verborgen, waar gij uwe genegenheid gevestigd hebt; en evenmin kunt gij nu onkundig zijn van 't geen hare eerezucht voor u begeert. Hoezeer 't mij grieft, dat gij mij zoo oogenblikkelijk zoudt verlaten, ik kan u geen verder vertoef veroorloven; gewigtige redenen verhinderen dit. Wanneer gij weêr het boschje verlaat, dat den ingang van deze spelonk aan de landzijde verbergt, zal 't eerste pad ter regterhand u op den weg brengen, dien gij zoekt.

„Vaarwel, geliefde zoon, gedraag u moedig en standvastig op het aanzienlijke levenspad 't geen zich voor u opent. Eer ik deze streken verlaat, zullen wij elkander weêrzien.”

Moredun, die 't gansche vreemde voorval meer als een droom dan als eene wezenlijkheid beschouwde, nam een teeder afscheid van de edele dame, en nog iets anders dan haar gouden diadeem deed hem begripen, dat hij haar bij een hooger titel en trotscher naam mogt aanspreken. Hij poogde zijne gevoelens uit te drukken, doch weêrhield zich, uit vrees dat, zoo hij sprak, 't hem uit zijne aangename zinsbegoocheling zou doen ontwaken.

Hij besteeg zijn paard weder en vond het aangewezen pad; doch verkeerde in zulk een staat van afgetrokkenheid, dat hij eerst, toen hij bijna uit den zadel geworpen werd, door den schok bemerkte, dat een ridder hem ijlings voorbijreed in de naauwe opening tusschen het geboomte, waar te naauwernood twee ruiters naast elkander zouden hebben kunnen rijden.

Aldus ruwelijk uit zijne mijmering gewekt keerde hij zich om en meende hij sir Henry de Hastings uit zijn

oog te zien ontvlieden. Wapenrusting en paard lieten daaromtrent ten minste geen twijfel over; beide had hij te lang en te goed gekend om zich daarin te vergissen.

Dit deed de maat van zijne verbazing en verwarring overloopen, en terwijl hij zijn weg vervolgde was zijn gemoed zoo vervuld en bewogen door al 't geen hij gehoord en gezien had, dat hij 't pad miste 't geen hij had moeten inslaan en zich eensklaps tegenover Warkworth Castle bevond.

Bij den somberen en mijmerenden staat zijner ziel was er iets in dit gezigt, 't geen volkomen met zijne aandoeningen overeenstemde. De dreigende sterkte daar als uit het midden van den oceaan oprijzende, wiens golvende baren haar aan de eene zijde woedend beukten en aan de andere zijde vreedzaam doch morrend over elkander gleden aan de monding der rivier, over welke de donkere wallen der sterkte eene diepe en treurige schaduw schenen te werpen; de diepte en donkere kleur van die rivier, die zich hier kalm tusschen het geboomte doorkronkelde, doch elders haastig en woedend door de rotsen schoot en ze uitholde en zich zelfs tot magtelooze woede opwond bij de ontmoeting met de baren der zee tusschen de zandbanken die haar rondom het kasteel in haar loop tegenhielden; — dit alles leverde een tooneel op, in volkomen overeenstemming met de sombere en strijdige gevoelens, die Moredun's beklemden borst beroerden.

Terwijl hij in die beschouwing verzonken stond, hoorde men een gil opstijgen uit het bosch dat de rivier overschaduwde en zich op vele plaatsen daarin baadde. Hij poogde naar de plaats te rijden, van waar de kreet afkomstig scheen, doch het kreupelhout was aldaar zoo dik, dat zijn ros te vergeefs er poogde door te dringen. Op dat oogenblik kwam eene boot tusschen het gebladerte

te voorschijn, naar 't scheen tot een wis verderf tusschen de zandbanken en de branding van de kust voortgezweept, en in die boot, hare armen uitbreidende en om hulp roepende, aanschouwde hij — lady Isabella van Huntingdon.

Haar uit de rivier zelf te willen redden zou eene waanzinnige poging geweest zijn; hij reed naar de riviermonding in de hoop van daar de boot kunnen tegenhouden; doch door een dier grillige maalstroomen, zoo talrijk tusschen de verraderlijke zandbanken, werd het vaartuigje weggedreven van de plaats die 't scheen te naderen en waar hij had gehoopt het òf te grijpen, òf zelf aan boord te springen. Pijlsnel vloog het naar de schuimende branding, waar hij 't voor eeuwig verloren achtte; er volgde een oogenblik van angstige verwachting, even daarna zag hij 't over de onstuimige golven glijden en door den stroom weggevoerd snel van de kust afwijken. En daar zag hij de hulpelooze vrouw, op de baren rondgeslingerd, eene hulp inroepende die 't buiten zijn vermogen was te verleenen, de zee indrijven met het brooze bootje, dat tusschen de branding spoedig aan zijn oog onttrokken was.

Terwijl hij daar als 't beeld der wanhoop aan den grond genageld stond, werd hij gevonden door twee der koninklijke bedienden en door den schipper, die hem in groote opgewondenheid de aanleiding verklaarden tot het folterend schouwspel, dat hij zoo even voor oogen had gehad. Lady Isabella had zich begeven naar de cel van den kluizenaar dien ook Moredun had willen bezoeken en van wien hij en lady Isabella dikwijls gesproken hadden. Hare twee bedienden achterlatende, ging zij met het tij in de boot, die door dezen schipper gestuurd werd, naardien de ongewone verblijfplaats van den kluizenaar alleen toegankelijk was van de rivierzijde, waar zij met groote bekwaamheid en niet geringe kunst in den rotsigen oever was uitgehouwen.

Na den kluizenaar bezocht te hebben zakte zij met het keurende tij af, waarop zij eensklaps, verschrikt door de snelheid van den stroom, den schipper had gedwongen het bootje aan een der boomen van den oever vast te maken en hare bedienden te gaan opzoeken. Men onderstelde, dat het touw gedurende de afwezigheid van den schipper was gebroken en de boot daardoor den stroom afgedreven; de eenige hoop op redding, zeï de schipper, bestond daarin, dat men naar Blythe of Cullercoats ging om bijstand in te roepen, gesteld dat men iemand der daar gevestigde visschers kon bewegen, onder zulke bedenkelijke omstandigheden naar zee te gaan; want het was nu onmiskenbaar, dat het broeiende onweder, 't geen de zee tot eene ongewone hoogte opgedreven had, de kust naderde en spoedig daarop los zou barsten.

Zonder een oogenblik dralens begaf Moredun zich op weg naar Blythe, alwaar hij, door het uitloven van groote belooningen, eenige zeelieden bewoog een van hunne beste visschersvaartuigen in gereedheid te brengen en daarmede in zee te steken.

't Was nu bijna geheel duister ten gevolge van de toenemende dikte en donkerheid der wolken, die den snelnaderenden storm vooruit liepen. Spoedig na in zee gestoken te zijn, ontvingen zij eene andere waarschuwing in een bliksemstraal, die uit het noordoosten over hen heen schoot en iedere kreek en elk voorwerp op de snel uit het oog wijkende kust verlichtte; zeewaarts daarentegen konden zij geen spoor vinden van 't kleine bootje, 'tgeen men nu vreesde dat verloren zou zijn gegaan. De zeelieden echter, die de rigting van den stroom aan de monden van al de rivieren op de kust zeer goed kenden, aarzelden geen oogenblik en veranderden niet van koers, ofschoon het voorkomen van 't zwerk aan den kant waar zij heenstevenden,

wel in staat zou geweest zijn den moed van minder geharde of ervaren zeelieden neêr te slaan.

In het noordoosten, werwaarts zij zich wendden, vulden zoo dikke en donkere wolken de lucht, dat de gewone nachtelijke duisternis in vergelijking daarmee licht zou geschenen hebben; en die geheele zwarte massa was omgeven door een regenboog, geboren uit de stralen der ondergaande zon. De kleuren van dien boog schitterden, waarschijnlijk door het contrast met de donkerheid binnen zijn halven cirkel, met oogverblindenden gloed, terwijl nog boven dien donkeren grond, op dezelfde wijze gelijk de oude schilders den ingang van het helsche gebied voorstelden, myriaden van bliksemstraaltjes, van alle kleuren en naar alle rigtingen uitgeslingerd, heen en weêr speelden als ten spot over de ellende, het verderf en de verwoesting die zij gingen brengen over de wateren en over het schoone en vruchtbare land, waarop zij met de snelheid van den wervelwind losstormden.

Eerlang verbleekten de kleuren van den regenboog weder en verdwenen, en de bezorgde bemanning van het vaartuig ondervond een gevoel alsof zij een van die donkere en ijzingwekkende streken binnentrad, waarvan hunne priesters hen diets maakten, dat zij bevolkt waren met gedaanten waarvan het zelfs ongeoorloofd was te spreken en waar de duisterheid van 't firmament alleen afgewisseld werd door vuurstralen en bliksemschichten onder de heerschappij van zulke boosaardige, hardvochtige en wreede handlangers des duivels, dat de tong zou verdorren die er eene beschrijving van waagde te geven. Het eenige denkbeeld, dat men zich, volgens dezelfde zegslieden, van die booze geesten kon vormen (en dat was zelfs nog maar een flauw, gebrekkig en onvolledig denkbeeld) was dit, dat een van die handlangers, al ware hij de geringste en minst magtige in die heir-

scharen, eene geheele streek, zonder den minsten bijstand van andere geesten, kon kwellen en verwoesten; en dat al de gebeden, missen, boetedoeningen, vasten en nachtwaken van een geheel klooster gedurende den ganschen vastentijd noodig waren om hem terug te werpen in zijn eigen gebied en in de ondergeschikte betrekking, die hij daar bekleedde. Men kan wel verzekerd zijn, dat degenen die zulke preken voor een evangelie aannamen, den staat van den dampkring zeer bedenkelijk vonden; doch zij waren te gehard, te onvervaard, te veel bezielde met den geest dergenen die hen in hunne togten over de groote wateren nagevolgd hebben, om terug te keeren wanneer hun bijstand door de ridderschap ingeroepen en door de vrouwelijke sekse geëischt werd.

Dus bleven zij voortarbeiden totdat de duisternis ondoordringbaar werd, terwijl de electriciteit in de lucht elk phosphorisch en magnetisch beginsel der elementen met leven bezielde, zoodat het schip, waarop zij zich bevonden, zich een weg scheen te banen door eene zee van vuur. Bij elken riemslag zag men stralen uit de golven opflikkeren, die weder in vonken neêrvielen en op den duisteren en woelenden schoot der baren terugkaatsten. Eindelijk brak het onweder in al zijne woede los; het zwerk scheen in vlam te staan, de elementen vingen een wilden strijd aan, de donder rolde voort met onverpoosd geklater en de regen stortte in zulke stroomen op de aarde neder, dat men reden had een tweeden zondvloed te duchten.

Te midden van dezen strijd der elementen riep een der visschers uit, dat er eene boot in 't gezicht was; doch op dat oogenblik hielden de bliksemstralen, als uitgedoofd door de naar beneden ruischende regenvlagen, met hunne helle flikkering op en men moest een geruimen tijd wachten eer een nieuwe straal de nasporing kwam vergemakkelijken. Toen deze eindelijk verscheen vertoonde zich in de door

den visscher aangeduide rigting iets wits op het golvenbed. Met inspanning stevende men derwaarts en bij het volgende bliksemlicht ontwaarde men den donkeren omtrek eener boot op den top van eene stijgende golf en over haar steven lag eene witte gedaante heengebogen, die scherp uitkwam bij de zwarte kleur der omringende wateren.

Op dit oogenblik stak een dier heftige rukwinden op, waarvan een onweder dikwijls vergezeld gaat, overviel het visschers-vaartuig aan stuurboord en dreef het noordwaarts en te gelijk digter naar de kust, zoodat het eenigen tijd duurde eer de roeijers den koers, dien zij verloren hadden, konden terugvinden en weder in zee steken. De scheuring, die de wind in de wolken had te weeg gebragt, deed hen ontwaar worden, dat zij in een zeer bedenkelijken toestand verkeerden. Tusschen de wolken in 't noordwesten zag men het rotsige eiland Lindisfarne verrijzen, waar het vermaarde en thans geheel verlichte klooster van verre als een baken over de onmetelijke zee schitterde; terwijl lichten, die zich her- en derwaarts bewogen, het bewijs opleverden, dat eene of andere rampzalige kiel op die gevaarlijke kust tot schipbreuk was vervallen.

Men moest nu echter, wat het ook kosten mogt, weder het ruime sop kiezen, niet enkel om het spoor der boot terug te vinden, die door de zeelieden bijna verloren werd geacht, maar ook om het gevaarlijke doch rotsige eiland te vermijden. Bij deze wending kwam hun eene verandering van wind te stade, die op den storm volgde, en naardien de dikke duisternis te gelijkertijd eenigzins afnam, waagden zij het zeil half uit te zetten. Stoutmoedig en standvastig vervolgden zij hun koers zeewaarts, ofschoon zij elk oogenblik door de golven, die op het ranke scheepje braken, met wolken schuims overdekt werden. En hun moed bleef niet onbeloond. Zij hadden nog niet lang op deze wijze tegen den

storm gekampt, toen zij het voorwerp, aan welks bereiking zij hadden gewanhoopt, naar hen toe zagen drijven. Thans wierpen zij de dreg met beter gevolg uit. Dadelijk sprong Moredun met een der zeelieden in de boot over, waar zij eene in 't wit gekleede vrouwelijke gestalte oogenschijnlijk levenloos zagen nederliggen, terwijl een gedeelte van haar kleed, — datgeen wat men uit de verte gezien had, — over den steven van het brooze hulkje heen fladderde.

Moredun nam lady Isabella in zijne armen en droeg haar in het schip over. Hij bemerkte een ligten polsslag en ontwaarde dat haar boezem zwoegde. Eerlang, na het roerlooze ligchaam in drooge dekens gewikkeld te hebben, genoot hij de zaligheid, het leven te zien terugkeeren en te bespeuren, dat zij, hoezeer nog altijd bewusteloos, voor hare betrekkingen — de hoop fluisterde hem in, ook voor hem-zelfen, — gespaard kon blijven. Hij spoorde dus de bootslieden aan alle krachten in te spannen om het land weder te bereiken; en daar de storm in de verte wegstierf en de lichten op de kust in 't zuidwesten weder zichtbaar werden, repton zij met spoed de riemen en gleden snel, met hoop vervuld, de bruischende baren over.

Die lichten waren afkomstig van de Tynemouth-abdij, welke, ten behoeve van den vesper verlicht, als een baken verre over de kokende golven heen scheen en, juist het omgekeerde van zoo even, door de bemanning als een beveiligend toevlugts-oord beschouwd werd.

De Tynemouth-abdij, gelegen op eene rotsige landtong die zich vrij ver in zee uitstrekte, leverde een zeer treffend gezicht op, niet alleen uit de baaijen aan beide zijden van dat voorgebergte, maar ook uit de monding van de Tyne en van de kust aan elken kant, — bijna van Bamborough ten zuiden, tot aan Ferne en de Heilige Eilanden ten noorden. De monniken hadden zeer goed begrepen welke groote

diensten hun gesticht als baken kon bewijzen; en wanneer een storm die streken teisterde, verzuimden zij nooit het gebouw voor den vesper in te rigten, met bijzondere inachtneming van het effect 't geen dit naar buiten maken kon.

Bij de tegenwoordige gelegenheid had men meer dan gewone zorg aan den dag gelegd. Door de ongemeene vrijgevigheid, die bij het aanbrengen van lampen en kaarsen was ten gespreid, werd eene betooverende uitwerking te weeg gebragt. De spitsboogvensters, opmerkelijk wegens hun getal, hunne hoogte en hun ligten bouwtrant, schenen elk aan de afgematte bemanning van het vaartuig als ééne vlam toe, die, de rotskust verlichtende en wijd en zijd op de nog onstuimige golven weêrspiegelende, hun een gevoel gaf alsof zij de ellende van het vagevuur gingen verwisselen met de zaligheden van een gebied waar stormen onbekend waren. En toen de toonen van de avondhymne (wier oorsprong schijnt te dagteekenen van die nevelachtige tijden toen het menschedom nog omgang had met de engelen), teruggekaatst van de rotsen, de mannen, die uit de tooneelen van schrik en gevaar naar het land der rust terugkeerden, over de nu tot bedaren komende wateren kwamen te gemoet huppelen als zegezangen en welkomstgroeten, — toen namen de ruwe zonen der watergebergten hunne mutsen af en zonken op hunne knieën om dank te bieden aan aller behoeder en bewaarder.

Bij het binnenloopen van de haven vlocht men eene teenen horde, waarop lady Isabella gelegd en, nog altijd bewusteloos, de in den steilen rotsoever uitgehouwen trappen opgedragen werd. Eer haar bewustzijn terugkeerde bevond zij zich in het statige gebouw; en toen zij midden onder de dienst ontwaakte, terwijl de kapel door de menigte der waskaarsen in lichten-laaijen gloed scheen te staan en de muziek haar ombruischte, terwijl de ridder van Moredun

aan hare zijde knielde, — toen was het haar alsof al de gevaren, de euvelen, de rampen der wereld, alwaar zij binnen een kort tijdsbestek zooveel geleden had, voorbijgegaan waren en eene nieuwe en heilrijker toekomst zich voor haar oog opdeed.

Doch een oogenblik later herleefde de herinnering aan de uitgestane smarten en met den half uitgesproken naam haars vaders op de lippen, zonk zij uitgeput, hoewel niet gansch bezwijmd, aan de borst haars redders neder.

HOOFDSTUK XVIII.

DE BRAND.

Godfrey bereikte *de Kroon en het Anker* te Newcastle al eer de storm, dien hij zag aankomen, in al zijne felheid losbarstte; doch hij had er nog genoeg ondervinding van gehad om de beschutting van het vooruitstekende looden dak der herberg aangenaam te vinden en zijn togt door den gang naar den uitlokkenden haard te kenmerken door een waterplas van niet onaanzienlijke lengte en breedte. Hij wierp zijn mantel af, doch hield zijne wapenrusting aan en zijn vizier gesloten.

In de doorgaans zoo vrolijke keuken heerschte eene doodschheid, die hij daar vroeger nooit gekend had. De weinige gasten bewaarden een diep stilzwijgen; de lessenaar, waaraan Michiel Plummer voormaals vastgenageld scheen, was onbezet; geene Debora kwam de stilte door haar schoon gelaat en vrolijke luim verdrijven; en het meestal opgeruimde, zinledige en glimlagchende gezicht van de kasteleines droeg eene nadenkende, zoo niet norsche en terugstootende, uitdrukking.

Godfrey bestelde iets en zette zich aan het tafeltje bij 't vuur.

„Het schijnt een erg onweêr te worden,“ merkte onze

vriend de advokaat-barbier tot Elstob den vleeschhouwer aan, toen een helle bliksemstraal voorbij de vensters schoot. „Daar buiten had die ridder zijn harnas en zijn gesloten vizier wel noodig,“ voegde hij er op zachter toon bij, „doch mij dunkt, dat die aan 't hoekje van den haard wel wat overbodig zijn.“

„Ik heb geene behoefte aan uw scheermes, vriendje,“ zeî Godfrey, zich eensklaps omkeerende, „en tegen uwe tong levert mijn vizier geen beletsel op. — Ik mis hier uw man en uwe nicht, jufvrouw,“ ging hij voort, toen de kasteleines het bestelde voor hem nederzette. „Ik hoop toch, dat zij wèl varen?“

De jufvrouw trachtte te spreken, doch slaagde er niet in en nam de wijk in eene der nissen om ongestoord te kunnen schreijen.

„De jufvrouw is een beetje droefgeestig,“ merkte de slagter aan. „Gij zult wel gezien hebben, manhafte heer, dat hier vele plaatsen ledig zijn; en waar het vet van den ketel is, — nu, gij begrijpt mij wel, mijnheer.“

„Het is een geval, mijnheer,“ bragt de advokaat-barbier, nog schroomvallig na de teregtwijzing van zoo even, in 't midden, „een geval van ontvoering, mijnheer; ik wil niet stellig beweren van gewelddadige ontvoering, doch wanneer iemand verdwijnt zonder eenigen voorafgaanden schijn....“

„Dan mag men beweren, dat er nooit baarden bestaan hadden vóór dat het scheermes gebezigd werd,“ viel Godfrey hem in de rede. „Wel, kom-aan!“ ging hij voort toen een ontzettende donderslag de herberg op hare grondvesten deed trillen: „zijn dit de avonden waaraan gij te Newcastle gewoon zijt? Zoo iets verschrikkelijks heb ik zelfs tusschen de bergen nooit bijgewoond.“

„Zóó! Komt gij uit het gebergte?“ vroeg Elstob. „Verschoon mij dan, mijnheer, als ik vraag of gij iets weet

van de laatste jaarmarkt te Wooler? Hoe is het vee gegaan? "

"Heel vlug," gaf Godfrey ten antwoord, "want eene bende der Turnbolls, die, mijns inziens, hun naam terecht voeren *), deed een inval en nam alles meê zonder naar den prijs te vragen. Dat was een wezenlijk geval van ontvoering, en wêl van gewelddadige ontvoering: wat zegt *gij* daarvan, barbier? "

"Ontvoering, mijnheer!" riep de man der wet en der pleisters opvliegende uit. "Ontvoering? Neen, mijnheer, dat was een geval van straatroof en strooperij! Waarvan moet de justitie bestaan, heer ridder, wanneer er in 't gansche land niets meer is om over te procederen, niets meer overblijft om de kosten op te verhalen? Zoo onzeker is het bezit van leven of goederen, mijnheer, dat, onderwijl onze kudden zonder weêrstand worden weggeroofd, onze kasteleins met hunne schoone nichten verdwijnen zonder dat er onderzoek naar gedaan wordt. Ik heb jufvrouw Plummer's aandacht gevestigd op de noodwendigheid om die zaak in handen te geven en te doen instruëren, maar zij doet niets dan huilen wanneer ik er van spreek en roept maar onophoudelijk: o Zij zullen wel terugkomen! Zij zullen wel terugkomen! Ik heb mij zelfs met de zaak willen belasten naar den maatstaf van "goed, of geen geld," en toch blijft zij zich maar hardnekkig verzetten. Ik begrijp het niet, mijnheer de ridder, neen dat doe ik niet, — en dat is iets wat ik nog mijn gansche leven niet gezegd heb. "

"'t Is inderdaad eene vreemde zaak, mijnheer," voegde de slagter er bij. "Sommigen willen wel zeggen," ging hij zeer zacht voort en boog zich meer naar Godfrey over,

*) *Turnbull*, de naam eener aanzienlijke Engelsche familie, zou men dan, ten behoeve dezer woordspeling, kunnen vertalen met de woorden: „*degeen die het rund doet omkeeren.*”

Vert.

„dat er ijveriger zou gezocht worden, wanneer het enkel de nicht gold en niet den gemaal er bij. „

Op dit oogenblik hoorde men een gedruisch aan de deur en eene stentors-stem, die boven het rommelen van den donder uitklonk, eischte hulp, ten einde eene zware vracht af te laden.

„Kom, jufvrouw, kom, „ riep Joe de voerman. „Stuur eens gaauw iemand om mij te helpen. 't Is een duivelsch weêr. 'k Woû, dat ik weêr t'huis zat! „

„Wat is er dan, Joe? „ vroeg de kasteleines.

„Iets uit *het Gouden Kruis* te Durham, jufvrouw; maar 't is verwenscht zwaar. Nooit van mijn leven heb ik zóó iets van Wilson meêgekregen. „

Elstob ging met een anderen forschen klant Joe helpen en gezamenlijk droegen zij de zware kist binnen, die in eene der nissen geschoven werd. Joe vertrok en het gesprek hernam zijn vorigen loop.

„Er hebben toch geene onaangenaamheden plaats gehad vóór de verdwijning van Plummer met zijne nicht? „ vroeg Godfrey.

„Niets, mijnheer, niet het minste, „ antwoordde Elstob. „Er is een klein geschil geweest, eerst met hier aangekomen Schotsche soldaten, toen met sir Henry de Hastings, en eindelijk met dien man van wien nooit iemand het regte heeft geweten, — dat zwarte schaap, waarvoor ik hem altijd hield. Maar dat alles heeft niets te betekenen. „

„Welken man bedoelt gij? „

„o Hem, die meer dan eens verleden jaar hier kwam, „ hernam Elstob, „en er altijd uitzag alsof hij iets verkeeds in 't schild voerde. Hij draagt een vreemden naam, dien ik maar niet onthouden kan. 't Was in eene soort van verwarring..... „

Toen het verhaal op dit punt was gekomen deed zich aan 't andere einde van 't vertrek een onaangenaam geluid hooren, zoo iets tusschen een gekerm en een geeuw, 't geen al de aanwezigen naar de deur deed staren. Er was echter niets te zien en niemand kwam binnen.

Elstob hervatte dus weêr: „Men zeî, dat die man omgang had met booze geesten....”

Hier deed een nieuw geknor, even luid, duidelijk en onaangenaam als zoo even, weder aller blikken naar het andere einde der kamer wenden; en de stoutmoedigsten, waaronder ook onze ridder, begaven zich naar dien kant om onderzoek te doen. Men ontdekte echter niets wat in 't minste reden kon geven van een zoo onnatuurlijk geluid, te opmerkelijker onder een orkaan, die reeds op zich-zelfen toereikend was om het stoutste hart met schrik te vervullen. Allen keerden dus, in eene stemming, die verre van genoegelijk of rustig was, naar het warmere en lichtere gedeelte der zaal terug, toen een nog sterker en zonderlinger geluid uit de nis, waar de kist was nedergezet, opsteeg.

Zeker is het, dat nu iedere klant onverwijld het hazenpad zou gekozen hebben, zoo het noodweêr daar buiten niet iedere beweging van dien aard onraadzaam had gemaakt. Allen dan, met uitzondering van den Sterre-ridder, schoolden dicht aan het vuur bijeen. Hij-alleen trad naar de nis; en daar hij zich spoedig overtuigde, dat het geluid voortkwam uit de door Joe aangebragte kist, sleepte hij die naar het midden van de kamer en barstte, na het deksel geopend te hebben, in een zoo luid, zoo hartelijk, zoo langdurig lagchen los, dat het geweld van den storm er door verdoofd werd en de haansbalken er van kraakten. Daarop strekte hij zijne hand uit en hielp, tot verbazing van alle en tot schrik van sommige aanwezigen, Michiel Plummer, den kastelein van *de Kroon en het Anker*, uit de kist opstaan

en zich in hoogst eigen persoon vertoonen aan degenen, die meer ontzet waren door zijne terugkomst op zulk eene wijze, dan zij ooit door zijne raadselachtige verdwijning geweest waren. Onder de verschrikten rangschikten de lastertongen ook zijne vrouw: zeker is het, dat zij buitenmate verbaasd en verwonderd was en niet in zijne armen snelde.

De arme Michiel-zelf stond daar, als een beeld van ontzetting, schrik en verwarring. Zijne nog zoo kort geledene lotgevallen in de spelonk, zijne flauwe herinnering aan *het Gouden Kruis* te Durham, de bliksemstralen, de donderslagen, de koude ontvangst van zijne gade die hem stond aan te gapen, de ijzing en verwondering van zijne oude kennissen; en te midden van dat tooneel een geharnast ridder met gesloten vizier, — dit alles was te veel voor zijne zenuwen, hij sloot zijne oogen en zou in de doodkist (want daarvoor zag hij den koffer aan) teruggevallen zijn, zoo de ridder hem niet in zijne armen opgevangen had. De koude aanraking van de wapenrusting en de zekerheid, die hij daaruit putte, dat hij de werkelijkheid en geen visioen voor oogen had, was het eerste wat hem weder tot bezinning bragt; en ofschoon hij nog buiten staat was tot spreken, liet hij zich naar een stoel geleiden en in het hoekje van zijn eigen haard nederzetten. Nu en dan sloeg hij ongewisse en vorschende blikken op vrouw en vrienden en wendde vervolgens zijn starend oog van hen af, om het lang en nadenkend op Godfrey's gelaat te laten rusten.

Onderwijl hij een van die blikken op Godfrey wierp, scheen er iets in zijn geest op te komen, dat hem hoogst pijnlijk aandeed; hij spalkte zijne oogen zoo wijd open, dat deze bijna uit hunne kassen sprongen, zijn hair rees te berge en hij liet zijne onderkaak naar beneden hangen; allen verwachtten hem in zwijm te zien vallen, doch deze stuip vond lucht in woorden toen hij uitriep:

„Hij is het! hij is het! — Maelstrom was het, niet ik, die het deed!” en daarop zonk hij half-bewusteloos in zijn stoel terug.

Godfrey ried aan hem dadelijk naar bed te brengen, waarmede de barbier en de slagter zich dan ook welwillend belastten. Zijne vrouw was door den schok te zenuwachtig om de geringste hulp te bewijzen; later echter ging zij naar boven om eens naar hem te zien en deelde bij hare terugkomst mede, dat hij een weinig geslapen had en bedaarder scheen, doch geene gezindheid aan den dag legde om te spreken of het geheim van zijne verdwijning, veel minder nog dat van zijne terugkomst, op te helderen.

Toen na een tweede bezoek haar verslag even gunstig was, nam Godfrey haar ter zijde en vroeg verlof om naar de kamer van haar man te gaan, daar hij, zoo als hij voorgaf, een middel meende gevonden te hebben, om hem uit zijne dofheid op te wekken en zijn geest in zekere mate tot kalmte te brengen. Na het gewenschte verlof te hebben ontvangen begaf hij zich naar Michiel's kamer, nam daar binnentredende zijn helm af en ontblootte zijn schoon en blozend gelaat, waarbij zijn golvend hoofdhair in zijden lokken op zijn borstharnas nederviel.

„Alle heiligen!” riep de kasteleines uit, toen zij dit aanschouwde en zij nam bij die woorden den jongman zonder omwegen in hare armen: „dat is, zoo waar, onze eigen beste Godfrey! Man, man, word eens wakker! daar komt onze goede Godfrey naar u zien!”

Michiel Plummer sloeg zijne oogen naar dien kant zonder zich echter te verroeren en er verscheen een flauwe glimlach op zijne lippen, die spoedig weêr overging tot de vroegere half wezenlooze, half verschrikte, uitdrukking van zijn gelaat.

„Plummer,” zei Godfrey op minzamen toon, „gij moet

u tegen deze dofheid verzetten, want de tijd is kort en het zou tot uwe schade kunnen uitloopen, indien hetgeen mij hier brengt moest uitgevoerd worden zonder uwe medewerking. Gij hebt *niets* te vreezen wanneer gij eerlijk en rond voor de vuist handelt, doch *alles* wanneer gij moeite doet om dat stelsel van bedrog vol te houden door 't welk gij, alhoewel voorwendende dat gij voor den edelen hoofdeling van 't Ettrick-bosch handelt, u-zelfen tot een werktuig verlaagt in de handen van een schelm, wiens bedoelingen te hoog zijn dan dat gij ze zoudt begrijpen. Voor dezen avond laat ik u alleen, doch zorg dat gij morgen-ochtend gereed zijt om te handelen als een *man* en, wat meer is, als een *fatsoenlijk* man."

Met die woorden verliet Godfrey het vertrek en daalde weêr af naar de keuken of gelagkamer, welke, daar het onweder nu opgehouden had, door al de bezoekers verlaten was, zoodat Plummer's vrouw, die met hem naar beneden ging, zijn eenige gezelschap uitmaakte.

"Er is iets in dit alles, waarde jufvrouw," zeï hij, "t geen ik niet begrijp. Wat beteekent de afwezigheid van uwe nicht en deze zonderlinge wijze van terugkeer van uw echtgenoot?"

Aldus uitgenoodigd vertelde zij hem alles wat zij wist, 't geen echter weinig toevoegde tot de wetenschap, die hij alreede bezat; en ofschoon het hem bedenkelijk voorkwam dat Moredun nog niet terug was gekeerd, schreef hij diens wegblijven aan de storm toe. Vermoedende dat de ridder eene schuilplaats in een of ander dorp zou gezocht hebben, begaf hij zich vroegtijdig te bed, waar het niet lang duurde of hij lag in een diepen en verkwikkenden slaap verzonken.

Dit genot mogt hij echter niet zoo onafgebroken smaken als hij wel gewenscht had, want in het holle van den nacht werd hij gewekt door de kasteleines, die hem kwam ver-

tellen, dat zij zich ongerust maakte met opzigt tot haar echtgenoot, die omtrent een uur te voren uit zijn bed opgestaan, heengegaan en nog niet teruggekomen was. Zij zou zich daarover evenwel niet bijzonder verontrust hebben, ware het niet, dat zich eene brandlucht door 't gansche huis verspreid had, zoodat zij bevreesd was, dat misschien de bliksem, zonder dat men 't bemerkt had, een gedeelte der behuizinge had getroffen.

Godfrey rees dadelijk ten bedde uit, gespte zijne wapenrusting aan, omdat hij niet wist wat er gebeuren kon indien de vrees van jufvrouw Plummer bewaarheid werd, en begaf zich naar de gelagkamer. De brandlucht was daar niet alleen merkbaar, maar zeer sterk; en een dikke rook, die door de reten der bevloering naar boven steeg, deed zien, dat de brand daaronder woedde en bij geene mogelijkheid door het onweder gesticht kon zijn.

Dewijl Godfrey nog uit vroeger tijd de geheele inrigting van *de Kroon en het Anker* kende, spoedde hij zich naar een hoek van de kamer. Toen hij daar een luik, onder Plummer's gewone zitplaats gelegen, opligtte, verhief zich eene wolk van rook, die hem bijna verstikt naar het midden der kamer deed terugdeinzen. Eer hij eene nieuwe poging kon aanwenden waren de rookwolken door vlammen vervangen, ten gevolge van de bijgekomen versche lucht, en binnen weinige minuten stond de zoldering in vlam. Nu was het gebouw blijkbaar verloren; hij duwde dus de van schrik versteende kasteleines het vertrek uit, snelde naar de slaapplaats der bedienden en stalknechten en gaf last dadelijk de paarden en het vee uit de stallen te halen en ze in een naburig veld in veiligheid te brengen. Hierna poogde hij zijn weg door het huis terug te vinden. Doch dit bleek onmogelijk te zijn; het vuur brak reeds door de zoldering der bovenkamers en sloeg door vele der vensters naar buiten.

Nu snelde hij de straat op waar zich reeds eene schare had verzameld en alles rook, vuur en verwarring was. Het gedruisch was zoo groot, dat hij een tijd lang geene aandacht had voor de teekenen die sommigen onder de menigte maakten en de kreten die zij uitten, terwijl zij naar een gedeelte van het gebouw wezen waar een jong man aan een der vensters vruchteloos om hulp stond te roepen.

„o Om Gods wil, Godfrey! Om 'shemels wil! tracht dien jongman te redden,“ riep de kasteleines uit: „hij is pas laat in den avond aangekomen; ik had hem geheel vergeten.“

Doch het was niet doenlijk de bovenverdieping binnendoor te bereiken en nergens zag Godfrey eene ladder. Plotseeling rees een denkbeeld voor zijn geest op.

„Wie is stoutmoedig genoeg, zijn leven voor dien jongman te wagen?“

Er kwam geen antwoord op zijne vraag.

„Haalt matrassen en dekens,“ voegde hij aan een groepje vrouwen toe, die aan den hoek der straat bijeengeschoold stonden, „en werpt ze daar voor het venster neder.“

Onderwijl de vrouwen wegijlden om zijn last uit te voeren, sloeg hij den hoek van het gebouw om, liep naar het achterdeurtje dat de lezer bereids kent, trapte het open en vloog door den walm naar binnen.

Allen, die dit waagstuk aanschouwden zonder den moed te bezitten het gegevene voorbeeld te volgen, bleven in de angstigste verwachting achter, want er begonnen nu zoowel vlammen als rookwolken uit de deur te slaan door welke hij binnengedrongen was. Eenige minuten verliepen er, doch niemand verscheen aan het venster, en dewijl het vuur met felheid in de kamer, onmiddellijk beneden die waar men den jongman gezien had, woedde, zoodat men er zelfs den gloed van in dat vertrek bespeurde, beschouwde men beiden als

verloren. De arme kasteleines stond schreiende en handenwringende aan het hoofd van de gansche verslagene schare, als het beeld van eene door rouw verbrijzelde moeder. „O!“ snikte zij, „hij was mij dierbaarder dan een zoon, die jonge prins.“ Ondanks de verwarring merkte de menigte die woorden zeer goed op en bewaarde ze zorgvuldig in haar geheugen. „En dan nog is het voor een vreemdeling,“ ging zij voort, „dat hij het gedaan heeft. Altijd diezelfde goede, goede Godfrey!“ En de goedhartige vrouw gaf bij die woorden lucht aan eene zoo vlijmende smart als ooit den boezem eener wezenlijke moeder gefolterd heeft.

Juist op dit oogenblik vertoonde Godfrey zich aan het venster, hetgeen een juichtoon uit de menigte op deed gaan. Die kreet verstomde echter toen men hem, zwart van den rook, daar zag met een in dekens gewikkeld lichaam in zijne armen. Hoe moesten zij nu naar beneden komen? Er was geene ladder beschikbaar, de vlammen sloegen uit de vensters die zich onder hen bevonden en niemand kon het onderstaan den muur te naderen.

De herberg leverde een zeer indrukwekkend tafereel op. Naardien de brand in het benedengedeelte begonnen was, waren sommige kamers en al de daken van het uitgestrekte en onregelmatige gebouw tot nog toe aan het vernielende element weêrstand blijven bieden. Doch de hitte van beneden was vreeselijk en de vaten met brandbare vochten in de kelders vatteden achtereenvolgens vlam en veroorzaakten uitbarstingen, die zelfs het oude kasteel in de nabijheid op zijne grondslagen deden waggelen. Wel hielden die ontploffingen eerlang op, doch het vuur had onderwijl de daken bereikt, die, gelijk toenmaals ook meestal met de kerken het geval was, geheel met lood bekleed waren. Dit metaal, door den gloed aan 't smelten gebragt, stortte in stralen als gesmolten zilver, door de vlammen naar om-

laag; en, zoo men de uitdrukking op zulk een tafereel mogt toepassen, zou men naar waarheid kunnen zeggen, dat er geen schooner gezigt dan dit te bedenken was en dat er niets bestond hetgeen op treffender wijze alles verwezenlijkte wat geschreven of gezongen is van de tuinen der toovergodinnen of de paleizen der Oostersche Peri's.

Voor Godfrey ging gelukkig al het schoone en grootsche van dit schouwspel verloren, want hij bevond zich aan 't andere einde van het huis, welks dak tot nog toe ongeschonden was gebleven. Beneden hem woedden de vlammen voort en baanden zich reeds een weg door den vloer, zoodat hij op het punt stond zijn last op den hoop matrassen op de straat neder te werpen en zich langs het venster af te laten zakken, — toen datgeen wat zijn leven en dat des jongelings dien hij redde bedreigde, juist het middel werd tot beider behoud. Hij boog zich juist voorover en draaide het ligchaam om, 't geen hij in den arm hield, ten einde het door het venster te schuiven, toen de vloer onder zijne voeten doorzakte. Zijn gewigt, zijn harnas en zijne vracht deden de planken buigen naar het wijdere venster van de daaronder liggende verdieping, zoodat hij met zijn last, dien hij bleef vastklemmen, letterlijk door dat venster geworpen en dwars door de vlammen heen op den berg van bedden, kussens en mantels daar buiten neêrgesmeten werd.

Thans begroette een nieuwe en luidere kreet, uit de verzamelde menigte opgerezen, zijne wonderbare ontkoming. Zonder verwijl bragt men hem naar het naburige huis van een barmhartigen Samaritaan, nog met zijn last in de armen, die hem zoo ligt als een zuigeling voorkwam en dien niemand hem mogt ontnemen. Een onbekende, die zich voor een geneesheer uitgaf, vergezelde hem naar binnen. De jongman werd te bed gelegd en keerde, na de toediening van eenige opwekkende middelen, tot zijn bewust-

zijn terug, doch viel kort daarop in een diepen slaap, waarin hij nog altijd verkeerde toen Godfrey een uurtje later naar zijn welstand kwam vernemen.

Toen deze naar de overblijfselen van *de Kroon en het Anker* terugkeerde, had het vuur ook dat gedeelte aangegrepen waaruit hij ontsnapt was, zoodat het geheele gebouw nu slechts eene zee van vlammen vertoonde, vermengd met de steeds trager vloeiende stralen van 't gesmolten lood. Het tooverachtige tafereel hield echter niet lang meer stand; het zware dakwerk stortte in en er rees eene zwarte rookkolom van op, die het gansche zwerk verduisterde. Dit duurde evenwel slechts enkele oogenblikken; alweêr braken de vlammen te voorschijn, die nieuw voedsel gevonden hadden in de ontzaggelijke hoeveelheden hout van de daken, zoodat de oude herberg van *de Kroon en het Anker* te Newcastle van hare talrijke en wijd en zijd verspreide klanten afscheid nam in eene vuurkolom, die, naar 't scheen tot den hemel reikende, verre over de graafschappen Northumberland en Durham te zien was en haar gloed zelfs voortschoot tot aan de monding van de Tyne.

Den ganschen langen nacht bleef de smeulende massa knappen en flikkeren en zond nog van tijd tot tijd wolken rooks en garven vuurs naar boven. Tegen den morgen trokken de vlammen zich morrend en onwillig tusschen de puinhoopen terug, die nu den gloeienden vulkaan overdekten, en toen de dageraad aanbrak was er slechts eene rookkolom aanwezig om de plek aan te duiden waar de geliefkoosde plaats van bijeenkomst der Newcastelsche leêgloopers van de twaalfde eeuw gestaan had.

Op dien morgen ook vond men in het smeulende puin van de kelders, die onder de herberg doorgelopen hadden, een lijk, 't geen men hield voor dat van Michiel Plummer,

den kastelein. Doch zonder een voorval, 't geen wij in een volgend Hoofdstuk zullen verhalen, zou het eene nooit te ontraadselen verborgenheid gebleven zijn, of hij het slagtoffer was geworden van een toevallig ontstanen brand, dan wel of hij omgekomen was op een brandstapel, ontstoken om zijne eigene zwarte daden en die van zijne handlangers in de misdaad, aan het oog der wereld te onttrekken.

HOOFDSTUK XIX.

DE BOOMGAARD.

Het door Maria's tante te Durham bewoonde huis paalde aan den tuin van des bisschops paleis, waar de stoet van koning Jan zijn intrek had genomen, na een geschil, waarin de bisschop begrepen had, dat hij het onderspit zou moeten delven. De koning had bereids door zijne trouwe handlangers, zijne legermagt te York, al de heggen in het bisdom laten vellen en daarmede de slooten en greppels doen digten, zoodat de wilde dieren er een zeer goed leventje hadden en zich op de bebouwde velden naar hartelust vermaakten. Bovendien liet koning Jan den bisschop onder de hand te verstaan geven, dat hij van de hoofdkerk eene kazerne zou maken, indien de deuren van het paleis niet voor hem werden opengezet. De bisschop maakte dus van den nood eene deugd en zond eene zeer beleefde uitnoodiging voor den koning en diens gansche gevolg, die dan ook allen, om hun hoogen eerbied voor de Kerk en hare dienaren aan den dag te leggen, geen oogenblik verzuimden gebruik te maken van dat vriendelijk aanbod.

Op die wijze bevonden Adam en Macduff zich digter bij hun gevreesden vijand dan zij verwacht hadden toen zij eene toevlugt in dat huis zochten, en hun eerste voornemen

was, het maar dadelijk weder te verlaten. Bij nader bedenken kwam het hun echter voor, dat zij daar, hielden zij zich maar bedaard, even veilig zouden zijn als ergens elders, totdat het mogelijk zou worden Durham geheel en voor goed te verlaten. Indien zij elkander wederzijds openhartig de waarheid bekend hadden zou het gebleken zijn, dat zij derwaarts gekomen waren, niet om aan het verlangen van lady Ada te voldoen, maar om Maria te zien; en evenmin koesterden zij het voornemen om een gehoor bij koning Jan te verzoeken als om naar den geest van sir Reginald in *den Mijter* te vragen.

In den avond raadpleegden zij te zamen, of zij het zouden durven wagen, om, in hun gewaad als Engelsche boogschutters, eene wandeling bij het licht der maan te doen op de oevers der rivier, die digt in hunne nabijheid stroomde, toen Adam, die bij een venster stond dat uitzigt had in den tuin van het paleis, iets scheen waar te nemen, dat zijne aandacht sterk bleek geboeid te houden.

„Waarom kijkt ge dien weg zoo uit, Adam?“ vroeg Macduff.

„St! vriend! st!“ antwoorde deze. „Zoo luid niet! Ik zag een monnik op eene zeer wonderlijke wijze door 't gindsche deurtje in den boomgaard komen; en zoo ik mij niet geheel vergis, was het de koning-zelf die den tuin doorging om hem te ontvangen. Wel, kerel! ware ik zoo ligt als gij, ik zou in verzoeking komen er eens heen te sluipen en af te luisteren wat zij te zamen wel verhandelen; doch, ofschoon ik wel eens een grooten sprong kan doen, zoo als gij weet, heb ik te veel ruimte noodig om onbemerkt door boschjes te kunnen sluipen.“

„Ik zou wel lust hebben het eens te ondernemen, Adam,“ zeî Tom. „Kom, help mij maar een handje om uit het venster te komen; houd mij vast tot dat ik er goed

uit ben. Zoo, dat helpt. Ik zal niet lang wegblijven."

Macduff kroop op handen en voeten langs den muur tot dat hij een groepje jonge iepenboomen bereikte, 't geen zich, bijna zonder eenige opening daar tusschen, tot aan den boomgaard uitstrekte. Hij zorgde er achter te blijven en trad behoedzaam voort tusschen die boomen en den muur, zoodat hij spoedig bij den boomgaard en binnen het gehoor van de beide wandelaars was. Doch hij begon te beven als een popelblad en zou zich daardoor bijna verraden hebben, want de eerste woorden, welke hij hoorde, waren in de welbekende stem van Maelstrom, die zeide:

"Ik verneem, Uwe Majesteit, dat men twee Schotten, die geheel met hunne persoonsbeschrijving overeenkomen, dienzelfden dag Durham heeft zien verlaten in gezelschap van sir Reginald Taunton."

"Onmogelijk!" antwoordde de koning. "Taunton zoekt helpers om hem bij te staan in het ontwarren van eenige draden dier zaak, welke met iederen dag ingewikkelder wordt; en 't is niet waarschijnlijk, dat hij twee lompe Schotten, van welke hij niets weten kon, in zijn vertrouwen zou genomen hebben."

"Doch, met verlof van Uwe Majesteit," hernam Maelstrom: "ik doorzie niet in welk opzigt die zaak ingewikkelder zou worden."

"Bij den hemel!" riep de koning uit. "Gij raakt aan 't suffen, Maelstrom! Dat gij, die met zoo vaste hand eene flits afzondt van de wallen van Chalus, welke mij het onbetwist bezit van den troon scheen te moeten verzekeren, dien troon geschokt ziet door de kuiperijen dergenen, die ik in de diepte der graven meende, — dat gij gevangene na gevangene mij zoudt zien ontsnappen, spion na spion mij bedriegen, draad na draad van al mijne netten verbreken, — en dat gij dan nog zegt niet te doorzien in

welk opzigt de zaak ingewikkelder wordt, — gij, die haar zuiver en buiten verwarring hadt moeten houden: — zie, dat brengt mijn bloed aan 't koken!”

„Het behaagt Zijne Majesteit,” antwoordde Maelstrom, „de zonden zijner agenten die lompe Schotten gebruiken, te bezoeken op het hoofd van iemand, die 's konings belangen beter dan zijne eigene behartigd heeft.”

„Bij St. Antonius, dat gaat te ver!” riep de koning in drift uit. „Wij hebben bevonden, dat het kind niet tot zwijgen gebragt is te gelijk met zijne moeder; dat het gezien is met de vrouw, die bekend stond als uwe echtgenoote of bijzit; en wanneer wij u vragen waar dat kind of waar die vrouw is, dan begint gij te spreken van lompe Schotten en onvergolden diensten. Daarop ontsnapt onze zuster, die wij eerst te Clairvaux begraven en vervolgens te Sherwood opgesloten hadden; wij volgen haar spoor tot in uwe nabuurschap, ja zelfs tot aan de grenzen van Schotland; wij verzoeken u haar schuilhoek uit te vorschen en gij antwoordt met ons de zonden van andere onzer agenten voor oogen te houden. Ik zend u naar Schotland om sir Henry de Hastings de hand te bieden bij eene geheime en gewigtige onderneming en daarop bouwende onderwerp ik mij aan het kluchtspel van mijne dochter te verloven aan den zoon van den Schotschen Leeuw. Sir Henry verdwijnt; in zijne plaats komt een Schotsche kinkel, die, op het punt staande mij bij hem te brengen, ook alweêr verdwijnt. En nu komt gij, niet om mij meêtedeelen waar de ridder zich bevindt, noch hoe zijne onderneming en de uwe uitgevallen is, maar om mij te vertellen dat de knaap, met een anderen dien ik onder weg opgevangen had, de dienaar van een ander dolend en verdwenen ridder, Durham verlaten heeft in gezelschap van dengeen, dien ik uitzond om hen bij mij te brengen, — in gezelschap wel te weten van sir

Reginald Taunton. Maelstrom, er is in dit alles iets, dat ik niet begriip; het riekt sterk naar verraad."

"Jan van Engeland," antwoordde Maelstrom met een zoo opmerkelijken ernst en verandering van stem, dat Macduff nieuwsgierig uitkeek om te zien of er niet een derde persoon bij gekomen was. "Jan van Engeland, ik zond ten uwen behoeve een pijl van de muren van Chalus af, die den dappersten en edelaardigsten man van Engeland nedervelde, om plaats te maken...." Hier hield hij een oogenblik op en voegde er toen met een schimplach bij: "voor den laaghartigste. Ik stelde uw neef in uwe handen, opdat gij gerust zoudt kunnen slapen, en toch zeidet gij: "Neen, nog een ander slagtoffer eer ik tot rust kan komen!" Dat offer is u verschaft, en daarop zegt gij: "Ga, zoek een dood kind onder de levenden." Gij hebt zwakke handlangers en brooze grendels te Sherwood, die degenen niet vast kunnen houden, welke gij te Clairvaux begraven hebt, en nu zegt gij tot mij: "Degenen, welke Cavendish en Taunton niet wisten te bewaken, staan voor uwe deur!" Gij zondt mij naar Schotland om de spion van een spion te zijn, en, dewijl de eerste spion een verrader is, moet Maelstrom een onverlaat zijn. Uwe dronken lijfwacht laat de gevangenen ontvlugten, uwe ridders nemen die in hunne dienst, en alweder is het: "Waarom hebt gij daar niet tegen gewaakt, Maelstrom?" Zij worden naar het zuiden gevoerd, en omdat ik hen niet in het noorden vind, moeten mijne bemoeijingen naar verraad rieken! Waarachtig, Jan van Engeland, bij het heilige graf! uw gedrag riekt naar ondankbaarheid!"

"U bedoelde ik niet toen ik van verraad sprak," antwoordde de koning op schijnbaar minzamer toon en deed moeite om zijn toorn te verzwelgen.

"Wien dan?" vroeg Maelstrom. "Zoo ge het oog soms

hebt op uwe ridders van dienst en Tempeliers, dat zijn uwe draadpoppen, niet de mijne. Bedoelt ge dien Hastings, dan hebt gij gelijk. Ter bevordering van zijne eigene bedoelingen, niet van die dergenen die hij voorgaf te dienen; met den toelag om de hand van een schoon meisje, die hij niet door gunst kon verwerven, te winnen door list; sloeg hij mij voor, zich tegenover die hand meester te maken van een gijzelaar, dien zij tot elken prijs gaarne terug zou willen koopen. Ik, de onbeloonde dienaar, de verrader, weigerde tot dat doel mede te werken, 't geen echter een storm, naar ik meen, hem veroorloofde te bereiken; en nu, omdat òf zijn eigen geweten òf zijn oogmerk hem verbiedt zich te vertoonen voor het oog van dengeen dien hij verraden heeft, moet Maelstrom van zijn verraad rekenschap geven en er verantwoordelijk voor zijn!

„Maar hij tracht mij niet te ontwijken, hij zendt om mij,“ zeï de koning, „en volgens de boodschap, welke die Schot overbragt, moet hij ergens op de kust, in de nabijheid zijn, en aan u is, meen ik, elke hoek en kreek van de kust welbekend.“

„En hoe weet gij, koning van Engeland,“ hernam Maelstrom, „dat dit niet eene list is om u op een valsch spoor te brengen en verdenking op dengeen te laden, die hem in zijne heillooze plannen weigerde te stijven? Inderdaad, ik ken die kust maar al te goed, dewijl ik, om een ondankbaar vorst van dienst te zijn, mij-zelf verlaagde om kapitein te worden van eene bende gemeene sluikers, de medgezel van zuipers, de kameraad van kroegloopers en bandieten. Meent gij, koning Jan, wanneer ik hem binnen mijn bereik hadde gehad, dat ik hem niet voor uwe voeten zou gesleept hebben, opdat gij uit zijn eigen mond zijn verraad hadt kunnen vernemen? Denkt gij, dat, als ik een dergenen in handen had dien uwe

nietswaardige werktuigen elk oogenblik laten ontsnappen, ik hen niet dadelijk aan mijne eigene wraak evenzeer als aan de uwe zou opofferen. En van waar dit alles? Omdat gij geen vertrouwen stelt in hem, die zich aan uwe dienst verkocht heeft. Wat baat het uw broeder te verslaan, uwe zuster te begraven, uw neef te verraden, indien de gevangenen van Sherwood bij magtè worden gelaten om alles te ontmaken wat met zooveel overleg is tot stand gebracht? Jan van Engeland, dit kan niet langer zoo blijven! Zoo gij meer huiverdet om de koningin van Sicilië regtstreeks te vermoorden dewijl zij uwe zuster was, dan gij deedt toen het uws broeders zoon gold, en zoo gij haar als op klein vuur wildet laten sterven in uw verdachte jagthuis te Sherwood, dan hadt gij ten minste andere mannen dan Tempeliers en ridders tot hare cipiers behooren te bezigen!

„Bij 't lijk mijns vaders!“ zeî de koning met zijn voet stampende. „Die onbeschaamdheid lust mij niet langer te verdragen!“

„Waaróm verdraagt gij die dan?“ vroeg Maelstrom met een verachtenden grijnslach. „Roep uwe lijfwacht, en zoo gij aarzelt hun de reden te vertellen waarom gij een trouw aanhanger in hunne handen overlevert, dan zal ik mij de moeite getroosten hen daarvan te onderrigten. Doch, Jan van Engeland, hooren moet gij het, zoo uws broeders bastaard ontsnapt is.....“

„Hij is geen bastaard,“ antwoordde de koning, wiens drift zijne voorzigtigheid bedroog. Doch zijn feil bemerkende voegde hij er dadelijk bij: „Dat wil zeggen, het gewaande huwelijk met lady Ada bootste zoo volkomen een echt huwelijk na, dat mijne vijanden het mij moeilijk kunnen maken de onechtheid te bewijzen.“

„Waarom hebt gij mij dit niet eerder verteld?“ vroeg Maelstrom even onbedacht.

„Ha! staat het er zóó meê? „ zeî koning Jan snel.
 „Dus is uwe nasporing zoo ijverig niet geweest? Er was iets
 noodig om uw ijver aan te prikkelen? Niet waar, Maelstrom? „

„Al ware het zoo, koning van Engeland, „ antwoordde
 deze, „dat is het gevolg, wanneer men de menschen maar
 half vertrouwt. Gij hebt die dwazen van Sherwood te veel
 vertrouwd; gij liet hen een vrouwelijk in plaats van een
 mannelijk kind verworgen en begraven; en tot mij zegt
 gij: „Zoek dien bastaard op. „ Ware hij een bastaard, zoo
 als gij beweerdet, welk kwaad kon hij u dan doen? En nu
 zegt gij: „Hij was mijns broeders erfgenaam, „ — zijn
 wettige erfgenaam, niet waar? Gij houdt dien Maelstrom,
 dien slaaf, dien worm, dien suffer, — niet waar? — voor
 zulk een kruipend slaaf, dat hij denzelfden ijver; hetzelfde
 vernuft zou aanwenden om een nietsbeteekenenden bengel als
 om een kind op te zoeken van welks aanzijn de veiligheid
 eener kroon afhangt! Waarlijk, koning van Engeland, dit
 zou mij bijna verlokken u iets te verhalen, 't geen u zou
 doen sidderen. „

„Wat is dat dan, verwenschte schelm? „ riep koning Jan
 met eene poging om Maelstrom bij de keel te grijpen, die
 echter, de handen van den koning ontwijkende, kalm
 antwoordde:

„Zoo gij denkt, dat gij op dezelfde wijze, die uwe hand-
 langers volgden toen zij uws broeders vrouw en dochter
 verworgden en toch geene van beiden uit den weg ruimden,
 mij de waarheid zult afpersen, alsdan bedriegt gij u erger
 dan toen gij, Arthur van Bretagne ombrengende, vermeen-
 det, dat de oudste tak der Plantagenets met hem uitge-
 storven was. „

„Wat meent gij, Maelstrom? „ vroeg de koning, naar
 lucht hijgende.

„Ik meen altijd wat ik zeg, koning van Engeland, „

antwoordde Maelstrom; „'t geen iets is wat niet alle koningen, Jan van Engeland zelfs niet uitgezonderd, naar waarheid getuigen kunnen.“

„Maelstrom,“ hernam de koning na eene korte pauze, gedurende welke hij evenzeer zijne verontwaardiging als zijne ontsteltenis poogde te verbergen: „Maelstrom, deze twist is even onvoegzaam als onvruchtbaar. Zoo de reeds gegevene of beloofde belooningen....“

„Welke laatste altijd eene scherpe tegenstelling met de eerste vormen,“ viel Maelstrom hem spottend in de rede.

„Zoo er grootere belooningen noodig zijn, noem ze en zij worden u verleend, zelfs aleer gij deze plek verlaat,“ hernam de koning, zonder op die stoornis acht te willen geven; „doch er is iets in uwe woorden, dat geen misverstand noch uitstel toelaat. Zoo het geene loutere vrucht, geen zelfbedacht bedrog is van uw brein, wat is het dan, 't geen gij mij diets wilt maken dat ik nog te vreezen heb?“

„Luister dan, Jan van Engeland,“ gaf Maelstrom ten antwoord, „en laat elk woord u een prikkel tot berouw zijn, dat gij zulke handlangers hebt gebruikt, zulke domme helpers als die hovelingen, terwijl gij mannen van vernuft ter beraming van uwe ontwerpen bij de hand hadt. Mijne lijst is wel wat lang, maar het is u nut die aan te hooren. Uw geliefkoosde secretaris, de Tempelridder, de man voor wien gij geene geheimen hadt, — maar waarom zeg ik dit? Wie onzer heeft uwe verborgenste gedachten niet gekend? wien onzer is dit niet in suikerzoete woordjes opgedrongen?“

„Ter zake, Maelstrom, ter zake,“ zeï de koning met ongeduld.

„Die Cavendish dan, die secretaris, zal geene valsche getuigenis meer hebben af te leggen, geene valsche testamenten meer te bezegelen; hij is gestorven door de hand

van..... Hebt gij kracht genoeg om te hooren door wie, Jan van Engeland? "

"Ga voort, duivel, ga voort!" schreeuwde de koning, wiens stem in zijne keel stakte.

"Door de hand dan," riep Maelstrom als in zegepraal, "van lady Ada, die nog in leven is."

De koning sprong, alsof een pijl hem plotseling doorboorde, van zijn zetel op, met den uitroep: "Dat is een leugen, slaaf!"

"Zoo dit reeds gelogen schijnt," vervolgde Maelstrom, "dan blijft mij nog iets te vertellen over, 't geen nog ongelooflijker is. Den dag nadat het lijk van Cavendish ontdekt was op de oevers van het Simmer-Water, terwijl de nieuwbakken ridder Mauners zijn hoofd te bersten viel toen hij de vlugt nam voor een van uwe ontsnapte Schotsche kinkels, vond men het zwaar gekneusde lijk van sir Reginald Taunton in eene rivier op de grenzen van Yorkshire. Gij ziet dat Maelstrom niet zoo geheel en al onkundig is van de zaken des konings van Engeland als deze wel oordeelde."

"Zoo ik slechts een enkel woord geloofde van 't geen gij zegt, slaaf! zou slechts één van ons beiden deze plaats levend verlaten," zeï de koning met trillende stem en over al zijne leden bevende.

"Indien hetgeen de *slaaf* u verteld heeft, Jan van Engeland, vreemd en ongelooflijk schijnt," hervatte Maelstrom, "wat zult gij dan wel moeten denken van 't geen er nog rest? Niet alleen is lady Ada in leven, maar ook de dochter van uwe oudere zuster, lady Johanna, leeft."

"Verrader en leugenaar!" zeï de koning met eene doffe stem en trad digt op hem toe. "Verrader en leugenaar, gij wilt mij eens polsen! Zoo er een aasje waar was van al 't geen gij revelt, — indien.... indien.... Neen, neen, 't is onzin, 't is zotteklap! En toch, indien....."

Onder het dusdanig mompelen van afgebroken volzinnen naderde hij bijna den ingang van den boomgaard, waar hij op en neder liep als een leeuw in zijne kooi, nu en dan Maelstrom naderende als om bij 't flauwe licht der maan op diens gelaat te lezen hoeveel er valsch was in zijne mededeelingen. Plotseling stilhoudende op eene dier wandelingen, naderde hij Maelstrom, die tegen een boom stond te leunen en voerde hem met eene holle stem te gemoet:

„Maelstrom, zoo gij eenige vrees koestert voor tegenwoordige of toekomstige dingen, verklaar mij dan of er één grein waarheid is in al 't geen gij mij zoo even gezegd hebt? „

„Vrees ken ik niet, koning van Engeland, „ was Maelstrom's antwoord. „Ik koester in deze wereld geene vrees behalve voor u, wanneer gij de magt bezat die gij nu echter niet bezit. Roep uwe wachters en ik zal hun vertellen, dat de neef van den vermoorden Arthur nog in leven is en dat de zoon van Richard, koning van Engeland, ook nog leeft, om de kroon te betwisten aan Jan van Engeland zelf en aan de kinderen van Isabella van Angoulême. „

„Vermete! leugenachtige ellendeling! „ ze! de koning en hief zijne hand op als om Maelstrom te slaan, die echter, bemerkende hoe de koning bij die beweging zijne borst bloot gaf, zelf onverwacht zijne hand opligte en juist een ponjaard, wiens staal in het maanlicht glinsterde, regt in het hart van den koning wilde stooten, toen Macduff, die zich langzamerhand doch onbemerkt tusschen twee boomstammen had door-gewrongen, zich tusschen Maelstrom en den koning wierp en den stoot afweerde, doch daarbij zelf eene zware schram in het gezicht ontving, toen hij den arm van den koningsmoorder naar boven stiet.

Eer de koning, tengevolge van het onverwachte en snelle dezer bewegingen zijne tegenwoordigheid van geest terug had bekomen, was Maelstrom den boomgaard uitgeslopen en

alle latere nasporing bleef vruchteloos. Men vermoedde, dat hij voor al de deuren van den tuin een keizer bij zich droeg, zoodat hij door dit middel gemakkelijk kon ontkomen eer de wacht geroepen was en de noodige inlichtingen had ontvangen.

Ook Macduff beproefde onbemerkt weg te sluipen, doch de koning gaf last aan de wachters zich van hem meester te maken en hem dadelijk in het koninklijk kabinet te brengen. Daar vervoegde de koning zich bij hem en zeî, toen al de aanwezigen de kamer waren uitgezonden:

„Door welken zamenloop van omstandigheden gij, jongman, wien ik ontsnapt meende over de grenzen of wel met sir Reginald Taunton in het zuiden rondzwervende, u in dezen tuin bevindt, weet ik niet: voor 't oogenblik is het ook noodeloos daarnaar onderzoek te doen. Gij hebt het leven van den koning van Engeland en daardoor uw eigen leven gered; zonder dien zou gewis het graf de eenige geschikte bewaarplaats geweest zijn voor de geheimen, die gij dezen avond moet hebben afgeluisterd. Doch let wel, jonge Schot! degeen die zulke geheimen in zijne magt heeft, zij mogen valsch zijn zooals ik geloof, of daarentegen waar, die heeft eene zeer zwaarwigtige taak van vertrouwen op zich genomen. Er staat slechts één uitweg open om het lot te ontgaan, 't geen de kennis, die gij verworven hebt, boven uw hoofd doet hangen. Ik heb bemerkt, dat gij niet van schrandereheid ontbloot zijt en dus moet gij de noodwendigheid inzien van 't geen ik nu van u zal vorderen, zoo het leven nog eenige waardij voor u heeft. Aan hem, wiens leven gij gered hebt, moet gij nu verbonden blijven en geen gedeelte van een oogenblik moogt gij u uit zijn gezigt verwijderen. Ik zal uwe trouw op de proef stellen, door mij morgen door u naar de plaats te doen geleiden waar sir Henry de Hastings verborgen is of ziek ligt, die door

uwe tusschenkomst mijne tegenwoordigheid heeft verzocht. Geef maar geen antwoord. Zoo gij mij trouw dient is er niets 't geen de koning van Engeland u in redelijkheid zal weigeren; doch zoo mijne achterdocht eenmaal gaande is gemaakt, zult gij met uw leven voor uwe trouweloosheid boeten. Ga binnen in gindsch kabinetje en wacht mijne bevelen af."

Macduff deed zoo' en terwijl hij zich op eene van des bisschops donzige legersteden nederwierp hield hij de volgende alleenspraak:

"Zie zoo, Macduff, daar hebt ge mooi uwe vingers gebrand aan eens andermans vuur. Ach, ware ik maar zoo dik als Adam Peebles geweest, dan had ik nooit in dien verwenschten boomgaard kunnen komen, of, zoo ik maar de helft van zijne slimheid bezat, zou ik er op eene andere wijze uit geraakt zijn dan onder geleide van de lijfwacht des konings."

HOOFDSTUK XX.

DE SCHIPBREUK.

In een ruim vertrek, in den rotssteen uitgehouwen, lag sir Henry de Hastings op eene onaanzienlijke legerstede neder; doch hij zag er zoo geheel anders uit dan de ridder, die door zijne trotsche, laatlunkende houding den koning van Schotland geërgerd had, dat weinigen den hoofschon cavalier in die vermagerde en door ligchaamssmarton gefolterde gedaante herkend zouden hebben.

Nabij hem was een jonge page gezeten in een sierlijk morgengewaad van zwart fluweel; het gelaat, de vorm van het hoofd, de schouders, alles was zoo buitengemeen bevallig en schoon, dat op hem geene andere beschrijving toe te passen was dan die, welke Adam Peebles van lady Anna van Sedbergh gegeven had; en te gelijk echter was de gelijkenis met de lieve Debora uit *de Kroon en het Anker* zoo sprekend, dat Hastings' eerste woorden, bij zijn ontwaken uit eene korte en onrustige sluimering, deze waren:

„En zijt gij dus teruggekomen, lieve Debora, om den armen stervenden ridder te bezoeken? Maar neen, „voegde hij er bij, terwijl hij zich met moeite oprigtte om den page beter te kunnen aanzien: „dit kan Debora niet zijn, en toch — welk eene gelijkenis!“

„Noem mij nog altijd maar Debora, sir Henry; ik zal

dit steeds voor u zijn, zoolang en zoo dikwijls nieuwe pligten, waartoe ik geroepen ben, mij veroorloven uwe sponde te bezoeken. Zie! ik zal dezen mantel omwerpen en dezen gordel aandoen, en gij zult vergeten dat gij mij ooit anders gekend hebt. Het was eene onbedachtzaamheid, dat ik dit niet bij mijn binnenkomen deed, opdat gij niet afgeleid zoudt worden door eene verandering, voor een korten tijd geboden door omstandigheden die u geen belang kunnen inboezemen."

"Die omstandigheden, Debora, — want zoo moet ik u blijven noemen, — veranderen uwe stelling in de maatschappij, zooals blijkbaar is uit uwe geheele voorkomen, en verijdelen daardoor sommige der plannen, die ik op dit leger van ellende gevormd had. Meermalen heb ik overwogen — en thans zelfs lag ik er weder aan te denken — wat ik zou kunnen doen om aan mijne lieve verpleegster mijne dankbaarheid te betoonen, 't zij ik van dit ziekbed verrijze dan wel daar sterve."

"Stel u daaromtrent gerust, sir Henry. Het zal mij altijd eene vertroostende herinnering blijven dat mijne bezorgdheid voor het welzijn van anderen, mij de schreden deed volgen van u en van mijn gewaanden oom, zoodat gij bij zulk een noodlottigen keer van zaken niet geheel zonder oppassing wierdt gelaten."

"En nu," zeï de ridder, "in plaats van uw welwillenden bijstand te kunnen vergelden, zal ik nieuwe gunsten te vragen hebben. Wat is dat voor gedruisch, Debora?"

"Niets, manhafte heer; 't is de wind slechts die door deze eenzame spelonken fluit."

"Geef mij den laafdrank, Debora. Gij ziet," liet hij er met een weemoedig glimlachje op volgen, terwijl hij zich een weinig ophief: "gij ziet, dat ik een geduldig lijder ben en de voorschriften van mijn geneesheer niet in den

wind sla. Zoo ik sterf, Debora, laat dan een vertrouwd persoon u naar mijne woning vergezellen, nabij het klooster der Zwarte Monniken in de Schotsche stad Perth. Ga er zelve heen, Debora, en gebruik daarbij niemand dan den vertrouwden vriend dien gij meêneemt, want daar liggen papieren, Debora, — papieren, gij begrijpt mij wel? "

"Houd u bedaard, sir Henry, uwe begeerten zullen vervuld worden. Doch spreek hier later maar eens over. Neem nu uwe rust."

"Neen, Debora," antwoordde de ridder; "iets fluistert mij in, dat ik dit nu of nooit aan u moet zeggen. In de achterkamer zult gij een oud kabinet zien; schenk het geld, dat gij daarin vindt, aan de bedienden; maar de papieren en documenten, verbrand ze tot aan het laatste stuk; zie ze niet in, maar verbrand ze alle. Wat is dat daar, Debora? Ik hoorde daar iets anders dan de wind; dat was een noodkreet! Ga, Debora, lieve verpleegster, ga eens zien en kom mij vertellen wat het is."

Debora, zoo als wij haar nog steeds moeten noemen, zag door eene spleet, die in de rots voor venster diende, naar buiten.

"'t Is de storm, heer ridder, een zware storm die hier overkomt en de golven klotsen en huilen tusschen deze ijzingwekkende steenklompen alsof zij voor de losbarsting van 't onweder sidderden. Welk een gezigt, o sir Henry de Hastings, zoo gij maar op kondt rijzen om dit eens te aanschouwen! Welk een regenboog, welk een diep zwart binnen dien omtrek, welke bliksemstralen! Hoor het gebrul der baren, terwijl zij stijgen en zich tusschen de rotsen in storten! Daar stroomen zij weêr terug en nemen zelfs steenklompen mede! Schrikkelijk, schrikkelijk! Daar komen zij weêr aan en zweepen over die reusachtige rots heen, welke eene vesting in de baren schijnt. Genadige hemel,

wat is dat? Een menschelijk wezen, dat op die hoogte om hulp roept! Daar valt hij neder, terwijl het schuim over hem heen slaat. O wat een fel bliksemlicht! Ik kan het niet langer aanzien: de helle gloed verschroeit mijne oogen."

"Ga nog eens zien, lieve verpleegster. Kom, Debora, ga! Daar hoor ik dien kreet weder, de kreet van eene vrouw of van een kind. Zie nog eens uit, Debora."

"En nu staan er twee op de rots," zeî het meisje, dat zich weder voor de opening geplaatst had. "Ik zie de gedaanten van een man en eene vrouw. Daar gaan zij verloren; de zee rijst meer en meer. Hu! die golf! Heilige maagd! de golf is over hen heen geslagen en daar staan zij nog. Nu dalen zij af en zoeken eene beschutting onder dat vooruitstekend rotsbrok. Ik heb hen uit het gezigt verloren. Hoor eens hoe de donder rolt, heer ridder, de spelonk dreunt er van. Ach, ach, die arme ongelukkigen!"

Plotseling wendde zij zich om in het rotsgewelf, naderde de legerstede van den zieke en zeide in groote ontsteltenis:

"Mijnheer de ridder, ik geloof dat ik in een der rampzaligen op die rots den jongman herken, van wien ik u gesproken heb en die, den avond vóór dat ik u op deze plaats naging, Maelstrom volgde."

"Vreemd is het," zeî sir Henry met een bitteren glimlach, "dat de oom van een zoo goed meisje als gij, in betrekking staat met zulk een helhond als die Maelstrom. Goede hemel! welk een oproer in de natuur, welk een flikkeren van 't bliksemlicht! Waarom," mompelde hij, "treft niet een der stralen die beide verwenschte schurken?"

"Wat zeidet gij daar, sir Henry?"

"Niets, Debora, niets. Ik dacht maar, dat, zoo die Maelstrom zich bevond onder de ongelukkigen op die rots, dit mijn lijden in zekere mate zou verzachten."

"O ridder, zoo moet ge niet spreken," zeî Debora met

ontroering. „Spreek niet op die wijze: op deze akelige plaats vervult mij dit met ijzing.“

„Debora,“ hernam sir Henry, rigtte zich met eene wanhopige poging half op en staarde naar de onstelde jonge vrouw; „Debora, zoo ik durfde uiten wat ik vrees dat die man gedaan heeft en wie ik vermoed dat de gedaanten op de rots zijn, dan zoudt gij uwe gebeden aan mijne verwenschingen paren om de flitsen des hemels op zijn ten verderve gedoemd hoofd in te roepen.“

Geheel uitgeput en als levenloos zonk hij achterover; doch eene bevochtiging van zijne slapen door de bevende handen zijner in merg en been geschokte verpleegster bragt hem weder tot bewustzijn. Hij beproefde niet op nieuw te spreken, maar wees naar de rotsopening. Toen Debora er heen gegaan was en, na hare oogen met hare hand beschut te hebben, uitgezien had, zeide zij weder:

„Het hemelvuur gloeit zoo fel niet meer en de regen daalt bij stroomen neder. De menschen op de rots zie ik niet langer. De zee is ook bedaarder; zij is boven de lagere gedeelten der rotsen gestegen, zoo dat vele van die ontzettende holen en spleten gevuld zijn; en nu liggen de baren nog slechts te grommen en te schuimen, als waren zij door hare krachtsinspanning uitgeput. Wat zie ik nu? een schip nadert de kust en wendt om den hoek alsof het van Shields of Newcastle kwam: — 't is dat vreemde schip, dat fraaije vaartuig, 't geen aan onze kade gelegen heeft en waarmede Maelstrom en die arme vrouwen overgekomen zijn. Zij moeten deze kust niet kennen om haar zoo dicht te durven naderen; 't is altijd gevaarlijk, maar vooral bij zulk weder en met een storm uit den oosthoek. Maar zie, 't is toch geen onbevaren zeeman die aan 't roer staat! — wat glijdt het in en uit tusschen die naauwe geulen! 't Is uit het gezigt: — neen, daar komt het weêr voor den dag. Zij trachten het ruime sop

te kiezen, maar het tij voert hen digter en digter naar den wal. O welk eene golf komt hun te gemoet; zij treft hen, zij zijn verloren! Neen, daar verrijst het schip weêr uit het schuim, en nu, de heiligen mogen hen bijstaan! Zij zijn tusschen de klippen! Nog houden zij het uit: hier komen zij heen. Zij bevinden zich achter het eerste rif; konden zij daar maar blijven dan waren zij veilig. Maar neen, zij stevenen weêr vooruit en rigten hun koers naar deze rots-vesting. Daar zijn zij, afgedreven met den stroom: — die golf zal hen verzwelgen! Neen, hoe is 't mogelijk! 't is een wonder! Dat schip trotseert onbekende gevaren en ontkomt die door een wonderwerk, òf het wordt bestuurd door manschappen die deze kust door en door kennen. Zie, de lucht heldert op, maar de wind neemt weêr toe. Ridder, hoort gij wel hoe hij giert! Die golf: o verschrikkelijk! hoog vliegt zij over de rots heen — *hier* voel ik het schuim: het schip stijgt hooger en hooger, — het vergaat!! „

En met een gil keerde Debora zich van de opening af. Toen zij een weinig van den schok bekomen was, naderde zij des ridders legerstede. Nog altijd was hij zwak en uitgeput, maar hij fluisterde haar toe:

„Och, lieve Debora, ga nog eens zien en zeg mij, of het schip nog steeds het hoofd biedt aan den storm. Berigt mij ook, zoo gij kunt, wat er aan boord voorvalt. „

Op deze uitnoodiging keerde zij naar de opening terug en riep, met ten hemel geheven handen, uit:

„Daar is het nóg! Nu is het digt bij die zware massa hier tegenover ons. Die schepelingen moeten betooverd zijn. Regtvaardige hemel! Wie is dat, die den stuurman bevelen geeft? Bedriegen mijne oogen mij niet dan is het.... o, Dat is vreeselijk.... Alle heiligen, staat mij bij, staat mij bij! „ En met dien uitroep viel zij bij het rotsvenster op hare knieën.

„Wat is er, Debora?“ vroeg Hastings met eene zoo flauwe stem, dat zij hem niet scheen te verstaan, waarop hij nogmaals, evenwel weinig hoorbaarder, uitriep: „Kom eens hier, beste Debora, en zeg mij wat gij gezien hebt.“

Zij rees uit hare knielende houding op en kwam bij den ridder, doch deed vergeefsche pogingen om te spreken.

„Om 's hemels wil, Debora, zeg mij toch wat gij gezien hebt.“

„Ik durf.... ik durf het u niet vertellen,“ antwoordde zij sidderend.

„Wees niet huiverig het mij meê te deelen,“ hernam hij. „Ik ben op het ergste voorbereid. Gij kunt mij niets zoo verschrikkelijks verhalen, wat mij onverwacht zou voorkomen.“

„Welnu dan, sir Henry, ik zag.... u-zelfen,“ en na die woorden zonk zij weêr op hare knieën en verborg haar gezigt in het afhangende dek der legerstede.

De ridder liet een gekerm hooren en sprak gedurende eenige oogenblikken geen woord. Eindelijk hervatte hij:

„Ik was hierop voorbereid, lief meisje; ik gevoelde wel, dat ik nimmer van deze sponde verrijzen zou. Doch deze zekerheid van het lot, dat mij te wachten staat, ontbrak nog. Eene dergelijke verschijning weêrvaart aan ieder lid onzer familie,“ liet hij er met eene holle stem op volgen. „Ga nog eens zien, Debora, en vertel mij wat gij waarneemt.“

Nogmaals trad het meisje naar het venster.

„Het schip is nog altijd zichtbaar; het schijnt aan de rots vastgemeerd, doch het stampet geweldig. En daar, daar,“ voegde zij er bij, „zijn ook de menschen nog op de rots. O, sir Henry, sir Henry, één daarvan is de jonge vrouw, die Maelstrom in mijns ooms huis bragt, en die andere is — de persoon, die ik wel dacht. En hij.... hij....

de ridder, " sprak zij sidderend, " wenkt hen om af te klimmen en aan boord te komen. De dame naast hem wenkt ook.... "

" Welke dame, Debora? "

" o, Welk eene majestueuse houding! " mompelde zij. " Zij is het zelve, zij is het zelve! Te zamen roepen zij aan degenen die zich op de rots bevinden, maar.... deze weigeren. " Daarna vervolgde zij op luider toon: " o, Wat slingert het schip en wat brullen de golven! Het drijft af. 't Nadert nogmaals; alweder wenken zij, maar weder weigeren de anderen. Het ergert hem! Hij poogt te landen; hij heeft een touw gegrepen; het schip wordt meêgevoerd.... het kraakt.... het zinkt....! "

Van buiten ging een zoo wild, zoo snijdend, zoo aanhoudend gegil op, dat Debora vol ontzetting van het venster wegvlugtte, en de ridder sloot met een gekerm zijne oogen, alsof hij het gezigt van iets vreeselijks poogde te ontgaan.

De noodkreet werd nogmaals en nogmaals, maar telkens flauwer, herhaald; en Debora, al haar moed verzamelende, begaf zich op nieuw naar de schouwplaats, deels op gedempten toon, deels luide, zeggende:

" Het schip is verdwenen. Ha, daar zie ik wrakstukken drijven en rampzaligen zich daaraan vastklemmen. Er zitten er drie op dien mast, en zij is ééne daarvan. Één arm heft zij op alsof zij des hemels hulp inriep, en met den anderen houdt zij zich aan den mast geklemd. Ach, ach, deerniswaardige! Helaas, zij worden tusschen die scherpgepunte klippen ingeslagen; de mast stoot er tegen aan, zij drijven af, zij zijn verloren! Sir Henry, ik kan het niet langer aanzien. " Zij wilde zich verwijderen, toen zij eensklaps uitriep: " Maar zie, het tweetal op de rots staat daar nog altijd veilig, de hemel zij geloofd! Wie is dat daar, op een stuk van het wrak? 't Is.... 't is.... " sprak

zij op fluisterenden toon, „die ijzingwekkende geharnaste gestalte. Het gewigt zijner wapenrusting schijnt hem naar beneden te trekken; hij zinkt.... Neen, daar verrijst hij weêr boven de golven. Wat kampt hij tegen de baren! Hij ziet hierheen. Alle heiligen en maagden! 't is....”

„Wie, Debora, wie?” vroeg de ridder met eene poging om zich op te heffen.

„Maelstrom!” antwoordde het meisje en sir Henry zonk achterover op zijne sponde. Na zich in een oogenblik hersteld te hebben, vroeg hij:

„Zie nog eens uit, Debora: is hij er nog?”

„Hij is er nóg,” gaf zij ten antwoord; „maar hij heeft zich omgewend en tracht nu de groote rots te bereiken. Zijne krachten begeven hem; hij heeft de plank losgelaten, hij wordt op eene golf voortgedragen, hij zinkt, hij is weg! o, Sir Henry, is dit een visioen of is het de wezenlijkheid?”

Nu waren lady Anna's krachten uitgeput en achterover stortte zij neder op den zandgrond van de spelonk.

„Ik weet niet of ik goed doe hier ongenoodigd binnen te komen, maar 't is geen weêr om vele pligtplegingen te maken,” liet eene stem zich van achteren uit het hol hooren en de forsche gestalte van Adam Peebles in zijne boogschutters-kleeding vertoonde zich aan den naauwen ingang. Hij deed eenige schreden voorwaarts en vervolgde:

„Wonderlijk tooneel op zulk eene plaats! Eene vrouw op den grond bij het venster en een man in eene krib, die beiden meer dood dan levend schijnen!” Het eerst begaf hij zich naar Debora: „En een mooi meisje ook, bij mijn ziel! 't Is zoo waar leddie Anna van Sedbergh in eigen persoon! Leddie Anna, leddie Anna! kijk eens op....”

„St! st!” sprak zij, langzamerhand tot bezinning komende en een angstigen blik slaande op het bed van den zieken

ridder, die zich echter niet verroerde: „Spreek dien naam hier niet weêr uit. Hier ben ik niets anders dan eenvoudig Debora. Maar hoe en van waar komt gij hier, Adam Peebles? Fluister het mij maar toe.”

„Ik heb Durham verlaten om een dolend vriend op te zoeken, die gisteren avond van mij afgegaan is. Ik ont-school het onweder onder een van die groote rotsbrokken hier in den omtrek en verder rondzwervende vond ik deze spelonk, waar ik weinig vermoedde één levend wezen te vinden en er nu twee aantref! Maar wie is die zieke? Neen, mijne oogen misleiden mij niet: 't is sir Henry de Hastings! De arme man is schrikkelijk afgefallen sinds ik hem het laatst zag. Tam vertelde mij iets van een slag op zijn hoofd, maar zoo erg had ik het niet verwacht.” Hij begaf zich vervolgens behoedzaam naar de legerstede en zeê op een zeer zachten toon, dien men bij zijne gewoonlijk luidruchtige wijze van spreken niet verwacht zou hebben:

„Sir Henry de Hastings, het doet mij ten hoogste leed, dat ik u in dezen toestand aantref. Kan ik iets voor u doen?”

De ridder opende zijne oogen en dankte Adam, toen hij dien herkende, met een blik, doch gaf aanvankelijk geen bewijs van te willen antwoorden. Ten slotte echter bragt hij met moeite uit:

„Waar is uw meester, Adam?”

„Waarlijk, sir Henry,” zeê de aangesprokene, „gij vraagt mij meer dan ik kan beantwoorden. Twee of drie dagen geleden was hij naar u op weg; op deze reis geraakte hij echter op eene onverklaarbare wijze uit mijn gezigt en ik heb zijn spoor geheel en al verloren.”

„Maar hoe wist hij waar *ik* mij bevond?” vroeg sir Henry fluisterend.

„Hij werd op de straat te Hexham aangesproken door

een aardig meisje, dat daarvan onderrigt was door uw eigen dienaar Macduff. Sir Robert wist, geloof ik, niet, dat *gij* het waart, dien hij moest gaan bezoeken. Zij had hem verzocht zich naar *de Kroon en het Anker* te Newcastle en naar de Marsden-rotsen te begeven, doch zij gaf geene reden op waarom. Te Corbridge, waar wij eenigen tijd stilhielden om de paarden van de hitte te laten bekomen, ging hij een oogenblik wandelen, maar hij kwam niet terug. Doch wat hoor ik daar voor een geluid? Roept er niet iemand om hulp? Er zijn menschen op de rotsen," voegde hij zachtken aan de jonkvrouw toe, terwijl hij het venster naderde: "maar het begint te schemeren en ik kan niet duidelijk meer zien."

"Ja," zeî lady Anna, "daar bevinden zich een jongman en een meisje. De jongman is een landsman van u, geloof ik. Ik wenschte, dat wij hem bijstand konden bieden."

"Een landsman van mij? Weet de leddie zijn naam niet?"

"Ik meen, dat hij Malcom Beg heet."

"Malcom Beg!" riep Adam uit: "Bij al wat heilig is! hoe komt hij dáár verzeild? Die kerel hielp zich altijd in een of anderen strik, maar dit spant de kroon."

"Ik zal u in zeer korte woorden alles verhalen wat ik van hem of van deze plaats weet, want over een oogenblik moet ik naar Newcastle terugkeeren," zeî lady Anna. "Ik hoop, dat *gij* nog wat zult kunnen blijven om uw landgenoot en dezen armen ridder, die hier, naar ik vrees, ligt te sterven, van nut te zijn. Morgen-ochtend kom ik misschien nog eens terug."

"Een zeer geheimzinnig persoon," vervolgde de jonkvrouw, "Maelstrom genaamd, die de aanvoerder scheen van eene bende sluikers, welke dit hol tot plaats van bijeenkomst gekozen had, bragt eenige jaren geleden eene buitengemeen

schoone dame met zich hier; ik weet thans dat zij lady, of liever prinses, Ada was, met wier geschiedenis gij bekend zijt. Zij had twee knapen en een meisje bij zich. Dat meisje was *ik*; ik werd onder den naam van nicht achtergelaten bij de vrouw van Michiel Plummer, een lid der bende en kastelein in de voornaamste herberg te Newcastle. Nu weinige dagen geleden nam prinses Ada mij mede naar Yorkshire en Westmoreland om mij in het bezit te stellen van goederen, die, naar men zegt, met het geld mijner moeder gekocht zijn; doch wie die moeder was heeft men mij niet geopenbaard. Die goederen waren gekocht en bestuurd door Maelstrom, op naam van den ridder van Sedbergh; en hoe hij zich ook gedragen hebbe als sluiker-hoofdman, in de hoedanigheid die ik zoo even vermeldde, had hij zich de algemeene achting verworven en tegenover *mij* heeft hij zich niet anders dan als in de hoogste mate trouw en eerlijk doen kennen. Alleen maar liet hij mij onkundig van mijne familie en hij deed mij zweren, dat ik de vermomming, waarin gij mij gezien hebt en die ik nog onder dezen mantel heb, zou dragen tot dat ik mij onder bescherming van den koning der Schotten zou gesteld hebben, als wanneer mijne geboorte opgehelderd zou worden. Met diepe smart zult gij vernemen, Adam Peebles, dat ik dezen namiddag de prinses Ada zich heb zien vastklemmen aan den mast van een schip, dat tusschen deze rotsen vergaan en door de woedende golven verzwolgen is. Dat hartverscheurende tooneel was het, hetgeen mij met de bedwelming trof waarin gij mij vindt en die mij nog ontzenuwt. "

"Helaas!" zuchtte Adam en een traan vertoonde zich in zijn mannelijk oog: "dat was een droevig einde voor zulk een leven van vervolging en hartzeer. "

"Maar, Adam, ik geloof, dat met ditzelfde schip ook Maelstrom is vergaan. Ik ben er wel niet zeker van, want

op het oogenblik toen hij scheen te zinken werd hij door een der rotsen aan mijn oog onttrokken; doch, wat u vooral van belang is te weten, eer het schip verbrijzeld werd deed Maelstrom groote moeite om Malcom Beg en zijne lotgenooten te bewegen aan boord te komen, hetgeen zij weigerden. Het geheele mysterie waarvan deze rotsen in de laatste dagen getuigen zijn geweest begon daarmee, dat Maelstrom twee vrouwen, die met datzelfde schip onder zijn geleide uit Schotland gekomen waren, naar *de Kroon en het Anker* bragt, — dat hij door eene afdeeling Schotsche troepen als een verdacht persoon aangehouden werd, — dat hij gedurende den nacht ontsnapte en op mijn verlangen bewaakt en gevolgd werd door Malcom Beg, die ongetwijfeld door Maelstrom ontdekt, gevat en met de jongste der vrouwen op die rots geplaatst is. De meer bejaarde vrouw vermoed ik dat lady Ada was. Den volgenden avond ging Michiel Plummer met sir Henry de Hastings Maelstrom hier opzoeken; ik volgde hen met uw vriend Macduff, en door een geheimen gang, dien ik in vroeger tijd had leeren kennen, — toen ik, als kind, met Maria Wilson, Robert en Godfrey in deze hollen speelde, — kwam ik in tijds om de wond te verbinden van sir Henry, die in den donker met een, naar ik vrees vergiftigden, pijl gekwetst was, afgezonden — ik kan het niet zeggen zonder huivering — door de hand van Maelstrom.

„Verschooning, leddie,“ zeï Adam, met zijn oog knippende: „gij spraakt daar van eene Maria Wilson. Mag ik vragen van waar die kwam?“

„Van Durham,“ gaf lady Anna ten antwoord.

„Wel, dat is zonderling,“ hernam Adam met een zeer onnoozel gezigt: „ik beken, dat dit meisje de oorzaak was, dat ik hier kwam. Om u de waarheid te zeggen, leddie, was het noch om koning Jan te spreken, noch om aan

den last van leddie Ada te voldoen, dat Tam en ik naar Durham terugkeerden; — 't was enkel om Maria te zien. Wij hadden beiden een oogje op de deern, ofschoon wij er, als echte Schotten, elkander geen woord van zeiden. Macduff, wel wat in zijn wiek geschoten toen hij zag dat Maria het met mij wel wist, sprong uit het venster en ik heb hem niet weêrgezien. Of hij soms teruggekomen was en, mij met Maria in zulk een druk gesprek ziende, ons niet wilde storen, weet ik niet; doch hem niet meer aantreffende en wetende dat hij nieuwsgierig was naar 't geen er zoo al op de Marsden-rotsen voorviel, ging ik dezen weg uit om hem te zoeken."

"Ik hoor met genoegen, Adam, dat Maria zulk eene goede keus gedaan heeft; en ik wensch u geluk met het uitzigt op zulk eene voortreffelijke hulpe. 't Is een braaf meisje en eene vrolijke gezelschaphoudster. Zij heeft haar woord gehouden, want altijd wanneer zij van Stagshawbank of van de kermis te Morpeth terugkeerde, zeide zij, dat zij nog eens den een of anderen fraaijen dag een Schot tot minnaar zou kiezen: zij vond, dat de Schotten in blikken en woorden zich altijd zoo fatsoenlijk voordeden."

"Nu," hernam Adam, bijna blozende, "ik ben altijd beschaamd wanneer men mij in mijn gezigt prijst, maar in dit geval schijnt het, dat Maria ons beiden aanvankelijk nam wegens onzen landaard, en mij vervolgens alleen wegens mijne persoonlijkheid."

"Dat is een te diepzinnig vraagstuk voor 't zuiden van de Tweed, Adam; en bovendien dringt de tijd. Ik zal sir Henry goeden nacht wenschen en eene poging doen om hem morgen ochtend nog eens te komen zien. Gij zult links van den ingang tot dit hol een weg vinden, door middel van welken gij in overleg kunt treden met Malcom Beg."

Toen Adam op den rotsrand stond waar alleen het schuim van de dolle golven hem bereikte, riep hij uit:

„Hallo ho! Gij daarboven op de rots!“

Een geruimen tijd zond alleen de echo hem antwoorden toe. Eerlang echter vertoonden zich de beide gedaanten op den top der rots.

„Zijt gij dat, Malcom Beg?“

„Ja,“ was het antwoord: „en wie zijt gij?“

„Adam Peebles. Past daar zamen op Ik zal zien of ik een steen bij u kan werpen. Gij hebt daar zeker geen touw he? Ik zal wel zien een eindje magtig te worden.“

Bij 't zoeken naar een touw ontdekte Adam eenige der verborgen koopwaren van de spelonk, over wier aanzienlijke hoeveelheid hij niet weinig verbaasd stond. Bij zijn terugkeer wierp hij een steen naar het rotsplat, die juist voor Malcom's voeten nederviel. Nu maakte hij den volgende steen vast aan het touw, dat hij eerst in de lengte uitgelegd had, en met een fraaijen boog kwam die op nagenoeg dezelfde plek neder.

„Nu, Malcom, maak dit touw stevig vast aan eene vooruitstekende rotspunt. Ik zal twee of drie vragen naar boven zenden, die ik liefst niet ronduit wil doen; en dan zullen wij afwachten of wij morgen-ochtend een sterker touw kunnen bekomen.“

De eerste vraag, die Adam nu deed, luidde:

„Wie is dat, die gij daar op de rots bij u hebt?“

Het antwoord was:

„Dat is voor u een vraag en voor mij een weet.“

De volgende vraag was:

„Wilt gij naar beneden komen, als ik er een middel op weet te vinden?“

't Antwoord zeî:

„Neen, dat wil ik niet.“

De derde en laatste vraag hield in:

„Wat kan ik dan voor u doen?”

Antwoord:

„Zend iemand, een Schot of een Northumberlander op wien men zich verlaten kan, met eene boot naar de andere zijde van de rots.”

„Goeden nacht, Malcom.”

„Goeden nacht, Adam; ik dank u.”

Deze laatste nu bragt den avond door, deels met den gewonden ridder te verplegen, deels met na te denken over al hetgeen er gebeurd was en met te trachten vrede te krijgen met de hem van de rots toegezonden antwoorden, die hem duisterder werden naarmate hij er langer over nadacht.

Eindelijk, toen hij zich uitstreckte op zijn leger van huiden, mompelde hij half en dacht hij half, dat de eenige gezonde gevolgtrekking, waartoe hij in de tegenwoordige omstandigheden kon komen, noodwendig zijn moest, — volgens eene geliefkoosde spreuk van zijne moeder, — „dat men nooit te oud is om te leeren.”

HOOFDSTUK XXI.

DE DRIE RIDDERS.

In de rigting van de Westerpoort van Newcastle-upon-Tyne en niet verre van de uitmonding der straat nabij de St. Nicolaas-kerk, stond een gebouw van geene groote uitgestrektheid, maar van eene eenigzins zonderlinge bouw-orde. Een Gothieke boog stak boven het portaal uit en boven dien boog vereenigde een balcon van zwaar metselwerk twee fantastische torentjes van zwart eikenhout, terwijl de opene plaatsen daartusschen met licht-gekleurde baksteen en waren aangevuld. Een met vrij veel zorg gebeeldhouwde steen, met ijzeren stangen opgehouden boven de evenzeer gebeeldhouwde steenen balustrade van het balcon en aan de hoeken met blinkend koperen beslag voorzien, behelsde de aankondiging, dat dit huis *de Wolbaal* heette, 't geen als logement en ververschingsplaats alleen onderdeed voor *de Kroon en het Anker*, waarvan nu echter niets dan een hoop rookend puin was overgebleven.

Als logement had het met vrucht gewedijverd tegen den nu verdwenen mededinger, want ofschoon de voorgevel maar smal was, strekten de gebouwen zich verre naar achteren uit en omgaven aan drie zijden een ruim binnenplein, waarheen men ook toegang had uit eene andere, doch minder bezochte straat.

De vierde zijde van het binneuplein werd ingesloten door een gedeelte van een belendend huis, 't geen ook opmerkelijk was door zijn uitwendig aanzien. Het stond op den hoek der straat, met den gevel naar de St. Nicolaas-kerk gewend. Die gevel bestond geheel uit hout en baksteen, in afwisselende gebeeldhouwde lagen boven elkander; boven elk der vier spitsboogvensters was het hout opengewerkt en vormde leuning voor evenveel balcon. De muur, die aan *de Wolbaal* grensde, was van zwaar metselwerk, en keurig gebeitelde steenen dragers schraagden eene galerij, die nevens en op dezelfde hoogte met het balcon van het logement voortliep.

Op het binnenplein van de herberg was een jong cavalier op een der stijlen van de stoepen, die naar de onderscheidene kamers voerden, gezeten. Met aandacht beschouwde hij de vensters van het grootere huis, die op het plein uitzagen, doch men kon het hem aanzien dat zijne gedachten aan 't zwerven waren. Zoozeer was hij afgetrokken, dat hij de komst van een ander ridder, die van top tot teen gewapend het plein betrad, niet bemerkte eer deze zijne hand vrij onzacht op den schouder van den mijmeraar legde.

„Hoe nu, Godfrey!“ sprak de nieuw-aangekomene. „Nog altijd bedwelmd van de vlam en den rook der herberg? Wat deert u, manlief? Ware het niet door uwe blonde lokken, ik zou mijn vrolijken verstriker uit het Ettrickbosch te naauwernood in u herkend hebben.“

„Zoo, zijt gij het, Moredun? Wees welkom!“ antwoordde Godfrey werktuigelijk, zonder zijne oogen een moment van 't hoekhuis af te wenden. „Wees van harte welkom. Wat heeft u zoolang opgehouden?“

Moredun verhaalde hem de lotgevallen van den vorigen dag, uitgenomen het gebeurde in de kluis; doch toen hij

opmerkte, dat Godfrey, ofschoon zijne woorden verstaande, even afgetrokken bleef als ooit en dat zijne oogen het venster niet verlieten, voegde hij er bij:

„Maar wat deert u toch, Godfrey? Heeft uwe edelaardige zelfopoffering noodlottige gevolgen voor u gehad?“

„Gewis, Moredun, doch op eene wijze, die gij niet ligt zoudt vermoeden. Luister! Doch ga ter zijde onderwijl ik spreek, opdat ik die vensters niet uit het oog verlieze. Na de deur opengetrapt te hebben, klom ik een trapje op, dat ik vroeger gekend had en 't geen de vlammen nog niet hadden bereikt. — Dat moet zij wezen!“ riep hij plotseling uit, sprong op en snelde de herberg in.

Moredun volgde hem meer op zijn gemak en was niet vreemd aan het denkbeeld, dat zijn jonge vriend een slag of belediging op het hoofd moest ontvangen hebben, die tijdelijk zijne hersenen had gekrenkt. Hij ging het huis door en kwam op straat zonder hem gevonden te hebben. Aldaar zag hij op om te ontdekken of hij zich soms aan een der vensters vertoonde, en zie, daar was hij, op het gedeelte van 't balcon, dat aan het hoekhuis grensde; hij leunde over de balustrade en staarde daar aandachtig naar de vensters van 't andere huis, gelijk hij reeds gedaan had naar die, welke op het binnenplein uitzagen.

Wezenlijk ontsteld ging Moredun de herberg weêr binnen waar hij een meisje aanriep, dat hij voor eene dienstbode hield en dat den binnentrap opklom. Zeer verwonderd stond hij, in haar, toen zij zich omkeerde, de jonge vrouw te herkennen, die hem op de straat te Hexham aangesproken had. Ook zij herkende hem dadelijk, kleurde een weinig en maakte eene diepe buiging.

„Ik verwachtte u hier niet, schoone berigtgeefster,“ zeï hij.

„En ik „niet, heer ridder. Ik hoop, dat uw dienaar kennis draagt, dat gij u in veiligheid bevindt?“

„Ik ben door ziekte opgehouden, meisje-lief, en heb nog geen tijd of gelegenheid gehad om onderzoek naar hem te doen. Maar kunt gij mij bij geval ook zeggen, wie daar in dat hoekhuis woont? „

„Vroeger woonde daar een oud ridder, mijnheer, maar die is, geloof ik, dood. Ik ben in lange niet te Newcastle geweest. Eerst dezen morgen ben ik aangekomen om mijne tante te bezoeken, die met den kastelein gehuwd is. Ik ken de stad weinig, maar ik zal het haar eens vragen. „

„Doe dat, lief meisje; maar wijs mij eerst den weg eens naar het balcon van dit huis; daar staat een vriend van mij, die, vrees ik, een beetje in 't oog moet gehouden worden. „

Maria bragt hem door eene der kamers naar een venster, dat op het balcon opende en ging toen de beloofde navraag doen. Godfrey stond nog steeds in de houding, waarin Moredun hem van de straat af gezien had, en die zoo ongewoon was, dat de voorbijgangers aan de overzijde van den weg begonnen zamen te scholen. Moredun moest bijna geweld aanwenden om hem zijn zonderling standpunt te doen verlaten en hem in de belendende kamer te brengen.

„Vriend Godfrey, „ vroeg hij met ernst, „zeg mij nu eens wat u deert? Wat houdt u zoodanig in spanning en ontroering? „

„Vergeef mij, Moredun, „ was Godfrey's antwoord; „ik heb door mijn zelfzuchtig gevoel over 't hoofd gezien wat ik u en welligt mij-zelfen verschuldigd ben. Doch hoor mij aan, eer gij mij veroordeelt. Ik was den trap van *de Kroon en het Anker* opgeklommen, zooals ik u verhaald heb, en trad de kamer binnen waar de jongman zich aan het venster vertoond had. Hij was op het bed nedergevallen, oogenschijnlijk bijna verstikt door den rook en de hitte, daar de vlammen reeds door de spleten van den vloer

drongen. Ik nam hem op en, hoezeer het licht der vlammen verduisterd werd door de rookwolken, was het onmogelijk, niet te zien, dat ik geen jongman, maar eene jonge vrouw in mijne armen gekneld hield, — en van eene schoonheid! o, Moredun, zoo men haar niet zonder ontroering beschouwen kon toen zij levenloos en bleek en met gesloten oogen daar neder lag, — wat was het toen die hemelsche oogen later een blik van dank op haar redder wierpen! Ik ben waanzinnig, geloof ik, maar gij zult dat verontschuldigen, wanneer wij haar mogten wederzien.”

„Goed zoo! Maar waar hebt gij haar gebragt? waar gelaten?”

„Ach, dat juist is het wat mij van mijne zinnen berooft. Ik droeg mijne kostbare vracht in een naburig huis binnen, alwaar zij, eer ik haar verliet, in zekere mate tot bewustzijn terugkeerde. Tweemaal kwam ik naar haar zien en telkens werd mij berigt, dat zij in een diepen sluimer lag. Toen ik er mij dezen morgen vervoegde gaf men ten antwoord, dat zij vroegtijdig uit was gegaan, zonder dat men kon zeggen waarheen. Dwaas die ik was, van mij zelf aan den slaap te hebben overgegeven. Tweemaal dezen morgen meende ik haar gelaat in het belendende huis te zien: — het moet inbeelding geweest zijn!”

Op dit oogenblik trad Maria binnen, doch Godfrey ziende, bleef zij steken in iets 't geen zij omtrent hare tante had willen zeggen; zij raakte aan 't stamelen en staarde den jongen ridder strak aan.

„Maria Wilson!” riep deze uit, snelde op haar toe en omarmde haar. „Gij hier? Welk een genoeg u weêr eens te zien!”

Het meisje maakte zich blozende uit zijne omhelzing los en sprak:

„Inderdaad, mijnheer Godfrey, het kwam mij voor, dat

ik uw gezigt kende; doch gij zijt zoo groot geworden, en zoo....."

Nogmaals begon zij te blozen en scheen onmogelijk voort te kunnen gaan.

"Wat zegt uwe tante, Maria?" vroeg Moredun, om haar uit de verlegenheid te redden.

"Zij zegt, heer ridder, dat de lord, die in het belendende huis woonde, onlangs gestorven is en dat er nu een jonge erfgenaam is aangekomen; doch niemand heeft hem gezien en zij kent zijn naam ook niet."

"Maria, — daar dit uw naam is en gij eene vriendin van sir Godfrey schijnt, — doe, als een goed meisje, uw best eens, om alles, wat gij daaromtrent vernemen kunt, op te zamelen tegen dat wij terugkomen. Wij hebben dezen dag vele belangrijke zaken te verrigten. Kom, Godfrey, herleef! Trek het overige van uwe wapenrusting aan, en dan te paard! In den avond zult gij uw onderzoek misschien met beter gevolg kunnen voortzetten."

Godfrey schudde zijne vadsigheid af, zat spoedig te paard en ging met zijn vriend naar de Marsden-rotsen op weg; doch hij bleef droefgeestig en afgetrokken, in weêrwil dat Moredun alles inspande om hem bezig te houden, hetzij door te spreken over de gebeurtenissen van den vorigen dag, hetzij door te handelen over hetgeen hun op de kust van Durham te wachten stond. Eindelijk deed de ridder van Moredun den Sterre-ridder geheel tot bezinning komen door aan te merken:

"Voor een romanheld, die eene schaduw achtervolgt, was het geene onbevallige wezenlijkheid, die gij dezen morgen in uwe armen kneldet."

"Moredun!"

"Verschoon mij, droomerige vriend, zoo ik met genoegen zag, dat er toch iets was, 't geen u aan uwe mijmering

kon onttrekken, en zoo ik mijn glimlach niet kon weêrhouden bij het bespeuren, dat eene wezenlijke vrouw het eenige geneesmiddel was voor de afwezigheid van — ik wil niet zeggen eene denkbeeldige schoone, „maar ten minste van eene, die gij gezien en ontmoet hebt onder omstandigheden, welke hare beeldtenis in uw hart meer tot een fantaisie-portret dan tot eene sprekende gelijkenis moesten maken.”

„Moredun,” antwoordde Godfrey met eenige ligtgeraaktheid, „ik geloof niet, dat gij deze woorden spreekt om mij te beleedigen; doch veroorloof mij u te zeggen, dat, nu gij uwe beminde, na gisteren haar leven gered te hebben, niet verloren hebt, zoo als mijn lot is geweest, en u dus niet volkomen in mijn toestand kunt verplaatsen, het, om niet erger te zeggen, even onedelmoedig als ontijdig is, op die wijze te schertsen. — Neen, vergun mij nog een oogenblik het woord, ik heb nóg iets,” voegde hij er met een ongeduldig gebaar bij, toen hij zag, dat sir Robert spreken wilde. „Dat goede brave meisje, welks onverwachte verschijning mijne gedachten een oogenblik deed afdwalen van mijne smartelijke herinneringen, is zoowel uwe speelgenoote in vroegere jaren als de mijne geweest, ofschoon de glans van een hof de geheugenis van nederiger tooneelen uit uw geest schijnt weggewischt te hebben.”

„Wat bedoelt gij, Godfrey?”

„Ik bedoel, Robert de Moredun, dat wij, kinderen zijnde, gezamenlijk woonden in de grotten waarheen wij nu op weg gaan. Gij werdt eenige jaren vóór mij van daar weggenomen, op nog uiterst geringen leeftijd, doch ik dacht niet, dat gij toen zoo volslagen een kind waart, dat de mooie Debora en de levendige Maria, onze speelmakkertjes van dien tijd, in uw geest niet de minste herinnering hebben nagelaten.”

Moredun wilde een antwoord geven, doch juist zagen zij

bij een kruisweg een ridder in zwarte wapenrusting met gesloten vizier, — die tot nog toe door een heuvel voor hun oog verborgen was geweest, — onder geleide van twee schildknapen naderen.

„Laten wij onze vizieren sluiten, sir Robert, want de onbekende houdt het zijne ook gesloten,“ zeî Godfrey. „Het is niets dan eene gebruikelijke voorzorg in eene zoo eenzame landstreek, waar de verschijning van iemand aldus gewapend en met zulk een gevolg, voor 't minst zonderling, zoo niet verdacht mag heeten. Hij schijnt hetzelfde van ons te denken.“

De zwarte ridder hield zijn paard in 'én zond een zijner medgezellen vooruit.

„Mijn meester, de Zwarte Ridder, wenscht van u, ridders, te vernemen, of gij hem den weg kunt wijzen naar de Marsdenrotsen, die zich hier in den omtrek moeten bevinden?“

Godfrey, die zijne bedaardheid nog niet terug had gekregen, antwoordde met scherpheid:

„Wanneer uw meester ons zijn naam en titel opgeeft, zullen wij hem ons antwoord zenden.“

De schildknaap bragt Godfrey's antwoord aan den vreemden ridder over, die nu snel vooruitdraafde en hen tegenhield juist toen zij de kruisweg wilden overgaan.

„Heeft mijn schildknaap mij uw antwoord naauwkeurig overgebracht, heeren ridders,“ vroeg hij, „toen hij mij berigtte, dat men mijn naam en titels verlangt te weten alvorens er een antwoord gegeven worde op de vraag, die ik gedaan heb?“

't Was of Godfrey verschrikte op het hooren van de stem en fluisterend voegde hij Moredun toe:

„Laat *mij* antwoorden; spreek gij geen woord.“ En zich daarop tot den Zwarten Ridder wendende, zeî hij:

„Zoo de schildknaap de vraag uit zijn eigen naam ge-

daan had zouden wij hem de inlichting gegeven hebben, die hij verlangde, dewijl hij haar met een open gelaat deed en onvermomd. Maar hij bragt de vraag namens een ander over, en wij antwoorden niet aan verborgen gezigten, die het zinnebeeld zijn van verborgen bedoelingen."

"Dat antwoord treft u-zelfen," merkte de Zwarte aan, "want gij reist met uw togtgenoot ook *incognito*."

"Wij bragten onze vizieren in overeenstemming met het uwe, geheimzinnig heer," antwoordde de Sterre-ridder; "onze wapenschilden dragen getuigenis, dat wij tot rangen behooren, die zoowel bij nacht als bij dag bij den gloed der hemellichten wandelen." Dit was eene zinspeling op zijne eigene wapenspreuk "*Astra castra*" [de sterren zijn mijn bolwerk] en op die van Moredun, "*Numen lumen*" [God is mijn licht] *).

"Ik versta niet, de sterren uit te leggen," antwoordde de Zwarte Ridder schimpend.

"Wanneer de zon ontijdig ondergaat, kunnen de sterren door ieder gezien en gelezen worden," hernam Godfrey.

"Raadsels ontcijferen is mijn vak niet," zeï de onbekende op scherpen toon.

"Gij zijt er anders een van belang," kaatste Godfrey terug.

"Ik kan uwe ontcijfering tarten, jongman."

"Het raadsel is mij lang bekend geweest."

"Dan moet gij die studie vroeg begonnen zijn en kundige leermeesters gehad hebben, Ridder van de Ster."

"Ik heb het geleerd op eene wijze, die zich diep in de jeugdige herinnering prent," gaf Godfrey ten antwoord. "Ik heb het in verzen bestudeerd."

*) Deze twee deviezen, tot één vereenigd, maken tegenwoordig de wapenspreuk uit van de Schotsche familie Lindsay, in welke de waarheid van graaf van Balcarres berust.

Vert.

„De dichters zijn meestal vleijers,” merkte de Zwarte Ridder aan.

„Gij kunt daar in dit geval zelf over oordeelen: — Blondel was mijn leermeester.”

„Wát zegt gij, jongman?” riep de Zwarte Ridder uit, een plotselingen ruk aan den teugel van zijn paard gevende.

Onderwijl dit spiegelgevecht van woorden voortduurde, reden de drie ridders in snellen stap vooruit, waarbij de Zwarte Ridder een weinig achter de beide anderen bleef, terwijl de schildknappen op eenigen afstand volgden. Zij bevonden zich thans in het gezigt der Marsden-rotsen, die in de diepte als aan hunne voeten lagen; want zij stonden op de kruin van eene daarvan en bijna tegenover de zware massa, die zoo sterk op eene rotsvesting geleek en van wier top een meisje en een krijgsman acht schenen te slaan op hetgeen Adam Peebles op het strand aan den voet der rots verigtte. Moredun was de eerste die stil hield, en zonder op Godfrey's gebaren te letten, die hem wenkte stil te zwijgen, wendde hij zich tot den Zwarten Ridder met de woorden:

„Mij dunkt, mijnheer de onbekende, dat dit woordenspel, waarvan ik, in waarheid, niets begrepen heb, lang genoeg geduurd heeft. Wij bevinden ons nu, zie ik, bij de rotsen, die blijkbaar het doel van ons aller togt zijn. Waarom *gij*, heer ridder, ze zoekt, staat aan *mij* niet te vragen. Nadat mijn medgezel en ik de zaken verrigt hebben, die ons herwaarts voeren, zal het pad u openstaan. Voor 't oogenblik dulden wij geèn geleider, 't allerminst een naamloozen.”

„Terug, ridder; ik veroorloof niemand mij den doorgang te betwisten,” zeî de Zwarte Ridder met hooghartig gebaar.

„*Ik* ben het, die tot nog toe de betwister ben geweest,” zeî Godfrey. „Vergun mij, dat ik die rol blijve volhouden. Los mij nu het raadsel op, heer ridder, door uw vizier op

te ligten, of bij den hemel, ik zal het zelf op den top dezer rots oplossen. "

" Uit den weg, nietswaardige potsenmaker! " antwoordde de Zwarte Ridder, terwijl hij zijn paard de sporen gaf en het naar den top van het pad rigtte. " Ik handel met mannen, niet met kinderen. "

" Dan biedt een man u het hoofd, " zeî Moredun en plaatste zijn paard dwars op het pad; " alleen over mijn lijk kunt gij hier voorbij. "

" Terug, zeg ik, onbeschaamde gelukzoeker! "

" Verdedig u, overmoedig indringer! " antwoordde Moredun, zijn paard inhoudende en zijne lans aanleggende. Godfrey wendde het zijne, om de schildknapen in 't oog en in ontzag te houden, toen de Zwarte Ridder, eenige schreden achteruit gaande en zijne lans omdraaijende eer hij die aanlegde, den Sterre-ridder zoo onverwacht en zwaar daarmee trof, dat hij uit den zadel geligt werd.

Zonder verder acht te slaan op 't geen hij bedreven had, kruiste de Zwarte Ridder zijne lans op 't zelfde oogenblik met Moredun en onverwijd renden de beide strijders op elkander in en ontmoetten elkander op den top van het betwiste pad, 't geen met eene zachte helling naar de rotsen afliep.

Vreeselijk was de schok. De lans van den Zwarten Ridder vloog tot splinters op het schild van Moredun, wiens lans het helmteeken van den andere trof, het er af rukte en den drager over het kruis van zijn paard op den grond deed tuimelen.

Dadelijk afstijgende trok Moredun zijn zwaard en trad op den gevelden ridder toe, doch deinsde van ontzetting terug, want aan zijne voeten lag — Jan, koning van Engeland.

Op hetzelfde oogenblik kwam Maelstrom, gedost in de

wapenrusting van sir Henry de Hastings, doch zonder helm, van achter eene der vele rotsen, die den weg omzoomden, te voorschijn, met den uitroep:

„Zoon van Richard Leeuwenhart! Verlos de wereld van dien dubbelhartigen dwingeland!”

Doch die woorden waren te naauwernood gesproken, of Moredun zonk op eene knie naast den gevallen monarch neder, terwijl Godfrey, vertoornd over den verraderlijken aanval waaraan hij bloot had gestaan, toesnelde op den vijand dien hij den vorigen dag uit den zadel had geligt, hem bij de keel greep en uitriep:

„Ha, veinzaard en lafaard! Nu zult gij mij niet ontsnappen, zooals uit het krijt te Alnwick.” Doch op dit oogenblik wierp Adam Peebles, die op de aankomst van den ridderstoet dadelijk het pad was begonnen te beklimmen, welks top hij nu bijna buiten adem bereikte, zich tusschen Godfrey en Maelstrom, op zijne beurt uitroepende:

„Hoe, zoudt gij uw eigen vader willen worgen, wildzang?”

En daarop naar de beide schildknapen ijlen, in één van welke hij reeds sinds eenige oogenblikken Macduff herkend had, voegde hij den andere toe:

„Spoed u, om uw meester bij te staan.”

Tevens fluisterde hij iets tot Tom, 't geen eindigde met de woorden: „En zoo gij ooit eenige kracht in uwe beenen bezeten hebt, breng die dan thans in werking;” waarop die staatsgevangene, vol blijdschap over de onverwachte uitkomst, den teugel wendde en snel heenreed, terwijl Adam zich weder bij de strijders voegde.

De toestand van allen, die zich op den top van het pad bevonden, was nu zeer gedwongen. Geen hunner kon genoegzame kracht toekennen aan het berigt hunner verwantschap, 't geen zij zoo onverwacht en op zulk eene zonderlinge wijze bekomen hadden; en toch kon ook niemand zich opdringen,

dat het geheel onwaar was. Daar lag een oom, vernederd door een neef, die aan zijne zijde knielde, wiens geheele bestaan hij in twijfel had getrokken en van wien hij, gesteld dat hij nog leefde, geheel iets anders verwacht had dan de trouw en gehechtheid, die deze nu aan den dag legde; — en ginds stond een zoon, die, des onbewust, een gevecht op leven en dood met zijn vader had gevoerd en hem zou omgebragt hebben als een offer aan zijn regtmatigen toorn, zoo de raadselachtige woorden van Adam Peebles zijn arm niet in tijds hadden weêrhouden.

De koning, als naar gewoonte de eerste die zijne tegenwoordigheid van geest hervond, rees uit zijne vernederende houding op.

„Heer ridder,“ zeî hij en rigtte zich tot Moredun, „ofschoon de woorden, die gij gehoord hebt, gesproken zijn door iemand, die meestal in het licht van een bedrieger verschijnt, zouden zij echter aan uwe zijde regt hebben gegeven tot eene gansch andere handelwijze, dan het edele en — ik wil, ik moet het zeggen — vorstelijke gedrag dat gij gevolgd hebt. Sta op, sir Robert le Noble, nu een Engelsch ridder, op Engelschen grond gecreëerd. De koning van Engeland biedt u zijne hand, die nimmermeer tegen u zal worden opgeheven, al deelt gij ook de aanspraken gelden waarvan die suffer revelt en al waren zij even gegrond als ik ze denkbeeldig acht. — Jonge ridder,“ vervolgde hij tot Godfrey, „uw raadsel is opgelost. Zoo de inleiding wat ruw is geweest, troost er u meê, dat het de hand eens konings was, die u met geweld aan het waarnemen der sterren ontrok om u meer behoedzaamheid op de aarde te leeren en uwe begrippen omtrent koningen meer te doen strooken met de ondervinding van hunne magt en goedertierenheid, dan met de balladen van zwervende meistreels. — Naar men zegt,“ en bij deze woorden keerde hij zich tot Adam,

„moet sir Henry de Hastings zich hier ergens in onzen omtrek bevinden: kunt gij ons bij hem brengen? — Ha, alweêr een van de ontvlugten!“ liet hij er op volgen, toen de Schot voor hem knielde, alvorens den weg te wijzen. „Bij 't lijk mijns vaders! die Marsden-rotsen zijn rijk in vlugtelingen.“

„Ja, Uwe Majesteit,“ mompelde Adam, terwijl hij opstond; „zij zijn altijd vermaard geweest wegens contra-bande.“

„Zwijg, knaap, en wijs den weg!“ luidde het antwoord, ofschoon de opmerking te smakelijk was geweest om niet beloond te worden met een koninklijk glimlachje, waaruit Adam, zooals hij later verzekerde, opmaakte, „dat het hem maar geraden was zich hoe eer hoe beter uit de voeten te maken, want ieder wist dat de lachjes van koning Jan zonnestrallen waren, waar spoedig onweêr op volgde.“

Godfrey had zijne aandacht te zeer gevestigd op 't geen er tusschen den koning en Moredun voorviel, om op te merken dat zijn tegenstander van 't tournooiveld, — de gevreesde en verdachte persoon, die hem nu als zijn eigen vader was voorgehouden, — verdwenen was. Met eene zonderlinge mengeling van gevoelens, die hij niet durfde ontleden, voelde hij zich door zijne afwezigheid verligt; en evenwel, na Moredun gezegd te hebben dat hij hem zeer spoedig volgen zou, besteedde hij een vol half uur met Maelstrom vruchteloos tusschen de rotsen te zoeken.

In den loop dezer nasporing was hij langzamerhand naar het strand afgedwaald, waar het opkomende tij telkens een of ander overblijfsel van het rampzalige schip naar den oever spoelde. Juist strekte hij de hand uit om een voorwerp op te nemen dat een juweelkistje geleek, toen zijne aandacht getrokken werd door eene witte massa, die beneden de oppervlakte des waters dreef en hem allengs naderde. Spoedig overtuigde hij zich, dat het een menschelijk ligchaam

in eene witte kleeding was. Met behulp van zijne lans trok hij het aan wal en zag toen de dame, die hem en Moredun in hunne kindschheid naar deze rotsen gebragt had, voor zich, bleek als marmer en schooner dan eenige gestalte, ooit door den beitel des beeldhouwers voortgebragt of door de verbeelding geschapen.

Na het lijk op eene vlakke rots, waar het tij niet komen kon, gesleept te hebben, rangschikte hij het witte kleed in sierlijke plooiën rondom het ligchaam en trad de grot binnen om zijn vriend te zoeken. Zijn diepe ontroering nam bijna den vorm van vereering aan en al zijne bruischende aandoeningen van dien morgen kromden zich voor de werken van eene onzienlijke doch magtige hand.

HOOFDSTUK XXII.

DE SPELONK.

Met afgemeten schreden trad koning Jan de grot binnen waar sir Henry de Hastings nederlag. Eerst nam hij met verwondering het zonderlinge vertrek op en vestigde toen zijn verlegen en nieuwsgierigen blik op de legerstede van zijn zieken en, gelijk de eerste oogopslag hem leerde, stervenden gunsteling.

Op zijne teenen sloop hij naar den lijder en wilde hem toespreken, toen lady Anna, in haar gewaad van page, uit een smal portaal aan het lager-eind van de spelonk te voorschijn kwam, de sponde eveneens naderde en zich aan de andere zijde tegenover den koning plaatste. Zij stond daar reeds, eer zij de nieuwe bezoekers opmerkte, die haar beiden onbekend waren.

Op de verschijning van dit onverwachte visioen deinsde de koning doodsbleek eenige schreden achteruit.

„Debora, lieve en vriendelijke verpleegster, gij zijt altijd trouw aan uw woord, „ bragt Hastings met inspanning uit: „gij hadt niet verwacht heden den koning van Engeland hier te vinden, niet waar? „

Lady Anna verbleekte op hare beurt, waarop de koning weder met gerustheid vooruit trad.

„Gij hebt ten minste eene bekoorlijke oppasseres, sir Henry de Hastings,“ zeî hij op spottenden toon.

„Koning van Engeland!“ riep Moredun uit, terwijl hij te gelijk de sponde omging om lady Anna te bereiken.

„Ridder van Moredun,“ antwoordde de koning met eene beweging van de hand alsof hij sir Robert terug wilde wijzen, die echter zijne plaats naast de dame behield; „ridder van Moredun, wij hebben uwe tusschenkomst niet ingeroepen.“

„Ik zou den naam dien gij uitspreekt en den titel, dien gij mij zoo even verleend hebt, onwaardig zijn, indien ik op een bevel wachtte wanneer eene dame wordt aangevalen,“ gaf Moredun met fierheid ten antwoord.

„Hier zijt gij geprivilegiëerd en veilig,“ hernam koning Jan.

„En dat was ik, gelijk Uwe Majesteit weet, eer ik binnentrad. Wat met spot aan mij wordt toegevoegd, behoorde aan deze dame in ernst verzekerd te worden,“ antwoordde Moredun.

„Zelfs in die kleedij?“ vroeg de koning met toenemende scherpte.

„Genadig souverain.....,“ smeekte Hastings, zwaar ademhalende en met groote moeite sprekende. En daarop bemerkende, dat lady Anna, na Moredun een blik van dankzegging toegeworpen te hebben, zich wilde verwijderen, liet hij er op volgen: „Debora, mijne altijd lieve en zorgvuldige verpleegster, wilt gij mij het drankje nog eens reiken?“

Oogenblikkelijk ging zij naar de kast waar de fleschjes stonden, goot iets uit en bragt het, terwijl zij naast de sponde knielde, aan de drooge en smachtende lippen van den stervenden ridder.

„Genadige vorst,“ herhaalde Hastings nu duidelijker en

vaster, „ zoo iemand in uw gansche gebied aanspraak heeft op ontzag en eerbewijs, dan is *zij* het, wie de voorspoed niet bedorven heeft, maar die nu even bereidvaardig is als toen zij slechts de nederige Debora was, om hem, die geene andere aanspraak op hare teedere zorgen kon doen gelden dan dat hij lijdende is, te verplegen en tot rust te brengen. „

„ En nu zij niet langer de nederige Debora is, onder welken naam of titel moeten wij dan nu den page ontzag en eerbied bewijzen, sir Henry? Als lady Hastings? „ vroeg de koning met groote bitterheid in zijne stem.

„ Koning Jan! Zelfs een monarch...., „ begon Moredun te zeggen; doch lady Anna wenkte hem te zwijgen, stond op en sprak den koning met groote waardigheid volgenderwijze aan:

„ Monarch van Engeland! Laat mij, — eer ik u zegge op welken grond *ik*, uwe wettige onderdane, de bescherming van dezen Schotschen ridder inroep tegen smadelijke bejegingen, die zelfs het ziekbed van uw eigen gunsteling niet kan afwenden, — laat mij te voren, herhaal ik, nog altijd als nederige zieken-oppasseres, getuigenis mogen afleggen van de lijdzaamheid waarmede hij zijne smarten verduurd heeft. De taak van hem te dienen en te verplegen is rijkelijk vergoed door zijne onderworpenheid; en o! indien het vergif zijne werking gedaan heeft en hij niet meer mogt verrijzen van dit leger der smarte, verzeker dan zijne vorstelijke moeder, de prinses van Aquitaine, dat hij zijne beproevingen gedragen heeft gelijk een Christen-ridder en krijgsman paste. „

Verbaasd en in pijnlijke afwachting zag de lijder eerst lady Anna, toen den koning aan.

„ Wie, „ vroeg koning Jan, van plotselinge woede bevende, „ wie durft de prinses van Aquitaine moeder van sir Henry de Hastings noemen? „

„Zij, die u en al wat gij verrigt in den grond kennen, Jan Zonder Land,“ riep Maelstrom uit, eene in de rots verborgen deur openende en plotseling voor den koning staande.

De koning en Moredun deinsden beiden voor de onverwachte verschijning terug en eer zij hunne tegenwoordigheid van geest konden terugwinnen, had Maelstrom lady Anna's hand gegrepen en haar naar de opening geleid, die hij achter zich sloot, na eerst op luiden toon uitgeroepen te hebben:

„Lady Anna van Sedbergh heeft die vermomming aangenomen, dewijl de tijd nog niet gekomen is om haar te doen optreden als de dochter van uwe zuster, lady Johanna van Anjou.“

Eenige oogenblikken stonden de koning en de ridder van Moredun als aan den grond geworteld.

„Nog weêr een van die tooneelen,“ bragt de koning naar lucht hijgende uit, hoewel met eene poging om te glimlagchen, „welke die kwakzalver altijd bij de hand heeft om mij te dwarsboomen. Sir Henry,“ liet hij er op volgen, terwijl hij naar Hastings ging en diens hand greep, „ik handelde wel laakbaar met dien verrader tot uw bijstand naar Schotland te zenden. Uw souverain is hier gekomen, sir Henry, niet om bekentenissen van u te ontvangen, maar om er af te leggen; en nu wil ik u bekennen, dat er ten minste voor een gedeelte waarheid is in 't geen die page, welke men nu de rol van prinses wil doen spelen, gezegd heeft. Ik kwam hier om die waarheid te openbaren; en ik heb iets met opzigt tot uwe afkomst meê te deelen, 't geen ik wensch dat de ridder van Moredun ook hoore, — treed nader, sir Robert, — omdat, terwijl het verbergen daarvan, voor u-zelfven, eene daad was, die, hoe staatkundig ik haar ook rekende, mij nu verhindert alhier als uw beschuldiger op te treden, het minder

verkeerden schijn zal geven aan den last, dien ik u opdroeg, om u tusschen dezen ridder en de dochter van David van Huntingdon te plaatsen. "

De beide medeminnaars zagen met gespannen verwachting naar den koning, die aldus voortging:

"Ik kan mij tot weinige woorden bepalen. Gij zijt de lijn-regte afstammeling van Eleonora van Aquitaine; nog als kind werdt gij naar Engeland overgebracht en Hastings genoemd, naar de plaats waar uwe voedster zich met u ontscheepte. Uwe aanspraken op Aquitaine en Guyenne waren van zulk een gewigt, dat ik mij vleide, de staatkunde zoowel als de magt van Philips Augustus te zullen vernietigen, wanneer ik u aan het hoofd van een inval-leger plaatste. Door u ook, wanneer gij in verwantschap waart gekomen met den Huntingdonschen tak van de Schotsche konings-familie, zou ik het verbond tusschen Frankrijk en Schotland verbroken of ten minste den bijstand van dit laatste land traag en zwak gemaakt hebben. Thans, Henry van Aquitaine, vraagt uw vorst u vergiffenis voor het verbergen van datgeen, dat, ware het bekend geweest, uwe ontvangst aan Willem's hof zou verhinderd hebben. Het bedrog van dien verwenschten handlanger heeft een plan verijdeld, dat voor beide landen groote vruchten had kunnen opleveren, — gesteld nòg dat hij geslaagd zij. Gij zijt zwak en uitgeput, sir Henry, maar nog kunt gij gespaard blijven om op den bedrieger wraak te oefenen en aan de spits der Engelsche troepen de leenen terug te nemen, die de Fransche vorst niet meer dan in naam aan onze kroon ontruikt heeft. "

Met blijkbare zwakte stak sir Henry zijne hand uit en greep die van den koning.

"Helaas, genadige vorst, mijne uren zijn geteld," sprak hij bijna fluisterend. "Ik voel het vergif in elke ader; de drank — Adam — Moredun, ik vraag u vergiffenis — ik

vraag *hare* vergiffenis door u. Dit is een droef tooneel voor een koning, genadige vorst! Maar nu heb ik nog iets voor uw oor alleen — enkel voor u. "

De koning gaf aan Moredun en Adam een wenk zich te verwijderen en daarop sprak sir Henry met moeite en bij tusschenpoozen:

"De prins zou naar Dunsinnane, eene zeer gevreesde en zelden bezochte plaats, gebragt worden. Ik had een priester in de kapel nabij het paleis omgekocht. Ik was voornemens haar de teruggave van het kind aan te bieden als den prijs voor hare hand, — vergiffenis, genadige meester! De elementen kwamen Maelstrom te hulp. Hij bedroog ons beiden; van Dundee vertrok hij met den prins — niet naar Normandië, maar...."

"Waarheen, sir Henry, waarheen?" vroeg de koning met vuur.

"Hierheen, hierheen," antwoordde Hastings, met eene wanhopige poging om zich op te rigten en hij staarde wild naar het venster in de rots. "Zend troepen — snel, snel, — daar is hij!" en zijne hand in die rigting uitstrekkende zeeg hij uitgeput achterover.

Onderwijl dit voorviel hadden Moredun en Adam zich naar het buitenhol begeven, waar zij Godfrey bezig vonden met het vervullen van de laatste treurige pligten aan het lijk van eene vrouw, voor welke hij in zijne jeugd kinderlijke liefde had gekoesterd. Aller gelaat was met den diepsten ernst gestempeld, toen zij eene soortgelijke opening naderden als die welke zich in de grootere grot bevond, en welke evenzeer èn op de zee uitzag èn op die zoo dikwijls genoemde rotsmassa, welke meer op eene onneembare vesting geleek dan op een afgereten gedeelte van de natuurlijke borstwering tegen den oceaan. Zij bewaarden een diep stilzwijgen, 't geen hun zoowel door hun eigen gevoel werd ingegeven, als

door ontzag voor het belendende doodsvertrek, waar een magtig vorst eene les ontving betrekkelijk de ijdelheid van het menschelijke leven en de onzekerheid van de best be- raamde plannen. Zoo die les geen indruk maakte, het was niet uit gemis van uiterlijke teekenen, die er kracht aan konden bijzetten; en wel mag het gevraagd worden, of al de gewelfde kerkdaken en al de dreunende orgels van de gansche Christenheid zulk eene kracht konden geschonken hebben aan eene predikatie over den dood als nu gegeven werd in dat hol, gevolgd door hetgeen wij op het punt staan te verhalen.

Degenen, die zich aan het venster van het buitenhol bevonden, waren nog niet lang aan hunne eigene bepein- zingen overgelaten, toen de koning uit het binnenste hol te voorschijn trad en zich tot Adam rigtte met de woorden:

„Ik geloof, dat sir Henry in een verkwikkenden slaap is gevallen. — Sir Robert,“ voegde hij aan Moredun toe, „wij begeeren niet, dat hetgeen dezen dag voorgevallen is de minste afbreuk doe aan uw leened jemens de Schotsche kroon, noch aan uwe persoonlijke genegenheid voor den edelaardigen schoon wel wat overijlden vorst, die haar draagt. Doch wanneer die vriendschapsbetrekkingen tusschen de beide landen gehandhaafd blijven, wier bevordering het eenige doel mijner staatkunde is, dan zult gij ten allen tijde eene hartelijke ontvangst genieten aan ons zuidelijk hof, waaraan gij nu als Engelsch ridder verbonden zijt en nog verder gehecht zult worden door de toewijzing van bezittingen in Engeland, die tot uw rang behooren.“

Hier werd hij gestoord door den haastigen terugkeer van Adam, die naar sir Henry's kamer was gegaan op de tijding dat de lijder sliep.

„Uwe Majesteit, en ieder die verkiest, mag in die kamer gaan, zonder vrees van sir Henry's slaap te storen. De arme

man! het deert hem nu weinig wiens zoon hij was. De sluimering, waarin hij nu ligt, zuivert alle rekeningen en erfenissen aan. Hij is nu waar de boozen geen kwaad meer kunnen doen," dit zeî hij met een schuinen blik op den koning, "en waar de vermoeiden uitrusten. Tom Macduff en Peter Skinner van de Curfew-Row zullen hem afleggen, want hij was een goed meester en betaalde rijkelijk."

Adam had de waarheid gezegd. Wat de monarch voor slaap had aangezien was de uitflikkering van het licht eener oliemissende lamp; en de vermagerde gestalte van den eenmaal zoo welgemaakten jongen ridder lag daar nu neder als eene sprakelooze satire op de list der koningen en op hunne werktuigen. De vorst en degenen, die hem volgden, knielden en kruisten zich. Toen de koning opstond en zich omkeerde om de grot te verlaten, zeî hij in 't voorbijgaan tot Moredun:

"Wij zullen te Durham bevelen geven voor de begrafenis. Jonge ridders, ik zeg u vaarwel!"

Daarop trad hij het voorste hol binnen, terwijl de beide ridders volgden om hem te paard te helpen; — toen, nog eer zij den buiten-uitgang bereikten, de koning met oogen die uit hunne kassen puilden, met den doodschrik op zijn gelaat en met beving aan al zijne leden, terug en voorbij wilde snellen, doch bewusteloos nederstortte in de armen van den ridder van Moredun.

Toen sir Robert om water riep, liepen Godfrey en Adam naar den ingang der grot, waar eene kleine bron uit de rotsen ontsproot en een natuurlijk bekken met hare kristallen droppelen vulde.

Daar aanschouwde Adam terstond de aanleiding tot den schrik, die den koning bevangen had. Het lijk van lady Ada lag op de rots nabij den ingang van het hol, — dezelfde gedaante, die in wit marmer de kapel van Sherwood versierde.

Aanvankelijk was hij op dat onverwachte gezigt bijna evenzeer als de koning getroffen; doch hij herinnerde zich wat Debora hem van de schipbreuk verhaald had. Hij schepte dus wat water in zijn helm, bragt het aan Moredun, liep weêr naar buiten en droeg het lijk met Godfrey's hulp snel naar eene plaats waar het niet kon gezien worden van het pad dat de koning moest beklimmen.

Door eene rijkelijke aanwending van het water en van iets geestrijks 't geen Adam uit het magazijn haalde, werd de koning weêr bij zijne zinnen gebragt en bekwam hij, spoediger dan men verwachtte, iets van zijne gewone bedaardheid terug.

„Het treurige tooneel, dat ik had bijgewoond,“ zeî hij tot Moredun, „maakte een dieper indruk op mij dan ik berekend had. Ik ben aan zulke dingen niet gewoon, en de neef, dien ik verloren heb, is altijd mijn lieveling geweest. Geef mij uw arm, sir Robert, wij zullen zamen heengaan. Ik zou haast gelooven, dat ik een lafaard geworden was. 't Is goed dat Leicester niet gezien heeft, hoezeer ik mij als eene vrouw aanstelde.“

Bij het verlaten van de grot wierp hij bevende een zijdelingschen blik naar het rotsbrok, dat tot een zwart voetstuk voor het wit marmeren beeld gediend had; doch toen hij niet langer datgeen zag wat hij nu voor eene schepping van zijn eigen ontsteld brein begon te houden, werd zijn stap vast en de schildknaap, die hem met de paarden op den top van het pad te gemoet kwam, zou noch uit het gelaat noch uit den gang van zijn koninklijken meester hebben kunnen opmaken, dat deze de laatste bekentenissen van zijn gunsteling had ontvangen en in den geest het graf bezocht had van het allerschoonste zijner slagtoffers.

Zijne Majesteit nam van de verdwijning van een zijner schildknappen alleen met een bitteren lach nota, welke scheen

te zeggen, dat hij niets anders verwacht had. Hij besteeg daarop zijn paard, riep een hoffelijk vaarwel aan de ridders toe, sloot zijn vizier en reed heen, zoodat hij naar Durham terugkeerde in de vermomming waarin hij die stad verlaten had, namelijk als de Zwarte Ridder, doch met slechts één schildknaap in plaats van twee.

Toen Godfrey en Moredun te zamen naar beneden reden, deed de eerstgenoemde aan sir Robert verslag, dat hij het lijk gevonden had en uit Adam's gezegden meende te moeten opmaken, dat dit de bezwijming van den koning had veroorzaakt, — ofschoon zij niet goed konden begrijpen welke reden dit zou hebben. Zij vonden Adam aan de venster-opening van het kleinere hol zeer oplettend over de zee staren en op eene vraag betrekkelijk des konings ontroering, stelde hij een pakket aan Moredun ter hand en zeî daarbij, ofschoon hij zijn blik geen enkel oogenblik van het venster afwendde:

„Dit pakket, sir Robert, zal u, hoop ik, bewijzen, dat de dame, wier lijk door sir Godfrey gevonden werd.... — Ha, daar is hij eindelijk,“ riep hij uit, „daar is Macduff met de boot. De zee gaat wat hoog; doch, als hij maar zorgt niet te dicht bij de kust te komen, is er geen gevaar.

„Ik zond Tom heen zoodra ik hem herkende voor een van 'skonings schildknapen,“ vervolgde hij; „hoe hij in dat pak kwam moge de drommel weten. Doch ik zond hem oogenblikkelijk om de boot, die hij wel wist waar te vinden. Daar komt hij nu. Ik ben van harte blij hem te zien, zooals gij ook zijn zult, als ik wel gis. Alleen hoop ik, dat hij zich maar uit het gezigt zal houden tot dat het tijd is ter behoorlijker plaatse terug te keeren. — Neen, dom-oor! zoo spoedig moet gij niet wenden; — ha, daar is hij er uit. Goed zoo, Macduff! hoû vol! ge behoeft niet bang te wezen!“

Onder zulke uitroepen bespiedde Adam elke beweging van de boot, die tegen het opzettende tij kampte om zich eensdeels van de rotsige kust vrij te houden en anderdeels de groote alleenstaande rots te bereiken. Toen de boot dien steenklomp naderde was zij daarachter een oogenblik verborgen. Eerlang zag men haar om de uiterste punt van die rots wenden en van de zuidzijde opkomen. Daar hield zij deinend en stampend stil, terwijl Macduff alle moeite deed om haar aan een der riemen in een kreekje vast te leggen.

„Ik hoop dat zij het sein herkend hebben, 't geen ik hun langs dat touw heb toegezonden,“ zeï Adam. „Ik begrijp niet wat hen terug houdt. Ha, daar zijn zij!“ Eene jonge vrouw en een opgeschoten knaap stapten naar het scheen uit de rots, doch eigenlijk uit eene spleet en namen plaats in het vaartuig; het meisje zette zich aan den voorsteven en de knaap nam een der riemen op en plaatste zich op eene middenbank.

Nu trachtte Macduff met den anderen riem de boot af te stooten; doch de zuiging van het tij hield hen voortdurend bij de rots, zoodat Adam van angst begon te zweeten toen hij de vruchteloze pogingen van den onbevaren Tom om zee te kiezen aanschouwde.

Eindelijk toch slaagde hij er in, en Adam klapte van blijdschap in zijne handen toen de boot, ofschoon nog met den voorsteven de rots aanroerende, zich van deze begon te verwijderen. Doch plotseling zag hij Maelstrom te voorschijn komen beneden het venster van waar hij met zijne medgezellen het tooneel aanschouwde, de golven met eenige woedende sprongen doorklieven, den rotsrand aan den voet der rotsvesting bereiken en omloopen naar de plek waar de boot nog gedeeltelijk tegen de steenklompen aan lag.

Die onverwachte bezoeker behoefde nu nog slechts aan boord te springen; doch de boot wiegelde zoo geweldig,

dat dit met gevaar zou gepaard zijn gegaan. Hij strekte zijne armen dus uit om den notendop te grijpen, op 't oogenblik toen een der golven het vaartuigje wierp nabij de plaats waar hij stond; doch toen hij zich met die bedoeling voorover boog, gaf Macduff hem met den riem een slag op zijn hoofd, die hem met een zwaren plons in de kokende branding deed storten.

Tweemaal rees hij naar de oppervlakte, tweemaal deed hij een sprong naar de boot en liet telken male een breed spoor van bloed na, en tweemaal bragt Macduff hem een nieuwen slag toe, wanneer zijne handen bijna het boord grepen. Maelstrom's derde poging was zijne laatste, want de stoot met den riem, die daarop volgde, deed de boot met een sprong van de zware rots wegsnellen. Onmiddellijk daarna werd zij voor het oog van de toeschouwers in de grot verborgen door het sombere verblijf waaruit de beide gevangenen ontsnapt waren; doch spoedig kwam zij weêr te voorschijn, gedreven door twee krachtige roeijers en begunstigd door een tij, dat haar veilig over het buitenste rif bragt, waarop zij over de golven huppelde in de rigting van de Tynemouth-abdij.

Terwijl dit alles voorviel, had Godfrey zich uit de grot naar den oever gespoed en zelfs eenige schreden in het water gedaan om Maelstrom, wiens lot hem niet onverschillig kon zijn, uit het dreigende gevaar te redden. Hij kwam juist nog bij tijds om hem op het strand te helpen, bloedende van de wonden die Macduff hem had toegebracht en verzwakt zoowel door zijne langdurige en herhaalde inspanning, als door bloedverlies. Hij droeg hem naar de spelonk meer dan hij hem geleidde, alwaar hij hem nederlegde op eene der ruwe legersteden, die zich in de verschillende nissen van de beide grotten bevonden. Ofschoon de gekwetste oogenschijnlijk niet onbewust was van 't geen

er voorviel, bevond hij zich toch buiten staat om te spreken.

De twee ridders riepen Adam, om met hem te overleggen wat nu het best was te doen.

„Ik moet u openhartig bekennen, heeren ridders, „ gaf hij ten antwoord, „ dat ik niet het minste vertrouwen stel in de goede bedoelingen van den koning van Engeland. Er bestaat eene oude legende, — genoeg bekend om die hier te herhalen, — hoe het ging toen de duivel eens ziek was. Volgt mijn raad en maakt u uit de voeten zonder het hem te laten weten; er zullen hier, of ik zou mij erg moeten vergissen, eerlang speurhonden genoeg zijn, om zoowel de levenden als de dooden in 't oog te houden. De groote moeilijkheid is nu maar om te weten wat wij met dezen armen man zullen aanvangen; in allen gevalle is hij uw bloedvader, sir Godfrey; gij moogt hem niet overlaten aan de barmhartigheid van koning Jan; en ik houd mij overtuigd, dat niemand uwer het schoone lijk van lady Ada aan zulke handen zal willen toevertrouwen, als hij hierheen zal zenden. „

„Van welke dame is het toch, dat ik u meer dan eens heb hooren spreken? „ vroeg Moredun.

„Van iemand, die voor ons beiden meer dan eene moeder geweest is, „ antwoordde Godfrey. „Kom hier, Moredun, en gij zult de schoonste gestalte zien, welke zelfs een zoon trotsch zou zijn te herkennen en aan te wijzen als het schepsel 't geen hem het licht schonk. Ziedaar, Moredun, de dame van wie ik u gesproken heb, die ons in onze kindschheid herwaarts bragt. „

„Genadige hemel! „ riep Moredun uit en wierp zich naast het lijk op de knieën; „ dat is de gestalte van haar, die mij nog eerst gisteren terugvorderde als zoon. Zij zei, dat wij elkander zouden weêrzien. Helaas, dat het *aldus* zijn moest! „

Een plat rotsbrok, nog steeds te zien nabij den ingang

van het zuidelijkste hol, is dat waarop het lijk van prinses Ada rustte, toen hij, die bevel gaf tot haar dood, zich verbeeldde het marmeren beeld van Sherwood te zien, dat de les kwam bekrachtigen, welke hij in de grot ontvangen had; en eene diepe uitholling in de rots, niet ver van daar verwijderd en nu door een steeds aangroeienden grasheuvel ingenomen, wijst de plek aan waar de zoogbroeders hunne vorstelijke verpleegster beweenden. De bezoekers van de Marsden-rotsen, die eenig belang gesteld hebben in het lot van haar, wier gestalte nog altijd zoo bekoorlijk was, zelfs toen zij geen hartstogt meer kon verwekken noch wraak nemen op degenen die haar verrieden, zullen de hulde niet weêrhouden van een steen aan te dragen voor die herinnering aan de prinses Ada van Circassië, de niet-erkende koningin van Engeland.

Onder de goederen van de sluikers werd eene boot gevonden, die men te water bragt. Maelstrom werd er evenzeer als het lijk van lady Ada ingescheept, en toen de beide ridders Adam de riemen zagen behandelen en in het nu zacht golvende water dompelen, terwijl de boot met vlugheid tusschen de rotsen door naar de opene zee voortgleed, gevoelden zij, dat de lading zich in vertrouwde handen bevond. Gezamenlijk keerden zij naar het hol terug, overdekten het ligchaam van sir Henry om een blijk te geven van den eerbied waarmee zij het tooneel van zijn lijden verlieten, bestegen hunne paarden voor welke Adam behoorlijk gezorgd had en sloegen den weg weêr in, dien zij des morgens waren afgereden.

Adam Peebles had zich in zijne berekeningen niet vergist. In den loop van den dag vertrok een deels militaire deels geestelijke stoet van Durham naar de Marsden-rotsen en keerde in den avond met toortsen en al de gebruikelijke kenteekenen van eene lijkstaatsie terug.

Doch de kronijken van dien tijd deelen niet mede, of de toegenomen lengte van de processie op den terugkeer veroorzaakt werd door het aantal wagens die de gesmokkelde goederen uit de spelonk meêvoerden; en evenzeer zwijgen zij over de oorzaak van het in 't oog loopende gebrek aan orde en van den verwonderlijk wankelenden gang waarmee een deel van de processie de deuren der hoofdkerk weêr binnentrad.

Één ding is zeker: namelijk, dat het bisschoppelijk paleis, gedurende het overige van de week, zulk een schouwtooneel van wanorde en rinkelrooijerijen werd, dat de bisschop er zeer door geërgerd en de buurt diep verontwaardigd was. In de naastvolgende breve met welke koning Jan van wege den Stoel van St. Pieter werd vereerd, kwam eene zinspeling voor over de te Durham gepleegde onmatigheid, welke door de wijsneuzen van dien tijd zeer personeel werd geoordeeld; en bij Zijner Heiligheids klagt, dat koning Jan de wilde beesten des wouds had losgelaten, was het voor ieder zonneklaar, dat daaronder de wildzangen van het hof ook begrepen waren.

HOOFDSTUK XXIII.

DE WOLBAAL.

Toen de ruime gelagkamer van *de Wolbaal* te Newcastle, werwaarts de vroegere bezoekers van *de Kroon en het Anker* hunne klandisie hadden overgebracht, zich begon te vullen, in den avond van den dag toen de verhaalde gebeurtenissen van de Marsden-rotsen hadden plaats gegrepen, merkte men op, dat de een al met een gewigtiger gezigt dan de andere binnenkwam: en dat bovenal onze vriend Johnny Clayton, de advokaat-barbier, in gevaar scheen van in zijn nieuws te zullen stikken. Hij poogde dit evenwel achter eene voorgewende onverschilligheid te verbergen; even als alle andere groote mannen had Johnny zijne zwakheden.

„Koud, Joseph, voor het seizoen! Heel koud!” voegde hij den kastelein toe en wreef zijne handen genoegelijk voor het vuur. Daarop, zich snel omkeerende en de kasteleines, die met eene kan met iets heets voorbijging, onder de kin tikkende, vervolgde hij: „Evenwel, Madge, met u aan de eene en het vuur aan de andere zijde zou men niet lang over kou kunnen klagen, vooral wanneer ge mij ook iets van datzelfde geeft, — of, zooals wij in regten zouden zeggen, eene getrouwe copie in die mooie hand.”

„Heere bewaar ons, meester Clayton!” riep Madge uit.

"Pas op, of ge zult iets heets krijgen waar ge 't liever niet hadt."

"Niet kwaad gezegd, Elstob, niet kwaad gezegd. Madge is gevat, en dat moet men in dezen tijd wezen, Elstob; men moet gevat zijn, kameraad, om 't in zulke tijden als tegenwoordig uit te houden. Zelfs de wet zou rap moeten zijn, en gij weet zij staat in den naam van dit niet te wezen. Gij weet het, als men een hond slaan wil, en zoo voorts. Gij vat mij, he, Elstob?"

Na deze ontboezeming nam hij plaats aan het tafeltje bij den slagter, waar twee of drie anderen zich reeds gerangschikt hadden en zich schenen voor te bereiden op de lading nieuws, die men van Johnny wachtte, door ieder een goeden teug uit de kan te nemen, de elbogen op de tafel te plaatsen en daarop allen naar den baardschrappenden regtsgeleerde op te zien.

Johnny scheen zich bij die soort van eerbewijzing grooter te gevoelen en haar als eene soort van verkregen regt te beschouwen; en gelijk alle menschen, met een kortstondig gezag bekleed, wilde hij zijne magt doen gevoelen en met de nieuwsgierigheid van zijne toehoorders spelen, gelijk de kat doet met de muis die zij met hare aandacht vereert.

"Hoe staat het met het gras, Wilburn? Zeker beter na die regenbui? Ofschoon, misschien viel er wat te veel nat. Die donderbuijen zijn als koninklijke intogten, vrienden! Zij verwekken meer verbazing dan zij vruchten afwerpen. Dank u, Madge, — gij zijt groot-gebragt op goede weide, — uwe gezondheid, kasteleines, en de uwe, vrienden."

"Zoover ik na kan gaan zijt gij ook op goede weide groot-gebragt, meester Clayton; maar ik geloof, dat gij te veel babbelt om er noemenswaardig profijt van te trekken," gaf de kasteleines ten antwoord; en de zware lach, die de kamer rondklonk, deed zien hoezeer de nieuwsbegeerigen

geërgerd waren, dat de stroom der berigten reeds in de bron gestopt was.

"Braaf zoo, Madge! Heel goed weêr!" zeî de regtsgeleerde, die, zijn voordeelig standpunt begrijpende, in 't minst niet geërgerd was op het zien dat de anderen het waren; "zeer goed, Madge, wij moeten zien, dat wij morgen een plaatsje voor u in de Pleitzaal bekomen; het doodsche hof van onzen graaf-koning heeft eenige opbeuring noodig."

"Komt de koning morgen hier?" riepen verscheidene stemmen te gelijk uit.

"Ik heb den naam des konings niet genoemd," antwoordde Clayton met een gewigtig gezigt. "Ik sprak slechts van het hof en ieder weet, dat wij hier vele hoven hebben. Daar hebt ge het hof van den Wittenagemot, het hof van den Folkmote en den Burgmote, daar hebt ge het hof...."

"Ik kan ten minste van een dier hoven spreken," met deze woorden viel Wilburn hem in de rede, "het hof van Commissarissen voor de Grenzen. Bij al wat heilig is in de wet of in 't Evangelie! dat is een hof om het geduld te beproeven, al beproeft het ook anders niets!"

"En dat kan elders even goed beproefd worden als in de Pleitzaal," merkte Boynton aan — en Johnny Clayton's zegepraal was volkomen — hij kon het niet langer inhouden — hij smolt weg — de groote man verteederde zich.

"'t Is niet goed, vrienden," sprak hij — en de nederlating waarmee hij dit zeî, kunnen alleen diegenen zich voorstellen, die een klein-grootman hebben zien ontluiken onder de zon der volksgunst, — "'t is niet goed met de algemeene nieuwsgierigheid te spelen, wanneer er zaken van zoo hoog gewigt op til zijn. De koning-zelf komt morgen wegens hooge belangen hier en zal in eigen genadige per-

soon in de Pleitzaal de vierschaar spannen. Het leger, dat aan de stroopende Turnbulls van de grenzen eene les gegeven heeft die zij niet spoedig zullen vergeten, heeft last bekomen om herwaarts te marcheren. Ik zeg niet, waarom 't Kan zijn omdat de troepen van York zich nu te Durham bevinden; ik verzeker niets, ik geef alleen het feit op, ik breng de getuigen bij; ik vel geen vonnis, want ik zit niet op den regterstoel; ik sta voor de balie, " en aandoenlijk was de zedigheid aan den redenaar; " doch dit wil ik zeggen, zonder vrees voor tegenspraak: dat de dag van morgen, 't zij men dien beschouwe in zijn geheimzinnig aanzien van buiten, of in zijn verwikkeld aanzien van binnen, een der belangrijkste zal zijn, welke de door den kleinzoon van Willem den Veroveraar gestichte stad ooit heeft beleefd. " En hierbij gaf Johnny Clayton aan zijne afmatting toe, ledigde zijne kan tot den bodem en bestelde eene tweede.

" Het schijnt dus, Boynton, dat er iets te doen zal zijn, " merkte Wilburn aan.

" Zal er iets gezegd worden omtrent het vee, dat de Turnbulls op de jaarmarkt te Wooler wegstalen? " vroeg Elstob. " Ik had daar juist een uurtje, vóór dat het geval plaats vond, een koppel gekocht. "

" De zaak van het vee moet, gesteld dat zij ter sprake komt, in allen gevalle eerst ter rolle ingeschreven worden, " zei de regtsgeleerde, " en ik weet niet, of er wel eene rol bestaat, veel minder op welk gedeelte van de rol die zaak van het vee zou moeten voorkomen. Op één punt echter geloof ik, dat ik stellig mag spreken, namelijk: dat onder de eerste zaken die van de sluikhandelaars zal behandeld worden. "

" Doch die gaat het graafschap Durham aan, niet waar, meester Clayton? " vroeg de voornaamste kruidenier der stad, die plotseling zeer bleek was geworden.

" Voor zooveel de hoeveelheden graan, die tusschen de

rotsen gevonden zijn, betreft, hebt gij gelijk, meester Mellish," antwoordde Clayton; "doch wat betreft het schip, *de Distel*, hetgeen zoovele dagen in onze haven gelegen heeft, gelijk het zoo dikwijls te voren heeft gedaan, en men weet wel dat het er nooit werkeloos gelegen heeft, dit, meester Mellish, behoort onder het regtsgebied van de Pleitzaal te Newcastle-upon-Tyne, waar uw onderdanige dienaar griffier en aanklager is."

Mellish keek zeer zuinig, doch maakte, om zijne neêrslagtigheid te verbergen, met eene vermeende losheid, die hij onovertreffelijk achtte, de aanmerking:

"Er was eene dame aan boord, niet waar, aan welke iets geheimzinnigs verbonden was?"

"Waar hebt gij dat opgedaan, vriend Mellish?" vroeg Clayton zeer haastig en scherp.

Mellish keek nadenkend in zijne kan en antwoordde:

"o Ik hoorde het onder de vele praatjes die in de stad loopen, — zoo als ook van den Schot die op den loop ging met Debora, die mooie Debora uit *de Kroon en het Anker*, dat meisje dat gij zoo gaarne lijden mogt, meester Clayton, en die later teruggebracht werd door twee ridders, nadat zij eene dame hadden vermoord, haar man gekwetst en twee anderen gevangen genomen."

"Gij luistert te veel naar zulke historietjes, vriend Mellish," merkte de griffier van de Pleitzaal aan, "en zij kunnen u nog onaangenaamheden op den hals halen, zoo gij er uwe ooren niet voor sluit. Doch, hetzij gij door uwe ooren of door uwe oogen te weten gekomen zijt dat eene dame zich aan boord van *de Distel* bevond, gij zult er morgen rekenschap van te geven hebben, want nog nooit, sinds de dagen toen de schepen van koning Salomon met apen te Jeruzalem aankwamen, heeft de inhoud van eenig vaartuig tot zulk eene nasporing aanleiding gegeven, als nu

in het werk gesteld zal worden, met opzigt tot de lading van *de Distel* van Dundee, verdacht gehouden van *de Lelie* van Dieppe en *de Halve Maan* van Damascus geweest te zijn. "

En de man der wet, in de overtuiging dat hij een diepen indruk te weeg had gebragt, dronk met eene onverschillige houding zijne kan ledig, alsof hij de alleronbeduidendste meêdeeling gedaan had.

"Dat begint er ernstig uit te zien," merkte Wilburn tot Boynton aan.

"Ik dacht dat het de ossen van Bazan geweest waren, die men met het goud van Ophir gekocht had," zeî Elstob met medegevoel voor zijn buurman Mellish, ten wiens behoefte hij eene wending aan het gesprek poogde te geven.

"Al het goud uit de koffers van den koning van Schotland," zeî een mager man met eene schelle stem, "zal den met dat schip verdronken erfgenaam van zijn troon niet terugbrengen."

Clayton gevoelde zijne nederlaag diep; al wat hij had gezegd, had zulk een indruk niet te weeg gebragt als deze aanmerking, die al de aanwezigen deed opschrikken; en zich dus eensklaps tot den mageren man wendende met een blik, die bestemd was om hem te verpletteren, gaf hij ten antwoord:

"Koningszonen, gij vreemde heer, gaan doorgaans geen luchtje scheppen op een smokkelaarsvaartuig; en wanneer zij verdrinken komt die tijding met vertrouwder boden dan ijdele geruchten."

Hij meende, dat dit een doodslag voor zijn tegenstander zijn zou; doch de magere gast, een lakenkooper van Morpeth, liet zich zoo gemakkelijk niet uit het veld slaan.

"Te Morpeth is mij voor zeker verhaald," hernam hij,

„dat 'skonings zoon vermist werd. Na mijne aankomst te Newcastle vernam ik, dat een vaartuig van Schotland schipbreuk geleden had; en zoo dit alles niet toereikend is om het nieuws te bevestigen 't geen ik aan dit gezelschap mededeelde, dan, waarlijk, weet ik niet van welke kwaliteit eene nieuwstijding zijn moet om op de markt koers te hebben. „

„Welnu, „ zeï de regtsgeleerde, die eene wisse zegepraal voorzag, doch te gelijk begreep, dat hij daartoe al zijne magt in het veld zou moeten brengen, „welnu, vrienden en makkers, ik bid u, geef eens acht wat het is eenige losse brokken nieuws, gelijk onze vriend de koopman hier, op te zamelen en zamen te hechten, in de hoop van een volmaakt kleeft uit die lappen te vervaardigen, — en vergelijk dit dan eens met feiten, zoo als deze, let wel: — dat vier paarden eenige dagen onbeheerd hebben gestaan te Shields, zonder dat iemand wist wat er van hunne eigenaars geworden was, die men geloofde, dat tusschen de Marsdenrotsen vermoord zijn door eene bende, van welke Michiel Plummer de aanvoerder was; welke bende zich daarna tegen hem keerde, hem in eene kist opsloot en hem zoo naar huis zond; waarop hij, gefolterd door wroegingen over het aandeel dat hij in die verschrikkelijke bedrijven had genomen, zich naar den kelder van zijn huis begaf waar twee Schotten vermoord waren die hun intrek in *de Kroon en het Anker* genomen hadden, en waarvan men later nooit meer iets heeft gehoord, eenige takkebossen opstapelde boven de plaats waar de Schotten onder de aarde gestopt waren, ze aanstak en *de Kroon en het Anker* tot op den grond deed afbranden, waarbij hij zelf den dood vond. „

Hier bracht de redenaar, op wien aller oogen gericht waren, op wien aller aandacht gevestigd was, de kan aan zijne lippen, doch zette haar oogenblikkelijk neder met eene zoodanige uitdrukking van ontsteltenis, dat ieder het er

voor hield, dat zijn eigen verhaal hem verbijsterd had. En hij had wel reden om verschrikt te zijn, want door de ruiten van het venster tegenover zijne zitplaats zag hij Michiel Plummer naar binnen gluren.

Daar evenwel het gezicht van den doodgevaanden kastelein terstond weêr verdween, meende hij dat zijne opgewonden verbeelding hem parten gespeeld had. Hij hervatte dus op een zediger toon:

„En alsof dit niet genoeg was, vrienden, daar verschijnt dezen middag aan de kade eene boot met het lijk van eene vrouw en een man die ook nagenoeg dood was, maar die men zoodanig overdekt had, dat al mijne pogingen, om eens een kijkje te hebben door den slip van het kleed op te ligten, vruchteloos bleven. Dit was reeds zonderling en geheimzinnig genoeg; maar begrijpt eens, vrienden! wie denkt gij, dat deze vreemdsoortige lading in onze haven boegseerde? Een fors en reuzensterk Engelsch kruisboogschutter, een kerel, op wiens gezicht de woorden: *„fielt en moordenaar!“* geschreven stonden. En wat wordt er nu van uwe historie van die twee ridders, buurman Mellish?”

En zie! als om het nieuws van Johnny Clayton te bevestigen, ging de deur open, toen de woorden nog naauwelijks over zijne lippen waren, en de geduchte kruisboogschutter-zelf, Adam Peebles, trad binnen en liep haastig den trap op, die uit den beijer naar de bovenvertrekken voerde.

„Acht gij het wel zuiver, meester Clayton, dat hij alléén naar boven gaat?” vroeg Mellish.

„Ik twijfel, meester Mellish, ik twijfel er aan; doch als Elstob hier, die de dapperste en de zwaarste is, vooruit wil gaan, dan durf ik wel volgen.”

Johnny werd verhinderd door het binnentreden van twee personen, in een druk gesprek gewikkeld, — dat wil zeggen,

hij hield uit eigen beweging stand, daar zijne begeerte om nieuws te hooren de overhand kreeg over zijne zucht om nieuws uit te venten of deel te nemen aan de bestorming van den trap.

„Ik zou denken of eigenlijk geloof ik dat ik zeker ben,“ zeï een klein manneke, die groote drukte over zich had, tot Godfrey, toen zij beiden binnentraden, „dat de kneuzingen op het occiput gevaarlijk, doch die op het sinciput van geringe beteekenis zijn; zoodat.....“

„Kortom, geleerde heer,“ vroeg Godfrey en bleef op de eerste trede van den trap staan: „wat is uw gevoelen? Is er gevaar, of niet?“

„Ik zou denken of eigenlijk geloof ik dat ik zeker ben,“ antwoordde het manneke, „dat hij met de kneuzingen op het sinciput kan leven en toch van die op het occiput sterven.“

„Gij kunt hier beneden blijven en bestellen wat gij wilt,“ zeï Godfrey, onderwijl hij den trap opklom; „en zoo wij u verder mogten behoeven, zal ik het u laten weten na mijn vriend geraadpleegd te hebben.“

Het manneke ging naar het vuur, maakte in het voorbijgaan voor iedereen eene buiging en begon zijne handen te wrijven.

„Mag ik vragen,“ aldus rigtte Johnny Clayton het woord tot zijn concurrent, den nieuw-aangekomen heelmeester, „van welk geval sprake was toen gij met dien ridder binnenkwaamt?“

„Ik zou denken of eigenlijk geloof ik dat ik zeker ben,“ gaf het kleine mensch met een gewigtig gezigt ten antwoord, keerde zijn rug naar het vuur en spreidde zijne beenen op eene wijze uit, dat hij aan bijna alle aanwezigen de warmte benam, „dat het een bedenkelijk en gevaarlijk geval is: — bedenkelijk in zooverre de patient een En-

gelsch ridder is en toch een vreemdeling schijnt, een gedwee voorkomen heeft en toch over allen die hem omringen gebiedt alsof hij een persoon van gewigt ware; — gevaarlijk, omdat ik zou denken of eigenlijk geloof dat ik zeker ben, dat hij sterven zal eer de bedenking is opgelost. "

"Zou ik zoo vrij mogen zijn te vragen," vroeg Mellish zoetsappig, "wat aanleiding tot het geval heeft gegeven?"

"Ik zou denken of eigenlijk geloof ik dat ik zeker ben," begon de chirurgijn te antwoorden, doch viel zich-zelf in de rede en zeï: "Maar, kasteleines, geef mij eerst eene kan van 't beste. Gij hebt gehoord wat de ridder zeï en ik zou verkeerd handelen als ik zijn bevel niet opvolgde; maak dus eens iets lekkers klaar. Doe er geene meede in, dat verzuurt de maag; de Schiedammer, mits niet te weinig, zuivert de kwade sappen; eene dubbele portie Schiedammer dus, beste Madge. De aanleiding, messires, was als volgt. Wij werden geroepen om hulp te verleenen aan een jongman die uit den brand gered was, en ik zou denken of eigenlijk geloof ik dat ik zeker ben, dat die jonge man eene jonge vrouw was, van groote schoonheid voor zooveel ik dat beoordeelen kan. Hij, — of, zooals ik zou moeten zeggen, *zij*, — was gered door den jongen ridder, die er natuurlijk eene hartkwaal van kreeg. Wij ontmoetten hem dezen namiddag en waren zoo gelukkig een middel tegen die kwaal te kunnen toedienen door hem de woonplaats van den page op te geven. Ter belooning droeg hij ons de behandeling op van een gewond ridder, heden in eene boot van de Marsden-rotsen aangebragt. "

"Dezelfde waarvan ik u vertelde, vrienden," zeï Clayton en zag met welbehagen rond; "aangebragt in eene boot onder toezigt van den Engelschen kruisboogschutter, die nu naar de bovenvertrekken gegaan is. "

"Is Joseph Gibson, de kastelein van *de Wolbaal*, t' huis? "

vroeg een krijgsman, die de deur half opende en naar binnen keek.

"Hier, om u te dienen, mijnheer." En onze oude bekende Gilbert, de bevelhebber van het verkennings-detachement, stapte binnen.

"Zoo! Ik zie hier oude bekenden. Goeden dag, heeren! Joseph, morgen komt onze goede koning te Newcastle met eene afdeeling troepen. Een gedeelte van de voorhoede komt reeds vroeg en een piket der onzen moet ten zes ure op de been zijn om kwartier voor hen te maken. Kunt gij ons één nacht herbergen?"

"Ik weet niet hoe ik het schikken moet," antwoordde Joseph; "al de kamers boven en achter zijn bezet."

"o, 't Zal de eerste maal niet zijn, dat wij ons te Newcastle met de banken beholpen hebben," antwoordde Gilbert; "plaats voor onze paarden hebt gij, dat weet ik. Brengt de paarden achter op het plein, jongens," riep hij naar buiten, "en komt dan hier." Daarop naderde hij de tafel, waar Clayton met zijne vrienden zat. "Zoo, barbier-tje!" zei hij: "Hoe gaat het? Hoe stelt ge 't in de wereld?"

"Raar genoeg, kommandant, raar genoeg," antwoordde Johnny en schudde zijn hoofd: "gij vindt ons de vorige maal verschrikt en deze maal verstomd."

"Hoe zoo, mijn manneke?" vroeg de aanvoerder met een handklap op zijn schouder. "Niets, of de koning zal het morgen wel in orde brengen, daar sta ik u borg voor."

"Dan zal hij zijne handen vol genoeg hebben," antwoordde Clayton, "met paarden, wier eigenaren verdwenen zijn, en met gewonden en dooden van welke men de namen niet kent. Van de laatsten kan ik zelf spreken, van de eersten geloof ik dat die heer bij 't vuur wel iets weet."

"Ik zou denken of eigenlijk geloof ik dat ik zeker

ben, dat ik wel iets zou behooren te weten," zeî de bedoelde persoon, nu in 't gesprek betrokken, "in aanmerking genomen, dat onze bijstand dezen middag ingeroepen werd voor iemand die zwaar gewond was, voornamelijk op het occiput; en ik zou denken of eigenlijk geloof ik dat ik zeker ben, dat de jonge vrouw, die hem oppaste, hem Maelstrom noemde."

"Maelstrom!" riep de kommandant uit en sprong op.

"Maelstrom!" galmden allen aan tafel hem met allerlei stembuigingen en in de wonderlijkste toonen na.

"Ik moet hem dadelijk zien," zeî Gilbert tot den chirurgijn.

"Ik zou denken of eigenlijk geloof ik dat ik zeker ben, dat dit gevaarlijk zou zijn," antwoordde de geleerde heer.

"Gevaarlijk, lavementzetter! Zulk een woord tot een soldaat?"

"Niet gevaarlijk voor u, dappere heer, maar voor den patient."

"En bovendien, kaptein," voegde Johnny Clayton er tusschen, "uwe tegenwoordigheid kan hier op 't oogenblik niet gemist worden. Er is gevaar op til — en wel in dit huis, dappere kaptein."

"Voor den dag er meê, barbier! Wat bedoelt ge?"

"Er is een moord gepleegd, kommandant," antwoordde Johnny, met een vreeselijk kwaadaardig voorkomen, "ik mag zeggen, er zijn moorden gepleegd; en deze gewonde, die Maelstrom zoo als nu blijkt, is heden bij klaar lichten dag aangebragt door een man, die niet te goed schijnt om ze alle bedreven te hebben, eenforsch Engelsch kruisboogschutter, kaptein, — een Engelsch boogschutter, die zich thans juist onder dit dak bevindt, die hier binnen kwam zonder zelfs "goeden avond" te zeggen, ons barsch aan-

keek en geen half uur geleden voor ons aller oog dien trap opging. "

" Heel vreemd ! " zeî Gilbert en zette een voet op den trap. " Is hij nóg boven ? "

" Gij kunt er u zelf van overtuigen, kapitein; maar zou het niet goed zijn eenige manschappen meê te nemen ? "

Doch de kapitein was reeds half den trap op en het gansche tafelgezelschap volgde, met Johnny vlak achter den kommandant.

Toen de aanvoerder het bovenportaal bereikte en de eerste deur de beste die hij ontmoette opende, waarbij al de anderen over zijn schouder heen keken, zag hij Moredun met papieren voor zich aan eené tafel bij 't vuur zitten; Godfrey stond op het balcon nabij een der vensters; en de gevreesde Engelsche boogschutter zag er zeer vrolijk uit en stond vreedzaam in een hoek met Maria Wilson te praten. Gilbert's verbazing ging alles te boven.

" Zie ik goed ? " riep hij uit. " Mijn beste en waardige vriend Adam Peebles en zijn edele meester! Verschooning, sir Robert de Moredun, ik ben misleid door een hoop gekken en lafaards. Naar beneden, ezels! Doch wat heeft men mij daar verteld aangaande Maelstrom, sir Robert ? "

" Wees gerust, Gilbert, " antwoordde de ridder; " morgen zal alles opgehelderd worden, zoowel als het zonderlinge gewaad waarin gij onzen uitmuntenden Adam hier aantreft. "

Nadat de kapitein nogmaals verontschuldigen gemaakt had over zijn vrijpostig binnendringen, keerde hij naar onlaag terug.

" Daar hadt ge mij op een mooijen togt uitgezonden, heeren! Ik ben benieuwd wat onze goede koning zou zeggen, wanneer hij hoorde; dat ik zijn grooten gunsteling, sir Robert de Moredun, op die wijze overvallen heb. Maar kom-aan, ik wil u geen wrok toedragen. Geef eens eene

kan voor ons allen, kasteleines! Adam ziet er wat barsch uit, dat beken ik. Ik wenschte wel eens te weten wat er van dien jongman, Malcom Beg, geworden is, dien ik onder ulieden verloren heb. 't Was een goede jongen en 't zou mij spijten zoo hem iets kwaads overkomen ware. *Apropos*, barbier, is het waar, dat het lijk van den kastelein van *de Kroon en het Anker* in zijn kelder gevonden is? "

" 't Is maar al te waar, kaptein, " antwoordde Clayton, " en er worden dingen van verteld die er een raar aanzien aan geven, een heel raar aanzien. Er wordt gezegd dat er menschen vermoord zijn, waaronder ook de jongman van wien gij zoo even spraakt. "

" Onmogelijk! " riep de kapitein uit. " Dat zou verschrikkelijk wezen. "

" Dat is het ook wel, kommandant; en men verzekert stellig, dat Michiel Plummer de herberg eigenhandig in brand stak om zijne misdaden te dekken. "

Naauwelijks waren deze woorden over Johnny's lippen, of de deur, die naar het binnenplein leidde, ging open, en Michiel Plummer, met ontstoken oogen en zijn hoofd in een doek gewikkeld, trad binnen en staarde de drinkgezellen wild aan. Allen, met uitzondering van den kapitein, vlogen op en namen de vlugt naar het andere einde van het vertrek.

Na de verschijning eenige oogenblikken aandachtig beschouwd te hebben, stond de kapitein op en greep haar aan.

" Michiel Plummer? " zeï hij op vragenden toon.

" Dappere kaptein, " antwoordde de verschijning.

Ondertusschen was Godfrey beneden gekomen en wilde snel doorgaan, doch toen hij den vermisten kastelein in handen van den krijgsman zag, stond hij stil.

" Michiel Plummer, " riep hij uit, " zijt *gij* dat waarlijk? Wij dachten, dat gij dood waart! Hoe zit die zaak in elkander? "

„En *ik* vraag hem wat er van Malcom Beg geworden is, van wiens dood hij beschuldigd wordt?“ liet de kapitein er op volgen.

„Ik ben onschuldig aan iemands dood,“ antwoordde de arme Plummer met een kermenden zucht.

„Dat is hij wezenlijk, daar wil ik voor instaan,“ zeî Godfrey. „Plaats hem bij het vuur, Gilbert, en houd goed het oog op hem. Ik ben in allen gevalle blij, dat de arme Michiel ons gespaard is. Pas goed op hem, kapitein.“

Met die woorden ging Godfrey naar buiten en de Schotsche soldaten kwamen binnen.

Michiel Plummer werd bij het vuur gebragt, van waar de geleerde chirurgijn gevlugt was, niet naar het andere einde van de kamer, maar naar buitenshuis; en onder de zorgen en met de opwekkende middelen van de goêhartige Madge, begon de herrezene herbergier spoedig weêr de man te worden van vroeger en zijne oude vrienden kwamen een voor een te voorschijn om hem met belangstelling de hand te drukken.

„Beste vriend Plummer,“ zeî Clayton, toen zijne herinnering en zijn geest een weinig waren herleefd, „kunt gij ons ook iets vertellen, hoe zich dat alles toegedragen heeft?“

„Wel, dat zou een verhaal van langen adem zijn en veel daarvan zoudt ge niet begrijpen, kameraads, he?“ antwoordde hij met een knip van zijn oog, bijna zoo als men dat in zijne goede dagen van hem gewoon was. „Doch dit kan ik u vertellen, dat de brand het werk was van dien duivel van een Grimsby, dien gij u wel zult herinneren eene enkele maal in *de Kroon en het Anker* gezien te hebben.“

„o Ja, dien knaap met een kop als een os, en zoo breed van schoften als een Durhamsch rund,“ zeî Elstob.

„Nu, vrienden,” vervolgde Plummer, „toen ik dien nacht wakker lag, — dien schrikkelijken nacht, gij zult u dien wel herinneren, he? ik ten minste zal hem tot mijn laatste uur niet vergeten, — hoorde ik het fluitje van Grimsby; ik ging dus naar beneden en liet hem in. Hij wilde drank hebben, doch daar ik zag dat hij reeds meer dan genoeg geslikt had, weigerde ik drank te geven. Toen verkoos hij naar den kelder te gaan. Ik verzette mij daartegen. Maar hij was een kerel als een boom, begrijpt ge? zooals Elstob wèl gezegd heeft. Wat doet hij dus? Hij pakt mij aan, knoopt mij in een der groote bedlakens van mijne vrouw, die zich in de zijkeuken bevonden, brengt mij naar het binnenplein en werpt mij als een hoop vuil in eene schuur, waar het vuur niet doordrong, maar rook meer dan genoeg, zooals mijne oogen getuigen kunnen. 't Is zeker de rook geweest, die mij zoo'n langen en diepen slaap bezorgd heeft, want ik wist van niets, tot omtrent een uur geleden, toen het mij gelukte het laken los te krijgen. Daar ik met Joseph altijd goede vrienden was, — niet waar, Joseph, dat waren wij immers? kwam ik hierheen toen ik zag, dat ik geen eigen dak meer had, helaas, helaas! Ik gluurde eens door het gindsche venster; doch toen ik u allen zoo prettig zag zitten, wilde ik geen brekespel zijn; ik ging dus maar naar den stal, dien ik weêr moest verlaten toen deze heeren kwamen.”

„Nu, wij zijn wát blij u weêr terug te zien, hoe dan ook,” zeî Clayton, met welke betuiging de gansche kring instemde.

„Maar, helaas, vrienden!” hernam de arme Plummer: „de tijden zijn treurig veranderd; die rampzalige brand!” en er sprong een traan uit zijn oog. „Niet langer is daar het warme hoekje van den haard, niet langer het lessenaar-tje, niet langer....” Maar het was hem onmogelijk de opsomming te voltooien.

„Wij zullen een beursje maken om u weêr op de been te helpen,” zeî de goedhartige slagter.

„En ik ben de eerste om mijn naam op de lijst te zetten,” viel Joseph Gibson in.

„Bravo, Joseph, bravo!” klonk het door de kamer en Plummer, zijn gevoel niet meester, brak in een luid schreien los.

„Ik zou denken of eigenlijk geloof ik dat ik zeker ben,” zeî de kleine chirurgijn, die weêr binnenkwam na zich door de ruiten vergewist te hebben, dat het geen spook was met hetwelk de vrienden spraken: „ik zou denken of eigenlijk geloof ik dat ik zeker ben, dat ik eene boodschap heb van de dame, die vroeger doorging voor de nicht van dien armen man.”

„Vroeger doorging?” herhaalde Johnny Clayton vol verbazing.

„Vroeger doorging?” klonk het op verschillende toonen door de zaal.

„Ik zou denken of eigenlijk geloof ik dat ik zeker ben, dat „vroeger doorging” de uitdrukking was, die men bezigde, en dat de boodschap van dezen inhoud was: dat de dame, die vroeger doorging voor de nicht van Michiel Plummer, nu bezitster was van groote goederen en zijne herberg weêr voor hem zou opbouwen en er hem goed in vestigen, mits hij zich met geene smokkelaars meer ophield en naar behooren schot en lot aan den koning betaalde.”

„Die Debora was altijd zoo’n goed kind,” snikte Michiel.

„Zij verdient haar geluk,” en: „Op Debora’s gezondheid en welvaren!” waren de kreten die het vertrek rondklonken.

„Welnu, heer doctor,” riep Godfrey, die weêr met haastigen tred van het binnenplein gekomen was, van den

trap af: „hebt gij den patient gezien en hoe hebt gij hem gevonden?“

„Ik zou denken of eigenlijk geloof ik dat ik zeker ben, dat ik hem in een verkwikkenden slaap achterliet, zoodat, indien de kneuzingen op het occi....“

„Goed, goed,“ riep Godfrey terwijl hij den trap opsnelde; „zorg maar, dat de oppasseres haar pligt doe.“

Toen hij met haastige schreden de kamer doorging waar Moredun alsnog het pakket zat te doorlezen, dat Adam hem overhandigd had, riep sir Robert:

„Godfrey, zijt gij in 't geheel niet nieuwsgierig om deze papieren te lezen, te hooren of te doorloopen?“

„Zeer bijzonder, Moredun; ik stel er het grootste belang in; doch verschoon mij nog twee minuten, ik ben in een oogenblik terug.“ En voor de twintigste maal dien avond ging Godfrey weêr naar buiten op het balcon.

„Zoo even juist zag ik haar,“ sprak hij binnensmonds; „zij moet het wezen, naar 't geen de chirurgijn en Maria mij zeiden. Doch waarom zij die vermomming nog steeds blijft behouden begrijp ik niet, noch waarom zij zoo zorgvuldig vermijdt haar redder toe te spreken. Toen zij bij 't ontwaken hare oogen op mij sloeg drukten zij toch geen afkeer uit.“

Eene zoete stem in die kamer van 't belendende huis, welke 't naast aan het balcon paalde, scheen op zijne overpeinzing te antwoorden, door aldus onder begeleiding van eene fluit te zingen:

Doet de vrees uw hartje jagen,
Heeft de schrik uw geest ontsteld,

Zielsvriendin?

Geen gevaar kan u belagen.
Is 't de min dan, die u kwelt?

't Is de min.

Godfrey, die het lied kende, viel dadelijk met het tweede couplet in en zong:

Waarom voor de min te duchten,
Die zoozeer uw hartje voegt,
Zielsvriendin?
Blijft ge ontfefbaar voor mijn zuchten?
Is 't geen min, die u vernoeft?

En uit de kamer klonk het refrein tot hem over:

't Is de min!

De jonge ridder kon het niet langer uitstaan, maar sprong over de balustrade die de beide balcon scheidde, duwde zachtken het venster open en sprong in het vertrek.

Hij vond daar niemand, maar juist sloot iemand, toen hij binnenkwam, de deur. Hij deed die weêr open en liep een trap af, op welken hij duidelijk voetstappen hoorde. Voor zoover het maanlicht, dat door een naauw venstertje op de binnenplaats uitkomende doordrong, hem veroorloofde te zien, snelde eene gedaante, die op den page geleek, eene kamer binnen; hij drong er evenzeer binnen eer de deur gesloten kon worden en in dat vertrek, 't geen door middel van een groot spitsboogvenster beter verlicht was dan de trap, ijlde hij vooruit en omarmde — Blondel!

HOOFDSTUK XXIV.

DE PLEITZAAL.

Blijmoedig en schitterend ging de zon over Newcastle-upon-Tyne op. De troepen, die, na eene kortstondige doch zware dienst op de grenzen, naar Alnwick waren teruggekeerd, waren gedurende den nacht aangekomen en nu gedeeltelijk in den omtrek gekampeerd, gedeeltelijk in de stad ingekwartierd. Des morgens schaarden zij zich in orde; die, welke binnen de muren vertoefden, vormden eene dubbele heg van de poort af waar de koning met zijn hof het kasteel zou binnen treden; terwijl eene afdeeling, met den kommandant Gilbert aan de spits, wacht hield in de Pleitzaal en in de gangen van de oude vesting.

De Pleitzaal-zelve, altijd van een somber en indrukwekkend voorkomen, had vooral bij deze gelegenheid een grootsch aanzien. Bij de daar reeds hangende banieren had men nieuwe gevoegd; onder een hoog gehemelte was een dubbele troon voor den koning en de koningin opgerigt; reeksen banken, met purper bekleed, stonden aan de zijden voor de edelen en hovelingen; het middengedeelte werd ingenomen door eene tafel en zetels voor de secretarissen van staat; daar tegenover bevond zich eene verhevenheid voor de getuigen; en rondom de geheele zaal liep eene ruime galerij voor het publiek.

Zeer vroeg op den dag begon die galerij zich te vullen en tegen het middaguur kondigde het geschal der trompetten de nadering van den koninklijken stoet aan.

Het eerst verscheen de koning, met eene majestueuse houding gelijk altijd, doch strenger van uitzigt dan naar gewoonte. Op het gelaat van koningin Ermergarde scheen zijn ernst te weerspiegelen, gemengd met eene uitdrukking van diepe droefheid. Zelfs de gelijkmatige toon van David van Huntingdon's meestal vriendelijk en tevreden gezigt was min of meer verstoord; men hield het er voor, dat de herinnering aan het gevaar, waaraan zijne dochter zoo kort geleden ontsnapt was, en hare voortdurende afwezigheid, hem kwelde.

Willem de Bosco, de kanselier, en Allan de Galway, de opper-konstabel, namen hunne plaats aan de tafel in, tegenover den troon; Robert de Moredun stond aan des konings regterhand; de plaats van Henry de Hastings, aan de linkerhand der koningin, was ledig. De overige edelen en hovelingen plaatsden zich op de zijbanken.

De aanwezigen hadden nog geen verlof van den koning bekomen om zich neder te zetten, toen eene deur aan het benedeneinde der zaal geopend werd en een stoet, die allen met verbazing vervulde, binnentrad onder geleide van Godfrey van Ettrick en Adam Peebles, — eene reeks namelijk van bewoners van 't Ettrick-woud die twee draagbaren vergezelden, op eene van welke zich Maelstrom's verzwakte gestalte vertoonde, op de andere het lijk van lady Ada. Beide werden op zijde van de verhevenheid voor de getuigen geplaatst, terwijl de boogschutters in groene kleeding zich in een halven kring daarachter schaarden. De koning stond ten hoogste verwonderd, doch sprak geen woord.

Willem de Bosco opende de werkzaamheden met de verklaring, dat heden eene bijzondere koninklijke teregtzitting werd gehouden om onderscheidene zaken te behandelen,

voornamelijk ééne betrekkelijk een schip, dat laatstelijk Newcastle-upon-Tyne aangedaan en daar eenige dagen in de haven gelegen had.

Daarop gaf de koning allen last zich neder te zetten, en het proces begon met het voorlezen door den kanselier van eene acte van beschuldiging, volgens welke een schip, meest bekend als *de Distel* van Dundee, doch eigenlijk *de Halve Maan* van Damascus, in den laatsten tijd met verscheidene kustplaatsen een handel gedreven had, dien men achtte dat meerendeels ongeoorloofd was geweest; dat men het oog had gehouden op dien handel, doch nu besloten was tot een zeer streng onderzoek over te gaan, nadat zekere uiterst verdachte omstandigheden uitgelekt waren omtrent dat schip, hetgeen eene reis had gedaan van Dundee naar Newcastle, op denzelfden tijd toen de zoon des konings, de erfgenaam van den Schotschen troon, verdwenen was.

De kanselier gelastte vervolgens aan „Jehan Cleitoun, „ griffier van het hof, den bevelhebber van eene afdeeling der koninklijke lijfwacht, met name Gilbert, naar de getuigenbank op te roepen.

Gilbert getuigde, dat hij op een avond in *de Kroon en het Anker* te Newcastle den persoon ontmoet had, dien hij nu hier voor den hove op eene draagbaar zag liggen en gemeend had in hem iemand te herkennen, verdacht van den pijl afgeschoten te hebben, die den vorigen koning van Engeland, Richard Leeuwenhart, had gedood; dat hij hem daarop onder bewaring stelde, doch dat hij den volgenden morgen niet meer te vinden was geweest, daar hij zich gedurende den nacht uit de voeten had gemaakt; dat hij, na een onderzoek aan boord van *de Distel* van Dundee, met veel moeite te weten kwam, dat deze Maelstrom de eigenlijke eigenaar van dat schip was; dat hij aan boord meestal eene dame met zich voerde, die hij zijne vrouw noemde;

dat die dame aan boord een meisje naar Dundee had meêgebracht, 't geen zij en Maelstrom zeer verborgen hielden; en dat zij met hun drieën bij de aankomst te Newcastle het schip verlaten hadden onder vermommingen, waarmede hij, Gilbert, hen in *de Kroon en het Anker* gezien had.

De volgende getuige was Mellish, de kruidenier; doch het eenige wat uit zijn verhoor volgde, was eene zware boete voor hem-zelfen, omdat hij verscheidene waren aan wal gebracht had, zonder er de regten voor te betalen.

Daarna verscheen de kleine chirurgijn, die zooveel drukte had, op de verhevenheid.

„Gij zijt den namiddag, waarop het bedoelde schip van Newcastle gezeild is, geroepen om eene lijderes aan boord te bezoeken?”

„Ik zou denken of eigenlijk geloof ik dat ik zeker ben van ja.”

„Zoudt gij die patiente herkennen?” vroeg Godfrey, waarover allen verbaasd stonden en hem aanzagen.

„Ik zou denken of eigenlijk geloof ik dat ik zeker ben van ja.”

Godfrey ligtte nu het kleed op, dat het gelaat van lady Ada bedekte en er gingen aan alle zijden kreten van verwondering en verwondering op. Zelfs de chirurgijn vergat de uitdrukking, die hem in den mond bestorven lag en riep uit:

„Dat is zij, dat is zij!”

„Waartoe werdt gij geroepen?” ging Godfrey voort met vragen.

„Ik zou denken of eigenlijk geloof ik dat ik zeker ben, om eene wonde aan den arm te verbinden.”

Godfrey ligtte den slip van het kleed op, dat den arm bedekte en toonde daar de teekenen van eene zware verwonding.

"'t Is genoeg," zeï hij en de heelmeeſter wilde zich dus verwijderen, toen de lord-kanselier vroeg:

"Hebt gij ook eene jonge vrouw aan boord van dat ſchip gezien?"

"Ik zou denken of eigenlijk geloof ik dat ik zeker ben van neen."

"Gij kunt gaan," en het omslagtige kereltje trad af.

Toen werd Plummer voorgeroepen, die zijne plaats op de verhevenheid met groote ontroering innam.

"Michiel Plummer," zeï de Bosco, "het is de bedoeling niet, om ten uwen opzigte tot eenig verhoor of proces over te gaan met opzigt tot de zaken die gij kunt uitstaande gehad hebben met het meermalen genoemde ſchip, wat betreft het ongeoorloofd invoeren van koopwaren. Gij hebt een zwaar verlies geleden en Zijne Majesteit heeft begeerd, dat het hof uit dien hoofde van de punten zou afzien, die het betrekkelijk deze zaak ten uwen laſte kon hebben."

Michiel viel in de overmaat zijner dankbaarheid op zijne knieën en prevelde een gebed voor 't lange leven van den goeden graaf-koning.

"Maar," vervolgde de Bosco, "het hof verlangt de breedvoerigſte bekentenissen opzigtens uwe betrekkingen met den gevangene Maelſtrom, welke daar op die draagbaar ligt."

Het verhoor ging nu voort, maar de zwakheid en de nog ſteeds verwarde zielſtoestand van den getuige maakten het zeer moeilijk een aaneengeschalkd verhaal te bekomen van 't geen hij omtrent Maelſtrom wist. Veel daarvan was onbeduidend en had betrekking tot tooneelen, die elken dag onder ſluikers voorvallen; doch, toen hij zijne verklaring deed omtrent de verraderlijke verwonding van ſir Henry de Hastings, legde men groote belangſtelling aan den dag en wierp men ſtreng en vorschende

blikken niet enkel op den zieken man, maar ook op Godfrey, die daar als zijn advokaat scheen op te treden. Maelstrom echter bleef, terwijl dit alles voorviel, volkomen onbewogen en lag meestal met gesloten oogen alsof hij sliep en onbewust was van 't geen er voorviel.

Margaret Plummer werd opgeroepen en wilde juist voorkomen, toen de voornaamste deur van de Pleitzaal haastig opengestooten werd en een bode, die de kenteekenen droeg van vliegenssnel gereden te hebben, de zaal binnentrad met een pakket, dat hij hoog ophield en aan den lord-kanselier ter hand stelde. De Bosco verkreeg, na het adres gezien te hebben, des konings verlof om het te openen en las, na er een vlugtigen blik in te hebben geworpen, het volgende:

„Aan de edel mogende, zeer geleerde en trouwe raadslieden van den genadigen Willem, wien de Koning der koningen lang behoeft, de groete van Ambrosius, abt van het klooster der Zwarte Monniken te Perth.

„Mij is eene zaak ontdekt, welke het welzijn des koninkrijks en het geluk der koninklijke familie betreft en welke ik mij daarom haast aan uwe wijsheid te onderwerpen.

„Na de mis van dezen morgen in de kapel der H. Maagd bleef een man, het voorkomen hebbende van een zeeman, voor het altaar geknielt liggen en de broederen konden hem slechts met veel moeite bewegen zich te verwijderen. Hij wilde daaraan niet voldoen, tenzij zij beloofden hem in mijne tegenwoordigheid te brengen, waarop ik hem gehoor verleende in mijne eigene kamer.

„Hij begon met te verklaren, dat er iets op zijne ziel drukte, 't geen hem geene rust veroorloofde, dat hij eten noch slapen kon en nu besloten had zijne ziel door eene bekentenis te verligten.

„Door den schipper van een vaartuig waarop hij diende, was hij gewonnen om mede te werken tot de ontvoering van prins Alexander, waarbij ook de Engelsche ridder, sir Henry de Hastings, betrokken was. De aanslag moest beproefd worden op den dag toen de rivier aan 't kruijen ging, doch die omstandigheid had belet dat hij daarbij tegenwoordig ware. Zelfs toen kwelde hem zijn geweten, ofschoon hij hoopte dat dezelfde reden, die hem belet had naar Scone te gaan, ook den geheelen aanslag zou verijdeld hebben. Twee vergeefsche pogingen werden door hem aangewend, om de achterdocht van den ridder van Moredun gaande te maken en hem ter verijdeling van den toeleeg naar Scone te zenden, zonder te doen blijken, dat *hij* het was die den aanslag ontdekt had.

„De prins moest uit het paleis te Scone opgeligt worden gedurende eene van zijne wandelingen met lady Isabella, van welke hij dikwijls een aanmerkelijk eind weegs afzwierf; van daar worden gevoerd naar eene plaats op den heuvel van Dunsinnane, waar men zegt dat het spookt; en vervolgens gebragt worden aan boord van *de Distel*, toenmaals liggende in de haven van Dundee.

„Sedert had hij vernomen, dat het opbreken van het ijs en de verwarring van dien morgen de plannen der zamengezworenen in zekere mate gewijzigd, doch hen juist in staat gesteld had om ze des te gemakkelijker te volvoeren. Het schip was spoediger dan men verwachtte onder zeil gegaan en dus vertrokken, zonder den jongen prins aan boord te hebben.

„Dit was de hoofdzakelijke inhoud van zijne bekentenis, waar hij bijvoegde, dat hij die nu had afgelegd, omdat hij, op 't vernemen dat het hof zich in den omtrek van Newcastle bevond, naar welke haven *de Distel* bestemd was toen zij van Dundee afzeilde, de hoop koesterde, at

uwe edelheden in staat zouden zijn dien Maelstrom meester te worden en zich door hem omtrent het lot van den jongen prins te laten inlichten.

„Om geen tijd te verliezen zend ik een bijzonderen bode met deze brief, biddende dat St. Jan Zijne genadige Majesteit en uwe edelheden in zijne heilige bescherming neme en uwe nasporingen met gunstigen uitslag bekroone.

„AMBROSIUS, *Abbat.* „

Onbeschrijfelijk was de ontroering van koning en koningin, ja van al de aanwezigen, terwijl de kanselier dit stuk voorlas, en toen hij geëindigd had waren aller oogen met gespannen verwachting op Maelstrom gevestigd. De koning poogde te spreken, doch de aandoening verstikte de woorden in zijne keel.

Maelstrom zelf bleef ongeroerd, doch verzocht, dat Godfrey nog een kussen onder zijn hoofd zou leggen, opdat men hem beter zou kunnen verstaan. Na een vuurpot naast zijn bed te hebben laten plaatsen en na eenige teugen van een drank, die bij hem stond, te hebben ingenomen, rigtte hij zich met eene zachte doch heldere stem volgenderwijze tot den koning:

„Koning van Schotland, ik heb het verhoor dusverre laten voortgaan, omdat ik het wenschte te doen strekken tot bevestiging van de identiteit der personen wier geschiedenis en handelingen, — voor zooveel zij in verband staan met een onderzoek van zoo hoog belang voor de koninklijke familie en evenzeer voor het gansche Schotsche rijk, — ik nu, indien mijne krachten het veroorloven, wil ontvouwen voor een vorst, die door niemand in deze geheele vergadering meer geëerd wordt dan door dengeen, die thans op deze doodssponde voor hem ligt. „

De bezadigdheid, ja bijna de waardigheid, waarmede hij

deze inleiding uitsprak, deed alle aanwezigen met nieuwe verwondering en nieuwsgierigheid het oog op hem rigten

„Maar, edele vorst,“ ging hij voort, „ook ik heb getuigen bij te brengen. Gelief last te geven, dat lady Isabella van Huntingdon voor den hove verschijne.“

Er opende zich eene deur ter zijde van den troonhemel en lady Isabella, met prins Alexander van Schotland op haar arm leunende, trad binnen, gevolgd door Macduff en Malcom Beg.

De geheele vergadering slaakte een kreet van blijde verrassing, de koningin viel in zwijm toen haar zoon in hare armen snelde en de koning omvatte beiden in ééne omhelzing. Lady Isabella trad haar vader te gemoet, doch zonk als bezwijmd op den zetel neder, die voor sir Henry de Hastings bestemd was geweest.

Toen de koningin zich hersteld had en de stilte was wedergekeerd, hervatte Maelstrom:

„Willem de Leeuw, gij ziet hier als gevangene voor u liggen Izaäk, koning van Cyprus.“

Op het hooren van deze woorden stonden koning Willem en al zijne hovelingen onwillekeurig en gelijktijdig op, doch Maelstrom wenkte dat zij hunne zetels weêr in moesten nemen en vervolgde met het voorkomen van iemand die aan huldebetoon gewoon is:

„Door Richard Leeuwenhart onttroond, was het *mijne* hand die den pijl van de wallen van Chalus afzond, door welke het edelaardigste, maar tevens het hoogmoedigste en wreedste, hart van de gansche Christenheid doorboord werd. Ik zwoer wraak en heb mijn eed gehouden.“

Allen sidderden, want hoewel Engeland toenmaals bijna algemeen gehouden werd voor den natuurlijken vijand van Schotland, beschouwde men koning Richard overal als het hoofd der ridderschap.

„ Wel moogt gij verslagen staan, — want daardoor maakte ik de baan schoon voor het laagste hart dat ooit in eene koninklijke borst klopte, voor de zwakste hand die ooit een scepter zwaaide.

„ Doch ik had eene fellere reden van haat dan het loutere verlies van een troon. Hij ontnam mij tweelingzusters, prinsessen van Circassië, die ik gevangen had genomen met behulp van mijn zwaard en mijn boog, — de schoonste gevangenen, die de zon ooit heeft beschenen: — hier ligt ééne van dat paar. „

En toen Godfrey het lijkkleed ophief en op de overschoone vrouw wees, omhuld door het witte gewaad dat zij bij menige gelegenheid op zulk eene smaakvolle wijze wist te dragen, rees een gemompel van bewondering uit de talrijke menigte op en tranen verduisterden menig oog, dat op die bevallige vormen staarde.

„ Die tweelingzusters werden met nagebootste huwelijksplegtigheden bedrogen door Richard en zijn broeder Jan, „ vervolgde Maelstrom. „ Prinses Ada hier werd op die wijze verbonden aan Richard; hun zoon, de ridder van Moredun, staat thans aan uwe zijde, koning Willem, gelijk hij daar stond in de ure des gevaars. Mijne hand maakte haar tot weduwe en *onze* zoon, Godfrey van Ettrick, staat hier naast mij. Hare zuster Zillah werd met haar kind geworgd door de handlangers van haar echtgenoot. „

De aandoening van de verzamelde schare was nu ten top gerezen, doch de koning van Cyprus vervolgde:

„ Persoonlijk was ik aan koning Jan onbekend en onder den naam van Maelstrom vernederde ik mij tot een werktuig in zijne hand, om, in verbond met deze doode, die door hem en zijn broeder verraden was, zijne ontwerpen te verijdel.

„ Te dien einde wierp ik mij op tot kapitein van eene

bende sluikhandelaars; en onder medewerking van Wladislas, koning van Boheme en Moravië, die van den troon dier rampzalige landen afstand gedaan en eene schuilplaats gezocht had op het neutrale en betwiste grondgebied tuschen Engeland en Schotland, legde ik eene mijn aan, die den wankelmoedigen tiran van zijn troon zou geworpen hebben. Den Albestuurder heeft het behaagd, dien toeleg ontijdig bekend te doen worden. Doch zoo koning Jan het dreigende gevaar ontsnapt is, ongedeerd is hij er niet aan ontkomen en Schotland is verlost geworden uit den greep zijner vuist.

„Ik bid mijne toehoorders de stilte te bewaren,” sprak hij, bespeurende dat de menigte op het punt stond aan hare aandoeningen lucht te geven; „mijne krachten be-
geven mij en nog staat mij veel mede te deelen. Roep Wladislas van Ettrick voor den hove, benevens de prinses Johanna van Anjou en hare dochter lady Anna van Sedbergh.”

Men wierp eene deur achter den troonhemel open en door dezelve trad de hoofdeling uit het Ettrick-bosch binnen, vergezeld van twee dames en gevolgd door Blondel. De verbazing der toeschouwers kende geene grenzen, toen zij in lady Anna de nederige Debora uit *de Kroon en het Anker* herkenden.

Het tooneel, 't geen de Pleitzaal van Newcastle-upon-Tyne in dit oogenblik te aanschouwen gaf, was hoogst belangrijk, indrukwekkend en buitengewoon. Een Oostersch vorst, die daar nederlag in het midden der zaal als een zwak en hulpeloos gevangene, beschuldigd van de zwaarste misdaden, en die toch nieuw vertrouwen, hoop en geluk stortte in de boezems, welke hij beschuldigd werd gewond te hebben; die de medgezel van bandelooze lieden, de bedrijver van duistere daden was, en nu vorsten opriep om hem te oordeelen en met kalmte en vertrouwen hun vonnis te gemoet zag; terwijl hij als zijn zoon opvorderde —

waarmede die zoon ten volle instemde — den erkenden minnaar van de ontwijfelbare erfgename van den Schotschen troon, en als de deelneemster aan zijne kuiperijen, zijne gevaren en zijne eerezucht de schoonste vrouw aanwees, die ooit een troon versierd of een scepter gevoerd had; tot lijfwacht had hij de boogschutters van het Ettrick-woud, tot toehoorders de bloem van den Schotschen adel. Neêrziende op die zonderlinge groep, stonden de koning en de koningin van Schotland, hun pas hervonden zoon omarmende, en te naauwernood bewust of zij zijne verdwijning of zijne terugkomst aan den persoon op de draagbaar hadden toe te schrijven. De vorst die van den troon van Boheme afstand had gedaan, de Engelsche prinses die men te Clairvaux begraven achtte en hare schoone en bloeiende dochter vormden eene tweede vorstelijke groep. De edelen van het Schotsche hof met hunne dames in vol hofcostuum, geschaard langs de wanden der ruime zaal, en bovenal de breede galerij gevuld met burgers en boeren, vergezeld van hunne vrouwen in 't fraaiste Zondags-pak: — dit alles vormde een tafereel, zoo als de oevers van de met kolenstof getinte Tyne nooit aanschouwd hadden en nimmermeer aanschouwen zouden.

Onderwijl Wladislas met de zijnen en de koninklijke familie van Schotland onderlinge groeten wisselden, stoorde Izaäk van Cyprus hen met de woorden:

„Later, later! Thans is het geen tijd voor ijdele ceremoniën. Met behulp van dien edelen hoofdeling (wiens waren naam en titel gij nu kent, koning Willem) plaatste ik den zoon van Richard van Engeland aan uw hof, opdat hij ter gelegener tijd ons zou kunnen bijstaan in het verijdelen van den toeleg, die reeds sinds jaren tegen u gesmeed was. Tot voor weinig dagen kende hij zijne hooge afkomst niet, noch wist hij waarom hij in uwe nabijheid

was geplaatst; doch zelfs toen hij nog maar de onbekende Robert de Moredun was, bragt hij, zonder zelfs des bewust te zijn, aan de zamenspanning een doodelijken slag toe, toen hij op Newark Castle het opperhoofd van Glenorchy versloeg.

„Ja, Willem van Schotland, wèl moogt gij schrikken en verbaasd staan; en er zijn er hier binnen deze muren, wier wangen wel verbleeken zullen bij het hooren van dit alles. Geef aan uwe lijfwacht last, koning Willem, dat zij niemand zonder uw verlof deze zaal laten uitgaan.

„Mijne krachten ontzinken mij snellijk: — geef mij den drank, Godfrey. Er was eene zamenzwering gevormd, om zich meester te maken van den erfgenaam van den Schotschen troon; en ik behoef u, koning Willem, het lot niet te schetsen dergenen, die in handen van koning Jan vallen. Henry de Hastings nam er deel aan, om zelf den knaap in zijne magt te krijgen; om door middel van hem de hand te koopen, die eigen verdiensten hem niet konden doen winnen, de hand van lady Isabella van Huntingdon, de hand van degene die, na den prins, de vermoedelijke erfgename is van Schotland's troon. Ik voegde mij bij de zamengezwoorenen, ten einde hunne wederzijdsche bedoeelingen te verijdelen. Mijne medehelpster daar, „ en hij wees op het lijk van lady Ada, terwijl eene kramptrekking zijn gelaat verwrong, „zag daarin de bevordering van haar eigen zoon. Genoeg, de elementen waren ons gunstig, de prins werd naar Dunsinnane gevoerd, waar Hastings wenschte dat men den jongen vorst in bewaring zou houden, totdat hij zijn koop met lady Isabella gesloten had; doch onder-tusschen lokten wij haar derwaarts en poogden haar gerust te stellen omtrent de veiligheid van haar neef, doch kochten hare stilzwijgendheid door eene pijnlijke ontdekking, waarvan ik Uwe Majesteit binnen kort zal inlichten. De last,

dien zij te torschen had, was zwaar, doch zij heeft dien met lofwaardige standvastigheid gedragen.

„Ik had den prins dadelijk naar eene plaats willen voeren, waar hij veilig zou geweest zijn, totdat het onweder, 't geen uw vorstelijk stamhuis bedreigde, zou zijn overgedreven; doch lady Ada wilde het land niet verlaten eer zij zich gewroken had op de moordenaars van hare zuster. Zij was afkomstig uit een klimaat, koningin Ermergarde, waar wraakneming tot de pligten behoort. Door den zachten Blondel dáár in 't geheim te nemen, hadden wij prinses Johanna van Anjou, koningin van Sicilië, die zich naast koning Wladislas bevindt, in staat gesteld van Sherwood te ontsnappen; en jaren lang hadden wij hare lang verlorene dochter, lady Anna van Sedbergh, die thans aan hare zijde staat, onder onze hoede gehad. Ten haren aanzien hadden wij zware pligten te vervullen; wij moesten haar uit hare gedwongene onbekendheid verheffen, om de moeder, gelijk ik hoop, te worden van een koninklijken stam; wij moesten haar in staat stellen eere te schenken aan den nederigen stand waarin zij zich onderscheiden had.

„In dien toestand dacht ik aan de Marsden-rotsen als eene tijdelijke veilige verblijfplaats voor den prins. Ik kon daar niet heen gaan met het schip, voor dat ik gereed was om de kust voor goed te verlaten; anders zou de geheele bemanning mijn doel gekend hebben. Geen middel was er om dat doel te bereiken, dan door een bezoek in *de Kroon en het Anker*. Wladislas, aan wien mijne plannen niet konden medegedeeld worden, dewijl zij zoo snel opkwamen, dacht dat ik valsch spel speelde. Thans weet hij het tegendeel. Eene hoogere magt bestuurt onze gangen. De schipbreuk van het vaartuig verijdelde al onze ontwerpen. Mijne wanhopige poging om de boot te bemeesteren en naar Monk-Wearmouth te brengen, waar ik meende dat nog

middelen ter mijner beschikking stonden, vrijdelde gindsche jongman, — en hij handelde volgens zijn pligt.

„Lord-kanselier, laten Malcom Beg, Adam Peebles en Tom Macduff hier aan mijne zijde komen.

„In deze drie jonge lieden, koning van Schotland, bezit gij onderdanen op welke een vorst trotsch mag zijn. De jongste, Malcom Beg, die de stoutheid had mij uit *de Kroon en het Anker* na te gaan, kon meer dan eens alleen ontsnapt zijn: doch niets kon hem van de zijde des prinsen weglukken, met wien hij besloten had te leven of te sterven. Ja, zijne gehechtheid was zoo groot, dat, ofschoon hij wist dat de jongman, de speelnoot zijner kindschheid, nabij hem was en de eerste persoon zou zijn dien hij op zijne vlugt ontmoette, hij op diens seinen niet antwoordde en met geen woord de reden openbaarde van zijne opofferende trouw, uit vrees van den prins in gevaar te brengen, zoo er een vermoeden kon ontstaan dat deze zich werkelijk op de kust van Engeland bevond. De twee anderen hebben door hunne dapperheid, trouw en tegenwoordigheid van geest grootelijks bijgedragen om de strikken te verbreken van den aartsbedrieger, die thans den troon van Engeland bekleedt en misschien nog een korten tijd verder bekleeden zal.”

Hier hief de spreker zich een weinig op als om nieuwe krachten bijeen te gaëren, waarna hij met eene vastheid en kracht, die hij nog niet ten toon gespreid had, vervolgde:

„Koning van Schotland, ik plaats deze uwe nederige onderdanen aldus voor u, voor uwe edelen en voor uw volk, om door het contrast des te sterker het gedrag in het licht te stellen van degenen, van wie uw volk regt had trouw aan de kroon en gehechtheid aan hun land te verwachten. Ik breng nu eene gewigtige beschuldiging uit en stel in handen van den lord-kanselier des rijks een

perkament, het bewijs inhoudende dat de graaf van Sutherland, Hay van Errol, het thans overleden opperhoofd van Glenorchy, en andere van uwe edelen, met inbegrip van Allan de Galway en den graaf van Huntingdon, schuldig zijn aan hoog-verraad en aan zamenspanning met koning Jan van Engeland, om u en uwe nakomelingen te onttronen en den tak van uw broeder David op den troon te plaatsen."

Een bliksemstraal, in 't midden der vergadering gevallen, zou slechts gering opzien gebaard hebben in vergelijking met de ontsteltenis, welke deze beschuldiging onder al de aanwezigen verwekte.

De koning en koningin stonden snel op en zagen David van Huntingdon aan, alsof zij van zijne lippen eene ontkenenis verwachtten. De graaf, aller oogen op zich gevestigd ziende, stond langzaam op, stapte naar den troon en zeï met eene heldere en bijna onbewogene stem:

"Mijn koninklijke broeder, ik heb met opzigt tot Engeland eene gedragslijn aangenomen, die steeds in tegenspraak was met mijne bijzondere en persoonlijke gevoelens. Aan het welzijn van mijn vaderland heb ik den voorrang toegekend boven de eischen der broederlijke genegenheid. Steeds ben ik van oordeel geweest, dat niets dan de zamen-smelting van de Schotsche met de Engelsche kroon, of de onverbrekelijke unie der beide gouvernementen, dit land kan redden of zijne voortdurende rust en welvaart verzekeren. Daar de politiek, waartoe ik mij met dat doel leende, voor 't oogenblik de nederlaag geleden heeft, verlaat ik Schotland en zijn hof om mij naar mijne bezittingen in Engeland te begeven en voortaan wensch ik enkel bekend te staan als een Engelsch ridder. Ik zie een vrijgeleide te gemoet, koning van Schotland."

Willem de Leeuw sprak noch bewoog zich, maar scheen

de werkelijkheid van het tooneel, dat hij voor oogen had, te betwijfelen. Zonder een woord verder aan zijn broeder toe te voegen en zich geen blik zelfs, naar het scheen, op zijne dochter toevertrouwende, verliet David graaf van Huntingdon zonder verhindering de zaal, gevolgd door Allan de Galway. Zijne volgelingen, die zich op het voorplein bevonden, riep hij bijeen, vertrok en verscheen aan het hof van koning Jan te Durham, die zijne terugreis naar het zuiden nog niet aangevangen had.

Maelstrom volgde met zijne oogen en een bitteren glimlach den aftogt van de beide zamenzweerders, waarop hij het woord weêr opnam en tot den koning zeide:

„ Willem van Schotland, ik heb weinig meer te zeggen. De partij, die u en uw huis in het verderf poogde te storten, is verbroken; en de aanlegger en drijfveer van alles, Jan Zonder Land, is in den put gevallen, dien hij zelf gegraven had. Hij dreef den spot met u toen hij u door de hand van uw broeder een contract ter teekening zond voor een huwelijk tusschen uw zoon en zijne dochter; — want hij behield het contract in zijne eigene magt. Het is teruggevorderd door Wladislas, die, op grond van zijne afstamming van Margaretha van Anjou, zelf de kroon aan koning Jan betwisten kon. Met eene omzigtigheid die ik bewonder en met het oog op het waarachtig heil van allen die ik nu voor mij zie, heeft hij aan u dat contract weten te verzekeren door voor zich-zelf en anderen afstand te doen van alle aanspraken op de soevereiniteit van Engeland. Van de daaruit voortvloeiende vereeniging der familiën verwacht hij den toekomstigen voorspoed van Schotland. En om dezen afstand van Wladislas zoowel in wezenlijkheid als naar het woord te bekrachtigen, werp ik al de geschrevene bewijsstukken van die aanspraken in de vlammen. „

Dus eindigende wierp de koning van Cyprus eenige papieren in den vuurpot, die daar spoedig verteerd waren. En nu, den koning van Schotland strak aanziende en met zijne linkerhand Godfrey's regterhand grijpende, zoodat deze hem niet verhinderen kon, nam hij een klein fleschje uit zijne borst, dronk het leêg en viel als een lijk achterover.

De koning en koningin van Schotland, elk met een arm beider zoon omstrengelende, knielden onder den troonhemel neder. De geheele vergadering stond uit eigen beweging op, boog hare hoofden en galmde als met ééne stem uit: „God behoede den koning!”

Toen Adam Peebles, Thomas Macduff en Malcom Beg dien avond de deur van hunne kamer in *de Wolbaal* sloten, zeî Macduff:

„Welnu, Adam, wat zegt gij van de gebeurtenissen van dezen dag? Wat mij betreft, ik had nooit iets anders van Allan de Galway verwacht; zoo gewonnen zoo geronnen; zelfs toen hij nog een arme duivel was en pastijtjes verkocht in de straten van Renfrew, beet hij stukjes van de korst af, in de gedachte dat zijne klanten het wel niet zien zouden. Doch wat graaf David aangaat, van hem had ik betere gedachten.”

„Waarlijk, Tam,” antwoordde Adam, „hoe langer ik leef, hoe meer waarheid ik in de spreuken vind waarmee mijne moeder altijd klaar stond. Adam, plagt zij te zeggen, stille waters hebben diepe gronden; en, met groote luî is het slecht kersen eten, want zij werpen u met de steenen. In dit geval zou ik die spreuken aldus uitleggen: kies liever een driftig man voor uw vriend dan zoo'n bedaarde, dien gij niet doorgronden kunt; en, neem nooit iemand te rade, die persoonlijk belang heeft bij de zaak, welke gij gaat bespreken, want, is hij eerlijk van hart, dan begint hij met zich-zelfen te bedriegen en hij eindigt met het u te

doen. Er is geen stand in de maatschappij waarmede wij minder bekend zijn dan met ons-zelfen. Doch wat zegt ons ingetogene buurman Malcom van dit alles? "

" Waarlijk, jongens, " gaf deze ten antwoord, " ik heb mij nooit in mijn leven met denken opgehouden dan nu sinds een paar weken; en mij dunkt, dat ik toen zoovéél gedacht heb, dat ik er tevreden meê kan wezen totdat ik eene vrouw krijg. De korte uitslag van mijne overpeinzingen is geweest, dan er eenige eerlijke schurken in de wereld zijn, maar een verreweg grooter aantal schurkachtige eerlijke luî. "

HOOFDSTUK XXV.

BESLUIT.

De morgen van den eersten Mei in 't jaar onzes Heeren 1210 was een vrolijke stond in 't Ettrick-bosch en op de oevers van den Yarrow. Er stonden tafels gedekt op de grasperken van Newark Castle, banieren wapperden van de wallen, de boomen waren met bloemkransen behangen, op elke opene plek verrezen Mei-boomen, en alle gezigten straalden van vreugde, twee uitzonderd, — die van Eric Spence, den hofmeester, en Elspeth Wedderburn, de huishoudster.

„Ik hoop, dat de dag zoo vrolijk zal afloopen als hij begint,” merkte Elspeth tot Eric aan, toen zij eenige oude gedrevene kannen, die lang buiten 't gezigt gestaan hadden, schoon maakten; „ik hoop, dat deze dag zoo vrolijk zal afloopen als hij begint; 'k heb van morgen drie eksters gezien.”

„Dat beteekent in Schotland een huwelijk, Elspeth,” zei Eric; „maar in Duitschland,” en hij blies eene spin weg, die in het oor der kan zat, „duidt het eene begravenis aan.”

„Dat hadt ge niet moeten doen, Eric,” zei Elspeth met een verschrikt gezigt; „dat brengt geen geluk. Mijne moeder,

en die wist het wel, zeî altijd: „Schuijer een spinnekop weg, maar blaas hem niet weg.“ Maar wat beteekent al die omslag, Eric? De laird zag mij gisteren avond aan alsof hij veeg was. „

„De koning komt, Elspeth. „

Doch deze mededeeling, wel verre van der oude vrouw hare rust te hergeven, joeg haar eene koortsachtige rilling op 't lijf.

„Zou de koning komen? Och, kom, dat meent gij niet, Eric? Wie heeft ooit gehoord, dat er koningen naar Et-trick kwamen dan om te overheerschen, te verwoesten en ons te berooven? 't Is immers niet waar, Eric? „

„Wezenlijk, Elspeth; de zuivere waarheid. Er is geen twijfel aan; gisteren avond heeft hij Selkirk bereikt. En onze oude Godfrey is bij hem, en brengt eene vrouw mede, een groote dame, — eene koningin of gravin, of zoo iets. „

„Heere bewaar ons! „ riep Elspeth uit, terwijl zij haar borstel neêrlegde en hare handen in de zijden zette met hare elbogen buitenwaarts. „En wat zullen Maria van daar ginds en Thomas Scott, haar vader, die arme man, daarvan zeggen? Er zijn twee noodig om een koop, zoowel als een huwelijk te sluiten, Eric. „

„Ja, dat zeî ik gisteren ook nog tot Jan Brydone van Selkirk, „ antwoordde Eric, „toen hij vier in plaats van drie stuivers wilde nemen voor 't stallen van de paarden. Neen, neen, Jantje, zeî ik, daar zijn er drie, en daarmee moeten wij beiden maar tevreden zijn. Er is niets akeliger dan dat tobben met rekeningen, Elspeth. „

„Ja, Eric, dat moogt gij wèl zeggen, en er zal heel wat te beredderen vallen eer deze opdissching betaald is. „

„o Zóó groot zijn de kosten niet, Elspeth, „ antwoordde Eric met zekeren trots; „de laird is in staat dubbel en dwars te betalen wat hij bestelt. Maar 't ergste is, dat

alles zoo in de war en 't onderste boven gaat, — dat eeuwige boenen en schuren! En nog zou het niets zijn als dit voor ééns was; maar naauwelijks is het gedaan, of daar begint het weêr; en die heeren uit het zuiden hebben zooveel noten op hun zang! Wij komen er daarenboven niet af met twee of drie; maar Anselmus, die te Hexham bij Godfrey geweest is, zegt dat zij een heelen sleep meêbrengen. Maar ik zal wel zorgen, dat die sleep het dunne brouwsel krijgt; zoo komen *wij* er met eere af. Het laatste brouwsel is geheel zuur geworden op den avond van dien ijselijken donder; en de jongens aan het lagereind der tafel hebben er reeds over geklaagd en beweren dat zij er buikpijn van krijgen. Ik zal wel bewerken, dat het tot den laatsten druppel oprake. Zulk eene gelegenheid, om van een slecht artikel af te komen, hebben wij niet elken dag."

"Gij hebt gelijk, Eric," liet de zorgvuldige huishoudster er op volgen; " 't is een slechte wind, die niet voor iemand waait; en wees er maar zeker van, dat al onze geleijen en ingelegde groenten en vruchten, die nog oud zijn, opge maakt zullen worden eer men een mond slaat aan de nieuwe."

"Waar staat gij beiden over te mompelen?" vroeg Peggy Galbraith, die naar binnen zag. Zij had te Newcastle als kamenier bij lady Johanna gediend en was van Selkirk gekomen om orders aan de meiden te geven. " 't Heeft er veel van of gij de bokkenpruik op hebt, als andere menschen vrolijk zijn."

"Dat is de zaak niet, Peggy," antwoordde Elspeth; "maar iedereen eet, eet, eet, en iedereen drinkt, drinkt, drinkt, en niemand denkt aan al het schuren en poetsen van te voren en daarna. Zeg eens aan al die voorname luï, eer zij beginnen; dat zij na afloop de vaten zullen moeten wasschen: mijn hemeltje! ge zult wat lange gezigten zien!"

"Wel kom, Elspeth," hernam de kamenier, "die zijn

daarvoor niet in de wieg gelegd, of zij zouden het niet eens begrijpen. Maar, wat meer is, sommigen doet gij onregt. Een knappe jongen, Adam Peebles geheeten, die met hen gekomen is en dezen morgen een meisje uit het zuiden, waar ik eigenlijk niet veel bijzonders aan vond, getrouwd heeft, vertelde mij, dat de goede leddie Anna, waarmee Godfrey dezen morgen, te gelijk met al die anderen, getrouwd is, — eene wezenlijke leddie en eene der rijkste van Engeland, — hem zelve bediend heeft op eene afgelegen plaats in Yorkshire en, zooals hij voor waar verzekerde, de borden wiesch, want er was niemand anders die het doen kon. Zeg er dus niet te veel van. Al die menschen zijn zoo trotsch niet als Tam Scott's vrouw. "

"Maar waarvan komen al die huwelijken, Peggy?" vroeg Eric. "Waar komen al die menschen van daan? Waarom komen zij hier allemaal trouwen?"

"Wel, dat zijn zoo de manieren van de groote luf," antwoordde Peggy. "Zij hebben altijd groote zaken en groote geheimenissen aan de hand, en zoodra zij daarvan vrij raken gaan ze als dollen aan 't trouwen, — denklijk uit vrees van er weêr in te raken, alsof trouwen een remedie tegen alle rampen was. Hadde ik ook zoo gedacht, ik ware in de gelegenheid geweest meer dan één aanzoek aan te nemen."

"Maar wie zijn dat dan allemaal, die nu den echtband geknoopt hebben? En waarom moet onze meester er al den last van dragen?" vroeg Eric.

"o Ziet ge, daar is eerst die ridder dien wij hier gehad hebben en die boven ziek lag, na dien Schotschen heer te hebben omgebragt; 't is eene soort broeder van onzen goeden Godfrey. Dien kon men niet voorbijgaan. Hij trouwt de nicht van den koning, en dus zou men slecht gedaan hebben den koning zelf, dien armen man, niet te noodigen; hij heeft

verdriet genoeg en een beetje afleiding zal hem geen kwaad doen. Natuurlijk komt zijne vrouw meê. Maar er was nog eene reden om den koning te vragen; er moest bij dat trouwen eene soort van doop geschieden die zonder hem niet gebeuren kon, want die doop had plaats met het zwaard en dat is, zooals gij weet, aan de priesters verboden. Ik verstond den naam niet dien hij aan Godfrey gaf; maar nooit zal ik vergeten hoe wij elkander aankeken, toen hij tot den andere zeî: „Sta op, sir Robert de Brewis.” Ik vroeg aan een niet onaardig jongman, die er bij stond en Macduff genoemd werd, wat de koning bedoelde met hem dien titel te geven, en deze gaf mij ten antwoord, dat het was omdat hij een deel der landen van Allan de Galway kreeg; in enkele streken daarvan moeten de inwoners zich armelijk behelpen; maar in andere, waar zij 't beter hebben, eten zij meestal broodsoep (*brewis*) en om die reden noemde de koning hem sir Robert de Brewis. Ik moest er om lagchen, doch was er tegelijk blij om, want de koning scheen weêr dezelfde als vroeger te zijn, toen hij niet afkeerig was van eene grap.”

„Nu weten wij 't van één; maar wat is er van de anderen, Peggy?”

„Van één heb ik u reeds verteld, namelijk van Adam Peebles, eene soort van schildknaap of dienaar van sir Robert; hij is tegelijkertijd getrouwd, als eene soort van tegenhanger met zijn meester. Dan waren er verder Godfrey en zijne mooie bruid; en, om daarmede weêr in overeenstemming te zijn, werd een jongman, dien men Malcom Beg noemde, uitgehuwelijkt aan een niet onaardig doch onbeduidend meisje van Scone, dat Skinner schijnt te heeten. Hoe zij zulk een jongen nemen kon, begrijp ik niet; maar over de smaken valt niet te oordeelen. Nu, daar waren zij; een mooi stel, met onzen meester aan 't hoofd, die er

achtbaarder uitzag dan iemand anders. Ik hoop maar, dat hij 't niet in het hoofd krijgt om even als de anderen eene vrouw te nemen, want dat zou hier eene vrij onaangename verandering te weeg brengen."

"Neen, neen, Peggy," zeï Elspeth, "hij zal wel wijzer zijn. Hij heeft nu zijne nicht, lady Johanna, hier; zij heeft reeds twee mannen gehad, van welke één een koning was, en 't is niet te denken, dat zij op hare tegenwoordige jaren een derden zal willen nemen; zoo dartel is zij niet. En 't is daarbij eene zachte, verstandige vrouw, die 't huis beter voor hem houden zal dan eenige andere vrouw zou kunnen doen. Neen, neen, als de laird *mijn* raad wilde volgen dan bleef hij zooals hij is; eene vrouw kan men makkelijker krijgen dan van de hand doen. Bovendien, meisje (maar onthoud dat dit een geheim is), spreekt hij er van om weêr over de zee te gaan en het bestuur op te dragen aan Jack Murray van Faa-Laa. En 't zou zoo kwaad niet zijn indien hij heenging; want ongetwijfeld gaan sommigen van den troep met hem meê, en Jack zal geene moeite hebben om de ledige plaatsen aan te vullen."

Peggy wilde nu vertrekken, doch keerde zich nog eens om ten einde te zeggen:

"Maar, Elspeth, daar zou ik haast vergeten hebben u eene grap te vertellen, die te Newcastle voorgevallen is. Gij zult misschien weten, dat Godfrey's bruid daar een fraai huis bezit. Welnu, den avond nadat hare moeder, lady Johanna, daar aangekomen was, zagen zij het fijne linnen na, dat de laird van Sedbergh haar nagelaten had, en ik reikte aan beiden de stukken toe, die ik een voor een uit eene doos nam, toen wij een groot gedruisch in de belendende kamer vernamen; ofschoon er geene lamp brandde viel het maanlicht rijkelijk door de hooge en groote vensters binnen, zoodat wij, toen wij binnensnelden, Godfrey

aanschouwden, die den armen krankzinnigen Blondel in zijne armen knelde. Daar volgde heel wat groeten en lachen op, Elspeth, zooals gij begrijpen kunt. Het schijnt, dat Godfrey lady Anna uit een brand gered had, toen zij het gewaad van een page droeg, gelijk die Edwin of Blondel, zooals men hem nu noemt, draagt. Ik heb het nooit heel welvoegelijk gevonden, maar zij moet het weten. En begrijp eens wat die Godfrey deed? In plaats van, toen hij wilde onderzoeken of de page zich in dat huis bevond, aan de deur te kloppen en binnen te komen gelijk andere verstandige menschen, begon hij onder de vensters te zingen. Dat is zoo het gebruik bij die groote luï als zij verliefd raken; dan worden zij zoo gek als Maartsche katten, en Godfrey werd goed beloond toen hij tegen zijne verwachting een snaak kuste even gek als hij-zelf. Doch ik mag mijn tijd hier niet staan verpraten, er is boven nog zooveel te doen."

En heen snelde Peggy. Ook voor ons zou het raadzaam zijn zulke gewigtige zaken als te Selkirk voorvielen niet over te laten aan de praatjes van eene kamenier, maar zelven een blik te werpen in die stad van mannen welke zegeteekenen hebben meêgebracht uit de bloedigste veldslagen die in Schotland geleverd zijn, opdat hunne nakomelingen die bezigen zouden bij optogten voor koning Crispijn: zegeteekenen die getuigenissen zijn van ongeëvenaarden heldenmoed in de ure des gevaars en die nu tot uitspanning strekken voor smerige bengels en luije leerjongens.

In die stad, welke toenmaals nog niet droomde van Flodden-field noch van Philiphaugh, had de koninklijke stoet, welke van Hexham, Alnwick en Newcastle kwam, voor een nacht zijn intrek genomen, opdat den volgenden morgen het vierdubbele huwelijk gevierd zou kunnen worden, waarvan Peggy Galbraith verslag had gedaan aan Eric Spence en Elspeth Wedderburn.

Men kan het opzien, 't geen eene zoodanige plegtigheid in zulk een klein plaatsje baarde, beter gevoelen dan beschrijven. Tevens moet men in 't oog houden, dat het toenmalige Selkirk weinig op het tegenwoordige Selkirk geleek. Toenmaals was het geene lange straat met winkels voor den verkoop in het klein van leder, wol, katoen en garen, die het in belangrijke hoeveelheden naar elders verzendt, terwijl de rust door weinig anders verstoord wordt dan door den postwagen tusschen Edinburg en Carlisle, een bal, of de processie van koning Crispijn. Gelegen op een hoogen oever, overzag de stad de zamenvloeiing van de drie in de volkszangen meest vermaarde Schotsche stroomen (en de oude volksdichters waren geene onbevoegde beoordeelaars van de verdiensten van een landschap); zij was ommuurd en bezat, behalve een sterk kasteel, ten minste één geestelijk gesticht, welks uitzigt niet veel onderdeed voor de naburige sterkte. Voortdurend stond de stad bloot voor aanvallen in de eindelooze grenstwisten en in de oorlogen tusschen Engeland en Schotland; de inwoners waren doorkneed in het gebruik en de vervaardiging der wapenen en in de bereiding van die duurzame kleederen, welke de wapenrustingen en de ruwere manieren van dien tijd noodig maakten. Het oude Selkirk droeg zijn hoofd niet weinig hoog onder de grenssteden en werd toen en nog lang daarna de eer van een koninklijk bezoek niet onwaardig geacht.

Wij moeten ons dus niet voorstellen, dat de huwelijksstoet uit het posthuis te voorschijn kwam en het plein overstapte naar de kerk, waarbij de heeren bang waren hunne glimmende laarzen te bezoedelen en de dames in de verpligting kwamen hare enkels te vertoonen, ten einde hare kleedjes niet door den modder van de straten te laten zweven. Neen, wij moeten ons een optogt ver-

beelden, de riddertijden waardig, toen men de edellieden kende aan den rijkdom van hun gewaad en aan de pracht van wapenrusting en paardentuig, — toen de dames aan haar fluweelen kleed juweelen knopen droegen en pages in satijnen wambuizen noodig hadden om naast de hakkenijen voort te stappen ten einde hare wapperende kleederen de ranke lenden van de rijk opgetuigde paarden zelfs niet zouden aanraken; — toen zelfs schildknapen borstharnassen en boogschutters wambuizen met doffen en gepluimde mutsen droegen. Vooral thans moeten wij ons voorstellen dien optocht, — dubbel luisterrijk wegens den buitengewonen aard en de belangrijkheid van de gebeurtenissen die er aanleiding toe gegeven hadden, — te zien voorttrekken door de gangen en over de pleinen van een statig kasteel, naar buiten treden door de hooggewelfde poorten, en voortkronkelen door de naauwe straten wier zonderlinge huizen het schilderachtigste voorkomen hadden, terwijl het wapperen der banieren en het nederwerpen van bloemruikers van balcon en vensters eene ongewone levendigheid aan dit grootsche tooneel bijzette.

En wanneer wij dien stoet naar de kloosterkapel volgen, haar onder de hooge en kunstig gesnedene zoldering geschaard zien, haar op een afstand van het altaar zien knielen waarheen de koning en de koningin en de achtbare hoofdeling uit het Ettrick-bosch de beide vorstelijke paren heenleiden, gevolgd door de beide paren van nederiger stand, doch allen begeerig uitziende naar den priesterlijken zegen en het koninklijke welgevallen, — dan krijgt het tooneel eene belangrijkheid voor ons, die het op dat oogenblik zelfs niet bezat voor degenen die er deel aan namen; want, toen de koning Moredun gelastte op te staan onder den titel van sir Robert de Brewis, sprak hij een naam uit welken de kleinzoon van dien Robert zou weten te om-

geven met een luister, in de geschiedenis van Schotland eenig en onovertroffen. En toen hij op dezelfde wijze den neef van dien Moredun gebood op te rijzen onder den titel van sir Godfrey de Bailleul, zou zijn gelaat, dat van regtmatischen trots straalde bij 't beschouwen van die beide vorstelijke onderdanen, bewolkt zijn geworden door eene diepe smart, indien de toekomst hem ontsluijerd ware geweest en hij hadde kunnen zien, dat binnen minder dan eene eeuw de afstammelingen van dien Bruce en dien Baliol zijn koningrijk zouden doen weërgalmen van het gedruisch hunner verdeeldheden en dat de nakomelingschap van één hunner het weêrloos in de handen des konings van Engeland zou overleveren.

Doch wij moeten zelfs de herinnering aan die blijde plegtigheid door zulke overwegingen niet verstoren en om er ons van te ontslaan zullen wij de gehuwden vergezellen op hunne (zooals men 't tegenwoordig noemen zou) „huwelijksreis“ naar het Ettrick-woud en Newark Castle.

Het toeval wil, dat ons op 't oogenblik dat wij dit schrijven een stuk in handen komt, 't geen ons dien uitstap voor oogen stelt, niet zoo als wij ons dien zouden willen verbeelden, maar zooals hij werkelijk bijgewoond en beoordeeld werd door een der vele gasten, welke bij die gelegenheid genoodigd waren.

Johnny Clayton, die naar het schijnt de huwelijkscontracten opgesteld en door zijne winderigheid allen vrolijk gemaakt had, was uitgenoodigd geworden om den stoet te vergezellen, — eene eer, die 's armen mans hoofd voorzeker op hol zou gebragt hebben, ware het niet dat de groote vrees, die hij, volgens zijne eigen bekentenis voor „de stroopers en andere wilde dieren van de grenzen“ koesterde, hem weder bij zijne zinnen gehouden had.

Een geacht vriend heeft, bij zijne nasporingen onder

medewerking van den secretaris van een letterkundig genootschap te Newcastle, ettelijke papieren aan 't licht gebragt, die ons verscheidene bouwstoffen voor dit ten einde loopend verhaal geleverd hebben, daar hunne opgaven aanmerkelijk afwijken van de gewone onzekere berigten der geschiedboeken. Dewijl zich onder die papieren een oorspronkelijke brief bevond, geteekend *J. C., Clericus V.* (hetgeen niets anders beteekenen kan dan „John Clayton, *clericus villae*” of stadsklerk, secretaris), gedateerd uit Jedburgh 4 Mei 1210, kunnen wij niet beter eindigen, dan door dit stuk, hetgeen zoo merkwaardig is in zich-zelf en zoo regtstreeks betrekkelijk tot ons verhaal, hier in zijn geheel op te nemen. De brief luidt als volgt: *)

„Beste en uitmuntende vriend E! (hoogst waarschijnlijk Elstob). Wij bevinden ons hier te Jedburgh, den 4 Mei 1210, ter wille van uwe zaak der ossen, welke niet méér hoorns hebben dan zij moeilijkheden oplevert. Wij zullen echter ons best doen om haar in orde te brengen.

„Begrijpende dat er natuurlijk te Newcastle groote ongerustheid heerscht wegens dit onverwachte oponthoud, hebben wij, altijd gezind om het algemeen gerust te stellen, besloten u dezen brief te schrijven.

„Daar onze genadigste koning Willem de Leeuw en de andere hooge personaadjen, die hem begeleiden (en van welke wij, bijgestaan door pater Hartley, een der monniken van Tyrone, wonende in de kleine doch gemakelijke stad

*) Het doet ons leed, dat wij in de vertaling de aardige constructiën en taalvormen van dezen in oud-Engelsch geschreven brief niet kunnen teruggeven. Hem in oud-Hollandsch over te brengen zou onzes inziens een anachronism geweest zijn, of wij hadden de spelling en constructie zóó oud moeten nemen, dat hij voor de lezers nagenoeg onverstaanbaar ware geworden.

Selkirk, vier paren in den heiligen echt verbonden hebben), ons de onuitsprekelijke eer deden ons uit te noodigen hen te vergezellen op een allerkoninklijksten uitstap naar het Et-trick-bosch, hebben wij met groot genoegen aan dat aanzoek gevolg gegeven.

„Doch, waarde vriend, hadt gij het vee en de andere wonderlijke beesten maar gezien waarvan gezegd bosch wemelt, dan zoudt ge zoo niet roemen op 't geen des Zaturdags uw stal verlaat; want, om maar niet te spreken van herten, reeën en schapen, zijn er hazen en konijnen in zulk een overvloed als gij nooit gezien hebt. Ik zag ze met verbazing aan en had er ook wel willen doodschieten, doch ik zag te gelijk wreedaardige beeren en andere beesten wier oogen mij niet bevielen. Ik moet bekennen, dat dit mij, al den tijd dien ik hier doorbragt, zeer verontrustte en dat ik gansch niet op rozen zat.

„Maar, beste vrienden (want, Elstob, gij zult dezen brief zeker bij 't vuur in *de Wolbaal* voorlezen), zoo gij gezien hadt de gebraden en gekookte bouten van die dieren op de tafels, de stoopen claret en de flesschen malvezij, het wildbraad, de confituren, de pastijen! gij zoudt er van watertanden en uwe oogen zouden beginnen te schemeren. En dan een koning, en nog een aan het hoofd van de tafel die er ook zeer koninklijk uitzag, zoo statig als Hardiknut, de koning der Deenen, welk vorstenhuis maar goed is voor deze landen dat niet meer bestaat. Maar ik zal daar thans niet verder over uitweiden.

„Er ontstond eenig gemor aan 't lagereinde der tafel over de ale, die, naar men zeide, smakeloos was en dun, en sommigen zelfs beweerden dat zij zuur bier hadden bekomen. Ik kan er echter volgens eigen ondervinding niet van spreken, daar ik de voorkeur gaf aan de malvezij en de claret en mij daar maar bij hield.

„Toen er klagte werd ingeleverd bij den hoofdeling, zei hij, dat het hem zeer speet; doch dat hij ale zou laten brouwen, zóó sterk, dat een man van één beker dronken zou zijn en dat hij ieder, die bij hem kwam, zou noodzaken er een beker van te drinken. Waarop allen begonnen te lagchen, want alle menschen lagchen wanneer een aanzienlijk persoon zijne geestigheid verkiest te laten luchten.

„Dus was er veel drukte en wij waren allen zeer vrolijk, 't meest echter de jongggetrouwde paren, die men niet genoeg kon aanzien. Ook ik kon er mijne oogen niet afhouden, voornamelijk niet van Debora, die telkens bloosde en allerliefst was; ik moest haar eigenlijk prinses Anna noemen, maar daar kan ik nog niet aan wennen.

„Terwijl de vreugde op 't hoogst ging (waaraan ik zelf deel nam met eene allerschoonste dame, die in het bosch woonde en eene nimf was) werd sir Godfrey in de borst getroffen door een pijl, dien eene onzichtbare hand had afgezonden. De dames verbleekten en de vrouw, waaraan ik hem verbonden had, nam hem op de aandoenlijkste wijze in hare armen, — gelijk de nimf *mij* deed.

„Men deed onderzoek en vond de jonge vrouw, waarmede hij vroeger in liefdesbetrekking gestaan had, nederliggen met een tweeden pijl, dien zij eigenhandig in hare borst had gestooten.

„Daarop zei degeen, dien ik bij Hardiknut vergeleken heb, dat sir Godfrey, al ware 't nu ook dat de pijl hem weinig leed gedaan had, als zijnde afgestuit op zijn stalen borstharnas, toch maar vertrekken moest naar zijne goederen in Yorkshire, naardien de boschnimfen te veel van hem hielden. Deze woorden joegen zijner vrouw een gloeienden blos op 't gelaat.

„Nog viel er veel voor, dat allerschoonst was om te

zien, bij voorbeeld dansen, waaraan ik echter geen deel nam, daar ik zoo vlug niet was als die boschmannen. Ik vergenoegde mij met de claret en de dames, want dit paste beter voor een griffier van den hove. Pater Hartley, die voor en na tafel den zegen sprak, stemde met mij in en deed ook zoo. En hij had reden om blij te zijn, want de hoofdeling gaf last om zes vette herten naar zijn klooster te zenden. Bovendien verzekerde de koning, dat hij dikwijls te Selkirk zou komen, en dan ook zijn vriend in 't bosch met zijne vijfhonderd man zou bezoeken; ik telde ze voor den eten, zoodat gij niet behoeft te denken dat ik het getal vergroot.

„ Daarop zeî de hoofdeling, dat, ofschoon het Ettrickbosch een koninklijk woud genoemd werd, de koningen en koninginnen er echter nooit kwamen jagen; zoodat hij nu zeer onderdanig aan Hare Majesteit, hier aanwezig, het bosch als een jagtveld aanbod, hetgeen Hare Majesteit zeer genadig aannam, hoe trotsch zij anders is.

„ Veel gebeurde er nog 't geen gij niet gelooven zoudt en mijne pen niet beschrijven kan: als onder anderen de liederen die de harpenaar Blondel kwam zingen ter eere der schoone oogen van lady Isabella en van het schoone gelaat van lady Anna, welke hij zeî dat eene tooverkoningin uit Westmoreland was; Maria noemde hij eene elf en zeî dat Adam, die schrikkelijke kruisboogschutter, twee paradijzen om harentwil verloren had. Mij vergeleek hij bij een stuurman en pater Hartley bij eene boot, omdat wij de vier paren naar de gewesten der geneugten gevoerd hadden; 't geen gijlieden echter niet begrijpen zult, daar gij geene dichters zijt.

„ Dat de heiligen u in hunne vermogende bescherming nemen.

„J. C., *Clericus V.*„

De waardige secretaris van Newcastle heeft nog eene omstandigheid vergeten, die met ons verhaal in een te naauw verband staat om haar stilzwijgend voorbij te gaan.

Na den maaltijd en na de gewone heildronken, zeide Zijne Majesteit, dat er onder al degenen, die medegewerkt hadden tot de redding van zijn zoon en tot de gelukkige verbindtenissen die de oorzaak waren dat al de aanwezigen zich op deze plaats bijeen bevonden, één persoon was, die door zijne zedigheid op den achtergrond werd gehouden, maar daarom op zulk een aangenaam tijdstip toch niet vergeten mogt worden. Hij behoefde naauwelijks te zeggen, dat hij Tom Macduff bedoelde, en begeerde nu dat deze op zou geven wat hij 't liefst zou ontvangen, buiten de huizen en landgoederen, die Zijne Majesteit alreede geschonken had als geringe blijken van de koninklijke goedkeuring zoowel over zijn gedrag, als over dat van zijne beide onwaardeerbare vrienden, Adam Peebles en Malcom Beg.

Vooruitgedrongen door deze vrienden antwoordde Macduff:

„Genadige en geëerde heer koning! Ik ben voor mijne geringe diensten meer dan beloond, door al die blijde gezigten rondom mij te zien. Doch daar Uwe Majesteit zoo welwillend is en gij met betrekking tot die huwelijken voor de anderen zoo uitmuntend gezorgd hebt, zal ik mij de stoutheid onderstaan drie verzoeken te doen:

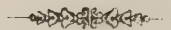
„Vooreerst, dat gij Tavish van den Birnam naar de overzijde van de Tyne zendt, om de pijper van zijn vriend en neef Allan de Galway aan het Engelsche hof te zijn;

„Ten tweede, dat gij eene proef neemt met Macduff van Cluny, mijns vaders neef, en hem, indien zijn spel u bevalt, tot hofpijper aanstelt;

„En eindelijk ten derde, dat gij eene koninklijke boodschap naar Sherwood zendt met berigt, dat, indien men

Elgitha, dat lieve meisje, daar missen kan, zij eene goede tafel en een goeden man op haar wachtende zal vinden in Marsden-Cottage, de woonplaats, door Uwer Majesteits goedheid, van Tam Macduff, nabij Moredun-House, het verblijf van Adam Peebles, op den weg naar Edinburg als men van 't zuiden komt. "

EINDE VAN HET TWEEDE EN LAATSTE DEEL.

NASCHRIFT VAN DEN VERTALER.

Doordien de Nederlandsche Uitgever van *Moredun* de drie wijd-gedrukte deelen van 't oorspronkelijke tot twee heeft herleid, konden de motto's dier drie deelen niet in geregelde orde worden overgenomen. Om onzen lezers niets te onthouden, laten wij ze nu hier achter elkander volgen.

Elk deel draagt buiten op den omslag de volgende regels uit RACINE's *Plaideurs*:

„Je finis!

Ah!

Avant la naissance du monde!....

„Passons au déluge!....

die ook tot bijzonder motto strekken op den titel van het Eerste Deel.

Op den titel van het Tweede Deel leest men:

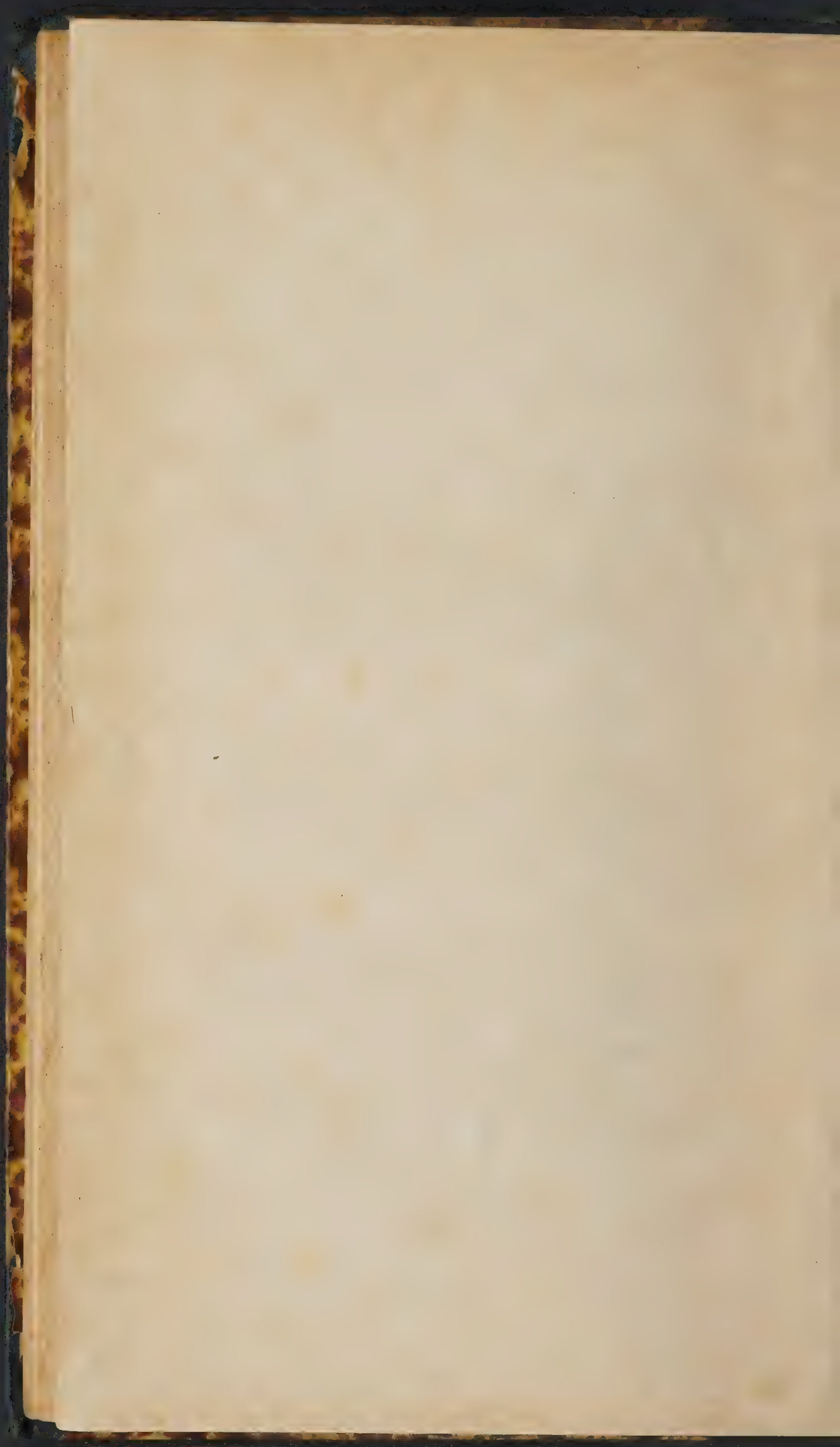
„If I am to write familiar things, as sonnets to Armida,
and the like, I make use of stewed prunes only; but when
I have a grand design in hand, I ever take physic and let
blood.

BAYES.”

Het Derde Deel eindelijk voert tot motto:

„Well, Mr. Belcour, it is a rough sample you have
had of my countrymen's spirit; but I trust you will not
think the worse of them for it.

CUMBERLAND.”

PR

5304

M6129

1855

d. 2

c. 1

B.F. 344

4102917

12994

